

1995. évi XXXIII. törvény

a találmányok szabadalmi oltalmáról

A magyar nemzetgazdaság műszaki fejlődésének, a korszerű technika meghonosításának, valamint a feltalálók erkölcsi és anyagi elismerésének előmozdítása érdekében, összhangban a Magyar Köztársaságnak a szellemi tulajdon védelme terén fennálló nemzetközi kötelezettségeivel, az Országgyűlés a találmányok szabadalmi oltalmáról a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

A TALÁLMA NY ÉS A SZABADALOM

I. Fejezet

A szabadalmi oltalom tárgya

A szabadalmazható találmány

1. § (1) Szabadalmazható minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.

(2) Nem minősül az (1) bekezdés szerinti találmánynak különösen

a) a felfedezés, a tudományos elmélet és a matematikai módszer;

b) az esztétikai alkotás;

c) a szellemi tevékenységre, játéokra, üzletvitelre vonatkozó terv, szabály vagy eljárás, valamint a számítógépi program;

d) az információk megjelenítése.

(3) A (2) bekezdésben felsoroltak szabadalmazhatósága csak annyiban kizárt, amennyiben a szabadalmat rájuk kizárólag e minőségükben igénylik.

Újdonság

2. § (1) Új a találmány, ha nem tartozik a technika állásához.

(2) A technika állásához tartozik mindaz, ami az elsőbbség időpontja előtt írásbeli közlés, szóbeli ismertetés, gyakorlatbavétel útján vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált.

(3) A technika állásához tartozónak kell tekinteni az olyan korábbi elsőbbségű belföldi szabadalmi vagy használati mintaoltalmi bejelentés tartalmát is, amelyet a bejelentési eljárásban az elsőbbségi időpontot követően tettek közzé, illetve hirdettek meg. Az ilyen európai szabadalmi bejelentés [84/B. § (2) bek.] és nemzetközi szabadalmi bejelentés [84/P. § (1) bek.] tartalmát csak az e törvényben külön meghatározott feltételekkel [84/D. § (2) bek. és 84/T. § (2) bek.] kell a technika állásához tartozónak tekinteni. E rendelkezések alkalmazásában a kivonat nem tartozik a bejelentés tartalmához.

(4) A (2) és a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések nem zárják ki a technika állásához tartozó anyag (vegyület) vagy keverék szabadalmazását emberi vagy állati test kezelésére szolgáló gyógyászati vagy sebészeti eljárásban, illetve emberi vagy állati testen végezhető diagnosztikai eljárásban [6. § (10) bek.] történő alkalmazásra, ha az ilyen eljárásban való alkalmazás nem tartozik a technika állásához.

(5) A (2) és a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések szintén nem zárják ki a technika állásához tartozó anyag (vegyület) vagy keverék szabadalmazását emberi vagy állati test kezelésére szolgáló gyógyászati vagy sebészeti eljárásban, illetve emberi vagy állati testen végezhető diagnosztikai eljárásban [6. § (10) bek.] történő meghatározott alkalmazására, ha az adott alkalmazás nem tartozik a technika állásához.

A törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.), a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hmtv.), a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiájának oltalmáról szóló 1991. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Toptv.), a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.), valamint a

védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) módosítására irányul.

1. A Magyar Köztársaság 2003. január 1-jétől tagja az európai szabadalmi rendszert létrehozó, az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Müncheni Egyezménynek (Európai Szabadalmi Egyezmény, a továbbiakban: ESZE vagy Egyezmény). Az Egyezmény 1977-ben lépett hatályba a Benelux-államok, az Egyesült Királyság, Franciaország, Németország és Svájc részvételével. Az első európai szabadalmi bejelentéseket 1978. június 1-jén fogadta az Egyezménnyel létrehozott Európai Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban: ESZH). Az Egyezménynek jelenleg harminckét ország a részese: az Európai Unió valamennyi tagállama, valamint Izland, Liechtenstein, Monaco, Svájc és Törökország.

Az ESZE átfogó felülvizsgálatára 2000-ben került sor. A változtatást kikényszerítő körülmények közé tartozott különösen az európai integráció elmélyülése, az innováció felértékelődése az élesedő világgazdasági versenyben, a nemzetközi jogfejlődés [elsősorban a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakeshi Egyezmény részét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás)], az ESZH munkaterhének radikális növekedése, a kutatásra és fejlesztésre épülő iparágak megerősödése, valamint számos olyan technológia (pl. a bio- és géntechnológia vagy az információtechnológia) megjelenése és robbanásszerű fejlődése, amelyeknek a szabadalmi jogban való megfelelő leképezése új jogi megoldásokat is igényelt.

Az európai szabadalmi rendszernek a közelmúltban kibontakozó reformja három fő irányt vett. Célul tűzte ki egyrészt az ESZE felülvizsgálatát, másrészt az európai szabadalmak fordításával járó költségek csökkentésére és az európai szabadalmi bíráskodás bevezetésére irányuló különmegállapodások létrehozását, harmadrészt pedig a közösségi szabadalom megteremtését. Az európai szabadalmi rendszer reformjának átfogó folyamatát az ESZSZ-en belül az 1999 júniusában, Párizsban tartott kormányközi konferencia indította útjára. Az e kormányközi konferencia által tervbe vett, az ESZE felülvizsgálatát célzó diplomáciai értekezletet 2000. november 20. és 29. között tartották meg Münchenben. Az értekezleten elfogadták az ESZE felülvizsgált szövegét (a továbbiakban: ESZE 2000).

Az ESZE 2000 - egyebek mellett - módosította az első és további gyógyászati indikáció (azaz valamely ismert anyag gyógyászati eljárásban való alkalmazásának) szabadalmazhatóságára, az oltalom terjedelmére, a vizsgálat és a jogorvoslat rendjére vonatkozó szabályokat, bevezette az európai szabadalmak központi (vagyis az ESZH előtti eljárásban való) korlátozásának lehetőségét, „áramvonalasította” az Egyezményt azzal, hogy számos részlet szabályozását az ESZE helyett annak Végrehajtási Szabályzatára (a továbbiakban: ESZE 2000 VSZ) hagyta. Az ESZE 2000 szerint továbbá legalább ötévente a szerződő államok illetékes minisztereinek értekezletét is össze kell hívni az európai szabadalmi rendszer főbb kérdéseinek megvitatása céljából. Egyebekben az ESZSZ döntéshozatali rendje nem változott (ezen belül különösen az érdemelt figyelmet, hogy a legfontosabb döntéseknek az Igazgatótanácsban való meghozatalához előírt minősített többség arányát - szemben az eredeti elképzelésekkel - nem szállították le háromnegyedről kétharmadra).

Az ESZE felülvizsgálata ugyanakkor adós maradt számos kérdés rendezésével: az Európai Bizottság akkor még csak készülő irányelv-javaslatára tekintettel elhalasztották a döntést a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmazhatóságának ügyében; szintén nem alakult ki egyetértés az ún. türelmi idő kérdésében, vagyis arról, hogy a találmánynak a bejelentést (illetve az elsőbbség időpontját) megelőző nyilvánosságra hozatalához milyen jogkövetkezmények fűződjenek. Az ESZE felülvizsgálata nem tért ki az európai szabadalmi rendszer és a jövőbeli közösségi szabadalom közötti viszony szabályozására sem. A felsorolt - nyitva maradt - kérdések idővel az ESZE újabb felülvizsgálatát teszik, tehetik szükségessé.

Az ESZE 2000-ben felülvizsgált szövegének végső formájáról a 2000. évi diplomáciai értekezlet záróokmánya - 3. cikke (1) bekezdésében - úgy rendelkezett, hogy az ESZE 2000 végső szövegét a záróokmányban foglalt szöveg alapján - azon érdemben nem változtatva, a jogi-nyelvi korrekciók elvégzése érdekében - az ESZSZ Igazgatótanácsa háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozatával állapítja meg. Az Igazgatótanácsnak a végső szöveget mind a három hivatalos nyelven megállapító, 2001. június 28-án kelt határozata a záróokmány 3. cikkének (2) bekezdésében foglaltak alapján a záróokmány elválaszthatatlan részévé vált, és így ez a szöveg tekintendő az ESZE 2000 hiteles szövegének.

Az ESZE 2000 - a 2000. évi diplomáciai értekezletnek az ESZE 172. cikkének (3) bekezdése alapján hozott, az értekezlet záróokmányába foglalt döntése értelmében - két évvel azt követően lép hatályba, hogy az ESZE tizenötödik szerződő állama letétbe helyezte ratifikációs, illetve csatlakozási okiratát a felülvizsgált szövegre vonatkozóan. Figyelemmel arra, hogy Görögország tizenötödik ilyen államként 2005. december 13-án helyezte letétbe ratifikációs okiratát, az ESZE 2000 2007. december 13-án lép hatályba. Az ESZE 2000 hatálybalépésének fontos következménye, hogy azok az államok, amelyek a felülvizsgált szöveget nem erősítik meg, illetve ahhoz nem csatlakoznak annak hatálybalépéséig, elveszítik az Egyezményben fennálló tagságukat is: a felülvizsgált szöveg ugyanis - 172. cikke értelmében - az ESZE korábbi szövegének helyébe lép.

Magyarország 2003. január 1-jével vált az ESZE szerződő államává. Az Egyezményhez való csatlakozásra történő meghívás iránti kérelmét a Magyar Köztársaság 1996 decemberében nyújtotta be. Az Európai

Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsa e kérelem alapján 1999. január 29-én hozott, CA/D 5/99 számú határozatával - az ESZE 166. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban - kérte fel a Magyar Köztársaságot, hogy csatlakozzon az Egyezményhez. A határozat a csatlakozás feltételül szabta, hogy a csatlakozó ország az ESZE hatályos szövegén kívül az ESZE felülvizsgált szövegét egyidejűleg ratifikálja abban az esetben, ha az Egyezményt a ratifikációs okirat letétbe helyezését megelőzően felülvizsgálják. Mivel az e célból összehívott müncheni diplomáciai értekezleten 2000. november 29-én elfogadták az ESZE felülvizsgált szövegét, ezért hazánknak az ESZE hatályos szövegéhez való csatlakozással egyidejűleg ratifikálnia kellett a 2000. novemberi diplomáciai értekezleten elfogadott felülvizsgált szöveget is, és az Egyezményhez való csatlakozás alkalmával egyidejűleg kellett letétbe helyeznie a ratifikációs okiratot mind a hatályos, mind pedig a felülvizsgált szöveg tekintetében. Mindezekről az Országgyűlés az 54/2002. (IX. 13.) OGY határozatával döntött; az Egyezményt a 2002. évi L. törvény hirdette ki. Magyarországnak az Egyezményhez való csatlakozásakor az e csatlakozásból adódó gazdasági, költségvetési, intézményi és egyéb hatások felmérésére hatásvizsgálat készült, amelynek eredményeit - az ESZE átfogó ismertetése mellett - az Szt.-nek az ESZE-csatlakozás miatt szükségessé vált módosításait tartalmazó 2002. évi XXXIX. törvény indokolása mutatta be részletesen.

Figyelemmel arra, hogy az ESZE 2000 kötelező hatályának elismerésére maga az Országgyűlés adott felhatalmazást, a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. §-a értelmében azt törvényben szükséges kihirdetni. Ez következik továbbá a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 5. §-ának f) pontjából és 16. §-ának (1) bekezdéséből is.

2. A Szellemi Tulajdon Világszervezetében (World Intellectual Property Organization; a továbbiakban: WIPO) 2000. június 1-jén, Genfben fogadták el a Szabadalmi Jogi Szerződést (a továbbiakban: SZJSZ), amelynek alapvető célja a nemzeti és a regionális úton tett szabadalmi bejelentésekre vonatkozó alaki követelmények harmonizálása, valamint a szabadalom megszerzésére és fenntartására irányuló eljárások egyszerűsítése. Az SZJSZ, amelyet az annak létrehozását célzó diplomáciai értekezleten Magyarország is aláírt, 2005. április 28-án lépett hatályba. Az SZJSZ-nek jelenleg 15 állam, közöttük 7 EU-tagállam részese: Bahrein, Dánia, az Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Horvátország, Kirgizisztán, Moldova, Nigéria, Omán, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna és Üzbegisztán. Az aláírók között szerepel többek között az ESZSZ és az Amerikai Egyesült Államok is.

Kitűzött céljait az SZJSZ elsősorban a következők révén igyekszik elérni:

- a bejelentés napjára vonatkozó követelmények és eljárási szabályok harmonizálása annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a bejelentés napjának „elvesztése” az alaki szabályok be nem tartása miatt (ez azért fontos, mert a bejelentés napjához a szabadalmi jog számos lényeges joghatást kapcsol);

- egyetlen, nemzetközi szinten harmonizált alaki követelményrendszer támasztása a nemzeti és a regionális úton tett szabadalmi bejelentések tekintetében, amely összhangban van a Szabadalmi Együttműködési Szerződésben (PCT) meghatározott alaki előírásokkal;

- egységesített űrlapok létrehozása, amelyeknek adattartalmát az SZJSZ-ben részes valamennyi állam hivatalának el kell fogadnia;

- a tagállami és a regionális szabadalmi hivatalok előtt folyó eljárás egyszerűsítése és az e hivatalok előtti képviselőre vonatkozó előírások enyhítése;

- a határidők elmulasztása miatt bekövetkező jogvesztés elkerülésére szolgáló mechanizmusok kialakítása.

Az SZJSZ a követelmények maximumának megállapításával összehangolja és egyszerűsíti a nemzeti és a regionális szabadalmi hivatalok által előírható alaki feltételeket. Előnyt jelent a bejelentők és a képviselők számára, hogy az eljárások egyszerűbbé, kiszámíthatóbbá válnak, továbbá a jogvesztés veszélye nélkül van mód a hiányok pótlására. A hivatalok szemszögéből pedig az SZJSZ a hatékonyabb működés lehetőségét kínálja. A harmonizációt célzó rendelkezéseken felül az SZJSZ létrehozta a tagországok képviselőiből álló Közgyűlést, amelynek legfőbb hatásköre az SZJSZ mellékletét képező Végrehajtási Szabályzat (a továbbiakban: SZJSZ VSZ) módosítása és a nemzetközi űrlapminták elfogadása. Ezáltal lehetővé válik, hogy az SZJSZ által nyújtott szabályozás folyamatosan követni tudja a szabadalmi eljárások körülményeinek változását és az újabb fejleményeket, a Közgyűlés ugyanis biztosítja az ehhez szükséges rugalmas döntéshozatali mechanizmust (17. cikk). Az SZJSZ végül rendelkezik többek között a Végrehajtási Szabályzat tartalmára és módosítására vonatkozó szabályokról (14. cikk), a WIPO Nemzetközi Irodájának az SZJSZ működtetéséből adódó feladatairól (18. cikk), az SZJSZ hatálybalépéséről (21. cikk), felülvizsgálatáról (19. cikk) és az ahhoz való csatlakozás szabályairól (20. cikk).

A Magyarország által is aláírt SZJSZ-hez való csatlakozás érdekében - az Nsztv. értelmében - felhatalmazást kell adni az SZJSZ kötelező hatályának elismerésére és az SZJSZ kihirdetésére. Az Nsztv. 7. §-a értelmében az SZJSZ kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása - a Jat. 5. §-ának f) pontjára és az Nsztv. 7. §-a (3) bekezdésének b)-d) pontjaira figyelemmel - az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, és az SZJSZ-t - az Nsztv. 9. §-a értelmében - törvényben szükséges kihirdetni.

3. Mind az ESZE 2000, mind pedig az SZJSZ alapján szükséges az Szt. egyes rendelkezéseinek módosítása. Az Szt.-nek az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra vonatkozó rendelkezéseket megállapító X/A. fejezetét az Szt. módosításáról szóló 2002. évi XXXIX. törvény illesztette be a törvénybe; e fejezet 2003. január 1-jén, hazánk ESZE-csatlakozásának napján lépett hatályba. Az Egyezménynek a nemzeti szabadalmi anyagi jogi jogszabályokra gyakorolt egységesítő hatása következtében ugyanakkor nemcsak az ESZE végrehajtásához szükséges rendelkezések épültek be az Szt.-be, hanem egyes szabadalmi anyagi és eljárási jogi rendelkezések is módosultak. Mindezekre figyelemmel az ESZE 2000 alapján szükségessé váló módosítások sem csak az Szt. X/A. fejezetét, hanem azokat a rendelkezéseket is érintik, amelyek tekintetében érvényesül az ESZE új, illetve felülvizsgált rendelkezéseinek jogegységesítő jellege.

Fontos látni azt is, hogy az SZJSZ kötelező hatályának elismerése következtében szükségessé váló Szt.-beli módosításoknak megfelelő kiigazításokat azokban az iparjogvédelmi törvényekben is el kell végezni, amelyek esetében az Szt. háttérjogszabályként alkalmazandó. Ennek alapján kiigazításra szorul tehát a Hmtv., a Toptv., valamint az Fmtv. is.

Az ESZE 2000 és az SZJSZ Magyarország tekintetében történő hatálybalépésével és e nemzetközi szerződések kihirdetésével Magyarország nemcsak a szabadalmi jog terén fennálló nemzetközi kötelezettségeit teljesíti, hanem gondoskodik egyúttal arról is, hogy mind a hazai, mind pedig a külföldi ügyfelek a nemzetközi elvárásokhoz igazított, korszerű jogi és intézményi keretek között szerezzenek szabadalmi oltalmat Magyarországra területére kiterjedően; mindez hazánk pozitív nemzetközi megítélését is eredményezi a szabadalmi jog terén, erősítve - különösen a csúcstechnológiai ágazatokban, illetve az innovatív vállalkozások körében - a befektetői bizalmat is.

Mindezeket túlmenően a Vt. alkalmazása során szerzett gyakorlati tapasztalatok, továbbá a védjegy-lajstromozási eljárás gyorsabb lefolytatására, az átfutási idő csökkentésére irányuló ügyféli elvárások és igények szükségessé teszik a Vt. kis terjedelmű módosítását is, amit indokolt a többi iparjogvédelmi törvény módosításával egyidejűleg elvégezni.

Ennek megfelelően a törvény a Vt.-re nézve a védjegy-lajstromozási eljárás gyorsabb lefolytatására, az átfutási idő csökkentésére irányuló ügyféli elvárásoknak való megfelelést, illetve igényeik teljesítését szolgáló módosítások bevezetését célozza. Számos okból és esetben lehet szükségük a vállalkozásoknak arra, hogy áru- és szolgáltatásjelzőikre minél előbb jogi védelmet, védjegyet szerezhessenek. Eredhet ilyen igény pl. a megjelöléssel kapcsolatos jogvitából vagy éppen a doménnevek regisztrációjára vonatkozó szabályozásból.

Az iparjogvédelmi törvények módosításaival bevezetett egyes változások különösen előnyösek a Magyar Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban: MSZH) ügyfelei számára. A szabadalmi eljárásokban az egyes határidők elmulasztása esetén az eljárás folytatása iránt benyújtható kérelem lehetősége, az egyes eljárási cselekmények megtételére nyitva álló, illetve az MSZH által kütűzhető, továbbá a mulasztások igazolására vonatkozó határidők felemelése, valamint az igazolási kérelemmel orvosolható határidő-mulasztások körének bővülése az ügyfeleket kedvezőbb helyzetbe hozza az MSZH előtt folyó eljárásokban. A szabadalmi bejelentések bejelentési napjának elismerésére vonatkozó új szabályozás egyfelől megkönnyíti, a fölösleges alakiságoktól és egyéb eljárási nehézségektől mentesíti az oltalmi igény előterjesztését és elismertetését, másfelől eleget tesz a versenytársak és egyéb érintettek számára is lényeges jogbiztonsági követelményeknek. A védjegy-lajstromozására irányuló különleges gyorsított eljárás pedig lehetővé teszi a védjegybejelentőknek, hogy - törvényi garanciális szabályok keretei között, piaci igényeiknek megfelelően, a vállalkozás tervezett működtetéséhez igazodóan - a lehető leggyorsabban jussanak lajstromozott védjegyhez.

Egészségügyi szempontból kívánatos, hogy valamely terméket többféle gyógyászati célra is alkalmazzanak. Minden új hatóanyag bevezetésénél számolni kell a betegeket veszélyeztető új mellékhatásokkal, míg a már meglévő anyagok mellékhatásai már ismertek. Ismert hatóanyag új gyógyászati célra történő alkalmazásánál a törzskönyvezés és a forgalomba hozatal ideje és költségei is csökkennek. Az ESZE 54. cikkének (5) bekezdése a technika állásához tartozó anyag vagy keverék szabadalmazását akkor engedi meg, ha annak gyógyászati, sebészeti, diagnosztikai célra történő alkalmazása - tehát az ilyen célra való felhasználása általában - nem része a technika állásának, vagyis, ha az ismert anyagot első ízben alkalmazzák gyógyászati, sebészeti, diagnosztikai célra.

Az ESZE 2000. évi felülvizsgálata annak a joggyakorlati bizonytalanságnak vetett véget, amely azzal kapcsolatban alakult ki, hogy a második és a további gyógyászati indikáció - vagyis a gyógyászatban már valamely ismert céllal alkalmazott ismert anyag új, eddig nem ismert gyógyászati célra való alkalmazása - szabadalmazható-e, és ha igen, milyen feltételekkel, igénypontokkal. E kérdésben eltérő joggyakorlat alakult ki az ESZE egyes tagállamaiban és az ESZH-nál.

Az ESZE 2000 - hosszas szakmai viták után elfogadott - 54. cikkének új (5) bekezdése immár egyértelműen lehetővé teszi és bevezeti a második és további gyógyászati indikációk szabadalmazhatóságát: célhoz kötött termékoltalmat nyújt - ugyanolyan feltételekkel, mint az első gyógyászati indikációnál - a gyógyászati hatóanyagként már ismert anyag vagy keverék minden egyes új gyógyászati alkalmazása számára. Ez az oltalom egyenértékű tartalmilag azzal, amit a hatályos szabályozás alapján az ún. svájci típusú igénypontok

szerint az ESZH és az MSZH által megadott szabadalmak eddig is biztosítottak. A szabályozási változtatásnak nem kell együtt járnia az első gyógyászati indikációkra vonatkozó oltalom terjedelmére, az ilyen igénypontok szerkesztésére vonatkozó eddigi joggyakorlat átalakításával sem.

Az Szt.-nek a törvény 7. §-ában megállapított szabályai alapján továbbfejlődő joggyakorlatban mindazonáltal megfelelő egyensúlyt kell teremteni az új gyógyászati indikációkban megnyilvánuló innováció ösztönzése és a közegészségügyi - főként a gyógyszerekhez való hozzáféréssel kapcsolatos - érdekek között. Ennek során indokolt lesz annak biztosítása, hogy csak a tényleges innováció részesüljön ilyesféle szabadalmi jogi ösztönzésben és a második (és további) gyógyászati indikációk új szabályait ne lehessen felhasználni a gyógyszertermék oltalmának „örökössé” tételére, az eredetileg jogos hasznosítási monopólium indokolatlan meghosszabbítására. Ez az összes szabadalmazhatósági követelmény gondos mérlegelésével és következetes érvényesítésével, valamint az igénypontok megfelelő szövegezésével érhető el.

3. § A 2. § alkalmazásában a technika állásának részeként nem vehető figyelembe a találmánynak az elsőbbség napját legfeljebb hat hónappal megelőző nyilvánosságra jutása, ha az

a) a bejelentővel vagy jogelődjével szemben elkövetett jogsértés következménye, vagy

b) annak eredménye, hogy a bejelentő vagy jogelődje a találmányt a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének a Magyar Közlönyben közzétett közleményében megjelölt kiállításon bemutatta.

Feltalálói tevékenység

4. § (1) Feltalálói tevékenységen alapul a találmány, ha a technika állásához képest szakember számára nem nyilvánvaló.

(2) A feltalálói tevékenység vizsgálata szempontjából a technika állásának a 2. § (3) bekezdése szerinti részét figyelmen kívül kell hagyni.

Ipari alkalmazhatóság

5. § (1) Iparilag alkalmazható a találmány, ha az ipar vagy a mezőgazdaság valamely ágában előállítható, illetve használható.

(2)

A szabadalmazható biotechnológiai találmány

5/A. § (1) Az 1-5. §-okban meghatározott követelményeknek megfelelő találmány szabadalmazható akkor is, ha biológiai anyagból álló vagy azt tartalmazó termékre, vagy olyan eljárásra vonatkozik, amelynek révén biológiai anyagot állítanak elő, dolgoznak fel vagy alkalmaznak. Biológiai anyagnak minősül bármely olyan - genetikai információt tartalmazó - anyag, amely önmagában képes a szaporodásra vagy biológiai rendszerben szaporítható.

(2) Találmánynak minősülhet a természetes környezetéből izolált vagy műszaki eljárással előállított biológiai anyag akkor is, ha a természetben korábban már előfordult.

(3) Kialakulásának és fejlődésének semelyik szakaszában sem lehet szabadalmazható találmány tárgya az emberi test, sem pedig az emberi test bármely részének pusztá felfedezése, ideértve valamely gén szekvenciájának vagy részszekvenciájának felfedezését is.

(4) Az emberi testből izolált vagy valamely műszaki eljárással más módon előállított rész, ideértve a gén szekvenciáját vagy részszekvenciáját is, szabadalmazható találmány tárgya lehet akkor is, ha az ilyen rész szerkezete megegyezik valamely természetben előforduló rész szerkezetével.

A szabadalomhoz való jog

6. § (1) A találmányra szabadalmat kell adni, ha a találmány

a) kielégíti az 1-5/A. §-okban foglalt követelményeket, valamint a (2)-(4) bekezdések vagy a (10) bekezdés alapján nincs kizárva a szabadalmi oltalomból; és

b) bejelentése megfelel az e törvényben megszabott feltételeknek.

(2) A találmány nem részesülhet szabadalmi oltalomban, ha gazdasági tevékenység körében történő hasznosítása a közrendbe vagy a közérdekekbe ütközne; az ilyen hasznosítás nem tekinthető a közrendbe ütközőnek pusztán azért, mert valamely jogszabállyal ellentétben áll.

(3) A (2) bekezdés alapján nem részesülhet szabadalmi oltalomban különösen

a) az ember klónozására szolgáló eljárás;

b) az ember csiravonalának genetikai azonosságát módosító eljárás;

- c) az emberi embrió alkalmazása ipari vagy kereskedelmi célra;
- d) az állatok genetikai azonosságát módosító eljárás, ha az szenvedést okozhat az állatoknak anélkül, hogy bármilyen jelentős gyógyászati előnyt nyújtana az emberek vagy az állatok számára;
- e) a d) pontban megjelölt eljárással létrejövő állat.
- (4) Nem részesülhetnek szabadalmi oltalomban
- a) a növényfajták (105. § a) pont) és az állatfajták;
- b) a növények vagy állatok előállítására szolgáló, lényegében biológiai eljárások.
- (5) A növényekre vagy állatokra vonatkozó találmány szabadalmi oltalomban részesülhet, ha műszaki megvalósíthatósága nem korlátozódik valamely meghatározott növény- vagy állatfajta.
- (6) A növényfajták a XIII. fejezetben foglalt rendelkezések szerint fajtaoltalomban részesülhetnek.
- (7) A növények vagy állatok előállítására szolgáló eljárás lényegében biológiai, ha egészében keresztezésből, szelekcióból vagy más természeti folyamatból áll.
- (8) A (4) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés nem érinti azoknak a találmányoknak a szabadalmazhatóságát, amelyek mikrobiológiai vagy más műszaki eljárásra vagy ilyen eljárással előállított termékekre vonatkoznak.
- (9) Mikrobiológiai az az eljárás, amelyet mikrobiológiai anyag felhasználásával vagy ilyen anyagon hajtanak végre, vagy amely mikrobiológiai anyagot eredményez.
- (10) Nem részesülhetnek szabadalmi oltalomban az emberi vagy állati test kezelésére szolgáló gyógyászati vagy sebészeti eljárások, valamint az emberi vagy állati testen végezhető diagnosztikai eljárások. E rendelkezés az ilyen eljárásokban alkalmazott termékekre - így különösen anyagra (vegyületre) és keverékekre - nem vonatkozik.

Az Szt. 5. §-ának (2) bekezdése - figyelemmel az ESZE 52. cikkének (4) bekezdésére - azt a fikciót tartalmazza, hogy az emberi vagy állati test kezelésére szolgáló gyógyászati vagy sebészeti eljárások, valamint az emberi vagy állati testen végezhető diagnosztikai eljárások nem tekinthetők iparilag alkalmazhatónak. Ezeknek az eljárásoknak az oltalomból való kizárását azonban valójában közegészségügyi megfontolások indokolják és nem az ipari alkalmazhatóságuk vélelmezett vagy valós hiánya. A törvény 8. §-a ezért a szóban forgó eljárásokat az Szt.-nek az oltalomból kizárt megoldásokat szabályozó rendelkezései között, a 6. §-ban helyezi el; a törvény egyidejűleg hatályon kívül helyezi az Szt. 5. §-ának (2) bekezdését [ld. a törvény 49. §-ának (3) bekezdését]. Ez a dogmatikai megoldás áll összhangban a TRIPS-megállapodás 27. cikke (3) bekezdésének a) pontjában és az ESZE 2000 53. cikkének c) pontjában foglaltakkal.

Az Szt. 6. §-ának (2) bekezdését érintő szövegezési változtatás a TRIPS-megállapodás 27. cikkének (2) bekezdésében és az ESZE 2000 53. cikkének a) pontjában található rendelkezésekkel teremt terminológiai összhangot.

A végrehajtott e módosításoktól nem várható szabadalmi joggyakorlatunkban számottevő változás: a dogmatikai korrekciók érdemben nem bővítik vagy szűkítik az oltalmazható találmányok körét.

II. Fejezet

A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok és kötelezettségek

A feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos jogai

7. § (1) Feltaláló az, aki a találmányt megalkotta.
- (2) Amíg jogerős bírósági ítélet mást nem állapít meg, azt a személyt kell feltalálónak tekinteni, aki az elismert bejelentési napon benyújtott bejelentésben feltalálónak szerepel.
- (3) Ha többen közösen alkották a találmányt, a feltalálók szerzőségi részarányát - ellenkező megjelölés hiányában - egyenlőnek kell tekinteni.
- (4) Amíg jogerős bírósági ítélet mást nem állapít meg, az elismert bejelentési napon benyújtott bejelentésben megjelölt, illetve a (3) bekezdés szerinti szerzőségi arányt kell irányadónak tekinteni.
- (5) A feltalálót megilleti az a jog, hogy a szabadalmi iratok őt e minőségében feltüntessék. Mellőzni kell a feltaláló nevének feltüntetését a nyilvánosságra kerülő szabadalmi iratokon, ha azt a feltaláló írásban kéri.
- (6) A feltaláló a Polgári Törvénykönyv szerint léphet fel azzal szemben, aki e minőségét kétségbe vonja, vagy a találmánnyal kapcsolatos személyhez fűződő jogát egyébként megsérti.
- (7) A szabadalmi bejelentés közzététele előtt a találmányt csak a feltaláló, illetve jogutódja hozzájárulásával szabad nyilvánosságra hozni.

A szabadalmi igény

- 8. §** (1) A szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg.
(2) Amíg jogerős bírósági ítélet vagy hatósági határozat mást nem állapít meg, azt a személyt kell igényjogosultnak tekinteni, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be.
(3) Ha többen közösen alkották a találmányt, a szabadalom a feltalálók, illetve jogutódjaikat közösen illeti meg. Több igényjogosult esetén - ellenkező megjelölés hiányában - a szabadalmi igény részarányát egyenlőnek kell tekinteni.
(4) Ha többen egymástól függetlenül alkották a találmányt, a szabadalom azt a feltalálót vagy jogutódját illeti meg, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be.

Szolgálati és alkalmazotti találmány

9. § (1) Szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki.

(2) Alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki, anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

EBH2003. 948. *A munkaviszonyból folyó kötelezettség körébe tartozik a megoldás kidolgozása, ha az általában és konkrét vezetői feladat kiosztás eredményeként is a munkavállaló munkakörébe tartozott. A magasan kvalifikált műszaki szakember a munkaköri kötelezettségének tesz eleget akkor is, ha a feladatát az átlagosat meghaladó szinten teljesíti. Az ennek eredményeként kidolgozott műszaki megoldásra tett szabadalmi bejelentés alapját képező találmány szolgálati találmánynak minősül (1995. évi XXXIII. tv. 9. §, 1992. évi XXII. tv. 103. §).*

KGD2005. 75. *A szolgálati találmány hasznosításából származó jövedelem nem önálló jövedelem, amely társadalombiztosítási járulékalapot képez (1995. évi XXXIII. törvény 9. §, 1995. évi CXVII. törvény 25. §).*

- 10. §** (1) A szolgálati találmányra a szabadalom a feltalálójogutódjaként a munkáltatót illeti meg.
(2) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

11. § (1) A feltaláló köteles a szolgálati és az alkalmazotti találmányt, megalkotását követően, haladéktalanul ismertetni a munkáltatóval.

(2) A munkáltató az ismertetés átvételétől számított kilencven napon belül köteles nyilatkozni arról, hogy a szolgálati találmányra igényt tart-e, illetve az alkalmazotti találmányt hasznosítani kívánja-e.

(3) A munkáltató az alkalmazotti találmányt csak a feltalálónak a találmány nyilvánosságra hozatalához való jogával [7. § (7) bek.] összhangban hasznosíthatja.

(4) A szolgálati találmánnyal a feltaláló rendelkezhet, ha a munkáltató ehhez hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja.

(5) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót a munkáltató hasznosítási jogának terhe nélkül illeti meg, ha a munkáltató ehhez hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja.

12. § (1) A munkáltató a szolgálati találmány ismertetésének átvételét követő ésszerű időn belül köteles szabadalmi bejelentést tenni; köteles továbbá az általában elvárható gondossággal eljárni a szabadalom megszerzése érdekében.

(2) A munkáltató eltekinthet a szabadalmi bejelentés megtételétől, vagy a bejelentést visszavonhatja, ha a találmányt - annak elismerése mellett, hogy az az ismertetés átvételének időpontjában egyébként szabadalmazható lenne - titokban tartja, és üzleti titkot képező megoldásként hasznosítja. A munkáltató e döntéséről köteles tájékoztatni a feltalálót.

(3) Vita esetén a munkáltatót terheli annak bizonyítása, hogy a megoldás az ismertetés átvételének időpontjában nem volt szabadalmazható.

(4) Szolgálati találmány esetén a munkáltató - a (2) bekezdésben szabályozott eset kivételével - a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény vagy szándékos mulasztás előtt köteles felajánlani a feltalálónak a szabadalmi igény ingyenes átruházását, az alkalmazotti találmány tekintetében érvényesülő hasznosítási jog kikötésével vagy anélkül.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a feltaláló - e törvény rendelkezéseire figyelemmel - már méltányos összegű díjazásban részesült.

Találmányi díj

- 13. §** (1) A szolgálati találmány értékesítése esetén a feltalálót találmányi díj illeti meg, ha

a) a találmányt szabadalom védi, az értékesítés megkezdésétől a végleges szabadalmi oltalom, illetve - ha a találmány tárgyára kiegészítő oltalmat (22/A. §) szereztek - a kiegészítő oltalom megszűnéséig;

b) a találmány végleges szabadalmi oltalma, illetve - ha a találmány tárgyára kiegészítő oltalmat (22/A. §) szereztek - kiegészítő oltalma a munkáltató lemondása vagy a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt szűnt meg, az értékesítés megkezdésétől addig az időpontig, amikor a szabadalom, illetve a kiegészítő oltalom lejárat miatt szűnt volna meg;

c) a találmány titokban tartják, az értékesítés megkezdésétől a találmány nyilvánosságra jutásáig, vagy - ha ez a későbbi - a találmánynak a munkáltatóval történő ismertetésétől számított húsz év elteltéig.

(2) A szolgálati találmány értékesítésének kell tekinteni

a) a találmány hasznosítását (19. §), ideértve a hasznosításnak előnyös piaci helyzet teremtése vagy fenntartása érdekében történő mellőzését is;

b) a hasznosítás más részére történő engedélyezését;

c) a szabadalmi igény vagy a szabadalom teljes vagy részleges átruházását.

(3) A feltalálót a hasznosítás, az egyes hasznosítási engedélyek és az átruházás esetén külön-külön, valamint a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezése és az ingyenes átruházás esetén is megilleti a találmányi díj. A találmányi díj iránti igényt nem érinti, ha a termékben vagy az eljárásban egy vagy több igényponthoz jellemzőt a feltaláló által rendelkezésre bocsátott javított jellemzővel helyettesítettek.

(4) Találmányi díjat a munkáltató, közös szabadalom esetén - a szabadalmastársak eltérő megállapodása hiányában - a hasznosító szabadalmastárs köteles fizetni. A hasznosítás engedélyezése és átruházás esetén a jogszerző a díjfizetési kötelezettséget átvállalhatja.

(5) Találmányi díj jár a külföldi szabadalom, illetve az annak megfelelő más jogi oltalom alapján történő értékesítés esetén is; a hasznosítás után azonban csak akkor, ha azért a feltaláló belföldi szabadalom alapján nem tarthat igényt találmányi díjra.

(6) A feltaláló díjazására a munkáltatóval, a hasznosító szabadalmastárral, illetve a jogszerzővel kötött szerződése - a találmányi díjszerződés - az irányadó.

(7) A hasznosítás ellenében járó találmányi díjnak arányban kell állnia a díjjal, amelyet - a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel - szabadalmi licencszerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében a munkáltatónak, illetve a hasznosító szabadalmastárnak fizetnie kellene.

(8) A hasznosítás engedélyezése, illetve a szabadalom átruházása esetén a találmányi díjnak a hasznosítási engedély, illetve az átruházás ellenértékével, vagy a hasznosítás ellenérték nélküli engedélyezéséből, illetve az ingyenes átruházásból származó gazdasági előnnyel kell arányban állnia.

(9) A találmányi díj mértékének megállapítása során a (7) és a (8) bekezdés szerinti arányt a munkáltatónak a találmány megalkotásához nyújtott hozzájárulására és a feltaláló munkaviszonyból eredő kötelességeire figyelemmel kell meghatározni. Titokban tartott találmány esetén számításba kell venni a feltalálót az oltalomszerzés elmulasztása folytán érő hátrányokat is.

Az alkalmazotti találmány hasznosításáért járó díj

14. § (1) Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében járó díjakat a munkáltató, több munkáltató esetén - eltérő megállapodásuk hiányában - a hasznosító munkáltató köteles megfizetni.

(2) A feltaláló díjazására a munkáltatóval kötött szerződése az irányadó.

(3) Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében olyan mértékű díj jár, amelyet a munkáltatónak - a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel - szabadalmi licencszerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében fizetnie kellene.

A szolgálati és az alkalmazotti találmányra vonatkozó közös szabályok

15. § (1) A találmányi díjszerződést, az alkalmazotti találmány hasznosítása esetén járó díjazásra irányadó szerződést, valamint a szolgálati és az alkalmazotti találmánnyal kapcsolatos, e törvényben előírt ismertetést, nyilatkozatot, értesítést és tájékoztatást írásba kell foglalni.

(2) A felek a találmányi díjszerződésre vonatkozó - különösen a 13. § (7)-(9) bekezdéseiben foglalt - rendelkezésektől egyező akarral eltérhetnek. Olyan találmányi díjszerződés is köthető, amelyben meghatározott összegű díjat állapítanak meg a feltaláló jövőben megalkotására, illetve értékesítésre kerülő találmányaival kapcsolatban (kockázatmegosztásra irányuló találmányi díjszerződés).

(3) A találmányi díjszerződésre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.

16. § (1) A találmány szolgálati vagy alkalmazotti jellegével, a titokban tartott találmány szabadalmazhatóságával, valamint a szolgálati vagy az alkalmazotti találmány feltalálóját megillető díjazással kapcsolatos viták bírósági útra tartoznak.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működő iparjogvédelmi szakértői testület (115/M. §) szakértői véleményt ad a titokban tartott találmány szabadalmazhatóságával, valamint a szolgálati vagy alkalmazotti találmány feltalálóját megillető díjazással kapcsolatos ügyben is.

(3)

17. § A 9-16. §-okban foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, ha közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló vagy szolgálati viszonyban foglalkoztatott személy vagy munkaviszony jellegű jogviszony keretében foglalkoztatott szövetkezeti tag alkotta meg a találmányt.

A szabadalmi oltalom keletkezése

18. § (1) A szabadalmi oltalom a bejelentés közzétételével keletkezik, az oltalom hatálya visszahat a bejelentés napjára.

(2) A közzététellel keletkező oltalom ideiglenes. Véglegessé akkor válik, ha a bejelentő a találmányra szabadalmat kap.

BH2002. 193. I. Szellemi alkotás (szabadalom) apportálásánál irányadó szempontok [Ptk. 86. § (1) és (4) bek., 112. § (1) bek., 1995. évi XXXIII. tv. 18. § (1) bek., 19. § (1) bek., 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 9. § (2) bek., 12. § (1) bek., 124. § (2) bek. a) pont és (3) bek.]

A szabadalmi oltalom tartalma

19. § (1) A szabadalmi oltalom alapján a szabadalom jogosultjának - a szabadalmasnak - kizárólagos joga van a találmány hasznosítására.

(2) A kizárólagos hasznosítási jog alapján a szabadalmas bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül

a) előállítja, használja, forgalomba hozza, illetve forgalomba hozatalra ajánlja a találmány tárgyát képező terméket, vagy e terméket ilyen célból raktáron tartja vagy az országba behozza;

b) használja a találmány tárgyát képező eljárást, vagy - ha tud arról, illetve a körülmények alapján nyilvánvaló, hogy az eljárás nem használható a szabadalmas engedélye nélkül - másnak az eljárást használatra ajánlja;

c) előállítja, használja, forgalomba hozza, illetve forgalomba hozatalra ajánlja, vagy ilyen célból raktáron tartja vagy az országba behozza a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított terméket.

(3) A kizárólagos hasznosítási jog alapján a szabadalmas felléphet továbbá azzal szemben is, aki engedélye nélkül a találmány hasznosítására nem jogosult személynek a találmány lényeges elemével kapcsolatos dolgot (eszközt, berendezést) ad át vagy ajánlj fel átadásra a találmány megvalósítása céljából, feltéve, hogy tudja, vagy a körülmények alapján nyilvánvaló, hogy a dolog a találmány megvalósítására alkalmas, illetve arra szolgál.

(4) A (3) bekezdésben foglalt rendelkezés nem alkalmazható, ha az átadott vagy felajánlott dolog a kereskedelmi forgalomban kapható szokásos áru, kivéve, ha az ilyen áru átadója, illetve felajánlója szándékosan a (2) bekezdésben meghatározott cselekmények végzésére indítja az átvevőt.

(5) A (3) bekezdés alkalmazásában nem minősül a találmány hasznosítására jogosultnak, aki - a (6) bekezdés alapján - a kizárólagos hasznosítási jog hatálya alá nem tartozó cselekményeket végez.

(6) A kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki

a) a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre;

b) a találmány tárgyával kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre, ideértve a találmány tárgyát képező termék vagy a találmány tárgyát képező eljárással előállított termék forgalomba hozatalának engedélyezéséhez szükséges kísérleteket és vizsgálatokat;

c) orvos által rendelt gyógyszernek gyógyszerárban vény alapján történő alkalmi elkészítésére és az így elkészített gyógyszerrel kapcsolatos további cselekményekre.

(7) A terméket - az ellenkező bizonyításáig - a szabadalmazott eljárással előállítottnak kell tekinteni, ha a termék új, vagy nagymértékben valószínűsíthető, hogy a terméket a szabadalmazott eljárással állították elő, és a szabadalmas az adott helyzetben általában elvárható intézkedések megtétele után sem tudta meghatározni a ténylegesen alkalmazott eljárást. Különösen akkor valószínűsíthető nagymértékben, hogy a terméket a szabadalmazott eljárással állították elő, ha a szabadalmazott eljárás az egyetlen ismeretessé vált eljárás.

EBH2000. 214. Eljárási szabadalom bitorlása miatt kért ideiglenes intézkedés meghozatalának előfeltétele a jogsértés valószínűsítése is [Pp. 156. § (1) bek., 1995. évi XXXIII. tv. (Szt.) 19. § (7) bek., 24. § (2) bek., 35. § (1) bek., 104. §(3) bek.]

BH2000. 345. Az ideiglenes intézkedés elrendelésének feltétele, hogy a kérelmező valószínűsítse a szabadalombitorlás tényét [1995. évi XXXIII. törvény 19. § (7) bekezdés, 24. § (2) bekezdés, 104. § (3) bekezdés, 1952. évi III. törvény 156. § (1) bekezdés].

BH2000. 294. Nem tekinthető a szabadalombitorlás valószínűsítettnek, ezért ideiglenes intézkedés meghozatalának nincsen helye, ha az alperes a terméket a saját érvényes szabadalma alapján hasznosítja [1995. évi XXXIII. törvény 19. § (1) bekezdés, 35. § (1) bekezdés, 1952. évi III. törvény 156. § (1) bekezdés].

BDT2001. 488. Nem valószínűsíthető, hogy az alperes ugyanazon eljárás eredményeképpen állítja elő a bitorlónak állított hatóanyagot, ha kifejezetten feltárta az általa alkalmazott más eljárást, ilyen esetben nem vélelmezhető a szabadalombitorlás. Vélelem hiányában pedig nem állapítható meg, hogy az ideiglenes intézkedés meghozatalának egyik konjunktív feltétele - a felperes különös méltánylást érdemlő jogvédelmének szükségessége - fennáll.

A szabadalmi oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog kimerülése

20. § A szabadalmi oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki a szabadalmas által vagy az ő kifejezett hozzájárulásával az Európai Gazdasági Térségben forgalomba hozott termékkel kapcsolatos további cselekményekre, kivéve, ha a szabadalmasnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy a termék további forgalmazását ellenezze.

A biotechnológiai találmányok szabadalmi oltalmának tartalmára és kimerülésére vonatkozó szabályok

20/A. § (1) Ha a találmány tárgya olyan biológiai anyag [5/A. § (1) bek.], amelynek a találmány eredményeként sajátos jellemzői vannak, a szabadalmi oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog (19. §) kiterjed arra a biológiai anyagra is, amely szaporítás vagy többszörözés útján - azonos vagy eltérő formában - a találmány tárgyát képező biológiai anyagból származik, és azzal azonos jellemzőkkel rendelkezik.

(2) Ha a találmány tárgya olyan eljárás, amellyel a találmány eredményeként sajátos jellemzőkkel rendelkező biológiai anyag [5/A. § (1) bek.] állítható elő, a szabadalmi oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog (19. §) kiterjed a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított biológiai anyagra, továbbá arra a biológiai anyagra is, amely szaporítás vagy többszörözés útján - azonos vagy eltérő formában - a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított biológiai anyagból származik, és azzal azonos jellemzőkkel rendelkezik.

(3) Ha a találmány tárgya genetikai információt tartalmazó vagy abból álló termék, a szabadalmi oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog (19. §) kiterjed - az 5/A. § (3) bekezdésében meghatározott kivételekkel - arra az anyagra is,

a) amelyben a termék megtestesül, illetve

b) amely a genetikai információt tartalmazza, és amelyben az ellátja a funkcióját.

(4) A szabadalmi oltalomból eredő - az (1)-(3) bekezdésekben foglaltak szerinti - kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki a szabadalmas által vagy az ő kifejezett hozzájárulásával az Európai Gazdasági Térségben forgalomba hozott biológiai anyag szaporításával vagy többszörözésével előállított biológiai anyagra, ha a szaporítás vagy a többszörözés szükségszerű eredménye annak a felhasználásnak, amelynek céljára a biológiai anyagot forgalomba hozták, feltéve, hogy az így előállított anyagot ezt követően nem használják további szaporításra vagy többszörözésre.

(5) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltaktól eltérően, ha a szabadalmas vagy bárki más az ő kifejezett hozzájárulásával valamely növény szaporítóanyagát gazdálkodó számára adja el vagy értékesíti más módon, azt úgy kell tekinteni, hogy a gazdálkodó engedélyt kapott a betakarításból származó termény saját gazdaságában szaporítás vagy többszörözés céljából történő felhasználására.

(6) A gazdálkodót az (5) bekezdés alapján megillető jogosultság mértékére és feltételeire a közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK tanácsi rendelet 14. Cikkében foglaltak az irányadók.

(7) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltaktól eltérően, ha a szabadalmas vagy bárki más az ő kifejezett hozzájárulásával valamely tenyészállatot vagy egyéb állati szaporítóanyagot gazdálkodó számára ad el vagy értékesít más módon, azt úgy kell tekinteni, hogy a gazdálkodó engedélyt kapott a szabadalmi oltalom alatt álló állatállomány mezőgazdasági célra történő felhasználására. Ez a jogosultság az állatnak vagy más állati szaporítóanyagok a saját mezőgazdasági tevékenység céljára történő felhasználására vonatkozik; nem terjed ki azonban a kereskedelmi jellegű szaporító tevékenység keretében vagy annak céljából történő eladásra. A gazdálkodó e jogosultságának mértékére és feltételeire külön jogszabály rendelkezései az irányadók.

A szabadalmi oltalom korlátai

21. § (1) Előhasználati jog illeti meg azt, aki az elsőbbség napja előtt kezdte meg a találmány tárgyának belföldön, jóhiszeműen és gazdasági tevékenysége körében történő előállítását vagy használatát, vagy annak érdekében komoly előkészületet tett.

(2) Az előhasználót mindaddig jóhiszeműnek kell tekinteni, amíg nem bizonyítják, hogy az előhasználat a szabadalommal védett találmányt létrehozó feltalálói tevékenységen alapul.

(3) Az előhasználóval szemben a szabadalmi oltalom - az előállításnak, a használatnak, illetőleg az előkészületnek az elsőbbség napján meglévő mértékéig - hatálytalan. Az előhasználati jogot csak a jogosult gazdálkodó szervezettel [Ptk. 685. § c) pont] vagy annak - előállítást, a használatot, illetve az előkészületet folytató - szervezeti egységével együtt lehet átruházni.

(4) Továbbhasználati jog illeti meg azt, aki szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése közötti időben kezdte meg a találmány tárgyának belföldön, gazdasági tevékenysége körében történő előállítását vagy használatát, vagy annak érdekében komoly előkészületet tett. A továbbhasználati jogra megfelelően alkalmazni kell a (3) bekezdésben foglalt rendelkezéseket.

(5) A szabadalmi oltalom hatálya - viszonyosság esetén - nem érvényesül az olyan közlekedési és szállítási eszközök tekintetében, amelyek csak átmenőben vannak az ország területén, továbbá az olyan külföldi eredetű áruk tekintetében, amelyek belföldön nem kerülnek forgalomba. A viszonyosság kérdésében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének állásfoglalása az irányadó.

A szabadalmi oltalom időtartama

22. § A végleges szabadalmi oltalom a bejelentés napjától számított húsz évig tart.

Kiegészítő oltalom

22/A. § (1) Az Európai Közösség rendeleteiben meghatározott esetben, feltételekkel és időtartamra a találmány tárgya kiegészítő oltalomban részesül azt követően, hogy a szabadalmi oltalom az oltalmi idő lejártával megszűnik.

(2) Az (1) bekezdésben említett európai közösségi rendeletek végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

(3) Az (1) bekezdésben említett európai közösségi rendeletek, illetve a (2) bekezdésben említett külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos ügyekben e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A szabadalmi oltalom fenntartása

23. § (1) A szabadalmi oltalom tartamára évenként, külön jogszabályban meghatározott fenntartási díjat kell fizetni. A díj az első évre a bejelentés napján, a további évekre a bejelentés napjának megfelelő naptári napon előre esedékes.

(2) A szabadalmi bejelentés közzétételét megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a közzétételtől, az államtitokként kezelt szabadalom megadását megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a megadó határozat jogerőre emelkedésétől, a többi fenntartási díjat pedig az esedékességtől számított hat hónapos türelmi idő alatt is meg lehet fizetni.

A szabadalmi oltalom terjedelme

24. § (1) A szabadalmi oltalom terjedelmét az igénypontok határozzák meg. Az igénypontokat a leírás és a rajzok alapján kell értelmezni.

(2) A szabadalmi oltalom az olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, amelyben az igénypont összes jellemzője megvalósul.

(3) Az igénypontok tartalmát nem lehet kizárólag szó szerinti értelmükre korlátozni; az igénypontoknak azonban olyan jelentést sem lehet tulajdonítani, mintha azok csupán iránymutatást adnának szakember számára az oltalmazni kívánt találmány meghatározásához.

(4) Annak megállapításakor, hogy a szabadalmi oltalom kiterjed-e valamely termékre vagy eljárásra, megfelelően figyelembe kell venni a terméknek vagy az eljárásnak az igénypontban foglaltakkal egyenértékű jellemzőit is.

Az Szt. 24. §-a az ESZE 69. cikkével és az annak értelmezéséről szóló jegyzőkönyvvel összhangban szabályozza a szabadalmi oltalom terjedelmét. Az ESZE 2000 69. cikkének kisebb terminológiai korrekciókat tartalmazó szövegével nem kell külön összehangolni szabadalmi jogunkat: az Szt. 24. §-ának (1) bekezdése már ma is e - pontosabb - szövegezést foglalja magában. Az említett jegyzőkönyvvel az Szt. 24. §-ának (3)

bekezdése teremtett összhangot. Az ESZE 2000 alapján e jegyzőkönyv egy új - az ún. ekvivalensekre vonatkozó - bekezdéssel egészül ki. A törvény 11. §-a az ESZE 2000 e szabályozási újdonságával hozza összhangba az Szt.-t a 24. §-ba beiktatott új (4) bekezdéssel.

EBH2000. 214. *Eljárási szabadalom bitorlása miatt kért ideiglenes intézkedés meghozatalának előfeltétele a jogsértés valószínűsítése is [Pp. 156. § (1) bek., 1995. évi XXXIII. tv. (Szt.) 19. § (7) bek., 24. § (2) bek., 35. § (1) bek., 104. §(3) bek.].*

BH2000. 345. *Az ideiglenes intézkedés elrendelésének feltétele, hogy a kérelmező valószínűsítse a szabadalombitorlás tényét [1995. évi XXXIII. törvény 19. § (7) bekezdés, 24. § (2) bekezdés, 104. § (3) bekezdés, 1952. évi III. törvény 156. § (1) bekezdés].*

Jogutódlás

25. § (1) A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok - a feltaláló személyhez fűződő jogai kivételével - átszállhatnak, átruházhatók és megterhelhetők.

(2) Jelzalogjog alapításához a zálogszerződés írásba foglalása és a jelzalogjognak a szabadalmi lajstromba való bejegyzése szükséges.

Közös szabadalmi igény és közös szabadalom

26. § (1) Ha a szabadalomnak több szabadalmasa van, saját hányadával bármelyik szabadalmastárs rendelkezhet. A szabadalmastárs részesedési hányadára a többi szabadalmastársat harmadik személlyel szemben elővásárlási jog illeti meg.

(2) A találmányt bármelyik szabadalmastárs egyedül is hasznosíthatja, köteles azonban társainak, részesedési hányaduk arányában, megfelelő díjat fizetni.

(3) A szabadalmastársak a találmány hasznosítására harmadik személy részére csak közösen adhatnak engedélyt. A hozzájárulást a polgári jog általános szabályai szerint a bíróság ítélete pótolhatja.

(4) Kétség esetén a szabadalmastársak részesedési hányada egyenlő. Ha az egyik szabadalmastárs a szabadalmi oltalomról lemond, hányadára a többi szabadalmastárs joga részesedésük arányában kiterjed.

(5) A szabadalom fenntartása és védelme érdekében bármelyik szabadalmastárs önállóan is felléphet. Eljárási cselekményei - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - arra a szabadalmastársra is kihatnak, aki valamely határidőt, határnapot vagy cselekményt elmulasztott, feltéve, hogy a mulasztását utóbb nem pótolta.

(6) Ha a szabadalmastársak eljárási cselekményei egymástól eltérnek, azokat az eljárás egyéb adatait is figyelembe véve kell elbírálni.

(7) A szabadalommal kapcsolatos költségek a szabadalmastársakat egymás közötti viszonyukban részesedési hányaduk arányában terhelik. Ha a szabadalmastársak egyike a rá eső költségeket felhívás ellenére sem fizeti meg, a költségeket viselő szabadalmastárs a mulasztó hányadának átruházását igényelheti.

(8) A közös szabadalomra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell a közös szabadalmi igényre is.

III. Fejezet

Hasznosítási szerződés

A hasznosítási szerződés

27. § (1) Hasznosítási szerződés (szabadalmi licencszerződés) alapján a szabadalmas engedélyt ad a találmány hasznosítására, a hasznosító pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

(2)-(3)

A felek jogai és kötelezettségei

28. § (1) A szabadalmas a hasznosítási szerződés egész tartama alatt szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a szabadalomra vonatkozó olyan joga, amely a hasznosítást akadályozza vagy korlátozza. Erre a szavatosságra az eladónak a tulajdonjog átruházásáért való szavatosságára irányadó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a hasznosító elállás helyett a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja.

(2) A szabadalmas szavatol azért is, hogy a találmány műszakilag megvalósítható. Erre a szavatosságra a hibás teljesítés jogkövetkezményeire irányadó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a hasznosító elállás helyett a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja.

(3) A hasznosítási szerződés minden időbeli és területi korlátozás nélkül minden igénypontra, a hasznosítás minden módjára és mértékére kiterjed.

(4) A hasznosítási szerződés csak kifejezett kikötés esetén ad kizárólagos jogot. Kizárólagos hasznosítási engedély esetén a jogszerző hasznosítón kívül a szabadalmas is hasznosíthatja a találmányt, kivéve, ha azt a szerződésben kifejezetten kizárták. A szabadalmas - a licencdíj arányos csökkentése mellett - megszüntetheti a hasznosítási engedély kizárólagosságát, ha a hasznosító az adott helyzetben általában elvárható időn belül nem kezdi meg a hasznosítást.

(5) A szabadalmas köteles a hasznosítót a szabadalomra vonatkozó esetleges jogokról és fontos körülményekről tájékoztatni, a találmány megvalósításával kapcsolatos gazdasági, műszaki és szervezési ismereteket és tapasztalatokat azonban csak akkor köteles átadni, ha ebben kifejezetten megállapodtak.

(6) A hasznosító az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a találmány hasznosítására, ha ezt a szabadalmas kifejezetten megengedte.

(7) A szabadalom fenntartásáról a szabadalmas gondoskodik.

A hasznosítási szerződés megszűnése

29. § A hasznosítási szerződés a jövőre nézve megszűnik a szerződésben megállapított idő elteltével vagy a szerződésben meghatározott körülmények bekövetkeztével, valamint akkor, ha a szabadalmi oltalom megszűnt.

A hasznosítási szerződésre vonatkozó rendelkezések hatálya

30. § (1) A felek a hasznosítási szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja.

(2) A hasznosítási szerződésre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók.

IV. Fejezet

Szabadalmi kényszerengedély

Kényszerengedély a hasznosítás elmulasztása miatt

31. § Ha a szabadalmas a szabadalmi bejelentés napjától számított négy év, illetve - ha ez a hosszabb - a szabadalom megadásától számított három év alatt a találmányt az ország területén a belföldi kereslet kielégítése érdekében nem hasznosította, erre komoly előkészületet nem tett, és másnak sem adott hasznosítási engedélyt, az ezt kérelmező számára kényszerengedélyt kell adni, kivéve, ha a szabadalmas mulasztását igazolja.

Kényszerengedély a szabadalmak függősege miatt

32. § (1) Ha a szabadalmazott találmány másik szabadalom (a továbbiakban: gátló szabadalom) megsértése nélkül nem hasznosítható, a függő szabadalom jogosultjának - kérelmére - a gátló szabadalom hasznosítására a szükséges terjedelemben kényszerengedélyt kell adni, feltéve, hogy a gátló szabadalom szerinti találmányhoz viszonyítva a függő szabadalom szerinti találmány számottevő gazdasági jelentőségű műszaki előrelépést jelent.

(2) A gátló szabadalom jogosultja - ha a szabadalmára az (1) bekezdés alapján kényszerengedélyt adnak - a kényszerengedélyre vonatkozó közös szabályok szerint igényt tarthat arra, hogy méltányos feltételekkel engedélyt adjanak számára a függő szabadalom szerinti találmány hasznosítására.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés, valamint a 33. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a XIII. fejezetben szabályozott fajtaoltalom tárgya valamely szabadalom megsértése nélkül nem hasznosítható.

Közös szabályok a hasznosítás elmulasztása és a szabadalmak függősege miatt adható kényszerengedélyekre

33. § (1) Aki kényszerengedélyt kér, igazolnia kell, hogy a kényszerengedély adásának feltétele fennáll, és hogy
a) a szabadalmas megfelelő feltételek mellett, ésszerű időn belül sem volt hajlandó önként engedélyt adni a találmány hasznosítására, továbbá, hogy

b) a találmányt kellő terjedelemben hasznosítani tudja.

(2) Kényszerengedély csak a túlnyomórészt a belföldi kereslet kielégítéséhez szükséges hasznosításra adható; a kényszerengedély nem ad kizárólagos jogot a hasznosításra. A kényszerengedély terjedelmét és időtartamát - a kényszerengedéllyel lehetővé tett hasznosítás céljának eléréséhez szükséges mértékben - a bíróság állapítja meg; a kényszerengedély korlátozással vagy anélkül adható. A kényszerengedély - lemondás vagy visszavonás esetét kivéve - a bíróság által megszabott időtartam lejártáig, illetőleg a szabadalmi oltalom megszűnéséig áll fenn. A kényszerengedélyt be kell jegyezni a szabadalmi lajstromba.

(3) A kényszerengedélyért a szabadalmasnak megfelelő díj jár. A díjat megegyezés hiányában a bíróság állapítja meg. A díjnak ki kell fejeznie a kényszerengedély gazdasági értékét, így különösen arányban kell állnia azzal a díjjal, amelyet a kényszerengedélyesnek - a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel - a szabadalmassal kötött hasznosítási szerződés alapján fizetnie kellett volna.

(4) A kényszerengedélyest a szabadalmi oltalom fenntartása és az oltalomból eredő jogok érvényesítése tekintetében a szabadalmassal egyenlő jogok illetik meg.

(5) A kényszerengedélyes megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a kényszerengedély a jogutódra száll át. A gátló szabadalomra adott kényszerengedély csak a függő szabadalommal együtt ruházható át. A kényszerengedély egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át. A kényszerengedélyes hasznosítási engedélyt nem adhat.

(6) A kényszerengedélyes bármikor lemondhat a kényszerengedélyről. Ha a kényszerengedélyes az engedély jogerős megadásától számított egy éven belül a találmány hasznosítását nem kezdi meg, a szabadalmas a kényszerengedély módosítását vagy visszavonását kérheti.

(7) A szabadalmas a kényszerengedély módosítását vagy visszavonását akkor is kérheti, ha az engedélyezés alapjául szolgáló körülmények megszűntek és várhatóan nem következnek be újból. A módosításról vagy a visszavonásról úgy kell rendelkezni, hogy az a kényszerengedélyes jogos érdekeit ne sértse.

Kényszerengedély közegészségügyi problémák kezelésére

33/A. § (1) A közegészségügyi problémákkal küzdő országokba történő kivitelre szánt gyógyszeripari termékek előállításával kapcsolatos szabadalmak kényszerengedélyezéséről szóló, 2006. május 17-i 816/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: 816/2006/EK rendelet) meghatározott esetben és feltételekkel a Magyar Szabadalmi Hivatal a találmány hasznosítására kényszerengedélyt ad.

(2) A kényszerengedélyes az (1) bekezdés szerinti kényszerengedély alapján hasznosítási engedélyt nem adhat.

(3) A kényszerengedélyes az (1) bekezdés szerinti kényszerengedélyről bármikor lemondhat. Az (1) bekezdés szerinti kényszerengedély - a lemondás és a visszavonás esetét kivéve - a Magyar Szabadalmi Hivatal által megszabott időtartamig, illetve a szabadalmi oltalom megszűnéséig áll fenn.

A törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: Szt.), a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvényt (a továbbiakban: Vt.) és a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvényt (a továbbiakban: Fmtv.) módosítja.

1. A Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó Marrakesh-i Egyezmény részét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás, amelyet az 1998. évi IX. törvény (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) hirdetett ki, a szellemi tulajdonjogok oltalmának legátfogóbb nemzetközi egyezményévé vált. A TRIPS-megállapodás 31. cikke tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek teljesítése esetén valamely szabadalom hasznosítására kényszerengedély adható, azaz valamely szabadalmazott találmány a jogosult hozzájárulása nélkül - hatósági, illetve bírósági döntés alapján - hasznosítható. A kényszerengedélyezésben rejlő lehetőségeket ugyanakkor - közegészségügyi problémáik kezelése érdekében - a legtöbb fejlődő ország, illetve a legkevesebb fejlett országok gyakorlatilag nem tudták igénybe venni. Az említett országok külföldi gyártók kényszerengedély alapján gyártott gyógyszertermékeire sem számíhattak, hiszen a TRIPS-megállapodás 31. cikkének f) pontja értelmében kényszerengedély túlnyomórészt csak a belföldi kereslet kielégítésére - vagyis főként export céljára nem - engedélyezhető.

E problémák nemzetközi szintű megoldásának első lépése az volt, hogy a WTO 2001. november 14-én, negyedik miniszteri konferenciáján elfogadta a TRIPS-megállapodás és a közegészségügy kapcsolatáról szóló dohai nyilatkozatot (a továbbiakban: dohai nyilatkozat). A dohai nyilatkozatban megerősítést nyert, hogy a TRIPS-megállapodást úgy kell értelmezni és végrehajtani, hogy a WTO tagjai teljes körűen gyakorolhassák a közegészségügy megóvásával kapcsolatos jogait, így különösen azt, hogy a gyógyszerekhez történő hozzáférést mindenki számára biztosítsák.

A dohai nyilatkozat 6. pontja elismeri, hogy a gyógyszeripari kapacitással nem vagy csak nem kielégítő mértékben rendelkező WTO-tagok jelentős nehézségekbe ütközhetnek a TRIPS-megállapodás

kényszerengedélyekre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásakor, és ezek a nehézségek az érintett országokban a gyógyszerekhez való hozzáférés akadályát képezhetik. Ezen túl a miniszteri konferencia a dohai nyilatkozat 6. pontjában felhívta a WTO illetékes testületeit, az Általános Tanácsot, valamint a TRIPS Tanácsot, hogy találjanak gyors és eredményes megoldást a problémára.

A dohai nyilatkozat 6. pontjának végrehajtására született meg a WTO Általános Tanácsának 2003. augusztus 30-i határozata, amely egy új kényszerengedélyezési rendszer kereteinek meghatározásával egyensúlyt kívánt teremteni két alapvető cél: a szellemi tulajdonjogok megfelelő védelme és a gyógyszerekhez való hozzáférés biztosítása között. A határozat lényegében a TRIPS-megállapodás 31. cikkének f) pontjában foglalt korlátozás feloldását jelenti, lehetővé téve a WTO tagjainak, hogy kényszerengedély alatt előállított gyógyszeripari termékeket exportáljanak gyógyszeripari kapacitással nem vagy csak nem kielégítő mértékben rendelkező harmadik országoknak.

Az Európai Közösség a határozat elfogadását megelőző egyeztetések során igen aktív szerepet vállalt, továbbá elkötelezte magát a végrehajtásban való teljes körű együttműködésre. Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a határozat rendelkezéseinek átültetésére vonatkozó kötelezettség tudatában, illetve annak érdekében, hogy a kiviteltre szánt gyógyszeripari termékek előállítására és forgalmazására vonatkozó kényszerengedélyek megadásának feltételei valamennyi európai uniós tagállamban azonosak legyenek, dolgozta ki a 816/2006/EK rendelet tervezetét, amelyet 2004. október 29-én nyújtott be.

Az Európai Parlament 2005. december 1-jén elfogadta - már első olvasatban - a közegészségügyi problémákkal küzdő országokba történő kiviteltre szánt gyógyszeripari termékek előállításával kapcsolatos szabadalmak kényszerengedélyezéséről szóló, 2006. május 17-i 816/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 816/2006/EK rendelet) tervezetét, amelynek tartalma megfelelt a Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság között létrejött kompromisszumnak. A 816/2006/EK rendelet 2006. június 29-én lépett hatályba.

A 816/2006/EK rendelet által létrehozott kényszerengedélyezési rendszer egy széles körű - többek között a HIV/AIDS, a malária és a tuberkulózis betegségek elleni küzdelmet magában foglaló - cselekvési program része. A 816/2006/EK rendelet preambuluma előírja, elvárja a rendszer jóhiszemű alkalmazását, illetve alapelveként rögzíti az ipar- és kereskedelempolitikai célok érdekében történő felhasználás tilalmát.

A 816/2006/EK rendelet olyan gyógyszeripari termékek előállítására és értékesítésére vonatkozó, szabadalmi vagy kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos kényszerengedélyek megadásának eljárását szabályozza, amely termékeket a jogosult importáló országok közegészségügyi problémák kezelése céljából igényelnek.

A 816/2006/EK rendelet a gyógyszeripari termék fogalmát az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 2. pontjára történő utalással határozza meg, kiterjesztve azt a hatóanyagokra és az ex vivo diagnosztikai készletekre.

A jogosult importáló országok körét a 816/2006/EK rendelet 4. cikke határozza meg. Ennek értelmében jogosult importáló országnak a következők minősülnek:

- az ENSZ vonatkozó listáján legkevesebbé fejlett országgént feltüntetett országok;
- a WTO bármely tagja;

- azok a nem WTO-tag országok, akik az OECD Fejlesztéstámogatási Bizottságának az alacsony jövedelmű országokat tartalmazó listáján szerepelnek (azaz, ahol az egy főre jutó bruttó nemzeti össztermék nem éri el a 745 USA-dollárt).

Az utóbbi két kategóriába tartozó országok esetében további alapfeltétel, hogy a WTO-tagoknak a TRIPS Tanácsot, a nem WTO-tag országoknak pedig a Bizottságot kell értesíteniük arról, hogy a kényszerengedélyezési rendszert - egészében vagy csak korlátozott mértékben - importálóként igénybe kívánják venni.

A 816/2006/EK rendelet 3. cikke értelmében a kényszerengedélyek megadása kapcsán a tagállamok azon hatóságai járnak el, amelyek a nemzeti szabadalmi jog szerint a kényszerengedélyek megadására jogosultak, azonban a tagállamok ettől eltérve más hatóságot is kijelölhetnek e feladatra.

Az illetékes tagállami hatóságoknak a benyújtott kérelmekről haladéktalanul értesíteniük kell a jogosultat (azaz bármely olyan szabadalom vagy kiegészítő oltalmi tanúsítvány jogosultját, amellyel kapcsolatban a 816/2006/EK rendelet alapján kényszerengedélyt kértek). Fontos garanciális szabályt tartalmaz a 7. cikk: az illetékes tagállami hatóságok kötelesek lehetőséget biztosítani a jogosultnak arra, hogy a kényszerengedély megadása előtt a kérelemmel kapcsolatban nyilatkozatot tegyen, és a kérelem kapcsán minden lényeges információt a hatóság rendelkezésére bocsásson.

Az illetékes hatóságokra fontos ellenőrzési feladatokat ró a 816/2006/EK rendelet 8. cikke. Az ellenőrzés kiterjed arra, hogy a kényszerengedély iránti kérelemben megjelölt WTO-tag importáló országok, illetve nem WTO-tag importáló országok értesítést küldtek-e a WTO-nak, illetve a Bizottságnak. Az ellenőrzés kiterjed továbbá arra is, hogy a kérelemben megjelölt termék mennyisége nem haladja-e meg a WTO-tag importáló országok által a WTO-nak, vagy egy nem WTO-tag importáló ország által a Bizottságnak bejelentett

menntiséget, valamint arra, hogy az egy importáló ország számára történő előállításra engedélyezett termék teljes mennyisége nem haladja-e meg jelentősen az importáló WTO-tag által a WTO-nak, vagy az importáló nem WTO-tag által a Bizottságnak bejelentett mennyiséget.

A tagállami hatóságoknak a kényszerengedély megadásáról - az engedélyre vonatkozó legfontosabb adatok megadásával -, valamint az ahhoz kapcsolódó különleges feltételekről a Bizottságon keresztül értesíteniük kell a TRIPS Tanácsot (12. cikk). Ugyanígy értesítési kötelezettség áll fenn arra az esetre, ha az illetékes hatóság vagy a másodfokon eljáró szerv - az engedélyben foglalt feltételek be nem tartása miatt - jogerősen dönt a kényszerengedély visszavonásáról. A kényszerengedély felülvizsgálatát az illetékes hatóság mind a jogosult, mind a kényszerengedélyes kérelmére elvégezheti (16. cikk).

A kényszerengedély feltételeit az illetékes tagállami hatóságok a kényszerengedélyes kérelmére módosíthatják, amennyiben az importáló ország értesítésében megfogalmazott igény alapján úgy ítélik meg, hogy a gyógyszeripari termék előállításának és exportjának további mennyiségben történő engedélyezésére van szükség. Ilyen esetekben a kényszerengedélyes kérelmét egyszerűsített és gyorsított eljárásban kell elbírálni. Az egyszerűsített és gyorsított eljárásban nem kell bizonyítani a jogosulttal folytatott előzetes tárgyalásokat, ha a kérelmezett további mennyiség nem haladja meg az eredeti engedélyben megadott mennyiség 25%-át, illetve, ha nemzeti szükséghelyzet vagy egyéb súlyos veszélyhelyzet áll fenn, vagy ha a TRIPS-megállapodás 31. cikkének b) pontja szerinti nem kereskedelmi jellegű közérdekű hasznosítás történik.

Az illetékes hatóság a kényszerengedélyezési feltételek teljesítésének ellenőrzése céljából betekinthez a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba.

A 816/2006/EK rendelet - azon túl, hogy viszonylag részletesen szabályozza a kényszerengedély iránti kérelem benyújtásának feltételeit, illetve a kérelem tartalmára vonatkozó követelményeket - a kérelmező kötelezettségeként írja elő annak bizonyítását, hogy a kérelem benyújtását megelőzően tárgyalásokat folytatott a jogosulttal a hasznosítás engedélyezése érdekében, és e tárgyalások a kérelem benyújtását megelőző harminc napon belül nem vezettek eredményre (9. cikk).

A megadott kényszerengedélyek a 816/2006/EK rendelet értelmében nem ruházhatók át - a vállalkozás vagy a vállalkozás értéke azon részének átruházását kivéve, amelyre az engedély vonatkozik - és nem biztosítanak kizárólagos jogot [10. cikk (1) bek.]. Az engedély alapján gyártott gyógyszertermékek mennyisége nem haladhatja meg az importáló országnak a kényszerengedély iránti kérelemben megjelölt szükségleteit. A 816/2006/EK rendelet főszabályként kizárja a kényszerengedély alapján gyártott termékeknek a kérelemben megjelölt országokon kívüli államokba történő kivitelét [10. cikk (2) bek.], valamint az Európai Közösség területére történő behozatalát [13. cikk (1) bek.].

A 10. cikk (4) bekezdése értelmében az engedély kizárólag az adott termék előállítása céljából szükséges tevékenységekre, a kérelemben megjelölt országba vagy országokba történő kivitelre és az ott történő forgalmazásra biztosít jogot. A 816/2006/EK rendelet tiltja, hogy a termékeket a kérelemben megjelölt országtól eltérő országban ajánlják fel értékesítésre vagy hozzák forgalomba. Kivétel ez alól az az eset, ha az importáló ország az adott közegészségügyi problémával ugyanúgy küzdő, regionális kereskedelmi megállapodásban részes partnerállamokba exportál.

Fontos szabály, hogy a kényszerengedély alapján gyártott terméknek egyedi csomagolás, illetve egyedi színek, formák alapján megkülönböztethetőnek kell lennie azoktól a termékektől, amelyeket a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más állít elő. A termékek csomagolásán jelezni kell továbbá, hogy az adott terméket a 816/2006/EK rendelet szerint kiadott kényszerengedély alapján gyártották, feltüntetve az engedélyt kiadó hatóságot és az azonosítószámot, valamint azt, hogy a termék kizárólag meghatározott országokba történő kivitel és forgalmazás céljára készült.

A 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdése arra kötelezi a kényszerengedélyest, hogy a kérelemben megjelölt importáló országba vagy országokba történő szállítást megelőzően egy - az illetékes tagállami hatóságnak bejelentett - honlapon tegye közzé az engedély alapján szállított mennyiséget, az érintett importáló országok nevét, valamint a terméket megkülönböztető jellemzőket.

A kényszerengedélyes a jogosultnak az illetékes hatóság által megállapított díjat köteles fizetni. A díj mértéke nemzeti szükséghelyzet vagy egyéb súlyos veszélyhelyzet fennállásakor, illetve a TRIPS-megállapodás 31. cikkének b) pontja szerinti, nem kereskedelmi jellegű közérdekű hasznosítás esetén nem haladhatja meg az importáló ország által vagy nevében fizetendő teljes ár 4%-át. A díjat minden egyéb esetben a kényszerengedély alapján engedélyezett hasznosításnak az érintett importáló ország vagy országok számára nyújtott gazdasági értéke, valamint az engedélyhez kapcsolódó humanitárius vagy nem kereskedelmi jellegű körülmények figyelembevételével kell megállapítani.

Az engedély visszavonása esetén a kényszerengedélyesnek - a tagállami hatóság vagy más kijelölt szerv által megjelölt ésszerű időtartamon belül - saját költségén kell intézkednie a birtokában, a nála letétben lévő vagy jogosultságába tartozó, illetve ellenőrzése alatt álló termékeknek azokba a jogosult importáló ország kritériumának megfelelő országokba történő átirányításáról, amelyeknek azokra szükségük van, vagy az

illetékes hatóság vagy a tagállam által kijelölt más szerv által a jogosulttal folytatott konzultációnak megfelelően kell eljárnia [16. cikk (3) bek.].

A törvény a fentiekben bemutatott 816/2006/EK rendelet végrehajtásához szükséges szabályokat vezeti be.

2. A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek európai közösségi oltalmát a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2081/92/EGK rendelet) teremtette meg. A 2081/92/EGK rendelet helyébe lépő, a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 510/2006/EK rendelet) megalkotásának elsődleges célja az Európai Közösség TRIPS-megállapodásból folyó kötelezettségeinek maradéktalan teljesítése volt, figyelemmel a WTO vitarendező testülete által 2005. április 20-án hozott döntésre. A 2081/92/EGK rendelet TRIPS-megállapodásnak megfelelő felülvizsgálata módot adott a több mint tíz éve működő közösségi földrajziárjelző-oltalmi rendszer gyakorlati tapasztalatok alapján történő korszerűsítésére is. A megújult szabályozás végrehajtásáról az időközben megszületett rendelet: a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. december 14-i 1898/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1898/2006/EK rendelet) gondoskodik.

A 2081/92/EGK rendelet végrehajtásához szükséges (ún. illeszkedési) szabályokat az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról szóló 2003. évi CII. törvény iktatta be a Vt.-be; a módosítás 2004. május 1-jén, hazánk Európai Unióhoz való csatlakozásának napján lépett hatályba. E módosításhoz kapcsolódott a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árjelzőinek oltalmára vonatkozó részletes szabályokról szóló 78/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet. A közösségi földrajziárjelző-oltalmi rendszert és annak működését a 2003. évi CII. törvényhez fűzött indokolás részletesen bemutatta, így a következőkben az indokolás az 510/2006/EK rendeletnek a 2081/92/EGK rendelethez képest új, illetve attól eltérő rendelkezéseire összpontosít.

Az 510/2006/EK rendelet legfontosabb újdonságai a következőkben foglalhatók össze:

a) Az 510/2006/EK rendelet alapján benyújtott kérelem (a továbbiakban: közösségi kérelem) kellékeire részletesebb szabályok vonatkoznak: a kérelemnek tartalmaznia kell a termékleírásban szereplő alapvető adatokat, valamint a termék és a földrajzi származás közötti kapcsolat bemutatását [5. cikk (3) bek.].

b) Az 510/2006/EK rendelet 5. cikkének (5) bekezdése ún. nemzeti kifogásolási eljárást vezet be, amelynek lefolytatása feltétele annak, hogy a közösségi kérelemben foglalt adatok alapján a Bizottság a földrajzi árjelzőt lajstromozza. A nemzeti kifogásolási eljárásra a közösségi kérelem tagállam általi vizsgálatának folyamatában kerül sor. A tagállam a benyújtott közösségi kérelmet közzéteszi, amellyel szemben a szóban forgó tagállamban székhellyel vagy lakóhellyel rendelkező, jogos érdeket igazoló személyek nyújthatnak be kifogást. A tagállamok 2007. március 31-ig kaptak határidőt a kifogásolási eljárás bevezetésére. Az 510/2006/EK rendelet végrehajtása kapcsán meg kell jegyezni, hogy a 78/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet alapján már a 2081/92/EGK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó eljárásoknak is a részét képezte a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által lefolytatott kifogásolási eljárás, amelyet a 78/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet helyébe lépő, szabályaiban az 510/2006/EK rendelethez és a Vt. arra tekintettel történő módosításához igazított, előkészítés alatt álló új kormányrendelet is tartalmazni fog.

c) A közösségi kérelem tárgyában hozott kedvező tagállami határozatot a tagállam köteles közzétenni, és az annak alapjául szolgáló termékleíráshoz elektronikus hozzáférést is biztosítani. A Bizottsághoz azonban nem magát a kérelmet, hanem a kérelem lényeges adatait tartalmazó egységes dokumentumot és a termékleírás közzétételére, illetve az ahhoz való elektronikus hozzáférésre vonatkozó adatokat kell továbbítani [5. cikk (5) és (7) bek.].

d) Harmadik országokból származó kérelmek esetében - a TRIPS-megállapodásnak való megfelelés igényével - az 510/2006/EK rendelet nem ír elő a harmadik államok tekintetében kölcsönösségi és egyenértékűségi szabályokat, és nem kívánja meg a harmadik országok kormányainak közreműködését az ilyen országokból származó földrajzi árjelzőkre kért oltalom kapcsán.

e) A Bizottság naprakész nyilvántartást vezet az oltalom alatt álló földrajzi árjelzőkről [7. cikk (6) bek.].

f) A tagállamok az 510/2006/EK rendelet alapján lefolytatott eljárásokért a felmerült költségeik fedezésére díjakat állapíthatnak meg (18. cikk).

g) A termékleírás módosítására - attól függően, hogy a módosítás érinti-e az egységes dokumentumot, illetve az egységes dokumentumot érintő módosítás kisebb jelentőségű-e - többféle eljárás került bevezetésre (9. cikk).

h) Az 510/2006/EK rendelet végrehajtására komitológiai eljárásban megalkotandó bizottsági rendelet szabályainak témaköreire részletes iránymutatást ad maga az 510/2006/EK rendelet (16. cikk).

A törvény a Vt. módosítása útján új szabályokat vezet be az 510/2006/EK rendelet végrehajtása érdekében.

3. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvényben (a továbbiakban: Ksztv.) foglaltakra is figyelemmel - a Ksztv.-ből következő

változásoknak az azzal érintett törvényekben történő átvezetése céljából - született meg a kormányzati szervezetalkítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény. E törvény 1. §-ának (5) bekezdése - a Ksztv. 1. §-ának (4) bekezdését kiegészítve - a kormányhivatalok közé sorolta a Magyar Szabadalmi Hivatalt (a továbbiakban: MSZH). Az Szt. 44. §-a (1) bekezdésének ehhez elengedhetetlenül szükséges kiigazítását szintén a 2006. évi CIX. törvény végezte el [ld. a törvény 3. §-ának (5) bekezdését]. Az MSZH kormányhivatali besorolása - figyelemmel a többi kormányhivatal jogállását szabályozó törvényekre és a Ksztv. 71-72. §-aiban foglaltakra - törvényi szintű szabályozást tesz szükségessé. Szintén a szabályozás törvényi szintje mellett szól az a körülmény is, hogy az MSZH iparjogvédelmi és szerzői jogi hatósági feladatait a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó külön törvények vagy az ilyen törvényekben adott felhatalmazáson alapuló jogszabályok állapítják meg és szabályozzák, összhangban a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 5. §-ának f) pontjával is.

Az MSZH feladatairól, hatásköréről, szervezetéről és működéséről ugyanakkor jelenleg a 86/2000. (VI. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) rendelkezik. Az R.-t - ez év január 1-jei hatállyal - módosította a 300/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, ez a módosítás azonban csupán az annak elkerüléséhez szükséges kiigazításokra szorítkozott, hogy az R. szabályai ellentétbe kerüljenek a Ksztv.-ben és az Szt.-ben foglalt új rendelkezésekkel.

A törvény mindazonáltal az MSZH jogállásának szabályozása kapcsán nem szorítkozik az R. megmaradt rendelkezéseinek egyszerű átvételére az törvényi szintre emelésére. A hatályos szabályozáshoz képest a törvény szerinti változások a következő két fő célt szolgálnak:

- az MSZH jogállását hozzá kell igazítani a közigazgatási reform követelményeihez, illetve a kormányhivatali működés ismérveire, anélkül természetesen, hogy a törvény - szükségtelenül - megismételné a Ksztv. és az egyéb jogszabályok kormányhivatalokra vonatkozó általános rendelkezéseit;

- az R. megalkotása óta az iparjogvédelmi és a szerzői jogi jogszabályokban bekövetkezett változásokat, valamint az európai szervezetekhez [az Európai Szabadalmi Szervezethez (az ESZSZ-hez) és az Európai Unióhoz] való csatlakozás következményeit az MSZH jogállására, illetve feladat- és hatáskörére vonatkozó szabályokban is tükröztetni kell.

Sem a Ksztv., sem a 2006. évi CIX. törvény nem célozta a szellemi tulajdonnal összefüggő feladat- és hatáskörök átrendezését; a törvény ennek megfelelően szintén nem arra irányul, hogy az MSZH feladatain és hatáskörén érdemben változtasson. Az MSZH valamennyi alapvető hatósági feladatát törvény szabja meg; szintén törvények - az iparjogvédelmi tárgyú törvények - szabályozzák az MSZH előtt folyó hatósági eljárást és az MSZH döntéseivel kapcsolatos jogorvoslati rendet. Az említett törvények - összhangban az európai szervezetek (EU, ESZSZ) követelményeivel - döntési önállóságot, függetlenséget biztosítanak az MSZH-nak az iparjogvédelmi hatósági ügyekben, kizárva az államigazgatási irányítás körébe tartozó egyedi utasítási, illetve a döntések megsemmisítésére, valamint előzetes vagy utólagos jóváhagyására vonatkozó jogkörök gyakorlását az MSZH hatósági döntései kapcsán.

Az MSZH statútumának hatályos szabályozása, vagyis az R. az elmúlt hat évben megfelelőnek bizonyult, kiállta az idő próbáját. Az MSZH-ra vonatkozó - törvényi szintű - rendelkezések megalkotásakor ezért célszerű az R.-t alapul venni, és az abban foglalt szabályokon csak az időközben bekövetkezett jogszabályváltozások megjelenítése, valamint a Ksztv.-hez és a kormányhivatali működéshez való igazodás érdekében kell változtatni.

4. Az egyes iparjogvédelmi törvények alkalmazása során kialakult gyakorlat, illetve szerzett tapasztalatok, valamint az egyes iparjogvédelmi bejelentések elektronikus úton való benyújtására történő felkészülés szükségessé teszik e törvények kisebb módosítását is. Erre figyelemmel a törvény - többek között - felemeli az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelem benyújtásának határidejét egy hónapról két hónapra, szabályozza a szolgálati találmány, illetve minta feltalálójának, illetve szerzőjének ügyféli jogait a szabadalom, illetve a mintaoltalom megsemmisítésére irányuló eljárásban, pontosítja a használati mintaoltalmi bejelentésből való származtatás szabályait, ez év július 1-jétől lehetővé teszi a védjegyvoltalom megújítására irányuló kérelmek elektronikus úton történő benyújtását, továbbá kiigazítja és kiegészíti az Szt., a Vt. és az Fmtv. jogharmónizációs záradékait.

Az Szt. IV. fejezete (31-33. §-aiban) rögzíti a kényszerengedélyekre vonatkozó hazai szabályokat. Kényszerengedély - mint a találmány hasznosításának kivételes formája - a hatályos szabályok szerint a hasznosítás elmulasztása, illetve a szabadalmak függősége miatt adható. Az Szt. lehetőséget ad szabadalmi kényszerengedély adására függő növényfajta-oltalom alapján is, továbbá a szabadalom és a növényfajta-oltalom közötti kényszer-keresztengedély esetét is szabályozza (Szt. 114/B. §). Meg kell jegyezni, hogy kényszerengedély adására viszonylag ritkán kerül sor: az új Szt. alapján például még nem adtak kényszerengedélyt, és a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvény alapján is csak egyetlen ilyen eljárás lefolytatása ismert. A kényszerengedélyezést illetően tehát gyakorlat, tapasztalat egyelőre nem halmozódott fel. Mindazonáltal a jogintézmény betölti rendeltetését azzal, hogy alkalmazásának

lehetősége fennáll, és ez a jogosultakat a szabadalmazott találmány hasznosítására, illetve a hasznosítás engedélyezésére (licenciaadásra) szorítja.

A 816/2006/EK rendelet végrehajtása kapcsán mindenekelőtt azt a kérdést kell rendezni, hogy melyik szerv, hatóság járjon el a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyek kapcsán. A 816/2006/EK rendelet 3. cikke értelmében illetékes hatóságnak azt kell tekinteni, amely a nemzeti jogszabályok alapján hatáskörrel rendelkezik a kényszerengedélyek megadására, de az említett cikk lehetővé teszi azt is, hogy a tagállamok ettől eltérve más hatóságot jelöljenek ki e feladatra. Az Szt. 33. §-ában foglaltak értelmében a kényszerengedélyekkel kapcsolatos eljárások - az Szt. 104. §-ának (1) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességével - bírósági hatáskörbe tartoznak. Az Szt. e szabályaiból következhetne, hogy a 816/2006/EK rendelet szerinti kényszerengedélyek megadására irányuló eljárások is bírósági hatáskörbe tartozzanak. Ezzel szemben azonban számos érv szól a 816/2006/EK rendelet szerinti eljárások közigazgatási hatósági eljárásként történő szabályozása mellett. Ezek a következőkben foglalhatók össze.

a) Az eljárásrend kidolgozásánál különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a 816/2006/EK rendelet által létrehozott rendszer működését biztosító tagállami feladatok, a kényszerengedélyekkel kapcsolatos eljárások nem pusztán két fél jogvitájában értelmezhetők és értelmezendők, hanem azok egy nemzetközi - az egész WTO vonatkozásában érvényesülő - adminisztratív együttműködés részét képezik. Egy ilyen kormányközi adminisztratív együttműködésben való részvétel leginkább egy olyan tagállami hatóság kijelölését feltételezi, amely a központi közigazgatási struktúrához kapcsolódik. Ezt alátámasztja, hogy az MSZH már a 816/2006/EK rendelet tervezetének tagállamok közötti vitájában is szakmailag hozzájárult a magyar álláspont kidolgozásához és képviselétéhez, továbbá az is, hogy a TRIPS Tanácsban ellátott kormányzati képviselőlet nyomán olyan tapasztalatok halmozódtak fel az MSZH-nál, amelyek elősegíthetik a 816/2006/EK rendelet által előírt rendszer hatékony működtetését hazánkban.

b) Az MSZH illetékes hatóságként történő kijelölése mellett szól továbbá, hogy - figyelembe véve a 816/2006/EK rendelet szerinti kényszerengedélyek megadására irányuló eljárás kontradiktórius jellegét is - jelenleg is az MSZH hatáskörébe tartozik egyes iparjogvédelmi jogviták elbírálása. Ilyen kontradiktórius eljárásnak a következők minősülnek: a szabadalom megsemmisítése és a nemleges megállapítás, a kiegészítő oltalmi tanúsítvány érvénytelenségének megállapítása és a nemleges megállapítás, a növényfajta-oltalom megsemmisítése és megszüntetése, a használati mintaoltalom megsemmisítése és a nemleges megállapítás, a védjegy törlése és a védjegyoltalom megszűnésének megállapítása, a földrajzi árujelző törlése és az oltalom megszűnésének megállapítása, a formatervezési mintaoltalom megsemmisítése és a nemleges megállapítás, a topográfia-oltalom megsemmisítése és a nemleges megállapítás. Az MSZH ezekben az eljárásokban háromtagú tanácsban jár el a tárgyaláson, illetve hoz határozatot.

c) Fontos szempont, hogy a 816/2006/EK rendelet 8. cikkének (1) és (2) bekezdése a WTO-nak megküldött értesítések, illetve a bejelentett mennyiségek kapcsán ellenőrzési kötelezettséget ró a tagállamok illetékes hatóságaira. A 10. cikk (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a kényszerengedély alapján előállított termék(ek) mennyisége nem haladhatja meg a kérelemben megjelölt importáló ország vagy országok igényeinek kielégítéséhez szükséges mennyiséget, figyelembe véve a máshol megadott kényszerengedélyek alapján előállított termék(ek) mennyiségét is. A 816/2006/EK rendeletnek ezek a rendelkezései olyan hatósági típusú feladatokat írnak elő a tagállamoknak, amelyeket hivatalból kell elvégezni, és ennek az MSZH előtti eljárásban inkább helye van, mint a polgári peres eljárás keretei között.

d) Ugyancsak az MSZH előtti eljárás mellett szól, hogy a tagállami hatóságnak a Bizottsággal is folyamatos kapcsolatot kell tartania a 816/2006/EK rendeletben előírt értesítési kötelezettségek [12. cikk, 16. cikk (2) bek.] teljesítése végett.

e) A 816/2006/EK rendeletből származó feladatok ellátásának a polgári peres eljárás rendjébe történő illesztése sem tűnik zökkenőmentesnek. A polgári per kapcsán felmerülnek azok a kérdések, hogy szükség lehet-e ilyen esetekben bizonyítási eljárás lefolytatására, szakértő kirendelésére, milyen adatbázisból szerez tudomást a bíróság a máshol megadott kényszerengedélyek alapján előállított termékek mennyiségéről, illetve, hogy az esetleges bizonyítási eljárás mennyiben növeli az eljárás költségeit és annak időtartamát.

f) A hazai tapasztalatok alapján kétséges, hogy a bírósági útra terelés biztosítja-e a megfelelően rugalmas és gyors eljárás lebonyolítását. Mindennek azért is van rendkívüli jelentősége, mert az esetleges „késlekedés” következtében a más országokban benyújtott kérelmek alapján hamarabb születhet döntés egy kényszerengedély megadásáról, kimerítve az igényelt mennyiséget és okafogyottá téve a Magyarországon benyújtott kérelmet. A hazai bírósági ügymenet időtényezői különösen a 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (4) bekezdésében előírt egyszerűsített és gyorsított eljárás kapcsán jelenthetnek problémát.

Mindezekből következik, hogy a 816/2006/EK rendelet szerinti kényszerengedélyek megadására irányuló eljárások sommás intézése - legalábbis első fokon - az MSZH előtt hatékonyabban biztosítható, mint a peres eljárásban. Ráadásul az eljárási garanciák is minden további nélkül érvényesülhetnek, hiszen az MSZH döntéseivel szemben - megváltoztatási kérelem útján - biztosított a közvetlen bírósági jogorvoslat.

A fentiekre tekintettel a törvény 1. §-a révén az Szt. IV. fejezete új alcímmel és új 33/A. §-sal egészül ki. E szabály értelmében az MSZH jár el a 816/2006/EK rendelet szerinti kényszerengedélyek megadása kapcsán. A kényszerengedélyezés jelenlegi jogcímei alapján indult eljárások továbbra is bírósági hatáskörben maradnak. A törvény 1. §-ának (1) bekezdése az egyértelműség érdekében módosítja az Szt. 33. §-át megelőző alcímet, 1. §-ának (2) bekezdése pedig - a hatásköri kérdés rendezése, valamint a kényszerengedély megadásának a 816/2006/EK rendeletben foglalt alapvető feltételeire történő visszautalás mellett - olyan garanciális szabályokat is kimond, amelyek az Szt. kényszerengedélyekre vonatkozó közös szabályai között jelenleg is megtalálhatók (a 816/2006/EK rendelet szerinti kényszerengedély jogosultja nem adhat hasznosítási engedélyt; a kényszerengedély az MSZH által megszabott időtartamig, illetve a szabadalmi oltalom megszűnéséig állhat fenn, kivéve - értelemszerűen - a lemondás és a visszavonás esetét).

Tekintettel arra, hogy az MSZH-nak új feladatot kell majd ellátnia, a törvény 2. §-a kiegészíti az Szt.-nek az MSZH hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyeket rögzítő 44. §-át, ide sorolva a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő ügyeket.

A törvény 3-4. §-ai az MSZH előtti szabadalmi eljárások általános szabályait igazítják ki a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő ügyek kapcsán. A törvény 3. §-a rögzíti a tárgyaláson háromtagú tanácsban történő eljárás követelményét a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárásokban. A törvény 4. §-a pedig előírja, hogy a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintésre irányuló eljárásban, a kényszerengedély felülvizsgálatára irányuló eljárásban és a kényszerengedély módosítására irányuló eljárásban az MSZH a tényeket a kérelem keretei között, az ügyfelek nyilatkozatai és állításai alapján vizsgálja.

V. Fejezet

Találmány- és szabadalombitorlás

Találmánybitorlás

34. § Ha a szabadalmi bejelentésnek vagy a szabadalomnak a tárgyát jogosulatlanul másnak a találmányából vették át, a sértett vagy jogutódja követelheti annak megállapítását, hogy a szabadalom egészben vagy részben őt illeti meg, valamint kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

EBH2006. 1514. *Találmánybitorlás miatt a sértett akkor is indíthat keresetet annak megállapítására, hogy a szabadalom őt illette, ha időközben a szabadalmi oltalom lemondás folytán keletkezésére visszamenő hatállyal megszűnt. Ha a bejelentők a nemzetközi szabadalmi bejelentésüket Magyarországon tették, a sértett a magyar bíróság előtt kérheti a találmánybitorlásra alapított igénye alapján annak megállapítását, hogy a szabadalom őt illeti, azaz a nemzetközi szabadalmi bejelentés esetén a magyar bíróságnak a találmánybitorlási per elbírálására van joghatósága (1979. évi 13. törvényerejű rendelet 20. § és 62. §; 1995. évi XXXIII. törvény 34. §).*

BH2006. 362. *Találmánybitorlás miatt a sértett akkor is indíthat keresetet annak megállapítására, hogy a szabadalom őt illette, ha időközben a szabadalmi oltalom lemondás folytán keletkezésére visszamenő hatállyal megszűnt. Ha a bejelentők a nemzetközi szabadalmi bejelentésüket Magyarországon tették, a sértett a magyar bíróság előtt kérheti a találmánybitorlásra alapított igénye alapján annak megállapítását, hogy a szabadalom őt illeti, azaz a nemzetközi szabadalmi bejelentés esetén a magyar bíróságnak a találmánybitorlási per elbírálására van joghatósága (1979. évi 13. tvr. 20. § és 62. §; 1995. évi XXXIII. tv. 34. §).*

Szabadalombitorlás

35. § (1) Szabadalombitorlást követ el, aki a szabadalmi oltalom alatt álló találmányt jogosulatlanul hasznosítja.

(2) A szabadalmas a bitorlóval szemben - az eset körülményeihez képest - a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

a) követelheti a szabadalombitorlás megtörténtének bírósági megállapítását;

b) követelheti a szabadalombitorlás vagy az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyását és a bitorló eltiltását a további jogsértéstől;

c) követelheti, hogy a bitorló szolgáltatson adatot a szabadalombitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, valamint az ilyen termékek terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról;

d) követelheti, hogy a bitorló nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a bitorló részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

e) követelheti a szabadalom bitorlással elért gazdagodás visszatérítését;

f) követelheti a kizárólag vagy elsősorban a szabadalom bitorlásra használt eszközök és anyagok, valamint a szabadalom bitorlással érintett termékek lefoglalását, meghatározott személynek történő átadását, kereskedelmi forgalomból való visszahívását, onnan való végleges kivonását, illetve megsemmisítését.

(3) Szabadalom bitorlás esetén a szabadalmas a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést is követelhet.

(4) A szabadalmas a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott igényt azzal a személlyel szemben is támaszthatja, akinek szolgáltatásait a bitorlás elkövetéséhez igénybe vették.

1. A szellemi tulajdonra vonatkozó európai közösségi szabályozás alapvető célja az egységes belső piac megteremtése, illetve zavartalan működésének előmozdítása. A tagállamok szerzői jogi és iparjogvédelmi jogszabályai közötti különbségek különösen az áruk szabad mozgásának képezhetik akadályát, és torzíthatják a belső piacon folyó szabad versenyt. Ezeknek az akadályoknak a felszámolását célozta az a jogharmonizációs folyamat, amely az 1990-es évek elején indult meg. E jogharmonizációs folyamat alapvetően az anyagi jogi jogszabályok egységesítésére irányult. Mindez az iparjogvédelmi oltalmi formák tekintetében különösen az oltalmazhatósági feltételeknek, az oltalom tartalmának, korlátjainak és időtartamának a meghatározását jelentette. A szerzői jogi irányelvek szintén elsősorban az anyagi jogi kérdések egységesítésére irányultak.

A tagállami jogszabályok közelítésével párhuzamosan az Európai Közösség, élve az irányadó hatásköri szabályokkal, megteremtette a közösségi védjegyet, a közösségi formatervezési mintát, a közösségi növényfajta-oltalmot, a kiegészítő oltalmi tanúsítványt és egyes termékek tekintetében a közösségi földrajzi árujelző-oltalmot intézményeit, a közösségi szabadalom létrehozására pedig időről időre kísérletet tettek. Az ezeket az intézményeket szabályozó közösségi rendeletek azonban - az irányelvekhez hasonlóan - szintén jórészt a tagállamokra hagyják a jogérvényesítésre vonatkozó szabályozás kialakítását.

Az 1990-es évek végére világossá vált, hogy önmagában az anyagi jogi jogszabályok közelítése nem elégséges ahhoz, hogy a belső piacon fennálló, a szellemi tulajdonra vonatkozó tagállami szabályozások közötti különbségekből eredő akadályokat teljes mértékben felszámolják. A szellemi tulajdonjogok megsértésére vonatkozó statisztikai adatok is cselekvésre serkentették az Európai Bizottságot. Az Európai Bizottság a helyzet orvoslására 2000-ben egy cselekvési tervvel állt elő, amelyet az e tárgyban alkotott ún. Zöld Könyvre alapított, széles körű konzultáció előzött meg. A cselekvési terv azonnali intézkedést igénylő feladatként jelölte meg különösen

- a jogérvényesítésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítésére irányuló javaslat kidolgozását;
- a jogérvényesítéssel érintett hatóságok képzését és tájékoztatási szolgáltatások bevezetését;
- a megsértésekre vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtésére és elemzésére szolgáló módszertan elkészítését.

E cselekvési terv végrehajtásának első fontos eredménye a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv), amelyet az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-én fogadott el. Az Irányelv célja az egységes belső piac zavartalan működésének a megteremtése, valamint az iparjogvédelmi és a szerzői jogok megsértése elleni fellépés hatékonyabbá tétele az e jogok érvényesítésére irányadó tagállami jogszabályok közelítése útján.

2. Az Irányelv 20. cikke értelmében a tagállamoknak 2006. április 29-ig kell az Irányelvnek megfelelő jogszabályait hatályba léptetniük.

A törvény az Irányelv teljes körű átültetését célozza a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.), a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.), a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) módosítása útján. A törvény a gyakorlati igényekre figyelemmel kisebb módosításokat is elvégez a törvényekben, és tartalmaz továbbá technikai kiigazításokat is, amelyek alapvetően a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Kettvht.) miatt váltak szükségessé, nemcsak az Szt. és a Vt., hanem a többi iparjogvédelmi törvény, így különösen a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) tekintetében is.

3. Az Irányelvnek - az egységes belső piac zavartalan működésének biztosítása mellett - további fontos célja a hatékony jogérvényesítés előmozdítása.

Az Irányelv preambulumbekendése utalnak a jogérvényesítés kapcsán fennálló nemzetközi jogi környezetre: a (4) preambulumbekendés hivatkozik arra, hogy mind az összes tagállam, mind pedig az Európai Közösség részese a szellemi tulajdon kereskedelemmel összefüggő kérdéseit szabályozó TRIPS-megállapodásnak (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, a továbbiakban:

TRIPS-megállapodás), amely a Kereskedelmi Világszervezet alapját képező megállapodások egyike. A TRIPS-megállapodást Magyarországon az 1998. évi IX. törvény hirdette ki.

A TRIPS-megállapodás harmadik része foglalkozik a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével. A hatékony jogérvényesítést célzó általános kötelezettségek mellett több - a jogérvényesítéssel összefüggő eljárásokra vonatkozó - különös szabályt tartalmaz a megállapodás: 43. cikke a bizonyításra, 44. cikke az eltítésra, 45. cikke a kártérítésre, 47. cikke pedig a tájékoztatáshoz való jogra vonatkozóan ír elő a TRIPS-megállapodásban részes tagok számára minimumszabályokat. E szabályok az Irányelvben is megtalálhatók, esetenként kiegészülve a TRIPS-megállapodásbeli szabályokhoz képest többletkövetelményt jelentő, ún. „TRIPS-plusz” rendelkezésekkel.

Magyarország a TRIPS-megállapodásból folyó kötelezettségeinek határidőben és maradéktalanul tett eleget, és erről a TRIPS Tanácsban számot is adott. A törvény ennél fogva az Irányelvben többletelemekeket jelentő rendelkezéseket ülteti át, egyúttal - a jogérvényesítés hatékonyságát előmozdítandó - a gyakorlati tapasztalatokra figyelemmel igazítja ki az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvényeket.

4. Az Irányelv tárgyi hatályát rögzítő 2. cikk kapcsán fontos kiemelni, hogy az Irányelv hatálya a szellemi tulajdon valamennyi - a tagállami jogokban és a közösségi jogban szabályozott - formájára kiterjed. Az Irányelv (13) preambulumbekzdése is leszögezi: az Irányelv tárgyi hatályát a lehető legszélesebb körben kell megállapítani.

Az Európai Bizottság 2005. április 13-án az Európai Unió Hivatalos Lapjában nyilatkozatot tett közzé, amelyben meghatározta, hogy melyek azok a szellemi tulajdonjogok, amelyeket mindenképpen az Irányelv hatálya alá tartozónak tekint. A nyilatkozat a következőket sorolja fel: a szerzői jogok, a szerzői joggal szomszédos jogok és az adatbázis-előállítókat megillető jogok, a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiajának szerzőjét megillető oltalom, védjegyoltalom, formatervezési mintaoltalom, szabadalmi oltalom, ideértve a kiegészítő oltalmi tanúsítványokat, földrajzi árujelző-oltalom, használati mintaoltalom, növényfajta-oltalom, valamint kereskedelmi nevek, amennyiben azokhoz kizárólagos jogok fűződnek az irányadó nemzeti jogszabályokkal összhangban.

Az Irányelv hatálya mind a tagállami, mind pedig az európai közösségi jogszabályokban szabályozott oltalmi formákra, illetve jogokra kiterjed. A már említett (13) preambulumbekzdés ezen túl arra is utal, hogy a tagállamoknak módjukban áll, hogy az Irányelv rendelkezéseit a tisztességtelen versenycselekményekre (ideértve a szolgai utánzás cselekményeit is) alkalmazzák.

Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi nevek a magyar jogszabályok alapján nem részesülnek a szellemi tulajdonjogokkal megegyező, kizárólagosságon alapuló védelemben, azok tekintetében az Irányelvnek való megfelelés nem követelmény a hazai jogalkotóval szemben.

5. Az Irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján lehetőség van egyfelől a hatályos tagállami szabályok fenntartására, másfelől pedig az Irányelvtől eltérő szabályok megalkotására, feltéve, ha azok mindkét esetben kedvezőbbek a szellemi tulajdonjogok jogosultjaira nézve. E szabály a törvény több rendelkezése kapcsán is jelentőséghez jut (ld. a részletes indokolásban az egyes irányelvi cikkek ismertetését).

Az Irányelv hatálya kapcsán meg kell említeni az Irányelv alapvető jellegű (17) preambulumbekzdését is. Ennek alapján az Irányelv szerinti eljárásokat, intézkedéseket és jogkövetkezményeket az egyes oltalmi formák sajátosságait figyelembe véve kell alkalmazni.

Fontos kiemelni az Irányelv 2. cikke (3) bekezdésének c) pontját, amely szerint az Irányelv rendelkezései nem érintik a szellemi tulajdonjogok megsértése eseteire irányadó tagállami büntető anyagi és eljárásjogi szabályokat. Az Európai Bizottság - az 1. pontban említett cselekvési tervének részeként - 2005. július 12-én terjesztett elő két jogszabály-tervezetet: egyfelől törvényt a szellemi tulajdonjogok érvényesítését célzó büntetőjogi intézkedésekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre, másfelől pedig egy kerethatározat-tervezetet a szellemi tulajdon sértő bűncselekmények elleni küzdelem büntetőjogi kereteinek megerősítéséről [COM(2005)276 final]. Elfogadásuk esetén e két uniós jogszabály indokolttá teheti majd büntető jogszabályaink áttekintését és a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) megfelelő, jogharmonizációs célú módosítását.

6. Az Irányelv 3. cikke előírja, hogy a tagállamok által bevezetendő intézkedéseknek, eljárásoknak és jogkövetkezményeknek tisztességesnek és méltányosnak kell lenniük, nem lehetnek szükségtelenül bonyolultak, költségesek vagy indokolatlanul hosszadalmasak. Már ezeknek az alapvető jellegű rendelkezéseknek való megfelelés kapcsán szükséges rögzíteni, hogy az ilyesféle alapelvek nem szorítkozhatnak pusztán a szellemi tulajdonjogokat szabályozó jogszabályokra: olyan általános követelmények ezek, amelyeket a (polgári) peres eljárásokban alapvető jelleggel érvényesíteni kell. Ennél fogva ezeknek az előírásoknak megfelelő szabályok a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) általános rendelkezései között találhatóak. A Pp. 2. §-ának (1) bekezdése írja elő a bíróságok számára a felek jogainak érvényesítését a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez; a 2. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg.

Az Irányelv 4. cikke állapítja meg a szellemi tulajdonjogok megsértéséből származó igényeket érvényesíteni jogosult személyek körét. Az igényérvényesítésre jogosultak mindegyike esetében alapvető szabály, hogy e jogukat az irányadó jogszabályok keretei között, azokkal összhangban gyakorolhatják. Ebből következően e cikk nem nyújt valós harmonizációt az igényérvényesítésre jogosultak körét illetően, hanem pusztán megerősítő, deklaratív jellegű. Így a hazai jogszabályok módosítására is inkább csak a joggyakorlati igények figyelembevételére kerül sor.

A törvény az Szt. 35. §-ának (2) bekezdésében megállapítja azokat a polgári jogi igényeket, amelyeket a szabadalmas a bitorlóval szemben - az eset körülményeihez képest - támaszthat.

Az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő igényt, azaz a bitorlás, illetve annak veszélye esetén történő eltiltást és a bitorló cselekmények abbahagyására való kötelezést a törvény - a hatályos szabályoknak megfelelően - anyagi jogi igényként szabályozza. Ez nem jelent változást a hatályos rendelkezéshez képest, ugyanakkor az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja az eltiltást és az abbahagyásra kötelezést nemcsak a bitorlás, hanem annak veszélye esetén is alkalmazni rendeli („to prevent any imminent infringement”). Erre figyelemmel a törvény megteremti annak lehetőségét, hogy polgári jogi igényként nemcsak a szabadalombitorlás, hanem az azzal közvetlenül fenyegető cselekmények abbahagyását is lehessen követelni.

Az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 11. cikke alapján az eltiltás lehetőségét nemcsak a bitorlóval, hanem olyan harmadik személyekkel (közvetítőkkal) szemben is biztosítani kell, akiknek szolgáltatásait a bitorláshoz igénybe vették. A törvény ennek megfelelő szabályt tartalmaz az Szt. 35. §-ának (4) bekezdésében.

Az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a jogosult kérheti a bitorlással érintett (gyanúsított) dolgok lefoglalását, illetve meghatározott személynek történő átadását [az ún. „delivery up” például a német jogban is ismert jogintézmény (Anspruch auf Vernichtung oder Überlassung)]. A hatályos Szt. 35. §-a (2) bekezdésének f) pontja a lefoglalást ma is tartalmazza, ugyanakkor a meghatározott személynek történő átadás mint igény ismeretlen a hatályos jogszabályokban, ezért a törvény ezzel kiegészíti az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének f) pontját.

Az Irányelv 10. cikkének (1) bekezdése - részben a TRIPS-megállapodás 46. cikkét követve - a bitorlás érdemében hozott határozatban elrendelhető intézkedéseket szabályozza. Ezek az intézkedések a következők: a bitorlásra (jogsértésre) használt eszközök és anyagok, valamint a kizárólag vagy elsősorban a bitorlással (jogsértéssel) érintett termékek (árúk, csomagolóanyagok, illetve dolgok) kereskedelmi forgalomból való visszahívása, onnan való végleges kivonása, illetve megsemmisítése. Ezeket az intézkedéseket a törvény a bitorlóval szemben kérhető polgári jogi igények között helyezi el az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének f) pontjában. A kereskedelmi forgalomból való visszahívás és az onnan való végleges kivonás fogalma kapcsán ki kell emelni, hogy az Európai Bizottság álláspontja szerint a kereskedelmi forgalomból való visszahívás nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a termék később visszakerüljön a kereskedelmi forgalomba, nyilvánvalóan a jogsértő mivoltától való megfosztást követően. A kereskedelmi forgalomból való végleges kivonás következtében a termék nem kerül vissza kereskedelmi forgalomba (pl. karitatív célokra használható fel).

A törvény továbbra is a hatályos szabályozással egyezően írja elő az Szt. 35. §-ának (3) bekezdésében, hogy szabadalombitorlás esetén a szabadalmas a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést is követelhet. Az Irányelv 13. cikkének (1) bekezdése - a TRIPS-megállapodás 45. cikkéhez hasonlóan - a bitorlóval szemben támasztható kártérítés iránti igényt írja elő. Az Irányelv a kártérítést ugyanakkor arra az esetre írja elő, ha a bitorló tudta vagy alappal feltételezhetette, hogy tevékenységével bitorlást (jogsértést) követ el. Az Irányelvnek való megfelelés vizsgálatához e rendelkezés fényében értelmezni kell a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) a kártérítési felelősségre vonatkozó szabályait. A Ptk.-ban szabályozott általános kártérítési felelősség a felróhatóságon alapul. A felelősség alóli mentesülésre akkor van mód, ha az, aki másnak jogellenesen kárt okozott, bizonyítja magatartása felróhatóságának hiányát, azaz azt, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A törvény előkészítése során szakmai konszenzus alakult ki abban a kérdésben, hogy a Ptk.-beli általános felelősségi szabályok megfeleltethetők az Irányelvnek. Ha pedig a magyar jogban alkalmazott, objektív alapú felróhatóság tágabb felelősségi kört is fedne le, ennek az Irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján nincs akadálya, hiszen az a jogosultra kedvezőbb szabályt jelent. A kár mértéke kapcsán az Irányelv a kár elemeiként különösen az elmaradt haszon, a bitorló (jogsértő) által elért tisztességtelen gazdagodás és a vagyoni tényezőkhöz kívüli sérelem figyelembevételét rendeli el. A hazai hatályos szabályozás ennél továbbmegy egyfelől abban, hogy a bitorlással elért gazdagodás visszatérítését objektív alapú - felróhatóságtól független - polgári jogi igényként szabályozza az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének e) pontjában. A Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése pedig a károsult vagyónában beállott

értécsökkenésen és az elmaradt vagyoni előnyön túl azt a kárpótlást vagy költséget is megtéríteni rendeli, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az Irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi az általános kártérítés megítélését is, amelynek legalább olyan összegűnek kell lennie, mint az a díj, amely a jogosultnak a bitorlóról járna a hasznosításért, ha a jogosult erre neki engedélyt adott volna. E rendelkezésnek a magyar jog megfeleltethető a Ptk. 359. §-ának (1) bekezdése útján, amely szerint ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezi, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Az Irányelv 13. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy akkor is kötelezzék a bitorlót előre meghatározott összegű gazdagodás visszatérítésére vagy kártérítésre, ha nem tudta, vagy alappal nem feltételezhette, hogy bitorlást követ el. A magyar jogban a gazdagodás visszatérítése objektív alapú - félrhatóaságtól független - polgári jogi igényként szabályozott. E rendelkezés mindezekre figyelemmel kifejezett átültetést nem igényelt.

(5) A szabadalmas a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott igényt azzal a személlyel szemben is támaszthatja, aki

- a) kereskedelmi mértékben birtokolta a bitorlással érintett termékeket;
- b) kereskedelmi mértékben vette igénybe a bitorlással érintett szolgáltatásokat;
- c) kereskedelmi mértékben nyújtott szolgáltatást a bitorlás elkövetéséhez;
- d) az a)-c) pontokban meghatározott személyek állítása szerint közreműködött a bitorlással érintett termékek előállításában és terjesztésében, illetve a bitorlással érintett szolgáltatások nyújtásában.

(6) Az (5) bekezdés a)-c) pontjainak alkalmazásában a cselekmények kereskedelmi mértékűek, ha az érintett termékek, illetve szolgáltatások jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy e cselekmények - közvetlenül vagy közvetetten - kereskedelmi vagy más gazdasági előny szerzését szolgálják. Az ellenkező bizonyításáig nem minősülnek kereskedelmi mértékűnek a fogyasztó által jóhiszeműen végzett cselekmények.

(7) A (2) bekezdés c) pontja és az (5) bekezdés alapján a bitorló, illetve az (5) bekezdésben meghatározott személy különösen a következő adatok szolgáltatására kötelezhető:

a) a bitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevők, a bitorlással érintett termékeket birtoklók, valamint a forgalmazásba bevonni kívánt vagy bevont nagy- és kiskereskedők neve és címe;

b) a bitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállított, forgalmazott, illetve igénybe vett, valamint megrendelt mennyisége, továbbá az azokért adott, illetve kapott ellenérték.

Az Irányelv 8. cikkének alapja a TRIPS-megállapodás 47. cikke, amely a tagországok számára opcionális előírásként tartalmazza a bitorló (jogsértő) kötelezését arra, hogy szolgáltatson adatot a bitorlással (jogsértéssel) érintett áruk, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, valamint az ilyen áruk terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról. Az Irányelv a TRIPS-megállapodásnál továbbmegy: egyfelől megköveteli a tagállamoktól az adatszolgáltatási kötelezettség előírását, másfelől pedig annak alapján nemcsak a bitorlók (jogsértők), hanem harmadik személyek is kötelezhetők arra, hogy adatot szolgáltatassanak. Az Irányelv 8. cikke (1) bekezdésének megfelelő szabályokat a bitorló (jogsértő) kapcsán az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének c) pontja tartalmazza. A törvény az Irányelv 8. cikke (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban foglaltakat pontosan tükrözve szabályozza azon harmadik személyek körét, akikkel szemben érvényesíthető olyan igény, hogy szolgáltatassanak adatot a bitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, valamint az ilyen termékek terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról. Ennek az előírásnak az Szt. 35. §-ának (5) bekezdése felel meg. A polgári peres eljárásban ugyanakkor alapelv, hogy - a bizonyítás körében igénybe vett személyeket (tanú, szakértő, szemletárgy birtokosa) kivéve - az eljárás során hozott határozat csak azokra tartalmazhat kötelezést, akik az eljárásban félként vesznek részt. Így e harmadik személyek részvétele is szükséges az eljárásban, amire a Pp.-nek a keresetváltoztatásra (146. §), illetve a perbehívásra (58-60. §-ok) vonatkozó szabályai adnak módot. Ki kell emelni, hogy az adatszolgáltatásra kötelezés a harmadik személyek vonatkozásában is objektív alapú polgári jogi igény, így adatszolgáltatásra kötelezésnek van helye akkor is, ha a harmadik személy nem tudott, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett nem kellett volna tudnia arról, hogy bitorlás elkövetésében működött közre.

A harmadik személyek adatszolgáltatási kötelezettsége kapcsán a törvény - az Irányelvnek megfelelően - rögzíti, hogy e kötelezettség csak olyan harmadik személyekkel szemben áll fenn, akik kereskedelmi mértékben birtokolták a bitorlással érintett termékeket, kereskedelmi mértékben vették igénybe a bitorlással érintett szolgáltatásokat, kereskedelmi mértékben nyújtottak szolgáltatást a bitorlás elkövetéséhez, illetve e személyek állítása szerint közreműködtek a bitorlással érintett termékek előállításában és terjesztésében, illetve a bitorlással érintett szolgáltatások nyújtásában (ilyen harmadik személy lehet például az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokat nyújtó közvetítő szolgáltató, ha a bitorlási cselekményt ilyen szolgáltatások igénybevételével valósították meg).

A kereskedelmi mérték fogalmának értelmezéséhez az Irányelv (14) preambulumbekzdése ad némi eligazítást: kereskedelmi mértékűek a jogsértő cselekmények, ha azokat közvetlenül vagy közvetetten gazdasági vagy kereskedelmi előny szerzése érdekében végzik; a fogyasztók által jóhiszeműen végzett cselekmények rendszerint nem minősülnek kereskedelmi mértékű jogsértésnek. Maga a TRIPS-megállapodás is tartalmazza e fogalmat a büntetőjogi jogkövetkezmenyeket szabályozó 61. cikkében, fogalom-meghatározás nélkül. Az Európai Bizottság e fogalom kapcsán kifejtette, hogy nem pártolná, ha a tagállamok eltérnének a (14) preambulumbekzdésben foglaltaktól, továbbá nem tartja az Irányelvvvel összeegyeztethetőnek azt sem, ha a tagállamok a kereskedelmi mérték kapcsán valamilyen értékhatárt rögzítenek. Az Európai Bizottság helytelenítette továbbá a hasonló, de némileg eltérő fogalmak használatát is, mint például a kereskedelmi célú jogsértés („acts committed for commercial purposes”). A kereskedelmi mérték fogalma az üzletszerűség fogalmának sem feleltethető meg, ugyanis az üzletszerű jogsértés szűkebb fogalom, mint a kereskedelmi mértékű jogsértés. Az üzletszerűség - lényegében a Btk. 137. §-ának 9. pontja nyomán - magában foglalja a rendszerességet és a haszonszerzésre törekvést, míg a kereskedelmi mértékű jogsértés fogalmának ezek nem elengedhetetlen elemei. Az Európai Bizottság értelmezése szerint a kereskedelmi mérték objektív természetű, azaz független attól, hogy a jogsértő szándéka a kereskedelmi célokra kiterjedt-e. Ugyanakkor a (14) preambulumbekzdésben szereplő fogalom-meghatározás igen tág, hiszen a kereskedelmi mérték megállapítható akkor is, ha közvetetten jutnak gazdasági előnyhöz. Ez különösen az egyes iparjogvédelmi oltalmak tartalmának és korlátjainak vizsgálata során tűnik ellentmondásosnak. A szabadalombitorlás ugyanis - a szabadalmi oltalom tartalmára tekintettel [Szt. 19. § (6) bek. a) pont] - csak a találmány gazdasági tevékenység körében történő hasznosításával valósulhat meg.

A kereskedelmi mértékű jogsértés fogalmát az Szt. 35. §-ának (6) bekezdése határozza meg. A törvény értelmében a szóban forgó cselekmények kereskedelmi mértékűek, ha az érintett termékek, illetve szolgáltatások jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy e cselekmények - közvetlenül vagy közvetetten - kereskedelmi vagy más gazdasági előny szerzését szolgálják. A fogyasztó által jóhiszeműen végzett cselekmények csak az ellenkező bizonyításáig minősülnek kereskedelmi mértékűnek. Ez a meghatározás tekintettel van a (14) preambulumbekzdés valamennyi elemére, a „termékek, illetve szolgáltatások jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló”-fordulat pedig a nemzetközi kereskedelmi szerződésekből ismert példa, amely a jogalkalmazást megkönnyítendő került be a törvénybe.

Az adatszolgáltatási kötelezettség tekintetében a TRIPS-megállapodás 47. cikkéhez képest többletelem, hogy az Irányelv 8. cikkének (2) bekezdése meghatározza - nem kizárólagos jelleggel - a szolgáltatandó adatok körét. A törvény az Szt. 35. §-ának (7) bekezdésében ennek megfelelően különösen a következő adatok szolgáltatását írja elő: a bitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevők, a bitorlással érintett termékeket birtoklók, valamint a forgalmazásba bevontni kívánt vagy bevont nagy- és kiskereskedők neve és címe, továbbá a bitorlással érintett termékek, illetve szolgáltatások előállított, forgalmazott, illetve igénybe vett, valamint megrendelt mennyisége, továbbá az azokért adott vagy kapott ellenérték.

(8) A bíróság a szabadalmas kérelmére elrendelheti, hogy a lefoglalt, kereskedelmi forgalomból visszahívott, illetve onnan véglegesen kivont eszközöket, anyagokat, illetve termékeket fosszák meg jogsértő mivoltuktól, vagy - ha az nem lehetséges - semmisítsék meg. A bíróság indokolt esetben a megsemmisítés helyett elrendelheti a lefoglalt eszközöknek és anyagoknak a bírósági végrehajtás szabályai szerint történő értékesítését is; ebben az esetben a befolyó összeg felől ítéletben határoz.

(9) A szabadalombitorlásra használt eszközök és anyagok, valamint a szabadalombitorlással érintett termékek lefoglalásának helye van akkor is, ha azok nincsenek a bitorló tulajdonában, de a tulajdonos a szabadalombitorlásról tudott, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett tudnia kellett volna.

(10) A bíróság a (2) bekezdés f) pontjában és a (8) bekezdésben meghatározott intézkedéseket a bitorló költségére rendeli el, kivéve, ha az eset körülményei az ettől való eltérést indokolják. A kereskedelmi forgalomból való visszahívás, az onnan való végleges kivonás, illetve a megsemmisítés elrendelése tárgyában a bíróság a harmadik személyek érdekeinek figyelembevételével, valamint úgy dönt, hogy az elrendelt intézkedés a bitorlás súlyosságával arányban álljon.

A törvény az Szt. 35. §-ának (8) bekezdésében - a szükséges kiegészítésekkel - továbbra is tartalmazza annak lehetőségét, hogy a bíróság a jogosult kérelmére elrendelje a lefoglalt, kereskedelmi forgalomból visszahívott, illetve onnan véglegesen kivont eszközök, anyagok, illetve termékek jogsértő mivoltuktól történő megfosztását vagy - ha az nem lehetséges - megsemmisítését. A bíróság indokolt esetben a megsemmisítés helyett továbbra is elrendelheti a lefoglalt eszközöknek és anyagoknak a bírósági végrehajtás szabályai szerint történő értékesítését is; ebben az esetben a befolyó összeg felől ítéletben határoz.

A lefoglalás kapcsán fontos megjegyezni, hogy a törvény megőrzi azt a szabályt, amely szerint a szabadalombitorlásra használt eszközök és anyagok, valamint a szabadalombitorlással érintett termékek lefoglalásának helye van akkor is, ha azok nincsenek a bitorló tulajdonában. Az e szabályhoz kapcsolódó megszorító fordulat helyett, amely szerint a lefoglalásnak akkor van csak helye, ha a tulajdonos a bitorlásról

tudott, vagy kellő körülmétekintés mellett tudhatott volna, a törvény az általános polgári jogi felelősségi mércét (a tulajdonos a bitorlásról tudott, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett tudnia kellett volna) illeszti be az Szt. 35. §-ának (9) bekezdésébe.

Az Irányelv 10. cikke (2) és (3) bekezdésének való megfelelés érdekében a törvény előírja, hogy az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének f) pontjában és (8) bekezdésében meghatározott intézkedéseket a bitorló költségére rendeljék el, kivéve, ha az eset körülményei az ettől való eltérést indokolják. A kereskedelmi forgalomból való visszahívás, az onnan való végleges kivonás, illetve a megsemmisítés elrendelése tárgyában a bíróság a harmadik személyek érdekeinek figyelembevételével, valamint úgy dönt, hogy az elrendelt intézkedés a bitorlás súlyosságával arányban álljon (ehhez ld. a TRIPS-megállapodás 46. cikkét is).

(11) A bíróság a szabadalmas kérelmére elrendelheti a határozatnak a bitorló költségére történő nyilvánosságra hozatalát. A nyilvánosságra hozatal módjáról a bíróság dönt. Nyilvánosságra hozatalon kell érteni különösen az országos napilapban, illetve az internet útján történő közzétételt.

Az Irányelv 15. cikke kötelezi a tagállamokat arra, hogy tegyék elrendelhetővé a jogosult kérelmére és a bitorló (jogsértő) költségére a bírósági határozatra vonatkozó információ nyilvánosságra hozatalát és terjesztését, ideértve a határozat részben vagy egészben történő megjelentetését. A cikk második mondata értelmében a tagállamok további nyilvánossági követelményeket is előírhatnak a körülményektől függően.

A törvény az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének d) pontjában a hatályos szabályozással egyezően tartalmazza a bitorlóval szemben támasztható polgári jogi igényt, amely alapján a szabadalmas követelheti, hogy a bitorló - nyilatkozattal vagy más megfelelő módon - adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a bitorló részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak. Az elégtétel adása ugyanakkor nem feltétlenül esik egybe a határozat nyilvánosságra hozatalával. Erre figyelemmel a törvény új szabályként vezet be, hogy a bíróság a szabadalmas kérelmére elrendelheti a határozatnak a bitorló költségére történő nyilvánosságra hozatalát. A nyilvánosságra hozatal módjáról - az adatvédelmi rendelkezések megtartásának szükségességére is figyelemmel - a bíróság dönt. A törvény alapján nyilvánosságra hozatalon kell érteni különösen az országos napilapban, illetve az internet útján történő közzétételt. Meg kell jegyezni, hogy az Európai Bizottság álláspontja szerint a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó követelmény nemcsak az eljárást befejező, illetve érdemi határozatokra, hanem az eljárás során - akár az ideiglenes intézkedés tárgyában - hozott határozatokra is kiterjed. A törvény ennek megfelelően - az ítélet helyett - a határozatra történő utalást tartalmazza.

EBH2000. 214. Eljárási szabadalom bitorlása miatt kért ideiglenes intézkedés meghozatalának előfeltétele a jogsértés valószínűsítése is [Pp. 156. § (1) bek., 1995. évi XXXIII. tv. (Szt.) 19. § (7) bek., 24. § (2) bek., 35. § (1) bek., 104. §(3) bek.].

BH2000. 294. Nem tekinthető a szabadalombitorlás valószínűsítettnek, ezért ideiglenes intézkedés meghozatalának nincsen helye, ha az alperes a terméket a saját érvényes szabadalma alapján hasznosítja [1995. évi XXXIII. törvény 19. § (1) bekezdés, 35. § (1) bekezdés, 1952. évi III. törvény 156. § (1) bekezdés].

A szabadalombitorlás vámjogi következményei

35/A. § Bitorlás esetén a szabadalmas - külön jogszabály rendelkezései szerint - követelheti a vámhatóság intézkedését a bitorlással érintett vámárak forgalomba kerülésének megakadályozására.

A bejelentő és a hasznosító jogai szabadalombitorlás esetén

36. § (1) Szadalombitorlás miatt az a bejelentő is felléphet, akinek a találmánya ideiglenes oltalomban részesül, de az eljárást fel kell függeszteni mindaddig, amíg a szabadalom megadásáról jogerősen nem döntöttek.

(2) Szadalombitorlás esetén a licenciaszerződés alapján hasznosító felhívhatja a szabadalmast, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ha a szabadalmas a felhívástól számított harminc napon belül nem intézkedik, a szabadalmi lajstromba bejegyzett hasznosító saját nevében felléphet a szabadalombitorlás miatt.

Nemleges megállapítás

37. § (1) Aki attól tart, hogy ellene szabadalombitorlás miatt eljárást indítanak, az eljárás megindításáig kérheti annak megállapítását, hogy az általa hasznosított vagy hasznosítani kívánt termék vagy eljárás nem ütközik valamely, általa megjelölt szabadalomba.

(2) A nemleges megállapítást kimondó jogerős határozat kizárja, hogy a megjelölt szabadalom alapján ugyanarra a termékre vagy eljárásra vonatkozóan szabadalombitorlás miatt eljárást indítsanak.

VI. Fejezet

A szabadalmi oltalom megszűnése

Az ideiglenes szabadalmi oltalom megszűnése

38. § Az ideiglenes szabadalmi oltalom keletkezésére visszaható hatállyal megszűnik, ha

- a) a szabadalmi bejelentést jogerősen elutasítják;
- b) a fenntartási díjat a türelmi időn belül sem fizették meg;
- c) a bejelentő az oltalomról lemondott.

A végleges szabadalmi oltalom megszűnése

39. § A végleges szabadalmi oltalom megszűnik, ha

- a) az oltalmi idő lejár, az oltalmi idő lejártát követő napon;
- b) a fenntartási díjat a türelmi időn belül sem fizették meg, az esedékességet követő napon;
- c) a szabadalmas az oltalomról lemondott, a lemondás beérkezését követő napon, illetve a lemondó által megjelölt korábbi időpontban;
- d) a szabadalmat megsemmisítették, a bejelentés napjára visszaható hatállyal.

A szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése

40. § (1) Ha a szabadalmi oltalom a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt megszűnt, az oltalmat a bejelentő vagy a szabadalmas kérésére újra érvénybe kell helyezni.

(2) A szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezését a türelmi idő leteltét követő három hónapon belül lehet kérni. E határidőn belül meg kell fizetni a külön jogszabályban meghatározott díjat.

Lemondás a szabadalmi oltalomról

41. § (1) A szabadalmi bejelentések nyilvántartásában feltüntetett bejelentő, illetve a szabadalmi lajstromban feltüntetett szabadalmas a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz intézett írásbeli nyilatkozattal a szabadalmi oltalomról lemondhat.

(2) Ha a lemondás más személynek jogszabályon, hatósági határozaton, a szabadalmi lajstromba bejegyzett hasznosítási vagy egyéb szerződésen alapuló jogát érinti, vagy ha a szabadalmi lajstromba per van bejegyezve, a lemondás csak az érintett személy hozzájárulásával hatályos.

(3) Lemondani egyes igénypontokról is lehet.

(4) A szabadalmi oltalomról történő lemondás visszavonásának nincs jogi hatálya.

A szabadalom megsemmisítése és korlátozása

42. § (1) A szabadalmat - keletkezésére visszaható hatállyal - meg kell semmisíteni, ha

- a) a szabadalom tárgya nem felelt meg a 6. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek;
- b) a leírás nem tárja fel a törvényben előírt módon és részletességgel [60. § (1) bek.] a találmányt;
- c) a szabadalom tárgya bővebb annál, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott, illetve - megosztás esetén - a megosztott bejelentésben feltártak;
- d) a szabadalmat nem annak adták meg, akit az a törvény szerint megillet.

(2) Ha a megsemmisítés feltételei csak részben állnak fenn, a szabadalmat megfelelően korlátozni kell.

(3) A megsemmisítési kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanannak a szabadalomnak a megsemmisítése iránt bárki újabb eljárást indítson.

A díjak visszakövetelése

43. § Ha a végleges szabadalmi oltalom keletkezésére visszaható hatállyal szűnik meg, a szabadalmas és a feltaláló által felvett díjnak csak azt a részét lehet visszakövetelni, amelyet a találmány hasznosításából származó gazdasági előnyök nem fedeztek.

MÁSODIK RÉSZ

A MAGYAR SZABADALMI HIVATAL ELJÁRÁSA SZABADALMI ÜGYEKBEN

VII. Fejezet

A szabadalmi eljárások általános szabályai

A Magyar Szabadalmi Hivatal hatásköre

44. § (1)

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal hatáskörébe a következő szabadalmi ügyek tartoznak:

- a) a szabadalom megadása,
- b) a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése,
- c) a szabadalom megsemmisítése,
- d) a nemleges megállapítás,
- e) a szabadalmi leírás értelmezése,
- f) a szabadalmi bejelentések és a szabadalmak nyilvántartása, beleértve a fenntartásukkal kapcsolatos kérdéseket,
- g) a szabadalmi hatósági tájékoztatás.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal hatáskörébe tartoznak az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra (X/A. fejezet), valamint a nemzetközi szabadalmi bejelentésekre (X/B. fejezet) vonatkozó rendelkezések alkalmazásából eredő ügyek is.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal jár el a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos - külön jogszabályban meghatározott - ügyekben is.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal jár el a 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő ügyekben (83/A-83/H. §-ok) is.

A közigazgatási hatósági eljárás általános szabályainak alkalmazása

45. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben - az e törvényben meghatározott eltérésekkel - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezései szerint jár el.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - kérelemre jár el.

(3) A Ket.-nek azok a rendelkezései, amelyek az eljárás megindításával kapcsolatos - hivatalból vagy kérelemre történő - értesítésre vonatkoznak, nem alkalmazhatók szabadalmi ügyekben.

(4) Nem alkalmazhatók szabadalmi ügyekben a Ket.-nek azok a rendelkezései, amelyek valamely adat igazolásának más hatóságtól való beszerzésére vonatkoznak.

A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének a) pontja értelmében a Ket. rendelkezéseit az iparjogvédelmi eljárásokban csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajtára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg. Az iparjogvédelmi ügyek tehát az ún. „kivett” eljárások körébe tartoznak. A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) a szabadalmakkal összefüggő, a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásokat szabályozza. A törvénynek az Szt.-t módosító rendelkezései alapvetően a Ket.-től való eltéréseket állapítják meg az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaival indokolható esetekben. Az eltérést a törvény kétféleképpen valósítja meg: egyfelől „pozitívan”, azaz eltérő szabály kimondásával, másfelől pedig „negatívan”, azaz a Ket. egyes rendelkezései alkalmazhatóságának kizárásával.

A törvény 187. §-a egyfelől előírja a Magyar Szabadalmi Hivatal Ket. szerinti eljárását az Szt.-ben meghatározott kivételekkel, másfelől pedig - a Ket. 3. §-ától eltérően - alapelvei éllel rendelkezik a kérelemre történő eljárásról szabadalmi ügyekben. A törvény ugyancsak kizárja az eljárás megindításáról szóló értesítés kötelezettségét. Ennek oka egyrészt az, hogy az Szt. a szabadalmi eljárások körében az ügyfél értesítése tekintetében különös szabályokat tartalmaz (pl. a bejelentő értesítése az elismert bejelentési napról vagy a megsemmisítési kérelem közlése a jogosulttal), másrészt pedig az, hogy a szabadalmi eljárásokban nem érvényesül az ügyintézési - vagy a hatályos szóhasználatnál élve „az eljárás befejezésére megállapított” - határidő, így nem áll fenn ahhoz fűződő érdek, hogy az ügyfél az ügyintézési határidő kezdetéről és folyásáról mielőbb tudomást szerezzen. A törvény ugyancsak kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél kérje valamely

adat igazolásának más hatóságtól történő beszerzését (ennek a kérelemre történő eljárás alapelvéből következően egyébként is igen csekély lenne a jelentősége).

A Magyar Szabadalmi Hivatal döntései

46. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésekben pedig végzést bocsát ki (a továbbiakban együtt: döntés).

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal háromtagú tanácsban jár el a tárgyaláson és hoz határozatot a megsemmisítési eljárásban, a nemleges megállapítási eljárásban, valamint - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárásokban (83/A-83/H. §-ok). A szabadalmi leírás értelmezése tárgyában szintén háromtagú tanácsban eljárva ad szakvéleményt. A tanács szótöbbséggel dönt.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal döntése a kézbesítéssel emelkedik jogerőre, ha nem kéri annak megváltoztatását.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal által hozott döntés hirdetményi úton történő közlésének van helye, ha

a) az ügyfél lakcíme, illetve székhelye (telephelye, fióktelepe) ismeretlen vagy

b) a postai küldemény azzal a megjegyzéssel érkezik vissza, hogy a címzett ismeretlen helyen tartózkodik vagy címe ismeretlen.

(5) A hirdetményt a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában és internetes honlapján kell - ugyanazon a napon - közzétenni. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény közzétételét követő tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni. A döntés hirdetményi úton való közlésére egyebekben a Ket. szabályait kell alkalmazni azzal, hogy kifüggesztésen a hirdetmény közzétételét kell érteni.

(6) Ha az 51. § (1) bekezdése alkalmazásának van helye, valamennyi döntést a képviselő részére kell kézbesíteni.

A törvény 188. §-a igazodik a Ket. által bevezetett lényeges változáshoz a „közigazgatási döntés” fogalma kapcsán. Rögzíti továbbá, hogy a kontradiktórus alapon álló, azaz az ellenérdekű felek között folyó megsemmisítési és nemleges megállapítási eljárásokban a Magyar Szabadalmi Hivatal az ügy érdemében hozott döntését, azaz határozatát háromtagú tanácsban hozza meg tárgyaláson (l. az 204. §-hoz fűzött indokolást is). A törvény a Ket.-beli kézbesítési szabályokhoz kapcsolódva ügyvédi vagy szabadalmi ügyvivői képviseleti kényszer esetén előírja valamennyi döntésnek a képviselő részére való megküldését, azaz ilyen esetben a külföldi ügyfél nem kérheti a Ket. 78. §-ának (3) bekezdése alapján, hogy a döntéseket közvetlenül az ő számára küldjék meg; továbbá a szabadalmi eljárások speciális gyakorlati igényeire, illetve lehetőségeire is figyelemmel állapítja meg a hirdetményi kézbesítés egyes különös szabályait.

A tényállás megállapítása

47. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az előtte folyó eljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja, vizsgálata nem korlátozódhat csupán az ügyfelek állításaira.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal a megsemmisítési eljárásban, a nemleges megállapítási eljárásban és a 83/E-83/G. §-okban szabályozott eljárásokban a tényeket a kérelem keretei között, az ügyfelek nyilatkozatai és állításai alapján vizsgálja.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal döntését csak olyan tényekre és bizonyítékokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban az ügyfélnek módjában állt nyilatkozatot tenni; figyelmen kívül hagyhatja azonban azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben terjesztett elő.

(4) A szabadalmi ügyekben előterjesztett beadványokkal kapcsolatos hiányok pótlására - a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett - az ügyfelet fel kell hívni, illetve figyelmeztetni kell.

A törvény 189. §-a továbbra is alapvető szabályként rögzíti a tényállás hivatalból történő feltárásának elvét. Ez alól a szabály alól azonban kivételt tesz a kontradiktórus eljárásokban, azaz a megsemmisítési és a nemleges megállapítási eljárásokban, amelyek szükségképpen ellenérdekű felek között folyó eljárások. Ezekben az eljárásokban a tényállás feltárásának kereteit az ügyfelek kérelmei vonják meg, e kereteket az ügyfelek által előterjesztett bizonyítékok, állítások és nyilatkozatok töltik meg tartalommal. Az eljárások ügyfelek általi elhúzásának megakadályozását szolgálja az a szabály, amely szerint a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmen kívül hagyhatja azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben terjesztett elő. E szabálynak, amelynek „párja” az Európai Szabadalmi Egyezmény 114. cikkének (2) bekezdésében is megtalálható, kiemelt gyakorlati jelentősége különösen a kontradiktórus ügyekben van.

Határidők

48. § (1) Az e törvény által meghatározott határidők nem hosszabbíthatók meg. E határidők elmulasztásának jogkövetkezményei külön figyelemztetés nélkül is bekövetkeznek.

(2) Ahol a törvény nem állapít meg határidőt a hiánypótlásra, illetve a nyilatkozattételre, az ügyfél részére legalább harminc napos határidőt kell kitűzni, amely a lejárát előtt előterjesztett kérelemre meghosszabbítható. Három hónapot meghaladó, illetve háromnál többszöri határidőhosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható.

(3) A szabadalmi eljárásokban nem érvényesül a Ket.-ben megállapított ügyintézési határidő, továbbá nem alkalmazhatók a Ket.-nek azok a rendelkezései sem, amelyek az eljáró hatóság egyéb intézkedésére állapítanak meg határidőt.

Igazolás

49. § (1) A szabadalmi ügyekben - ha az (5) bekezdés nem zárja ki - az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenöt napon belül igazolási kérelmet lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és a mulasztás véltenséjét valószínűsítő körülményeket.

(2) Ha a mulasztás az ügyfélnek később jutott tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, a határidő a tudomásra jutástól vagy az akadály elhárulásától számít. Az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.

(3) Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt pótolni kell az elmulasztott cselekményt is, vagy - ha ennek helye van - kérni lehet a határidő meghosszabbítását.

(4) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal az igazolási kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótolni kell az elmulasztott határidőn belül teljesítettnek kell tekinteni, az elmulasztott határnapon megtartott tárgyalást pedig a szükséges keretben meg kell ismételni. Az új tárgyalás eredményéhez képest az elmulasztott tárgyalás alapján hozott döntés hatályban tartása, illetve teljes vagy részben történő visszavonása kérdésében is határozni kell.

(5) Az igazolás ki van zárva

a) az elsőbbségi nyilatkozat előterjesztésére előírt határidő [61. § (2) bek.], illetve az uniós elsőbbségi igény érvényesítésére megszabott tizenkét hónapos határidő elmulasztása esetén,

b) a származtatásra megszabott határidők elmulasztása esetén (62. §),

c) a kiállítási nyilatkozat előterjesztésére megszabott határidő [64. § (1) bek. a) pont] és a kiállítási kedvezmény érvényesítésére megszabott hat hónapos határidő [3. § b) pont] elmulasztása esetén,

d) a fenntartási díjak joghatályos megfizetésének elmulasztása esetén (23. §),

e) az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelem előterjesztésére megszabott két hónapos határidő elmulasztása esetén [69/A. § (3) bek.],

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Kethvtv.) 203. §-a vezette be a szabadalom megadására irányuló eljárásba az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést. Ez az eljárási újdonság elsősorban a hazai bejelentők oltalomszerzési esélyeit javította, és a költségekkel való takarékoskodást segítette elő. Írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentés 2005. november 1-je óta kérhető az MSZH-tól. Az intézmény bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatai azt mutatták, hogy az ilyen kérelmek MSZH általi hatékony feldolgozása következtében nem indokolt a kérelem benyújtását az elismert bejelentési naptól számított - igen szűk - egy hónapos határidőn belül megkövetelni. Erre figyelemmel - az ügyfelek érdekében - a törvény 10. §-a módosítja az Szt. 69/A. §-ának (3) bekezdését, és az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelem benyújtásának határidejét egy hónapról két hónapra emeli fel. Ez a módosítás szükségessé teszi az igazolás kizárására vonatkozó rendelkezés kiigazítását is, amelyet a törvény 5. §-a végez el.

f) a növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelem előterjesztésére megszabott három hónapos határidő elmulasztása esetén [115/B. § (1) bekezdés].

Az eljárás felfüggesztése

50. § (1) Ha a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában per indul, annak jogerős befejezéséig a szabadalmi eljárást fel kell függeszteni. Ha a szabadalmi ügy érdemi eldöntése egyéb olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, a Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi eljárást felfüggeszti.

(2) Az ügyfél halála, illetve megszűnése esetén a szabadalmi eljárást fel kell függeszteni mindaddig, amíg a jogutód személyét bejelentik és igazolják. Ha a jogutód személyét az eset körülményeihez képest ésszerű időn belül nem jelentik be, a Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi eljárást megszünteti vagy a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi eljárást az ügyfél kérelmére vagy hivatalból felfüggeszti, ha az ügy az azzal szorosan összefüggő, a hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el.

(4) A szabadalom megadására irányuló eljárás a bejelentő kérelmére nem függeszthető fel, kivéve, ha az (1) vagy a (3) bekezdés alkalmazásának volna helye.

Az eljárás felfüggesztése körében a törvény 192. §-a főszabályként kizárja az ügyfél kérelmére történő felfüggesztés lehetőségét a szabadalom megadására irányuló eljárásban, ebben az eljárásban ugyanis a bejelentés benyújtásához és egyes eljárási cselekményekhez fűződő jogkövetkezmények (a szabadalmi bejelentés 18 hónap elteltével történő közzétételének kötelezettsége, az ideiglenes oltalom keletkezése, az érdemi vizsgálat kérelemhez kötöttsége) és a törvényi határidők miatt közérdek fűződik az eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez. A törvény - a Ket.-tel összhangban - a félbeszakadás intézménye helyett az ügyfél halála, illetve megszűnése esetére az eljárás felfüggesztését írja elő a jogutód jogainak védelme érdekében. Abban az esetben, ha a jogutódlást nyomban bejelentik, az eljárás felfüggesztése természetesen nem indokolt. Előfordulhat ugyanakkor az is, hogy a jogutód ésszerű időn belül nem jelentkezik, illetve személyét nem jelenti be: ebben az esetben az eljárás befejezése és az esetleges ellenérdekű felek jogainak védelme érdekében a törvény a szabadalmi eljárás megszüntetését, illetve a rendelkezésre álló adatok alapján történő döntést írja elő a Magyar Szabadalmi Hivatal számára. A felfüggesztés további nevesített - kötelező - esete az, ha a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában per indul.

Képviselet

51. § (1) Nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában külföldi személy a Magyar Szabadalmi Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben köteles szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletével megbízni.

(2) A képviseletet igazoló meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. A szabadalmi ügyvivőnek, ügyvédnek, szabadalmi ügyvivői irodának, szabadalmi ügyvivői társaságnak vagy ügyvédi irodának - akár belföldön, akár külföldön - adott meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha azt a meghatalmazó aláírta. A képviseleti meghatalmazás olyan általános meghatalmazás is lehet, amelynek alapján a képviselő eljárhat a Magyar Szabadalmi Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben, amelyben a meghatalmazó félként vesz részt. Az ügyvédi irodának, a szabadalmi ügyvivői irodának vagy a szabadalmi ügyvivői társaságnak adott meghatalmazást bármely olyan személy meghatalmazásának kell tekinteni, aki igazolja, hogy az iroda vagy a társaság keretében működik.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi ügyvivők és az ügyvédek közül ügygondnokot rendel ki

a) az ismeretlen örökös vagy az ismeretlen helyen tartózkodó fél részére az ellenérdekű fél kérelmére,

b) a meghatalmazott képviselővel nem rendelkező külföldi ügyfél részére az ellenérdekű fél kérelmére.

(4) Az (1) bekezdést és a (3) bekezdés *b)* pontját nem kell alkalmazni, ha a külföldi személy olyan természetes vagy jogi személy, akinek lakóhelye vagy amelynek székhelye az Európai Gazdasági Térség tagállamának területén van.

(5) Ha a (3) bekezdés *b)* pontjában, illetve a (4) bekezdésben foglalt alkalmazásának nincs helye, és a külföldi személy nem tett eleget az (1) bekezdésben foglalt előírásnak, a Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi eljárásban megfelelően alkalmazza a 68. § (2)-(4) bekezdéseinek rendelkezéseit, azzal az eltéréssel, hogy a kérelmet viszont a rendelkezésre álló adatok alapján bírálja el, ha az eljárásban ellenérdekű félként részt vevő külföldi személy nem tett eleget az (1) bekezdésben foglalt előírásnak.

(6) Az ügygondnok költségének és munkadíjának előlegezésére azt kell kötelezni, aki a kirendelést kérte.

Nyelvhasználat

52. § (1) A szabadalmi eljárások magyar nyelven folynak, a szabadalmi leírást az igényponttal, a rajz feliratát és a kivonatot magyar nyelven kell elkészíteni.

(2) Szabadalmi ügyekben idegen nyelvű beadványokat is be lehet nyújtani, a Magyar Szabadalmi Hivatal azonban - indokolt esetben hitelesített - magyar nyelvű fordítás vagy felülhitelesített okirat benyújtását írhatja elő.

Nyilvánosság

53. § (1) A szabadalmi bejelentés közzétételéig csak a bejelentő, a képviselő, a szakértő, illetve a szakvélemény adására felkért szerv tekintheti meg az iratokat. A feltaláló az iratokat megtekintheti akkor is, ha nem ő az igényjogosult.

(2) A közzétételt követően sem tekinthetők meg

- a) a döntések tervezetei, továbbá az azokat és a szakértői véleményeket előkészítő, a felekkel nem közölt iratok,
  - b) a feltaláló megnevezését tartalmazó iratok, ha a feltaláló nevének nyilvánosságra jutását mellőzni kérte,
  - c) betekintési vagy megismerési engedély hiányában az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratok.
- (3) A megtekinthető iratokról a Magyar Szabadalmi Hivatal térítés ellenében másolatot ad.
- (4) Szabadalmi ügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz.
- (5) A Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke az illetékes miniszter megkeresésére honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből, illetve nemzetközi szerződés alapján elrendelheti, hogy a szabadalmi bejelentést államtitokként kezeljék. Ebben az esetben a közzététel és a leírás kinyomtatása elmarad.

Jogorvoslatok

53/A. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal döntései ellen nincs helye fellebbezésnek, újrafelvételi, méltányossági és felügyeleti eljárásnak, valamint ügyészi óvásnak.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatalnak a szabadalmi ügyekben hozott döntéseit a bíróság a XI. fejezetben szabályozott nemperes eljárásban vizsgálja felül.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal csak megváltoztatási kérelem alapján és csak annak a bírósághoz történő továbbításáig módosíthatja és vonhatja vissza a következő kérdésekben hozott - az eljárást befejező - döntését:

- a) a szabadalom megadása;
- b) a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése;
- c) a szabadalom megsemmisítése;
- d) a nemleges megállapítás;
- e) a 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata, valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés (83/A-83/G. §-ok);
- f) a közzétett európai szabadalmi bejelentésben foglalt igénypontok fordításának közzététele, az európai szabadalom szövegéről készített magyar nyelvű fordítás benyújtása és a fordítás kijavítása.

(4) A (3) bekezdés c)-e) pontjaiban említett kérdésekben hozott - az eljárást befejező - döntését a Magyar Szabadalmi Hivatal megváltoztatási kérelem alapján is csak akkor módosíthatja vagy vonhatja vissza, ha megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, vagy ha a felek a döntés módosítását vagy visszavonását egybehangzóan kérik.

Végrehajtás

53/B. § (1) A Ket.-nek a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit a Magyar Szabadalmi Hivatalnak az eljárási bírságot kiszabó végzéseire kell alkalmazni.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatalnak a költségek viselése tárgyában hozott döntését a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény szabályainak alkalmazásával kell végrehajtani.

Költségek

53/C. § Szabadalmi ügyben költségmentesség nem engedélyezhető. A szabadalmi eljárásokban külön jogszabály szerint

- a) engedélyezhető mentesség az igazgatási szolgáltatási díj alól;
- b) engedélyezhető halasztás a díj megfizetésére;
- c) jár kedvezmény egyes díjakra.

Elektronikus ügyintézés és hatósági szolgáltatás

53/D. § (1) Szabadalmi ügyek elektronikus úton - a (2) bekezdésben meghatározott eset kivételével - nem intézhetők.

(2) Szabadalmi bejelentést - az 57/A. §-ban szabályozott módon és feltételekkel - elektronikus úton is be lehet nyújtani.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal a Ket. szabályaival összhangban nyújt elektronikus tájékoztató szolgáltatást a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben.

A törvény az Szt. VII. fejezetében, azaz a szabadalmi eljárások általános szabályai között állapítja meg az elektronikus ügyintézésre és hatósági szolgáltatásra vonatkozó általános szabályokat. A Magyar Szabadalmi Hivatal már ma is nyújt a Ket. szabályainak megfelelő elektronikus tájékoztató szolgáltatást iparjogvédelmi ügyekben, a törvény 199. §-a ezt rögzíti a szabadalmi ügyek vonatkozásában. Az elektronikus ügyintézés

tekintve a törvény lehetővé teszi a szabadalmi bejelentések elektronikus úton történő benyújtását, ám e lehetőség 2007. július 1-jétől áll csak nyitva a bejelentők előtt, és az egyéb eljárási cselekmények továbbra is csak a jelenlegi ügyintézési módokon végezhetőek el. A szabadalmi bejelentések elektronikus úton történő fogadásának bevezetése körében számos olyan tényezőt kell ugyanis figyelembe venni, amelyek nem tisztázhatók megnyugtatóan a Ket. hatálybalépése miatt szükséges módosítások időtávlátában. E körben kiemelkedik az Európai Szabadalmi Hivatallal a 2005. év második félévében induló informatikai együttműködési projektek műszaki feltételeinek meghatározása. A szabadalmi bejelentések esetében a Ket.-nek az iratok nyilvánosságára vonatkozó szabályaihoz képest többletkövetelményként jelenik meg az Szt.-nek a szabadalmi bejelentések titokban tartására vonatkozó előírása: a szabadalmi bejelentések ugyanis kizárólag a Magyar Szabadalmi Hivatal által foganatosított közzétételtől nyilvánosak, ennek pedig a bejelentés (elsőbbség) napjától számított tizenhét hónap elteltéig kell megtörténnie, azaz a szabadalmi bejelentések titkosságát akár több hónapon keresztül is folyamatosan biztosítani kell. Az ehhez szükséges technikai feltételek megteremtéséhez az irányadó nemzetközi elvárások, illetve standardok alapos megismerése szükséges. Időt igényel a szükséges technikai feltételek megteremtése; mindennek pénzügyi forrásai is csak több költségvetési évre elosztva teremthetők meg a jelenleg kizárólag saját bevételből gazdálkodó Magyar Szabadalmi Hivatalnál.

VIII. Fejezet

Szabadalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás

Bejelentési nyilvántartás, szabadalmi lajstrom

54. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi bejelentésekről nyilvántartást, a szabadalmakról lajstromot vezet, amelyekbe be kell jegyezni a szabadalmi jogokkal kapcsolatos minden tényt és körülményt. Az európai szabadalmakat (X/A. fejezet) a lajstrom külön részében kell feltüntetni.

(2) A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni különösen

a) a szabadalom lajstromszámát,

b) az ügyszámot,

c) a szabadalom címét,

d) a szabadalom jogosultjának nevét (elnevezését) és lakcímét (székhelyét),

e) a képviselő nevét és székhelyét,

f) a feltaláló nevét és lakcímét,

g) a bejelentés napját,

h) az elsőbbséget,

i) a szabadalmat megadó határozat keltét,

j) a fizetett fenntartási díj összegét és a fizetés időpontját,

k) a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, valamint a szabadalom korlátozását,

l) a hasznosítási és a kényszerengedélyeket.

(3) Jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a szabadalommal kapcsolatos bármely jogra csak akkor lehet hivatkozni, ha azt a szabadalmi lajstromba bejegyezték.

(4) A szabadalmi lajstromot bárki megtekintheti, és az abban foglalt adatokról térítés ellenében másolatot kérhet.

(5) A (3) és (4) bekezdés rendelkezései - a bejelentések közzétételét követően - megfelelően alkalmazni kell a szabadalmi bejelentésekről vezetett nyilvántartásra is.

Bejegyzés a szabadalmi lajstromba

55. § (1) A szabadalmi bejelentésekről vezetett nyilvántartásba és a szabadalmi lajstromba csak a Magyar Szabadalmi Hivatal döntése vagy a bíróság határozata alapján lehet bejegyzést tenni. A 85. § (1) bekezdésében felsorolt döntések alapján bejegyzés csak akkor tehető, ha azokkal szemben az előírt határidőben nem nyújtottak be megváltoztatási kérelmet vagy a megváltoztatási kérelem ügyében a bíróság határozata jogerőre emelkedett.

(2) A szabadalmi oltalommal összefüggő jogok és tények tudomásulvétele ügyében a Magyar Szabadalmi Hivatal írásban előterjesztett kérelem alapján határoz. A kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló közokiratot vagy megfelelő bizonyító erejű magánokiratot.

(3) Nem teljesíthető a kérelem olyan okirat alapján, amely alaki hiány miatt érvénytelen, vagy amelynél a jogszabályban előírt hatósági jóváhagyás hiányzik, továbbá, ha az okirat tartalmából kitűnően az abban foglalt jognyilatkozat érvénytelen.

(4) Ha a kérelemnek vagy mellékleteinek pótolható hiányosságai vannak, az ügyfelet hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell felhívni.

Hatósági tájékoztatás

56. § A Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapja a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő, amelyben közölni kell különösen a szabadalmi bejelentésekkel, valamint a szabadalmakkal kapcsolatos következő adatokat és tényeket:

a) az adatközlésben a bejelentő és a képviselő nevét és címét, a bejelentés ügyszámát, a bejelentés napját, illetőleg az ettől eltérő elsőbbség napját, nemzetközi bejelentés esetén a nemzetközi közzététel számát, valamint a találmány címét;

b) a szabadalmi bejelentés közzétételekor az *a)* pontban meghatározott adatokon felül a feltaláló nevét, a találmány nemzetközi osztályjelzetét, a kivonatot a jellemző ábrával, valamint utalást arra, hogy a közzétételre az újdonságkutatási jelentés elkészültét követően kerül-e sor;

c) a szabadalom megadását követően a lajstromszámot, a szabadalom jogosultjának nevét (elnevezését), lakcímét (székhelyét), a képviselő nevét és székhelyét, az ügyszámot, a bejelentés napját, a szabadalom elsőbbségének napját, a szabadalom címét, a szabadalom nemzetközi osztályjelzetét, a feltaláló nevét és lakcímét, valamint a szabadalmat megadó határozat keltét;

d) a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, a szabadalom korlátozását, valamint a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezését.

56/A. § A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben kell közölni az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, valamint a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatos - a X/A. és a X/B. fejezetben előírt - hatósági tájékoztatásokat is.

IX. Fejezet

A szabadalom megadására irányuló eljárás

A szabadalmi bejelentés benyújtása és kellékei

57. § (1) A szabadalom megadására irányuló eljárás a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott bejelentéssel indul meg.

(2) A szabadalmi bejelentésnek bejelentési kérelmet, szabadalmi leírást igényponttal, kivonatot, továbbá - a szükséghez képest - rajzot és egyéb mellékletet kell tartalmaznia.

(3) A szabadalmi bejelentést a külön jogszabályban meghatározott részletes alaki követelményeknek megfelelően kell elkészíteni.

(4) A szabadalmi bejelentésért külön jogszabályban meghatározott bejelentési és kutatási díjat kell fizetni; a díjat a bejelentés napját követő két hónapon belül kell leróni.

(5) Ha a bejelentés mellékletei idegen nyelven készültek, a magyar nyelvű szabadalmi leírást igényponttal, a kivonatot és a rajzot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.

(6) A bejelentő a közzétételig - a 41. § rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - visszavonhatja a szabadalmi bejelentést. A Magyar Szabadalmi Hivatal a visszavonást végzéssel veszi tudomásul.

BH2003. 241. *Szabadalmi bejelentés alaki okból történő elutasítása [1969. évi II. törvény 40. § (2) bekezdés, 44. § (3) bekezdés, 1994. évi VII. törvény 31. §, 1995. évi XXXIII. törvény 57. § (2)-(3) bekezdés, 68. § (1) bekezdés, 100. § (2) bekezdés c) pont, 111. § (1)-(2) bekezdés és (5) bekezdés, 118. § (1) bekezdés, 20/1995. (XII. 26.) IM rendelet].*

A szabadalmi bejelentés elektronikus úton való benyújtása

57/A. § (1) A szabadalmi bejelentést - a Magyar Szabadalmi Hivatal által erre rendszeresített elektronikus űrlap használatával - elektronikus úton is be lehet nyújtani.

(2) Az elektronikus úton benyújtott szabadalmi bejelentés megérkezéséről a Magyar Szabadalmi Hivatal - külön jogszabályban meghatározott módon - elektronikus érkeztető számot tartalmazó automatikus értesítést küld a bejelentőnek.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal az elektronikus úton benyújtott szabadalmi bejelentés megérkezését követően haladéktalanul megvizsgálja, hogy az megfelel-e az elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi követelményeknek.

(4) Elektronikus beküldés esetén a szabadalmi bejelentés az elektronikus érkeztetésről szóló automatikus visszaigazolásnak a bejelentő részére történő elküldésével tekintendő benyújtottnak, kivéve, ha a Magyar Szabadalmi Hivatal a kapott dokumentum értelmelhetetlenségét állapítja meg, és erről az ügyfelet elektronikus levélben értesíti.

(5) Az értelmelhetetlen dokumentumot beküldő ügyfél a (4) bekezdés szerinti értesítés visszaigazolására köteles. Ha az ügyfél az értesítés átvételét tizenöt napon belül nem igazolja vissza, a Magyar Szabadalmi Hivatal postai úton továbbítja számára az iratot.

(6) Az (1)-(5) bekezdésekben szabályozott eseteken kívül a szabadalom megadására irányuló eljárásban az eljárási cselekmények nem végezhetők elektronikus formában.

(7) A szabadalmi bejelentések elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

A technikai fejlődéssel való lépéstartás igényére tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) X. fejezete előírta, hogy a hatóságok a közigazgatási hatósági ügyeket - a hagyományos úton történő ügyintézés mellett - elektronikus úton is intézik. Élve azzal a lehetőséggel, hogy a Ket. 13. §-ának (2) bekezdése értelmében a Ket. rendelkezéseit az iparjogvédelmi eljárásokban csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajtaára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg, a Ketvhtv. az elektronikus ügyintézés körében egyes iparjogvédelmi bejelentések elektronikus úton történő fogadásának kötelezettségét írta elő az MSZH számára. Védjegybejelentések 2007. január 1-jétől, szabadalmi, formatervezési mintaoltalmi, használati mintaoltalmi és topográfiaoltalmi bejelentések pedig 2007. július 1-jétől nyújthatók be elektronikus úton az MSZH-hoz. Az elektronikus úton tett bejelentések fogadására való felkészülés során egyértelművé vált, hogy nem indokolt a bejelentőtől megkövetelni, hogy visszaigazolja a szabadalmi bejelentés érkeztetéséről szóló, az MSZH által automatikusan elküldött visszaigazolást. Erre figyelemmel a törvény 8. §-a módosítja az Szt. 2007. július 1-jén hatályba lépő 57/A. §-ának (5) bekezdését. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a Ketvhtv.-nek az Szt. 57/A. §-át megállapító 201. §-a 2007. július 1-jén lépne hatályba, a jogbiztonság alkotmányos követelményének való megfelelés érdekében - a 8/2003. (III. 14.) AB határozatra figyelemmel - a törvény 8. §-a az Szt. - (5) bekezdésében módosított - 57/A. §-át és az azt megelőző alcímet 2007. július 1-jei hatálybalépéssel megismétli, és egyidejűleg a törvény 30. §-ának (6) bekezdése kimondja, hogy a Ketvhtv. 201. §-a nem lép hatályba.

A bejelentés napja

58. § (1) A szabadalmi bejelentés napja az a nap, amelyen a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz beérkezett bejelentés legalább a következőket tartalmazza:

- a) utalást a szabadalom iránti igényre,
  - b) a bejelentő azonosítására alkalmas adatokat,
  - c) leírást és az abban hivatkozott rajzot, függetlenül attól, hogy megfelelnek-e az egyéb követelményeknek.
- (2) A bejelentési nap elismeréséhez a leírás és a rajz benyújtása helyett elsőbbségi iratra is elegendő utalni.

A találmány egysége

59. § A szabadalmi bejelentésben csak egy találmányra igényelhető szabadalom, vagy pedig a találmányok olyan csoportjára, amelyet egyetlen közös találmányi gondolat kapcsol össze.

A találmány feltárása, az igénypont és a kivonat

60. § (1) A szabadalmi bejelentésben olyan módon és részletességgel kell feltárni a találmányt, hogy azt szakember a leírás és a rajz alapján meg tudja valósítani. A gén szekvenciájának vagy részszekvenciájának ipari alkalmazhatóságát fel kell tárni a szabadalmi bejelentésben.

(2) Ha a találmány tárgya a köz számára hozzá nem férhető biológiai anyag vagy annak alkalmazása, és a találmány a szabadalmi bejelentésben nem tárható fel az (1) bekezdés rendelkezései szerint, a találmányt akkor is az e törvényben előírt módon és részletességgel feltártnak kell tekinteni, feltéve, hogy

- a) a biológiai anyagot a 63. § rendelkezéseivel összhangban letétbe helyezték;
- b) a bejelentés napján benyújtott bejelentés tartalmazza mindazt a lényeges információt, amely a letétbe helyezett biológiai anyag jellemzőiről a bejelentő rendelkezésére áll; és
- c) a bejelentésben feltüntetik a letéteményes szerv nevét és a letétbe helyezési számot.

(3) Az igénypontban egyértelműen, a leírással összhangban kell meghatározni az igényelt szabadalmi oltalom terjedelmét.

(4) A kivonat kizárólag a műszaki tájékoztatás céljára szolgál, így azt mind az igényelt oltalom terjedelmének értelmezésénél, mind pedig a technika állásának a 2. § (3) bekezdése szerint történő meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni.

Az elsőbbség

61. § (1) Az elsőbbséget megalapozó nap

- a) általában a szabadalmi bejelentés napja (bejelentési elsőbbség),
- b) az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió Egyezmény által meghatározott esetben a külföldi bejelentés napja (uniós elsőbbség),
- c) a bejelentő azonos tárgykörű korábbi, folyamatban lévő szabadalmi bejelentésének tizenkét hónapnál nem korábbi bejelentési napja, ha azzal kapcsolatban más elsőbbséget nem érvényesítettek (belső elsőbbség).

(2) Az uniós, illetve a belső elsőbbséget a szabadalmi bejelentés benyújtásától számított két hónapon belül kell igényelni. Az uniós elsőbbséget megalapozó okiratot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.

(3) Belső elsőbbség érvényesítése esetén a korábbi szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

(4) A szabadalmi bejelentésben - ha erre mód van - egy igénypontra is igényelhető több elsőbbség.

(5) Az egyes igényelt elsőbbségek a szabadalmi bejelentésnek csak azokra a részeire terjednek ki, amelyeket az adott elsőbbséget megalapozó bejelentés a 60. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően feltár.

(6) Az uniós elsőbbség - a Párizsi Unió Egyezményben meghatározott egyéb feltételekkel - akkor is igényelhető, ha a külföldi bejelentést a Kereskedelmi Világszervezetnek a Párizsi Unió Egyezmény hatálya alá nem tartozó Tagjában vagy - viszonyosság esetén - más államban tették. A viszonyosság kérdésében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének állásfoglalása az irányadó.

Származtatás használati mintaoltalmi bejelentésből

62. § (1) Ha a bejelentő korábban használati mintaoltalmi bejelentést tett, akkor az azonos tárgyú szabadalmi bejelentés napjától számított két hónapon belül benyújtott nyilatkozatában igényt tarthat a használati mintaoltalmi bejelentés napjára és elsőbbségére (származtatás).

(2) Származtatott szabadalmi bejelentés benyújtásának a használati mintaoltalom megadása kérdésében hozott döntés jogerőre emelkedésétől számított három hónapon, legkésőbb a mintaoltalmi bejelentés napjától számított húsz éven belül van helye.

(3) Nincs helye származtatásnak, ha a használati mintaoltalmi bejelentést európai szabadalmi bejelentésből vagy európai szabadalomból származtatták.

A biológiai anyag letétbe helyezése és hozzáférhetősége

63. § (1) Ha a köz számára hozzá nem férhető biológiai anyagon vagy annak alkalmazásán alapuló találmány a szabadalmi bejelentésben nem tárható fel a 60. § (1) bekezdése szerint, akkor igazolni kell, hogy a biológiai anyagot legkésőbb a szabadalmi bejelentés napján letétbe helyezték a mikroorganizmusok szabadalmi eljárás céljából történő letétbe helyezése nemzetközi elismeréséről szóló Budapesti Szerződésnek megfelelően.

(2)

(3) Az (1) bekezdésben említett igazolást a legkorábbi elsőbbség napjától számított tizenhat hónap elteltéig kell benyújtani.

A törvény 202. §-a a biológiai anyagok szabadalmi eljárás céljából történő letétbe helyezésére vonatkozó igazolási követelmények enyhítését célozza azzal, hogy többé nem követeli meg a letétbe helyezési (ún. deponálási) irat benyújtását, helyette elegendő, ha a bejelentő a biológiai anyag letétbe helyezésének megtörténtét bármely módon igazolja. E módosítással az Szt. teljes összhangba kerül a nemzetközi, illetve az európai szabadalmi rendszerben a biológiai anyagok letétbe helyezése kapcsán érvényesülő előírásokkal (l. az Európai Szabadalmi Egyezmény Végrehajtási Szabályzatának 28. szabályát és a Szabadalmi Együttműködési Szerződéshez csatolt Végrehajtási Szabályzat 13bis szabályát). Ugyanilyen megfontolások állnak a törvény e rendelkezéséhez kapcsolódva az Szt. 63. §-a (2) bekezdésének hatályon kívül helyezése mögött, amely bekezdés a bejelentés napját a letétbe helyezés napjához kötötte, ha a letétbe helyezésre a bejelentés napját követően került sor [l. a törvény 339. §-a (1) bekezdésének 10. pontját].

(4) A letétbe helyezett biológiai anyagot minta kiadásával kell hozzáférhetővé tenni:

a) a szabadalmi bejelentés közzétételét megelőzően azok részére, akiket az 53. § (1) bekezdése feljogosít a szabadalmi bejelentés iratainak megtekintésére;

b) a bejelentés közzététele és a szabadalom megadása között bárki számára, aki ezt kéri vagy - a bejelentő kérelmére - kizárólag független szakértő számára;

c) a szabadalom megadása után bárki számára, aki ezt kéri, függetlenül a szabadalom megvonásától vagy megsemmisítésétől.

(5) Az, akinek a mintát kiadták, a mintát vagy az abból általa származtatott bármely anyagot a szabadalom megadására irányuló eljárás befejezéséig, illetve a végleges szabadalmi oltalom megszűnéséig harmadik személy számára nem teheti hozzáférhetővé, továbbá a mintát vagy az abból származtatott bármely anyagot - a kényszerengedélyes kivételével - csak kísérleti célra használhatja fel, kivéve, ha a bejelentő vagy a szabadalmas kifejezetten lemond e kötelezettség előírásáról. Származtatott az anyag, ha a találmány megvalósítása szempontjából a letétbe helyezett biológiai anyag lényeges jellemzőivel rendelkezik.

(6) A bejelentés elutasítása, visszavonása vagy visszavontnak tekintése esetén - a bejelentő kérelmére - a hozzáférhetővé tételt korlátozni kell úgy, hogy a szabadalmi bejelentés napjától számított húsz évig a letétbe helyezett anyaghoz csak független szakértő férhessen hozzá. Ebben az esetben az (5) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) A bejelentő a (4) bekezdés b) pontjában, illetve a (6) bekezdésben említett kérelmet csak addig a napig terjesztheti elő, amelyen a szabadalmi bejelentés közzététele irányuló technikai előkészületeket befejezettek kell tekinteni.

(8) Ha az (1)-(7) bekezdés rendelkezései szerint letétbe helyezett biológiai anyag már nem férhető hozzá az elismert letéteményes szervnél, engedélyezni kell az anyag újbóli letétbe helyezését a Budapesti Szerződésben meghatározott feltételekkel.

(9) Újbóli letétbe helyezés esetén a letétbe helyezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy az újból letétbe helyezett biológiai anyag azonos az eredetileg letétbe helyezettel.

(10) A biológiai anyagot a bejelentő személyétől eltérő személy is letétbe helyezheti, feltéve, hogy a letétbe helyező nevét és címét a szabadalmi bejelentésben feltüntetik, és a bejelentő csatolja a letétbe helyező nyilatkozatát, amelyben hozzájárul ahhoz, hogy a bejelentő a szabadalmi leírásban a biológiai anyagra hivatkozzon, és amelyben a letétbe helyező a bejelentőnek feltétlen hozzájárulását adja - a hozzájárulás visszavonásáról való lemondás mellett - ahhoz is, hogy a biológiai anyagot az (1)-(9) bekezdés szerint hozzáférhetővé tegyék.

Kiállítási nyilatkozat és igazolás

64. § (1) A bejelentő a 3. § b) pontja alapján akkor tarthat igényt arra, hogy találmányának kiállításon történő bemutatását a technika állásának meghatározásakor hagyják figyelmen kívül, ha

a) erre irányuló nyilatkozatát a szabadalmi bejelentés benyújtásától számított két hónapon belül megteszi, és

b) a bejelentés napjától számított négy hónapon belül benyújtja a kiállítás igazgatóságának igazolását a kiállítás tényéről és napjáról.

(2) A kiállítási igazoláshoz csatolni kell a leírást és szükség esetén a rajzot, amelyen az igazgatóság a bemutatott találmánnyal való azonosságot igazolja.

(3) A kiállítási igazolást a kiállítás időtartama alatt és csak addig lehet kiadni, amíg a találmány vagy annak ismertetése a kiállításon megtekinthető.

A bejelentés benyújtását követő vizsgálat

65. § A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalmi bejelentés benyújtását követően megvizsgálja, hogy

a) a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeknek (58. §),

b) megfizették-e a bejelentési és kutatási díjat [57. § (4) bek.],

c) benyújtották-e a magyar nyelvű szabadalmi leírást, kivonatot és rajzot [57. § (5) bek.].

66. § (1) Ha a bejelentési nap nem ismerhető el, a bejelentőt fel kell hívni a hiányok harminc napon belül történő pótlására.

(2) A hiányok határidőben történő pótlása esetén a bejelentés napjának a hiánypótlás beérkezési napját kell elismerni. Ellenkező esetben a szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

(3) Az elismert bejelentési napról a bejelentőt értesíteni kell.

(4) Ha a bejelentési és kutatási díjat nem fizették meg, illetve a magyar nyelvű szabadalmi leírást, kivonatot és rajzot nem nyújtották be, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a törvény által meghatározott határidőben [57. § (4) és (5) bek.] történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Adatközlés

67. § A szabadalmi bejelentésről, ha az - a benyújtáskor vagy a hiánypótlás eredményeként - kielégíti a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeket, a Magyar Szabadalmi Hivatal közli hivatalos lapjában az 56. § a) pontjában meghatározott hatósági tájékoztatást (adatközlés).

Alaki vizsgálat

68. § (1) Ha a szabadalmi bejelentés megfelel a 65. § alapján vizsgált feltételeknek, a Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja a bejelentést abból a szempontból, hogy az kielégíti-e az 57. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott alaki követelményeket.

(2) Ha a bejelentés nem felel meg az (1) bekezdés alapján vizsgált követelményeknek, a bejelentőt fel kell hívni a hiányok pótlására.

(3) A szabadalmi bejelentést el kell utasítani, ha a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket. A bejelentést csak a felhívásban pontosan és határozottan megjelölt ok alapján lehet elutasítani.

(4) Ha a bejelentő a hiánypótlási felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, a szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Újdonságkutató

69. § (1) Ha a szabadalmi bejelentés megfelel a 65. § alapján vizsgált feltételeknek, a Magyar Szabadalmi Hivatal elvégzi az újdonságkutatót, és az igénypontok alapján - figyelemmel a szabadalmi leírásra és a rajzra - újdonságkutatói jelentést készít.

(2) Az újdonságkutatói jelentésben meg kell jelölni azokat az iratokat, illetve adatokat, amelyek figyelembe vehetők a szabadalmi bejelentésben foglalt találmánnyal kapcsolatban az újdonság és a feltalálói tevékenység elbírálása során.

(3) Az újdonságkutatói jelentést a hivatkozott iratok másolataival együtt meg kell küldeni a bejelentőnek.

(4) Az újdonságkutató elvégzéséről a közzététellel együtt - vagy, ha a kutatói jelentés később készül el, külön alkalommal - hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában.

69/A. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentő kérelmére írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést készít.

(2) Az írásos vélemény - indokolást is tartalmazó - előzetes megállapítás arról, hogy az újdonságkutatói jelentésben megjelölt iratokra és adatokra figyelemmel a találmány kielégítheti-e az újdonság, a feltalálói tevékenység és az ipari alkalmazhatóság követelményeit.

(3) Az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelmet az elismert bejelentési naptól számított két hónapon belül kell benyújtani.

(4) Az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni; a díjat a kérelem benyújtásának napját követő egy hónapon belül kell leróni.

(5) Ha az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentés díját nem fizették meg, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a (4) bekezdésben megszabott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(6) Az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre irányuló kérelmet el kell utasítani, ha az nem felel meg a (3) bekezdésben foglalt követelménynek.

(7) A Magyar Szabadalmi Hivatal az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést az elismert bejelentési naptól számított harmadik hónap utolsó napján rendelkezésre álló leírás és igénypont, valamint rajz alapján készíti el, és azt az elismert bejelentési naptól számított hat hónapon belül küldi meg a bejelentőnek.

(8) A Magyar Szabadalmi Hivatal az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentés díját kérelemre visszafizeti, ha

a) a szabadalmi bejelentést a bejelentő az elismert bejelentési naptól számított harmadik hónap utolsó napjáig visszavonja;

b) az a) pontban megjelölt időtartamon belül a Magyar Szabadalmi Hivatal elutasítja a szabadalmi bejelentést;

c) az a) pontban megjelölt időtartamon belül bekövetkező okból a bejelentést visszavontnak kell tekinteni;

d) az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentés postázására az elismert bejelentési naptól számított hatodik hónap utolsó napját követően került sor.

A törvény 203. §-a bevezeti a szabadalom megadására irányuló eljárásba az elsősorban a hazai bejelentők oltalomszerzési esélyeit javító és a költségekkel való takarékoskodást elősegítő írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést. Az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentés alapján a bejelentő - erre irányuló kérelem esetén és díj megfizetése mellett - legkésőbb a szabadalmi bejelentés elismert

bejelentési napjától számított hat hónapon belül írásos vélemény formájában értesülhet a Magyar Szabadalmi Hivataltól arról, hogy találmánya az oltalmazhatósági feltételekre figyelemmel alkalmas lehet-e arra, hogy a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálata a találmányra adott szabadalmat eredményezzen. Az írásos vélemény hat hónapon belül való kézhezvételének jelentősége abban áll, hogy az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény alapján a legkorábbi szabadalmi bejelentés elsőbbsége a bejelentése napjától számított tizenkét hónapon belül érvényesíthető, így a bejelentő az ún. uniós elsőbbség érvényesítésére nyitva álló határidőn belül megalapozottan alakíthatja ki stratégiáját a hazai szabadalmi bejelentésre alapított külföldi szabadalmi bejelentések megtételét illetően.

Közzététel

70. § (1) A szabadalmi bejelentést a legkorábbi elsőbbség napjától számított tizennyolc hónap elteltével közzé kell tenni.

(2) A bejelentő kérelmére korábbi időpontban is közzétehető a szabadalmi bejelentés, ha megfelel a 65. § alapján vizsgált feltételeknek.

(3) A közzétételre az 56. § *b)* pontjában meghatározott hatósági tájékoztatásnak a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában történő közzétételével kerül sor.

(4) A közzétételről a bejelentőt értesíteni kell.

Észrevétel

71. § (1) A szabadalom megadására irányuló eljárásban a közzétételt követően bárki észrevételt nyújthat be a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz arra vonatkozóan, hogy a találmány, illetve annak bejelentése nem felel meg az e törvényben meghatározott valamely szabadalmazhatósági feltételnek.

(2) Az észrevételt a kifogásolt feltételre kiterjedő vizsgálat során figyelembe kell venni.

(3) Az észrevételt benyújtó személy a szabadalom megadására irányuló eljárásban nem ügyfél. E személyt az észrevétel eredményéről értesíteni kell.

Módosítás és megosztás

72. § (1) A szabadalmi bejelentés új tartalom bevitelével nem változtatható meg úgy, hogy tárgya bővebb legyen annál, amit a bejelentés napján benyújtott bejelentésben feltártak.

(2) A bejelentő - az (1) bekezdésben megszabott keretek között - a szabadalom megadása kérdésében hozott döntés jogerőre emelkedéséig módosíthatja a szabadalmi leírást, az igénypontot és a rajzot.

73. § (1) Aki több találmányra igényelt szabadalmi oltalmat egy bejelentésben, a szabadalmat megadó határozat jogerőre emelkedéséig megoszthatja bejelentését, a bejelentési nap és az esetleges korábbi elsőbbség megtartásával.

(2) A megosztásért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül.

(3) Ha a kérelem benyújtásakor nem fizették meg a megosztási díjat, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a (2) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a megosztási kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

Érdemi vizsgálat

74. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentő külön kérelmére végzi el a közzétett szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálatát.

(2) Az érdemi vizsgálat arra terjed ki, hogy a találmány

a) kielégíti-e az 1-5/A. §-okban meghatározott követelményeket, és a 6. § (2)-(4) bekezdései, valamint (10) bekezdése alapján nincs-e kizárva a szabadalmi oltalomból,

b) bejelentése megfelel-e az e törvényben megszabott feltételeknek.

75. § (1) Az érdemi vizsgálatot a szabadalmi bejelentés benyújtásával egyidejűleg, illetve azt követően legkésőbb az újdonságkutatás elvégzéséről közölt hatósági tájékoztatás [69. § (4) bek.] napjától számított hat hónap elteltéig lehet kérni. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról.

(2) Az érdemi vizsgálatra irányuló kérelem visszavonásának nincs jogi hatálya.

(3) A kérelem benyújtásától számított két hónap elteltéig meg kell fizetni a külön jogszabályban meghatározott vizsgálati díjat.

(4) Ha a kérelem benyújtásakor nem fizették meg a vizsgálati díjat, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a (3) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő visszavonta a szabadalmi bejelentést, illetve lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról.

(5) A vizsgálati díjat - kérelemre - vissza kell fizetni, ha a bejelentő az újdonságkutatás elvégzéséről közölt hatósági tájékoztatás napját megelőzően visszavonja a szabadalmi bejelentést, vagy lemond az ideiglenes szabadalmi oltalomról.

76. § (1) Ha a szabadalmi bejelentés nem felel meg a 74. § (2) bekezdése alapján vizsgált követelményeknek, a bejelentőt - a kifogás természete szerint - hiánypótlásra, nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni.

(2) A szabadalmi bejelentést egészében vagy részben el kell utasítani, ha a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket.

(3) A bejelentést csak a felhívásban pontosan, határozottan megjelölt és kellően kifejtett okok alapján lehet elutasítani. A szükséghez képest újabb felhívást kell kiadni.

(4) Ha a bejelentő a felhívásra nem válaszol, illetve a bejelentést nem osztja meg, azt úgy kell tekinteni, hogy lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról.

A szabadalom megadása

77. § (1) Ha a találmány és a szabadalmi bejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek [74. § (2) bek.], a Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentés tárgyára szabadalmat ad.

(2) A szabadalom megadása előtt a szabadalmi leírásnak, az igénypontnak és a rajznak a megadás alapjául szolgáló változatát meg kell küldeni a bejelentőnek, aki három hónapon belül nyilatkozhat arról, hogy e változattal egyetért-e.

(3) Ha a bejelentő egyetért vagy nem nyilatkozik, a szabadalom megadására a megküldött leírás, igénypont és rajz alapján kerül sor. Ha a bejelentő változtatást kezdeményez, vagy újabb leírást, igénypontot és rajzot nyújt be, annak a végleges változat megállapítása során történő figyelembevételéről a Magyar Szabadalmi Hivatal dönt.

(4) A szabadalom megadása előtt külön jogszabályban meghatározott megadási és kinyomtatási díjat kell fizetni a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatra megszabott három hónapos határidőn belül. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról.

78. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a szabadalom megadását követően szabadalmi okiratot ad ki. Ehhez hozzáfűzi a kinyomtatott szabadalmi leírást az igényponttal és a rajzot.

(2) A szabadalom megadását be kell jegyezni a szabadalmi lajstromba (54. §), és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában (56. §).

X. Fejezet

Egyéb szabadalmi eljárások

A megszűnés megállapítására és az újra érvénybe helyezésre irányuló eljárás

79. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal megállapítja az ideiglenes szabadalmi oltalomnak a 38. § *b)* és *c)* pontjai, valamint a végleges szabadalmi oltalomnak a 39. § *b)* és *c)* pontjai alapján történt megszűnését; továbbá a szabadalmi oltalmat a 40. § alapján újra érvénybe helyezi.

(2) A szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítását és újra érvénybe helyezését be kell jegyezni a bejelentési nyilvántartásba, illetve a szabadalmi lajstromba (54. §), és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában (56. §).

Megsemmisítési eljárás

80. § (1) A szabadalom megsemmisítését a 42. § alapján - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - bárki kérheti a szabadalmassal szemben.

(2) A 42. § (1) bekezdésének *d)* pontja alapján az kérheti a szabadalom megsemmisítését, akit az a törvény szerint megilletne.

(3) A megsemmisítési kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz, mint ahány szabadalmas és - szolgálati találmányra adott szabadalom esetén - ahány feltaláló van. A kérelemben meg kell jelölni a megsemmisítés alapjául szolgáló okokat, és mellékelni kell az okirati bizonyítékokat.

(4) A megsemmisítési kérelemre külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül.

(5) Ha a megsemmisítési kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a megsemmisítést kérő hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a kérelem díját nem fizette meg, figyelmeztetni kell a törvényben meghatározott határidőben történő pótlásra. Ezek elmaradása esetén a megsemmisítési kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

EBH2002. 638. *A szabadalom megsemmisítését a szabadalmason kívül - jogi érdek igazolása nélkül - bárki kérheti. [1995. évi XXXIII. tv. 80. § (1) bek., Pp. 3. § (1) bek.]*

80/A. § Szolgálati találmányra adott szabadalom esetén a Magyar Szabadalmi Hivatal a megsemmisítési kérelmet azzal küldi meg a feltalálónak, hogy a megsemmisítési eljárásban ügyfélként vehet részt, ha az erre vonatkozó nyilatkozatát a kérelem kézhezvételétől számított harminc napon belül megteszi.

81. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a megsemmisítési kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a szabadalmast és - szolgálati találmányra adott szabadalom esetén - a feltalálót, majd írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz a szabadalom megsemmisítéséről, korlátozásáról vagy a kérelem elutasításáról. Az eljárást befejező végzés tárgyaláson kívül is meghozható. A Magyar Szabadalmi Hivatal által a kérelmező számára kitűzött határidő elteltét követően a megsemmisítés alapjául szolgáló okként nem jelölhető meg olyan ok, amelyet az említett határidőn belül nem jelöltek meg a megsemmisítés okaként. Az így megjelölt okot az eljárást befejező határozat meghozatalakor figyelmen kívül kell hagyni.

A Kethvtv. 207. §-a - a hatályos szabályozást továbbfejlesztve - az MSZH által a szabadalmi ügyekben hozott döntések felülvizsgálata körében részletesen állapította meg a megváltoztatási kérelmek benyújtásának feltételeit, ugyanakkor elhagyta azt a rendelkezést, amely szerint a szabadalom megsemmisítése tárgyában hozott döntés megváltoztatását a szolgálati találmány feltalálója is kérheti. Ennek oka, hogy - a Ket. 15. §-ában megállapított ügyfél-fogalomra tekintettel - a szolgálati találmány feltalálója az őt e minőségében megillető jogok lehető legteljesebb gyakorolhatóságának érdekében a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban ügyfélle vált, így jogorvoslati jogára is az ügyfelekre vonatkozó szabályok irányadók. A szolgálati találmány feltalálóját megillető ügyféli jogok gyakorlásának a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban való biztosítása, illetve annak lehetővé tétele érdekében, hogy a szolgálati találmány feltalálója szabadon dönthessen arról, hogy az eljárásban részt kíván-e venni, a törvény 11-13. §-ai kiigazítják az Szt. megsemmisítési eljárásra vonatkozó rendelkezéseit. A törvény előírja a megsemmisítési kérelem kellő példányszámban történő benyújtását abban az esetben, ha szolgálati találmányra adott szabadalom megsemmisítését kéri (11. §); a törvény értelmében az MSZH-nak fel kell hívnia a feltalálót nyilatkozattételre abban a kérdésben, hogy részt kíván-e venni a megsemmisítési eljárásban (12. §), és - a feltaláló igenlő válasza esetén - az MSZH-nak fel kell hívnia, hogy nyilatkozzon a megsemmisítési kérelemben foglaltakról, mielőtt az ügy érdemében az MSZH döntést hozna (13. §).

(2) Az egy szabadalom ellen irányuló több megsemmisítési kérelmet lehetőség szerint egy eljárásban kell elintézni.

(3) A megsemmisítési kérelem visszavonása esetén az eljárást hivatalból folytatni lehet. A Magyar Szabadalmi Hivatal ilyen esetben is a kérelem keretei között, a felek által korábban tett nyilatkozatok és állítások figyelembevételével jár el.

(4) A tárgyalás folyamán hozott végzéseket és a határozatot a tárgyalás napján ki kell hirdetni, és a kihirdetést csak a határozatra nézve és csak akkor lehet - legfeljebb nyolc napra - elhalasztani, ha ez az ügy bonyolultsága miatt feltétlenül szükséges. A kihirdetés határnapját ilyen esetben nyomban ki kell tűzni, és a határozatot a kihirdetés napjáig írásba is kell foglalni.

(5) A döntés kihirdetése a rendelkező rész és az indokok rövid ismertetéséből áll.

(6) A döntést - kivéve, ha annak kihirdetését a Magyar Szabadalmi Hivatal elhalasztotta - annak meghozatalától számított legkésőbb tizenöt napon belül kell írásba foglalni, és az írásba foglalást követő tizenöt napon belül kézbesíteni kell. A felek részére a döntésnek nemcsak a rendelkező részét, hanem az indokolását is kézbesíteni kell.

(7) A megsemmisítési eljárás költségeinek viselésére a vesztes felet kell kötelezni.

(8) A szabadalom megsemmisítését vagy korlátozását be kell jegyezni a szabadalmi lajstromba (54. §), és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában (56. §).

81/A. § (1) A megsemmisítési eljárást bármelyik fél kérelmére gyorsítottan kell lefolytatni, ha a szabadalom bitorlása miatt pert indítottak és ezt igazolják.

(2) A gyorsított eljárás iránti kérelemért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni e kérelem benyújtásától számított egy hónapon belül.

(3) Ha a kérelem nem felel meg az (1) bekezdésben meghatározott követelményeknek, a gyorsított eljárást kérő felet hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell felhívni. A gyorsított eljárás iránti kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégti ki a törvényben meghatározott követelményeket. A gyorsított eljárás iránti kérelmet visszavontnak kell tekinteni, ha az azt előterjesztő fél a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol.

(4) Ha a gyorsított eljárást kérő fél nem fizeti meg e kérelem díját, figyelmeztetni kell a törvényben megszabott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a gyorsított eljárás iránti kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal a gyorsított eljárást végzéssel rendeli el.

(6) Gyorsított eljárás esetén - a 48. §-ban és a 81. §-ban foglaltaktól eltérően -

a) hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre tizenöt napos határidő is kitűzhető;

b) határidő-hosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható;

c) a Magyar Szabadalmi Hivatal csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

A Pp. 152. §-a értelmében ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás büntetőbírói vagy államigazgatási hatáskörbe tartozik, a bíróság a per tárgyalását ennek az eljárásnak a jogerős befejezéséig felfüggesztheti. A bitorlási perek kapcsán az azokra kizárólagos illetékességgel rendelkező Fővárosi Bíróság gyakorlata, hogy a bitorlási pert felfüggeszti, ha különösen a szabadalom megsemmisítése iránt a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt eljárást indítottak. A megsemmisítési eljárást mint az oltalmat keletkezésére visszaható hatállyal megszüntető eljárást - a bitorlás következményeinek elhárítása érdekében - döntően a bitorlási perek alperesei indítják, akiknek - ha az oltalom megsemmisítése bizonytalan, illetve annak kicsi az esélye - gyakran nem érdekük, hogy a megsemmisítési eljárás gyorsan befejeződjék. Érkeztek ugyanakkor joggyakorlati problémákról jelzések annak kapcsán is, hogy a Fővárosi Bíróság a szabadalombitorlás miatt indított pert a sikeresnek tűnő (és utóbb annak bizonyult) megsemmisítési eljárás megindulása esetén sem függesztette fel.

A jogérvényesítés hatékonyságát növelendő és a bitorlási pereket gyorsítandó a törvény előkészítése során felmerült annak igénye, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal az oltalmat keletkezésére visszaható hatállyal megszüntető eljárásokat gyorsítottan folytassa le. A gyorsított eljárás létjogosultsága nemcsak a megsemmisítési, hanem - hasonló okokból - a nemleges megállapítási eljárásokban is fennáll. A megsemmisítési eljárás gyorsításának akkor is van szerepe, ha a bitorlási per felfüggesztésére nem került sor. Ez utóbbi esetben ugyanis a megsemmisítési eljárás gyorsításának eredményeképpen a Magyar Szabadalmi Hivatal döntése várhatóan hamarabb születik meg, mint a bitorlási perben hozott ítélet.

A fentiekre figyelemmel a törvény 6. §-a - az Szt. új 81/A. §-ában - a megsemmisítési eljárás gyorsított lefolytatását írja elő, ha a felek bármelyike ezt kéri, és igazolja, hogy a szabadalom bitorlása miatt per indítottak. A gyorsított eljárás iránti kérelem díjhoz kötött. A gyorsított eljárás lefolytatását a megsemmisítésre irányadó általános és különös eljárási szabályoktól eltérően különösen az teszi lehetővé, hogy hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre tizenöt napos határidő is kitűzhető, határidő-hosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható, valamint hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri. A törvény 7. §-a a nemleges megállapítási eljárásokban is alkalmazni rendeli az Szt. új 81/A. §-át. (A Hmtv. és a Toptv. utaló szabálya az Szt.-t rendeli megfelelően alkalmazni, erre figyelemmel a használati mintaoltalmi, illetve a topográfiaoltalmi megsemmisítési, illetve nemleges megállapítási eljárásokban is megfelelően alkalmazni kell az Szt. 81/A. §-ának rendelkezéseit.)

Nemleges megállapítási eljárás

82. § (1) A nemleges megállapításra (37. §) irányuló kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz, mint ahány szabadalmas van. A kérelemhez mellékelni kell a hasznosított vagy hasznosítani kívánt termék vagy eljárás, valamint a megjelölt szabadalom leírását és rajzát.

(2) A nemleges megállapításra irányuló kérelmet csak egy szabadalom és egy hasznosított vagy hasznosítani kívánt termék vagy eljárás tekintetében lehet benyújtani.

(3) A nemleges megállapítási kérelemre külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül.

(4) Ha a nemleges megállapítási kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a nemleges megállapítást kérőt hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a kérelem díját nem fizette meg, figyelmeztetni kell a törvényben meghatározott határidőben történő pótlásra. Ezek elmaradása esetén a nemleges megállapítási kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

83. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a nemleges megállapítási kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a szabadalmast, majd írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz arról, hogy a nemleges megállapítási kérelemnek helyt ad-e, vagy a kérelmet elutasítja-e. Az eljárást befejező végzés tárgyaláson kívül is meghozható.

(2) A nemleges megállapítási eljárás költségeit a kérelmező viseli.

(3) A 81. § (4)-(6) bekezdéseit a nemleges megállapítási eljárásban is alkalmazni kell.

(4) A 81/A. § rendelkezéseit a nemleges megállapítási eljárásban is alkalmazni kell.

A 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárások

83/A. § (1) A 83/B-83/G. §-okban szabályozott eljárásokban a 48. §-tól eltérően hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre harminc naposnál rövidebb, de legalább tizenöt napos határidő is kitűzhető, valamint határidő-hosszabbítás csak különösen indokolt esetben adható.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal a 83/B-83/H. §-okban szabályozott eljárásokban soron kívül jár el.

(3) E törvény 81. §-ának (4)-(6) bekezdéseit a 83/B-83/G. §-okban szabályozott eljárásokban is alkalmazni kell.

A 816/2006/EK rendelet értelmében kényszerengedély nemcsak a szabadalmi oltalom, hanem a kiegészítő oltalom tárgyának hasznosítására is adható. A törvény a kiegészítő oltalom alatt álló termék hasznosítására adható kényszerengedélyekkel összefüggő ügyekre nem állapít meg külön szabályokat, figyelemmel arra, hogy a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló 1768/92/EGK tanácsi rendelet 5. cikkéből következően és az Szt. 22/A. §-ának (3) bekezdése alapján - eltérő rendelkezés hiányában - a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos ügyekben az Szt. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. E rendelkezések alapján tehát a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárások szabályait alkalmazni kell a kiegészítő oltalom tárgyának hasznosítására vonatkozó kényszerengedély esetén is.

A kényszerengedélyek megadásához és feltételeinek betartásához fűződő közérdekre és szabadalmi érdekekre figyelemmel a törvény az MSZH soron kívüli eljárását írja elő, és - alapul véve a gyorsított megsemmisítési és nemleges megállapítási eljárás szabályait - módot ad arra, hogy az MSZH hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre az általános szabályok szerinti harminc napos határidő helyett legalább tizenöt napos határidőt tűzzön ki, illetve, hogy határidő-hosszabbítást csak különösen indokolt esetben engedélyezzen.

83/B. § (1) A 816/2006/EK rendelet 6. cikke szerinti, kényszerengedély iránti kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz, mint ahány szabadalmas van.

(2) A kényszerengedély iránti kérelemre külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásával egyidejűleg.

(3) A kényszerengedély iránti kérelemnek - a 816/2006/EK rendeletben meghatározott nyilatkozatokon és adatokon felül - tartalmaznia kell

a) a kényszerengedély alapján hasznosítani kívánt találmányra adott szabadalom lajstromszámát;

b) a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (5) bekezdése értelmében azokat a jellemzőket, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől (pl. egyedi csomagolás, színek vagy formák);

c) a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdésében említett honlap címét.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja, hogy

a) a kérelem tartalmazza-e a (3) bekezdésben, valamint a 816/2006/EK rendelet 6. cikkének (3) bekezdésében előírt adatokat;

b) teljesülnek-e a 816/2006/EK rendelet 8. cikkében előírt feltételek;

c) a kérelmező bizonyította-e, hogy a 816/2006/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében előzetes tárgyalásokat folytatott a szabadalmassal;

d) a kényszerengedély alapján előállítani kívánt mennyiség megfelel-e a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételnek.

(5) Ha a kényszerengedély iránti kérelem nem felel meg a 816/2006/EK rendeletben és az e törvényben előírt feltételeknek, vagy a kérelem díját a kérelmező a (2) bekezdés szerint nem fizette meg, hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell őt felhívni. A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás, illetve nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket. Ha a kérelmező a hiánypótlási felhívásra a kitűzött határidőn belül nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

83/C. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedély iránti kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a szabadalmast, majd írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz a kényszerengedély megadásáról vagy a kérelem elutasításáról. Az eljárást befejező végzés tárgyaláson kívül is meghozható.

(2) A kényszerengedély megadásáról szóló határozatnak tartalmaznia kell

a) a kényszerengedély időtartamát;

b) a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (5) bekezdése értelmében azokat a jellemzőket, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől (pl. egyedi csomagolás, színek vagy formák);

c) a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (4), (5) és (7) bekezdésében foglaltakra történő figyelmeztetést;

d) a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdésében foglaltakra történő figyelmeztetést és a kényszerengedélyes által megadott honlap címét;

e) figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy a kényszerengedélyes könyveinek és nyilvántartásainak tartalmazniuk kell a 816/2006/EK rendelet 10. cikke (8) bekezdésének második mondatában meghatározott adatokat, illetve okiratokat;

f) a szabadalmasnak fizetendő díjat.

(3) A kényszerengedély megadását be kell jegyezni a szabadalmi lajstromba, és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában.

83/D. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedély megadásáról - a 816/2006/EK rendelet 12. cikkében meghatározott adatok közzétételével - értesíti az Európai Bizottságot, a határozat másolatát pedig megküldi a vámhatóság és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv részére.

(2) A kényszerengedély megadása esetén a Magyar Szabadalmi Hivatal a honlapján közzéteszi a 816/2006/EK rendelet 12. cikkében meghatározott, valamint az azokra a jellemzőkre vonatkozó adatokat, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal rendszeresen tájékoztatja a vámhatóságot és a gyógyszerészeti államigazgatási szervet az Európai Unió más tagállamaiban megadott kényszerengedélyeknek a Kereskedelmi Világszervezet honlapján közzétett adatairól, illetve azok változásairól.

Az Szt. új 83/B-83/D. §-ai állapítják meg a kényszerengedély megadására irányuló eljárásnak a 816/2006/EK rendelet szabályaihoz kapcsolódó rendelkezéseit. A 816/2006/EK rendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében a nemzeti jogszabályok előírhatnak a kényszerengedély megadására irányuló kérelem hatékony elintézéséhez szükséges, kizárólag alaki vagy igazgatási követelményeket. Erre figyelemmel az Szt. új 83/B. §-ának (2) bekezdése előírja, hogy a kérelemnek tartalmaznia kell a kényszerengedély alapján hasznosítani kívánt találmányra adott szabadalom lajstromszámát, a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (5) bekezdése értelmében azokat a jellemzőket, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől (pl. egyedi csomagolás, színek vagy formák) és a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdésében említett honlap címét. Ezek az adatok ugyanis a kényszerengedély megadásáról szóló határozat részét képezik, így indokolt, hogy azokat már a kérelemben megadják, és a kérelem MSZH általi vizsgálatakor rendelkezésre álljanak. A 816/2006/EK rendelet értelmében a kényszerengedély iránti kérelem kapcsán hivatalból vizsgálandók a kényszerengedély megadásának feltételül szolgáló egyes körülmények. Erre tekintettel az MSZH - a kérelem tartalmának vizsgálata mellett - azt is ellenőrzi, hogy teljesülnek-e a 816/2006/EK rendelet 8. cikkében előírt feltételek, a kérelmező bizonyította-e, hogy a 816/2006/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében előzetes tárgyalásokat folytatott a szabadalmassal, és a kényszerengedély alapján előállítani kívánt mennyiség megfelel-e a 816/2006/EK rendelet 10. cikke (2) bekezdésében előírt feltételnek.

A törvény kontradiktórius eljárásként szabályozza a kényszerengedély megadására irányuló eljárást. Ennek értelmében - a felek „fegyveregyenlősége” jegyében - mind a kérelmező, mind pedig a szabadalmas ügyfélként vesz részt az eljárásban. Az MSZH a felek megnyilatkoztatását, illetve az írásbeli előkészítést követően szóbeli tárgyalást tart. A szóbeli tárgyalás előírása kielégíti a 816/2006/EK rendelet 11. cikkében foglalt azon követelményt is, hogy az illetékes hatóságnak a kérelem elutasítását megelőzően lehetőséget kell biztosítania a kérelmező számára a személyes meghallgatásra. A 816/2006/EK rendelet 7. cikke pedig a szabadalmas tekintetében írja elő, hogy az illetékes hatóságnak a kényszerengedély megadása előtt lehetőséget kell biztosítania a szabadalmas számára, hogy nyilatkozzék a kérelemről. Ezt a követelményt nemcsak a szabadalmasnak a szóbeli tárgyaláson, ügyféli minőségben történő részvétele elégíti ki, hanem az is, hogy az Szt. új 83/C. §-ának (1) bekezdése értelmében az MSZH - még a tárgyalást megelőzően - nyilatkozattételre hívja fel a szabadalmast a kényszerengedély iránti kérelemmel kapcsolatban.

A 816/2006/EK rendelet 10. cikke tartalmazza a kényszerengedélyre vonatkozó feltételeket. E feltételeket részben maga az illetékes hatóság állapítja meg a kényszerengedély megadásáról hozott határozatában a 816/2006/EK rendelet alapján (pl. a kényszerengedély időtartama vagy a szabadalmasnak fizetendő díj), részben pedig maga a 816/2006/EK rendelet határozza meg a kényszerengedélyest kötelező szabályokat. Ez utóbbi kötelezettségek körében - annak érdekében, hogy a kényszerengedély tartalma és terjedelme egyértelműen meghatározható legyen - egyes feltételeket az MSZH kényszerengedélyt megadó határozata részletez: e körbe tartoznak a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (5) bekezdése értelmében azok a jellemzők, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől (pl. egyedi csomagolás, színek vagy formák), valamint a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdésében említett honlap címe. A kényszerengedélyest kötelező egyéb rendelkezések megtartására az MSZH a kényszerengedélyt megadó határozatában figyelmezteti a kényszerengedélyest [ld. az Szt. új 83/C. §-a (2) bekezdésének c)-e) pontjait].

A 816/2006/EK rendelet 12. cikkében szabályozott értesítési kötelezettséget az MSZH teljesíti, és a kényszerengedély megadásáról szóló határozatot egyidejűleg megküldi a vámhatóságnak és a gyógyszerészeti

államigazgatási szervnek. A kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény a Kormány, a miniszterelnök, a Miniszterelnöki Hivatal, a kormányhivatalok és a rendvédelmi szervek kivételével minden államigazgatási szerv törvényi szinten nevesítését megszüntette, a tulajdonnévi megjelölés helyett a feladatkörre utaló köznévi fogalmat állapított meg, és ezzel párhuzamosan felhatalmazta a Kormányt, hogy a feladat- és hatáskört gyakorló államigazgatási szervet (vagy szerveket, a Kormány szándéka szerint) rendeletben jelölje ki. Ennek megfelelően a 2006. évi CIX. törvény 88. §-ának (1) bekezdése értelmében a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény egy új 42/A. §-sal egészül ki, amely felhatalmazza a Kormányt, hogy rendeletben jelölje ki a vámhatóságokat. Ezen felhatalmazás alapján a 314/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. §-a (2) bekezdésének c) pontja a Vám- és Pénzügyőrség Közép-Magyarországi Regionális Parancsnokság feladat- és hatáskörébe utalja a szellemi tulajdonjogok védelmével kapcsolatos jogszabályokban meghatározott feladatok ellátását. A gyógyszerészeti államigazgatási szervet a 2006. évi CLX. törvény 106. §-ának (1) bekezdésével beiktatott, az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 32. §-a (4) bekezdésének d) pontja értelmében szintén a Kormány jelöli ki. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII. 28.) Korm. rendelet 19. §-ában a Kormány gyógyszerészeti államigazgatási szervként az Országos Gyógyszerészeti Intézetet (a továbbiakban: OGYI) jelölte ki. A kényszerengedély megadásáról szóló határozatok az említett szervek részére történő megküldésére a 816/2006/EK rendelet 14. cikkében foglalt tagállami kötelezettségek teljesítése érdekében van szükség, és ugyanezt a célt szolgálja az az előírás is, hogy az MSZH rendszeresen tájékoztatja e két szervet az Európai Unió más tagállamaiban megadott kényszerengedélyeknek a WTO honlapján közzétett adatairól, illetve azok változásairól (83/D. §).

A 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy a kényszerengedély alapján gyártott termék jellemzőivel kapcsolatos részletes adatokat a tagállamok vámhatóságai számára hozzáférhetővé kell tenni. A 816/2006/EK rendelet 14. cikkében foglalt tagállami kötelezettségek teljesítésének előmozdítása is indokolja azt, hogy a kényszerengedélyre vonatkozó adatok és az említett jellemzők a hazai hatóságok mellett a többi tagállam hatóságai számára is rendelkezésre álljanak. A 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (6) bekezdése előírja ugyan a kényszerengedélyes számára, hogy az általa megjelölt honlapon helyezze el az említett bekezdésben meghatározott adatokat, ez a honlap azonban feltehetően nem lesz azonos valamennyi kényszerengedélyes esetében. Erre figyelemmel a törvény előírja, hogy a kényszerengedély megadása esetén az MSZH a honlapján közzéteszi a 816/2006/EK rendelet 12. cikkében meghatározott, valamint az azokra a jellemzőkre vonatkozó adatokat, amelyek a kényszerengedély alapján gyártani kívánt gyógyszeripari terméket megkülönböztetik a szabadalmas vagy az ő engedélyével más által gyártott ilyen terméktől.

A 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (8) bekezdése értelmében az illetékes hatóság a szabadalmas kérelmére vagy - ha a nemzeti jog lehetővé teszi a hivatalból történő eljárást - hivatalból betekintést kérhet a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba kizárólag annak ellenőrzése céljából, hogy az engedélyezés feltételei - különösen a termék végső rendeltetési helyére vonatkozó feltételek - teljesültek-e.

83/E. § (1) A kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés iránt - a 816/2006/EK rendelet 10. cikkének (8) bekezdése alapján - előterjesztett kérelmet két példányban kell benyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz. A kérelemnek tartalmaznia kell a kényszerengedélyt megadó határozat számát és a megismerni kívánt adatok megjelölését.

(2) A betekintés iránti kérelemre külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásával egyidejűleg.

(3) Ha a betekintés iránti kérelem nem felel meg a 816/2006/EK rendeletben és az e törvényben előírt feltételeknek, vagy a kérelem díját a kérelmező a (2) bekezdés szerint nem fizette meg, hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell őt felhívni. A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket. Ha a kérelmező a hiánypótlási felhívásra a kitűzött határidőn belül nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal a betekintés iránti kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel a kényszerengedélyest, és írásbeli előkészítés után határoz a betekintés elrendeléséről vagy a kérelem elutasításáról. A Magyar Szabadalmi Hivatal az írásbeli előkészítést követően csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés eredményéről - az (1) bekezdés szerinti kérelem keretei között - értesíti a szabadalmast. A betekintés eredményéről szóló értesítés a kényszerengedély felülvizsgálatára irányuló eljárásban (83/F. §) bizonyítékként felhasználható.

A törvény az Szt. új 83/E. §-ában kizárólag a szabadalmas kérelmére lefolytatható kontradiktórium eljárásként szabályozza a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintésre irányuló eljárást. Ha az MSZH a kérelemnek helyt ad, a betekintést elrendeli. A betekintés elrendeléséről hozott határozat jogerőre emelkedését követően az MSZH a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés eredményéről - a szabadalmas által benyújtott kérelem keretei között - értesíti a

szabadalmast. Figyelemmel arra, hogy a betekintés célja annak megállapítása, hogy a kényszerengedélyes betartja-e a kényszerengedélyben meghatározott és az arra irányadó feltételeket, illetve nem ad-e okot a kényszerengedély visszavonására vagy módosítására, a törvény egyértelművé teszi, hogy a betekintés eredményéről szóló értesítés a kényszerengedély felülvizsgálatára irányuló eljárásban bizonyítékként felhasználható.

Az Szt. új 83/E. §-ának (4) bekezdése értelmében a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintésre irányuló eljárásban az MSZH csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

83/F. § (1) A kényszerengedély felülvizsgálata iránt - a 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (1) bekezdése alapján - előterjesztett kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani, mint - a kérelmező személyétől függően - ahány szabadalmas, illetve ahány kényszerengedélyes van. A kérelemben meg kell jelölni a kényszerengedélyt megadó határozat számát, a felülvizsgálat alapjául szolgáló okokat, és mellékelni kell az okirati bizonyítékokat. A kérelemhez az importáló országban készített értékelés is csatolható.

(2) A kényszerengedély felülvizsgálata iránti kérelemre külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásával egyidejűleg.

(3) Ha a kényszerengedély felülvizsgálata iránti kérelem nem felel meg a 816/2006/EK rendeletben és az e törvényben előírt feltételeknek, vagy a kérelem díját a kérelmező a (2) bekezdés szerint nem fizette meg, hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell őt felhívni. A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás, illetve nyilatkozat ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket. Ha a kérelmező a hiánypótlási felhívásra a kitűzött határidőn belül nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedély felülvizsgálata iránti kérelemmel kapcsolatban nyilatkozattételre hívja fel - a kérelmező személyétől függően - a kényszerengedélyest, illetve a szabadalmast, majd írásbeli előkészítés után szóbeli tárgyalás alapján határoz a kényszerengedély visszavonásáról, módosításáról vagy a kérelem elutasításáról. Az eljárást befejező végzés tárgyaláson kívül is meghozható.

(5) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal nem rendeli el - a 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében - a kényszerengedélyes rendelkezése alatt álló, a kényszerengedély alapján előállított gyógyszeripari termék kényszerengedélyes költségén való megsemmisítését, a kényszerengedély visszavonásáról szóló határozatnak tartalmaznia kell a kényszerengedélyes számára az ilyen gyógyszeripari terméknek a 816/2006/EK rendelet 4. cikke szerinti, arra rászoruló országba történő átirányítására megszabott határidőt.

(6) A kényszerengedély visszavonását be kell jegyezni a szabadalmi lajstromba, és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában.

(7) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedély visszavonásáról

a) értesíti az Európai Bizottságot;

b) a határozat megküldésével értesíti a vámhatóságot és a gyógyszerészeti államigazgatási szervet;

c) a honlapján tájékoztatást ad.

A 816/2006/EK rendelet 16. cikke rendelkezik a kényszerengedély visszavonásáról vagy felülvizsgálatáról. E cikk (1) bekezdése értelmében a 816/2006/EK rendelet alapján megadott kényszerengedély az illetékes hatóság vagy az illetékes hatóság határozata elleni jogorvoslatot elbíráló szerv döntése alapján visszavonható, ha a kényszerengedélyes nem tartja be a kényszerengedélyben foglalt feltételeket. Az illetékes hatóság - a szabadalmas vagy a kényszerengedélyes kérelme alapján - felülvizsgálhatja továbbá, hogy betartják-e a kényszerengedélyben foglalt feltételeket.

Az Szt.-nek a törvény 14. §-ával megállapított új 83/F. §-a szabályozza a kényszerengedély felülvizsgálatára irányuló eljárást. Ez az eljárás - a kényszerengedély megadására irányuló eljárással azonos módon - kontradiktórius, abban mind a szabadalmas, mind pedig a kényszerengedélyes ügyfélként vesz részt. A kényszerengedély felülvizsgálata iránti eljárás a szabadalmas vagy a kényszerengedélyes indokolt kérelmére indulhat. Az MSZH az eljárás eredményeként a kényszerengedélyt visszavonja, módosítja, vagy a kérelmet elutasítja.

A 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy - ha ennek helye van - a kényszerengedély felülvizsgálata az importáló országban készített értékelésen alapul. Erre figyelemmel rendelkezik úgy a 83/F. § (1) bekezdése, hogy a kényszerengedély felülvizsgálata iránti kérelemhez az importáló országban készített értékelés is csatolható.

A 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerint a kényszerengedély visszavonásáról a Bizottság közvetítésével értesíteni kell a TRIPS Tanácsot. Az Szt. új 83/F. §-ának (7) bekezdése erre figyelemmel írja elő, hogy ez a kötelezettség az MSZH-t terheli.

83/G. § (1) A kényszerengedély módosítása iránt - a 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (4) bekezdése alapján - előterjesztett kérelemnek tartalmaznia kell a kényszerengedély számát, a módosítás alapjául szolgáló okokat, valamint bizonyítékokat arra vonatkozóan, hogy a kényszerengedélyes a 816/2006/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében előzetes tárgyalásokat folytatott a szabadalmassal, feltéve, hogy a kérelmezett további mennyiség meghaladja az eredetileg engedélyezett mennyiség 25%-át.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelmet eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány szabadalmas van, és ahhoz mellékelni kell az okirati bizonyítékokat.

(3) Az (1)-(2) bekezdésekben nem szabályozott kérdésekben a kényszerengedélynek az (1) bekezdés szerinti módosítására egyebekben a 83/F. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, a következő eltérésekkel:

a) a Magyar Szabadalmi Hivatal a kényszerengedély módosításáról vagy a kérelem elutasításáról határoz;

b) a Magyar Szabadalmi Hivatal az írásbeli előkészítést követően csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

A kényszerengedély felülvizsgálata körében speciális esetként szabályozza a 816/2006/EK rendelet 16. cikkének (4) bekezdése a kényszerengedély egyszerűsített és gyorsított eljárásban történő módosítását. Ennek feltétele, hogy az importáló ország arról értesítse az illetékes hatóságot, hogy a gyógyszeripari termék mennyisége nem elégíti ki az igényeit. Ebben az esetben a kényszerengedélyes kérelemre módosítható a kényszerengedélyben meghatározott mennyiség olyan mértékben, amely megfelel az érintett importáló ország igényeinek. Az egyszerűsített és gyorsított eljárásban a kényszerengedélyesnek a kérelemben nem kell megadnia a saját nevét és a gyógyszeripari termék szabadnevét, ha megnevezi az eredeti kényszerengedélyt. Ezen felül nincs szükség a szabadalmassal előzetesen folytatott tárgyalások bizonyítására, ha a kérelmezett további mennyiség nem haladja meg az eredetileg engedélyezett mennyiség 25%-át. Az egyszerűsített és gyorsított eljárás végrehajtását szolgáló szabályokat az Szt. új 83/G. §-a állapítja meg. Az egyszerűsített és gyorsított eljárásban az MSZH csak akkor tart szóbeli tárgyalást, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

83/H. § (1) Ha a gyógyszerészeti államigazgatási szerv megállapítja, hogy a gyógyszeripari termék behozatala a 816/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésébe ütközik, megtiltja a gyógyszeripari termék hazai forgalmazását.

(2) A gyógyszerészeti államigazgatási szerv az (1) bekezdés szerinti jogerős határozatának másolatát megküldi a Magyar Szabadalmi Hivatalnak.

(3) A gyógyszerészeti államigazgatási szerv (1) bekezdés alapján hozott határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. A gyógyszerészeti államigazgatási szerv határozatának felülvizsgálata keresettel kérhető a bíróságtól. A kereset alapján indult bírósági eljárás során a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A gyógyszerészeti államigazgatási szerv hazai forgalmazást megtiltó határozatának jogerőre emelkedését követően a vámhatóság intézkedik a gyógyszeripari termék lefoglalása és az importőr költségén történő megsemmisítése iránt, és erről értesíti a Magyar Szabadalmi Hivatalt.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal értesíti az Európai Bizottságot az (1) bekezdés szerinti határozatról és a (4) bekezdésben említett intézkedésekről.

A 816/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése megtiltja a rendelet, illetve a WTO Általános Tanácsának 2003. augusztus 30-i határozata alapján megadott kényszerengedély alapján előállított termékek Európai Közösségbe történő behozatalát szabad forgalomba bocsátás, újrakivitel, felfüggesztő eljárás alá helyezés, illetve vámszabad területre vagy szabad vámraktárba helyezés céljából.

A 816/2006/EK rendelet 14. cikke állapítja meg a 13. cikk (1) bekezdésének megsértése esetén alkalmazható vámhatósági intézkedéseket. Ha a 13. cikk (1) bekezdése megsértésének alapos gyanúját észleli, a vámhatóságnak a jogsértően behozott termékek forgalomba bocsátását fel kell függesztenie, vagy a termékeket le kell foglalnia, az értékesítés jellegéről való döntés meghozatalához szükséges időtartamra. A felfüggesztés vagy a lefoglalás időtartama nem haladhatja meg a 10 munkanapot, különleges körülmények fennállása esetén azonban ez az időtartam legfeljebb 10 munkanappal meghosszabbítható. E határidő lejártát követően a termékeket forgalomba kell bocsátani, feltéve, hogy a vámkezelést elvégezték.

A 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (2) bekezdése a vámhatóság kötelezettségévé teszi, hogy haladéktalanul értesítse az illetékes hatóságot, az érintett termékek jogosultját és előállítóját, illetve exportálóját a termékek forgalomba bocsátásának felfüggesztéséről vagy a termékek lefoglalásáról, és meg kell küldenie részükre az érintett termékekkel kapcsolatban rendelkezésre álló valamennyi információt. Az importőrnek és adott esetben az exportőrnek megfelelő lehetőséget kell továbbá biztosítani arra, hogy rendelkezésre bocsáthassa a termékekkel kapcsolatosan általa szükségesnek ítélt információkat.

A 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamoknak ki kell jelölniük egy hatóságot annak felülvizsgálatára, hogy a kényszerengedély alapján előállított terméket a 13. cikk (1) bekezdésének megsértésével hozták-e be az Európai Közösség területére. A 816/2006/EK rendelet 14. cikkében foglalt rendelkezések mintájául az egyes alapvető gyógyszerek kereskedelmének Európai Unióba történő eltérítésének elkerüléséről szóló 953/2003/EK tanácsi rendelet szolgált, amely szintén nemzeti hatóság kijelölését írja elő a behozatal jogsértő mivoltának megállapítására [ld. a 953/2003/EK rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontját]. A gyógyszerekkel folytatott nagykereskedelmi és párhuzamos import tevékenységről szóló 53/2004. (VI. 2.) ESzCsM rendelet 20/A. §-a értelmében a 953/2003/EK rendelet alapján a többszintű árképzés alá vont gyógyszerek Európai Közösségbe történő behozatala esetén a magyarországi illetékes nemzeti hatóságra háruló feladatokat a gyógyszerészeti államigazgatási szerv, azaz az OGYI látja el. A két

közösségi rendeletből származó tagállami kötelezettségek nagyfokú hasonlóságára figyelemmel indokolt, hogy az OGYI hatáskörébe tartozzon a 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében említett feladat is. Erre figyelemmel az Szt. új 83/H. §-ának (1)-(2) bekezdései kimondják, hogy ha a gyógyszerészeti államigazgatási szerv megállapítja, hogy a gyógyszeripari termék behozatala a 816/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésébe ütközik, megtiltja a gyógyszeripari termék hazai forgalmazását, és az erről hozott jogerős határozatának másolatát megküldi az MSZH-nak. A gyógyszerészeti államigazgatási szerv határozata ellen fellebbezésnek helye nincs, a határozat felülvizsgálata - a polgári perrendtartásról szóló a 1952. évi III. törvény XX. fejezete alapján folyó eljárásban - keresettel kérhető a bíróságtól.

A 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (3) bekezdése értelmében, ha megállapítják, hogy azokat a termékeket, amelyek forgalomba bocsátásának felfüggesztését vagy lefoglalását a vámhatóság elrendelte, a 13. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom ellenére az Európai Közösségbe történő behozatalra szánták, a nemzeti jogszabályok szerint kell gondoskodni az ilyen termékek lefoglalásáról és az azokkal való további rendelkezésről. E kötelezettség teljesítése érdekében a törvény előírja, hogy az OGYI hazai forgalmazást megtiltó határozatának jogerőre emelkedését követően a vámhatóság intézkedik a gyógyszeripari termék lefoglalása és az importőr költségén történő megsemmisítése iránt, és erről értesíti az MSZH-t [ld. az Szt. új 83/H. §-ának (4) bekezdését]. Az áruk felfüggesztésével, lefoglalásával és zár alá vételével kapcsolatos eljárás költségei - a 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (4) bekezdése értelmében - főszabály szerint az importőrt terhelik. A vámhatóság eljárására a vámigazgatási eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A 816/2006/EK rendelet 14. cikkének (6) bekezdése értelmében az illetékes hatóságnak tájékoztatnia kell a Bizottságot a lefoglalásról vagy a megsemmisítésről hozott döntésekről. A törvény az Szt. új 83/H. §-ának (5) bekezdésében e tájékoztatási kötelezettség teljesítését az MSZH feladatává teszi.

A szabadalmi leírás értelmezése

84. § Ha a szabadalmi leírás értelmezése kérdésében vita támad, az eljáró bíróság vagy egyéb hatóság megkeresésére a Magyar Szabadalmi Hivatal szakvéleményt ad.

HARMADIK RÉSZ

AZ EURÓPAI SZABADALMI RENDSZERRE ÉS A NEMZETKÖZI SZABADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

X/A. Fejezet

Az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra vonatkozó rendelkezések

Általános szabályok

84/A. § E törvény alkalmazásában

a) *európai szabadalom*: az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Müncheneri Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) alapján megadott szabadalom;

b) *európai szabadalmi bejelentés*: az Egyezmény alapján tett - európai szabadalom megadására irányuló - szabadalmi bejelentés.

84/B. § (1) Európai szabadalmi bejelentés benyújtható és európai szabadalom adható a Magyar Köztársaság területére kiterjedő hatállyal is.

(2) A 84/D-84/O. § rendelkezéseit a Magyar Köztársaságot megjelölő európai szabadalmi bejelentésekre és a Magyar Köztársaságra kiterjedő hatállyal megadott európai szabadalmakra kell alkalmazni.

(3) Az Egyezmény és e törvény közötti eltérés esetén az Egyezmény rendelkezéseit kell alkalmazni az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra.

Az európai szabadalmi bejelentés benyújtása

84/C. § (1) Európai szabadalmi bejelentést - a megosztással keletkező európai szabadalmi bejelentés kivételével - a Magyar Szabadalmi Hivatalnál is be lehet nyújtani.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatalnál kell benyújtani az európai szabadalmi bejelentést, ha a bejelentő magyar állampolgár, illetve ha lakóhelye vagy székhelye belföldön van, kivéve, ha az európai szabadalmi bejelentés a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz legalább két hónappal korábban benyújtott olyan szabadalmi bejelentés elsőbbségét érvényesíti, amelyek államtitokként való kezelését a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke nem rendelte el.

(3) Az európai szabadalmi bejelentést az Egyezményben előírt bármely nyelven be lehet nyújtani a Magyar Szabadalmi Hivatalnál, feltéve, hogy a bejelentés magyar nyelven vagy az Európai Szabadalmi Hivatal bármelyik hivatalos nyelvén tartalmazza legalább a következőket:

- a) utalást az európai szabadalom iránti igényre;
- b) a bejelentő azonosítására alkalmas vagy a bejelentővel való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatokat.

Az európai szabadalmi bejelentés hatálya

84/D. § (1) Azt az európai szabadalmi bejelentést, amelynek bejelentési napját az Európai Szabadalmi Hivatal elismerte, a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz ugyanezzel a bejelentési nappal benyújtott szabadalmi bejelentéssel azonos hatályúnak kell tekinteni, az európai szabadalmi bejelentésre igényelt elsőbbség megtartása mellett.

(2) A 2. § (3) bekezdésének alkalmazásában az európai szabadalmi bejelentésnek az Európai Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban történő közzétételét, vagy azt a közzétételt, amely az Egyezmény alapján e kérdésben is helyettesíti az Európai Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban való közzétételt, azonos hatályúnak kell tekinteni a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban való közzététellel (70. §).

(3) Az európai szabadalmi bejelentés közzétételét követően a Magyar Szabadalmi Hivatal is megtekinthetővé teszi annak közzétett tartalmát, és hozzáférést biztosít az európai szabadalmi nyilvántartásnak az európai szabadalmi bejelentésre vonatkozó bejegyzéseihez.

Az európai szabadalmi bejelentés közzétételével keletkező ideiglenes oltalom

84/E. § (1) Az európai szabadalmi bejelentés közzétételével akkor keletkezik a Magyar Köztársaságban - ideiglenes - szabadalmi oltalom, amikor a Magyar Szabadalmi Hivatal a hivatalos lapjában (56-56/A. §) közölte a hatósági tájékoztatást az igénypontok magyar nyelvű fordításának benyújtásáról.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal az (1) bekezdésben meghatározott hatósági tájékoztatást akkor közli, ha a bejelentő erre irányuló kérelmet nyújtott be. A kérelemhez mellékelni kell a közzétett igénypontok magyar fordítását.

(3) A kérelmet és az igénypontok magyar fordítását a külön jogszabályban meghatározott részletes alaki követelményeknek megfelelően kell elkészíteni.

(4) Az igénypontok fordításának közzétételéért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja a kérelmet abból a szempontból, hogy az kielégíti-e a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott követelményeket. Ennek során a 68. § (2)-(4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával jár el.

(6) Ha a kérelem benyújtásakor nem fizették meg az igénypont-közzétételi díjat, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a (4) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő a kérelmét visszavonta.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági tájékoztatás közlését követően a Magyar Szabadalmi Hivatal megtekinthetővé teszi az igénypontok magyar nyelvű fordítását.

(8) A Magyar Szabadalmi Hivatal külön jegyzékben tünteti fel, hogy az európai szabadalmi bejelentés közzétételével az (1) bekezdés rendelkezései szerinti ideiglenes oltalom keletkezett. Ezt a jegyzéket bárki megtekintheti.

Az európai szabadalmi bejelentés nemzeti bejelentéssé való átalakítása

84/F. § (1) Ha az európai szabadalmi bejelentést az Egyezmény 14. cikkének (2) bekezdése, 77. cikkének (3) bekezdése vagy 78. cikkének (2) bekezdése alapján visszavontnak kell tekinteni, a bejelentő kérelmére a Magyar Szabadalmi Hivatal e törvény IX. fejezete alapján - a (2)-(5) bekezdésben meghatározott feltételekkel - megindítja a szabadalom megadására irányuló eljárást.

Az Szt. 84/F. §-a állapítja meg az európai szabadalmi bejelentés nemzeti bejelentéssé való átalakításának szabályait. A nemzeti bejelentéssé való átalakítást a bejelentő akkor kérheti az MSZH-tól, ha az európai szabadalmi bejelentést az Szt. 84/F. §-ának (1) bekezdésében meghatározott ESZE-beli rendelkezések alapján kell visszavontnak tekinteni. Figyelemmel arra, hogy az ESZE 2000-ben az e bekezdésben hivatkozott 77. cikk (5) bekezdésének számozása (3) bekezdésre változott, az ESZE 90. cikkének (3) bekezdésében megállapított, az európai szabadalmi bejelentés visszavontnak tekintését eredményező okokat pedig az ESZE 2000 a 14.

cikkének (2) bekezdésében (az európai szabadalmi bejelentés fordítása benyújtásának elmulasztása) és 78. cikkének (2) bekezdésében (az európai szabadalmi bejelentés bejelentési és kutatási díja megfizetésének elmulasztása) szabályozza, a törvény 25. §-a kiigazítja az Szt. 84/F. §-ának (1) bekezdését.

(2) A bejelentési és kutatási díjat [57. § (4) bek.] az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától vagy - ha a kérelmet nem a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz nyújtották be - annak beérkezésétől számított két hónapon belül kell megfizetni.

(3) Ha az európai szabadalmi bejelentés idegen nyelven készült, a bejelentés magyar nyelvű fordítását az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától vagy - ha a kérelmet nem a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz nyújtották be - annak beérkezésétől számított négy hónapon belül kell a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtani. E fordítást a IX. fejezet rendelkezéseinek alkalmazásában az 57. § (5) bekezdése alapján benyújtott fordításnak kell tekinteni.

(4) Ha a bejelentő az (1) bekezdés alkalmazását az európai szabadalmi bejelentésnek az Európai Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban módosított szövegére kéri, a (3) bekezdés rendelkezéseit e módosított szöveg fordítására kell alkalmazni.

(5) Ha az (1) bekezdés szerinti kérelmet nem a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz nyújtották be, a kérelem beérkezéséről a bejelentőt - a 66. § (4) bekezdésében előírt figyelmeztetés egyidejű megküldésével - értesíteni kell.

(6) Az (1) bekezdés rendelkezései szerint megindult eljárásra egyebekben a IX. fejezet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az európai szabadalom hatálya

84/G. § Az európai szabadalom azonos hatályú a Magyar Szabadalmi Hivatal által megadott szabadalommal. Az európai szabadalom a megadásáról szóló értesítésnek az Európai Szabadalmi Közlönyben való meghirdetésével minősül megadottnak.

Az európai szabadalom szövegének fordítása

84/H. § (1) Az európai szabadalom hatályossá válik a Magyar Köztársaságban, ha megadásának az Európai Szabadalmi Közlönyben való meghirdetésétől számított három hónapon belül a szabadalmas benyújtja a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz az európai szabadalom szövegének a magyar nyelvű fordítását.

(2) Az (1) bekezdésben előírt cselekmény az ott megjelölt határidő utolsó napjától számított három hónapon belül is teljesíthető, ha ez utóbbi határidőn belül megfizetik a külön jogszabályban erre az esetre meghatározott pótdíjat.

(3) Az európai szabadalom szövegének fordítását a külön jogszabályban meghatározott részletes alaki követelményeknek megfelelően kell elkészíteni és benyújtani.

(4) A fordítás meghirdetéséért és kinyomtatásáért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a fordítás benyújtásától számított két hónapon belül.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja az európai szabadalom szövegének fordítását abból a szempontból, hogy az kielégíti-e a (3) bekezdésben meghatározott követelményeket. Ennek során a 68. § (2)-(4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával jár el, azzal az eltéréssel, hogy a 68. § (3) és (4) bekezdésében szabályozott esetekben a magyar nyelvű fordítást be nem nyújtottnak kell tekinteni.

(6) Ha a fordítás benyújtásakor nem fizették meg a fordítás-meghirdetési és kinyomtatási díjat, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a szabadalmast a (4) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a magyar nyelvű fordítást nem nyújtották be.

(7) Ha az (1) bekezdésben előírt cselekményt nem teljesítik az ott megjelölt határidőn belül, és e cselekményt a (2) bekezdésben megszabott határidőn belül sem teljesítik a pótdíj megfizetése mellett, azt e törvény erejénél fogva hatálytalan.

(8) A szabadalmi lajstrom külön részébe (54. §) - az európai szabadalmi nyilvántartásban szereplő adatokkal - be kell jegyezni az európai szabadalmat, ha szövegének magyar nyelvű fordítását szabályszerűen benyújtották.

(9) A magyar nyelvű fordítás benyújtásáról a Magyar Szabadalmi Hivatal a hivatalos lapjában (56-56/A. §) tájékoztatást közöl.

(10) Az európai szabadalom szövegének magyar nyelvű fordítását a Magyar Szabadalmi Hivatal kinyomtatja.

A törvény 188. §-a bevezeti, hogy a kontradiktórius alapokon álló, azaz ellenérdekű felek között folyó megsemmisítési és nemleges megállapítási eljárásokban a Magyar Szabadalmi Hivatal az ügy érdemében hozott döntését, azaz határozatát háromtagú tanácsban hozza meg tárgyaláson. Ehhez illeszkedik a megsemmisítési eljárást szabályozó szakaszokhoz kapcsolódó, a törvény 204. §-ában szereplő kiegészítés, amely kimondja, hogy ha a megsemmisítési eljárás befejezésére nem érdemi határozattal, hanem végzéssel [pl. a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása (Ket. 30. §) vagy az eljárás megszüntetése (Ket. 31. §) tárgyában hozott végzéssel] fejeződné be, az ilyen végzés meghozatalához nem kell tanácsot alakítani és tárgyalást tartani, ugyanúgy, mint az eljárás befejezését nem eredményező (pl. az eljárás felfüggesztése vagy

a kézbesítési vélelem megdöntése tárgyában hozott) végzések esetében. Ugyanakkor előfordulhat az is, hogy a tárgyalás eredményeképpen nem születik határozat, csak végzés, illetve a tanács végzéseket is hoz a tárgyaláson: ezekben az esetekben az ilyen végzések meghozatala is a tárgyaláson, tanácsban eljárva történik.

Az eljárások indokolatlan elhúzását megelőzendő a törvény a védjegy törlésére irányuló eljárás mintájára a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban is bevezeti azt a szabályt, amely szerint a megsemmisítési eljárásban újabb megsemmisítési ok csak a Magyar Szabadalmi Hivatal által megszabott határidőig jelölhető meg. A kérelemre történő eljárás alapvető jellegét megerősítve a törvény a jelenlegi gyakorlatot rögzítve teszi egyértelművé, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal a hivatalból folytatott eljárásban is kötvé van a megsemmisítési kérelemhez és a felek által korábban előterjesztettekhez. Meg kell jegyezni, hogy a megsemmisítési eljárás hivatalból történő folytatása igen ritkán fordul elő a Magyar Szabadalmi Hivatal gyakorlatában, és az csak kivételes esetekre szorítkozhat, például, ha a Magyar Szabadalmi Hivatal alappal feltételezheti, hogy a megsemmisítési kérelmet jogellenes fenyegetés hatására vonták vissza, vagy a szabadalom fennmaradása megingathatná az ügyfeleknek a Magyar Szabadalmi Hivatal mint iparjogvédelmi hatóság törvényes működésébe vetett bizalmát (pl. örökmozgóra adott szabadalom esetén). A törvény 204. §-a megállapítja továbbá a megsemmisítési tárgyalás folyamán hozott végzések és a határozatok kihirdetésének részletes szabályait, a Pp. hasonló szabályainak alapulvételével. A törvény 205. §-a a fentiekkel azonos rendelkezéseket vezet be a nemleges megállapítási eljárásba.

A törvény 206. §-a az Európai Szabadalmi Egyezményhez történt 2003. január 1-jei csatlakozás tapasztalatai és az ipar, valamint a szabadalmi ügyvivői szakma ilyen irányú igényei alapján lehetővé teszi, hogy az európai szabadalom magyarországi hatályossá válásához szükséges fordítások benyújtására nyitva álló három hónapos határidő - az Egyezmény 65. cikkében biztosított lehetőséggel összhangban - oly módon hosszabbodjék meg, hogy - a Szabadalmi Együttműködési Szerződés kapcsán az Szt. 84/S. §-ában kialakított megoldást alapul véve - a fordítások szabályszerűen benyújthatók az elmulasztott három hónapos határidő utolsó napjától számított három hónapon belül is, pótdíj megfizetése mellett. Az európai szabadalmak jogosultjai számára további kedvezményt jelent a törvény 340. §-ában szereplő átmeneti szabály, amely lehetővé teszi e rendelkezés alkalmazását a törvény hatálybalépésekor még nem le nem járt, a fordítások benyújtására nyitva álló határidők kapcsán.

84/I. § A 84/H. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az Egyezmény szerinti felszólalási és korlátozási eljárás eredményeként módosítással fenntartott európai szabadalomra is.

Az ESZH előtti eljárásban korlátozott európai szabadalom új szövegére is alkalmazni kell az európai szabadalom szövegének fordításával kapcsolatos - az Szt. 84/H. §-ában rögzített - követelményeket. Ezt a törvény - 26. §-ában - az Szt. 84/I. §-ának kiegészítésével teszi egyértelművé. Az európai szabadalom ESZH által történő megvonása esetén ilyesmire értelemszerűen nincs szükség.

Az európai szabadalmi bejelentés és az európai szabadalom hiteles szövege

84/J. § (1) Ha az európai szabadalmi bejelentés és az európai szabadalom igénypontjainak, illetve leírásának magyar nyelvű fordítása (84/E., 84/H. és 84/I. §) szerint a szabadalmi oltalom terjedelme szűkebb, mint az Európai Szabadalmi Hivatal előtti eljárás nyelvén készült igénypontok, illetve leírás szerint, a szabadalmi oltalom terjedelmét a magyar nyelvű fordítás szerint kell megállapítani.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés az európai szabadalom megsemmisítésének kérdésében nem alkalmazható.

84/K. § (1) A bejelentő, illetve a szabadalmas bármikor kérheti az igénypontok, illetve a leírás magyar nyelvű fordításának (84/E., 84/H. és 84/I. §) kijavítását. A kijavított fordítás szerinti oltalom akkor válik hatályossá, amikor a Magyar Szabadalmi Hivatal közölte a hatósági tájékoztatást a fordítás kijavításáról.

(2) A kijavítási kérelemre és mellékleteire megfelelően alkalmazni kell a 84/E. § (2) és (3) bekezdésében, illetve a 84/H. § (3) bekezdésében foglaltakat.

(3) A fordítás kijavításának közzétételéért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni az igénypontok, illetve a leírás magyar nyelvű fordításának kijavítására irányuló kérelem benyújtásától számított két hónapon belül.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja a kérelmet abból a szempontból, hogy az kielégíti-e a (2) bekezdésben meghatározott követelményeket. Ennek során a 68. § (2)-(4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával jár el.

(5) Ha a kérelem benyújtásakor nem fizették meg a kijavítás-közzétételi díjat, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a kérelmezőt a (3) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(6) Azzal szemben, aki az (1) bekezdésben szabályozott hatósági tájékoztatás közlésének napját megelőzően kezdte meg belföldön, jóhiszeműen és gazdasági tevékenysége körében a korábbi fordítás szerint a szabadalomba nem ütköző hasznosítást, vagy ilyen hasznosítás érdekében komoly előkészületet tett, az európai szabadalom oltalma

- a hasznosításnak, illetve az előkészületnek az (1) bekezdésben szabályozott hatósági tájékoztatás közlésének napján meglévő mértékéig - hatálytalan. Az ebből eredő jogosultságot csak a jogosult gazdálkodó szervezettel (Ptk. 685. § c) pont) vagy annak - a hasznosítást, illetve az előkészületet folytató - szervezeti egységével együtt lehet átruházni.

Az európai szabadalmi oltalom fenntartása

84/L. § (1) Európai szabadalom esetén a fenntartási díjat e törvény rendelkezései szerint (23. §) csak az azt az évet követő évekre kell megfizetni, amelyben az európai szabadalom megadását az Európai Szabadalmi Közlönyben meghirdették.

(2) Az európai szabadalom megadásának az Európai Szabadalmi Közlönyben való meghirdetését követő három hónap elteltét megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat az esedékességet követően is - pótlékmentesen - meg lehet fizetni e három hónapos időtartamon belül.

(3) Azokat a fenntartási díjakat, amelyek az európai szabadalom - mulasztás folytán vagy a Bővített Fellebbezési Tanács által felülvizsgált határozat alapján történt - megvonása esetén a megvonást követően esedékessé váltak volna, a jogokba való visszahelyezésről, illetve a fellebbezési tanács új eljárásra utasításáról hozott határozat közlésétől számított hat hónapos türelmi idő alatt is meg lehet fizetni.

Az ESZE 2000-nek a jogokba való visszahelyezésre (igazolásra) és a felülvizsgálati kérelemre vonatkozó - módosított, illetve új - rendelkezései (122. és 112a. cikk) szükségessé teszik, hogy a törvény különleges szabályokat állapítson meg az európai szabadalom fenntartási díjainak megfizetésére.

Az ESZE 2000 VSZ 51. szabálya az európai szabadalmi bejelentések kapcsán rendelkezik - az ESZH-nak fizetendő - fenntartási díjak megfizetéséről, megállapítva a jogokba való visszahelyezés és a fellebbezési tanács felülvizsgálati kérelem alapján történő új eljárásra utasítása esetén követendő rendet is. Az ESZSZ Szabadalmi Jogi Bizottsága - 31. ülésén - úgy foglalt állást, hogy ennek a kérdéskörnek az európai szabadalmak kapcsán történő szabályozása a szerződő államok hatáskörébe tartozik.

A törvény erre figyelemmel - 27. §-ában, az Szt. 84/L. §-ának kiegészítése útján - különleges szabályokat rögzít a fenntartási díjak megfizetésére nyitva álló ún. türelmi idő [ld. az Szt. 23. §-ának (2) bekezdését] számítására vonatkozóan. Előfordulhat, hogy az európai szabadalom megvonásához a felszólalási vagy az azt követő fellebbezési eljárásban bekövetkezett határidő-mulasztás vezet el, és ezt követően a szabadalmast - eredményes igazolási kérelmének köszönhetően - az ESZH a jogába visszahelyezi. A két időpont között (főszabályként a bejelentési nap évfordulóin) esedékessé váló fenntartási díjak megfizetéséről - speciális türelmi idő megállapításával - azért indokolt külön rendelkezni, mivel a szabadalmastól ilyen esetben nem szükségképpen várható el, hogy a megvont szabadalom után is fizessen fenntartási díjat (másfelől az oltalom megszűnésével értelemszerűen megszűnik a fenntartásdíj-fizetési kötelezettség is).

Ugyanezek a megfontolások szólnak a türelmi idő különleges szabályozása mellett az ESZH Bővített Fellebbezési Tanácsánál előterjeszhető felülvizsgálati kérelem kapcsán, azzal, hogy ebben az esetben az oltalom megszűnése (az európai szabadalom megvonása) szükségképpen jogerős - a fellebbezési tanács által hozott - határozat folytán következik be, ami még inkább indokoltá teszi a türelmi időre vonatkozó különleges rendelkezés bevezetését.

A jogokba való visszahelyezésről, illetve a fellebbezési tanács új eljárásra való utasításáról hozott határozat közlésekor folyamatban lévő, még le nem járt - az általános szabályok szerint számított - türelmi idő helyébe is értelemszerűen a szabadalmas számára kedvezőbb, azaz a határozat közlésétől számított türelmi idő lép. Ugyanez áll a fenntartási díj pótlékmentes megfizetésére nyitva álló három hónapos időszakra is: ennek kezdő időpontja is minden esetben a szóban forgó ESZH-határozat közlésének napja lesz. Az e napot követően az általános szabályok szerint (a bejelentési nap évfordulóin) esedékessé váló fenntartási díjak megfizetésére - türelmi idejére, pótlékmentességére - pedig akkor is az általános szabályok vonatkoznak, ha az esedékesség így számított napja a korábban esedékessé vált fenntartási díjak megfizetésére nyitva álló speciális türelmi időn belülre esik.

Az európai szabadalom megvonása

84/M. § (1) Ha az európai szabadalmat az Egyezmény szerinti felszólalási, korlátozási vagy megvonási eljárásban megvonják vagy módosítással tartják fenn, a 81. § (8) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(2) Az európai szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárást az Egyezmény szerinti felszólalási, korlátozási vagy megvonási eljárás jogerős befejezéséig indokolt esetben fel kell függeszteni, ha ugyanazzal az európai szabadalommal szemben felszólalást nyújtottak be, vagy ugyanannak az európai szabadalomnak a korlátozását vagy megvonását kérték az Egyezmény alapján.

(3) A felfüggesztett megsemmisítési eljárást bármelyik fél kérelmére folytatni kell az Egyezmény szerinti korlátozási eljárás jogerős befejezését követően, illetve, ha az Egyezmény szerinti felszólalási vagy megvonási eljárás jogerős befejezése nem eredményezi az európai szabadalom megvonását.

Az ESZE 2000 az ESZH előtt lefolytatható új eljárásként intézményesítette az európai szabadalom központosított korlátozását vagy megvonását, amelyet az európai szabadalom jogosultja bármikor kezdeményezhet [ESZE 2000 105a-105c. cikkei, az ESZE 2000 Végrehajtási Szabályzatának (a továbbiakban: ESZE 2000 VSZ) 90-96. szabályai].

E mellett az ex parte, központosított eljárás mellett (és persze a felszólalási eljárás mellett) fennmarad az a lehetőség, hogy kezdeményezzék az európai szabadalmak megsemmisítését a szerződő államok hatóságai, illetve bíróságai előtt; az ellenérdekű felek között folyó megsemmisítési eljárások tehát a nemzeti fórumok hatáskörében maradnak. Ez ugyanakkor igényli a nemzeti megsemmisítési eljárás és az ESZH előtti korlátozási vagy megvonási eljárás viszonyának rendezését. A törvény 28. §-a e célból módosítja az Szt. 84/M. §-át, főszabályként „elsőbbséget” adva a nemzeti megsemmisítési eljárással szemben a központosított korlátozási (megvonási) eljárásnak, követve az Szt. hatályos 84/M. §-ának az ESZE szerinti felszólalásokra kialakított modelljét. A nemzeti megsemmisítési eljárást viszont csak indokolt esetben kell felfüggeszteni; ha pl. az ESZH előtt csupán az európai szabadalom korlátozása iránt terjesztettek elő kérelmet, az MSZH folytathatja a szabadalom teljes megsemmisítésére irányuló nemzeti eljárást.

Az európai szabadalom megsemmisítése

84/N. § (1) Az európai szabadalmat az Egyezmény 138. cikkének (1) bekezdésében meghatározott okból kell megsemmisíteni és az Egyezmény e cikkének (2) bekezdésében szabályozott esetben kell korlátozni. Az európai szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban alkalmazni kell az Egyezmény 138. cikkének (3) bekezdését is.

Az ESZE 2000 138. cikke kiteljesítette az európai szabadalom megsemmisítésére vonatkozó nemzeti szabályozás harmonizációját. Kötelezővé tette a szerződő államok számára, hogy az európai szabadalomnak az igénypontok módosításával történő korlátozására - szabadalmi jogszabályaikban - lehetőséget adjanak a szabadalmas részére. Előírta továbbá, hogy az európai szabadalom érvényességével kapcsolatos - azaz, a magyar jog szerint, a megsemmisítési - eljárásokban az európai szabadalmas számára meg kell adni a jogot a szabadalom igénypont-módosítással történő önkéntes korlátozására, azzal, hogy ilyen esetben a szabadalmas által korlátozott igénypont-sorozatnak kell a további eljárás alapjául szolgálnia.

Noha az Szt. 42. §-ának (2) bekezdéséből, 45. §-ának (2) bekezdéséből, 47. §-ának (2) bekezdéséből és 81. §-ának (1) bekezdéséből - legalábbis az MSZH előtti közigazgatási hatósági eljárást illetően - megfelelő értelmezés útján azonos tartalmú szabályozás volna levezethető, és az Szt. 84/B. §-ának (3) bekezdése - az Szt.-vel való konfliktus esetén - az Egyezménynek ad alkalmazási elsőbbséget az európai szabadalmi bejelentéseket és az európai szabadalmakat illetően, a szabályozás világossága és egyértelműsége (és ezáltal a jogbiztonság) érdekében célszerű külön rendelkezésekkel, explicit módon gondoskodni az Szt.-nek az ESZE 2000 138. cikkével való összehangolásáról. A törvény - 29. §-ában - ennek tesz eleget az Szt. 84/N. §-a (1) bekezdésének - az európai szabadalmak megsemmisítésére irányuló közigazgatási hatósági és bírósági eljárásokban egyaránt alkalmazandó - módosításával.

(2) Az európai szabadalom megsemmisítésére egyebekben e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

84/O. §

X/B. Fejezet

A nemzetközi szabadalmi bejelentésekre vonatkozó rendelkezések

Általános szabályok

84/P. § (1) E törvény alkalmazásában nemzetközi szabadalmi bejelentés: a Washingtonban az 1970. évi június 19-én kelt Szabadalmi Együttműködési Szerződés (a továbbiakban: Szerződés) alapján tett szabadalmi bejelentés.

(2) Ahol e törvény a Szerződés alkalmazására utal, azon a Szerződéshez csatolt Végrehajtási Szabályzat alkalmazását is érteni kell.

(3) A nemzetközi szabadalmi bejelentésekre a Szerződés eltérő rendelkezése hiányában e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Magyar Szabadalmi Hivatal mint átvevő hivatal

84/R. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal átvevő hivatalként jár el azokkal a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatban, amelyeknek a bejelentője magyar állampolgár, illetve amelyek bejelentőjének a lakóhelye vagy a székhelye belföldön van.

(2) A nemzetközi szabadalmi bejelentést a Magyar Szabadalmi Hivatalnál mint átvevő hivatalnál a Szerződésben előírt alaki követelményeknek megfelelően és a Szerződésben előírt módon, az illetékes - a bejelentő által választott - nemzetközi kutatási szervnél elfogadott nyelvek egyikén kell benyújtani.

(3) A nemzetközi szabadalmi bejelentés - a kérelem kivételével - magyar nyelven is benyújtható. Ebben az esetben a bejelentés átvételétől számított egy hónapon belül be kell nyújtani a bejelentés fordítását, a (2) bekezdésben előírt nyelvek valamelyikén.

(4) Ha a nemzetközi szabadalmi bejelentés fordítását a bejelentési nap elismerését tartalmazó értesítés napjáig nem nyújtják be, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt, hogy a hiányt a (3) bekezdésben előírt határidőn belül vagy a figyelmeztetéstől számított egy hónapon, illetve ha ez a hosszabb - a nemzetközi bejelentés átvételétől számított két hónapon belül pótolja. Ennek elmaradása esetén a nemzetközi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

(5) A nemzetközi szabadalmi bejelentés továbbításáért külön jogszabályban meghatározott továbbítási díjat, valamint a nemzetközi bejelentéssel kapcsolatban a Szerződésben meghatározott nemzetközi illetéket és kutatási illetéket kell fizetni a Szerződésben előírt határidőn belül és az ott megszabott módon.

(6) A Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a nemzetközi illeték és a kutatási illeték összegéről és a megfizetésére vonatkozó előírásokról tájékoztatót ad ki, amelyet közzé kell tenni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában.

A Magyar Szabadalmi Hivatal eljárása megjelölt vagy kiválasztott hivatalként

84/S. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal megjelölt hivatalként jár el azoknak a nemzetközi szabadalmi bejelentéseknek az ügyében, amelyekben a Magyar Köztársaságot a Szerződés értelmében megjelölték, kivéve, ha a nemzetközi bejelentés a Magyar Köztársaságra is kiterjedő hatályú európai szabadalom (84/A. § a) pont] megadására irányult.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal kiválasztott hivatalként jár el azoknak az (1) bekezdésben említett nemzetközi szabadalmi bejelentéseknek az ügyében, amelyekre vonatkozóan a bejelentő nemzetközi elővizsgálati kérelmet terjesztett elő, és a Magyar Köztársaságot kiválasztotta olyan Szerződő Államként, amelyben az elővizsgálat eredményeit fel kívánja használni.

(3) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal megjelölt vagy kiválasztott hivatalként jár el, a nemzetközi szabadalmi bejelentés elsőbbségi napjától számított harmincegy hónapon belül be kell nyújtani a nemzetközi bejelentés magyar nyelvű fordítását a feltaláló nevének és címének közlésével, valamint meg kell fizetni a külön jogszabályban meghatározott nemzeti díjat.

(4) A (3) bekezdésben előírt cselekmények az ott megjelölt határidő utolsó napjától számított három hónapon belül is teljesíthetők, ha ez utóbbi határidőn belül megfizetik a külön jogszabályban erre az esetre meghatározott pótdíjat is.

(5) A (3) bekezdésben előírt fordításnak tartalmaznia kell a szabadalmi leírást, az igénypontokat, a rajzokon szereplő szöveget és a kivonatot. Ha az igénypontokat a Szerződés szerint, illetve a (3) bekezdésben előírt cselekmények teljesítése alkalmával módosították, mind az eredeti, mind a módosított igénypontokat be kell nyújtani magyar nyelven.

(6) Ha a (3) bekezdésben előírt cselekményeket nem teljesítik az ott megjelölt határidőn belül és e cselekményeket a (4) bekezdésben megszabott határidőn belül sem teljesítik a pótdíj megfizetése mellett, a nemzetközi szabadalmi bejelentés hatálya megszűnik a Magyar Köztársaságban, amihez ugyanazok a következmények fűződnek, mint a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott szabadalmi bejelentés visszavonásához.

(7) A nemzetközi szabadalmi bejelentésnek azokat a részeit, amelyek vonatkozásában a Szerződés 17. Cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján a nemzetközi kutatási szerv a nemzetközi kutatást nem végezte el, visszavontnak kell tekinteni, kivéve, ha a bejelentő a nemzetközi bejelentés fordításának a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz történő benyújtásától számított három hónapon belül megfizeti a külön jogszabályban meghatározott kutatási nemzeti pótdíjat.

(8) Ha a nemzetközi szabadalmi bejelentés fordításának benyújtásakor a kutatási nemzeti pótdíjat nem fizették meg, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a (7) bekezdésben meghatározott határidőben történő hiánypótlásra.

(9) Ha a nemzetközi szabadalmi bejelentésnek a (7) bekezdésben meghatározott részét visszavontnak kell tekinteni, ezt a Magyar Szabadalmi Hivatal végzéssel állapítja meg.

84/T. § (1) A nemzetközi szabadalmi bejelentés közzétételével a Szerződés 29. Cikkének (1) bekezdésével összhangban azon a napon keletkezik ideiglenes szabadalmi oltalom a Magyar Köztársaságban, amelyen a nemzetközi bejelentés magyar nyelvű fordítását közzétették. A fordítás közzétételére a 70. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A 2. § (3) bekezdésének alkalmazásában a nemzetközi szabadalmi bejelentés közzétételét azonos hatályúnak kell tekinteni a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban való közzététellel (70. §), ha a nemzetközi bejelentéssel kapcsolatban szabályszerűen teljesítik a 84/S. § (3) bekezdésében előírt cselekményeket.

84/U. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal megjelölt, illetve kiválasztott hivatalként a bejelentő külön kérelmére végzi el a nemzetközi szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálatát. A kérelmet a 84/S. § (3) bekezdésében előírt cselekményekkel egyidejűleg, vagy azt követően, legkésőbb az újdonságkutatás elvégzéséről közölt hatósági tájékoztatás napjától számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

(2) A kérelem benyújtásától számított két hónap elteltéig meg kell fizetni a külön jogszabályban előírt vizsgálati díjat.

(3) Az érdemi vizsgálatra irányuló kérelemre és az érdemi vizsgálatra egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 74-76. § rendelkezéseit.

84/V. § Elsőbbség igénylése esetén, annak feltételei és joghatálya tekintetében a Szerződés 8. Cikke (2) bekezdésének *b)* pontjában említett esetben is az ipari tulajdon oltalmára létrejött Párizsi Uniós Egyezmény stockholmi szövege 4. Cikkének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

84/Z. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a Szerződés 7. Cikke (2) bekezdésének *(ii)* pontja alapján a találmányt ábrázoló rajz benyújtására hívhatja fel a bejelentőt olyan esetben is, ha ez a találmány megértéséhez nem szükséges, de a találmány természete lehetővé teszi a rajzban történő ábrázolást.

(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal a Szerződés 27. Cikke (2) bekezdésének *(ii)* pontja alapján a nemzetközi szabadalmi bejelentésben közölt állításokat vagy nyilatkozatokat bizonyító iratok benyújtására hívhatja fel a bejelentőt. A Szerződésben meghatározott esetekben azonban ilyen bizonyíték benyújtására a bejelentő csak akkor hívható fel, ha alapos kétely merül fel a bejelentésben foglalt valamely állítás valóságával kapcsolatban.

(3) A bejelentő kérelmére a Magyar Szabadalmi Hivatal mint megjelölt hivatal - a 84/P. § (3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel - e törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával végzi el a Szerződés 25. Cikkében szabályozott felülvizsgálatot.

NEGYEDIK RÉSZ

BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS SZABADALMI ÜGYEKBEN

XI. Fejezet

A Magyar Szabadalmi Hivatal döntéseinek felülvizsgálata

Megváltoztatási kérelem

85. § (1) A bíróság kérelemre megváltoztathatja a Magyar Szabadalmi Hivatalnak

a) az 53/A. § (3) bekezdésében felsorolt döntéseit;

b) az eljárást felfüggesztő és a bejelentési nyilvántartásba vagy a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntését;

c) az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó azt a végzését, amellyel szemben a Ket. rendelkezései szerint önálló jogorvoslatnak van helye;

d) az eljárási költség viselésének kérdésében hozott döntését.

(2) Az eljárási költség viselésével kapcsolatos döntés ellen előterjesztett megváltoztatási kérelemnek nincs halasztó hatálya a döntés többi - a megváltoztatási kérelemben nem támadott - rendelkezése tekintetében, és nem akadályozza meg azok jogerőre emelkedését.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatalnak az (1) bekezdésben nem említett végzése csak az (1) bekezdésben felsorolt döntésekkel szemben előterjesztett megváltoztatási kérelemben támadható meg.

(4) A döntés megváltoztatását kérheti:

a) aki a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban ügyfélként vett részt;

b) akit az iratbetekintésből kizártak vagy abban korlátoztak.

(5) A szabadalom megadása és megsemmisítése kérdésében hozott határozat megváltoztatását az ügyész a 6. § (2) bekezdése alapján kérheti. A Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárás egyéb résztvevője saját jogán önálló megváltoztatási kérelemmel élhet a döntés rá vonatkozó rendelkezése, illetve a rá vonatkozó döntés ellen.

(6) A megváltoztatási kérelem előterjesztésének határideje - a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel - a döntésnek a fellel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.

(7) A megváltoztatási kérelem előterjesztésének harmincnapos határidejét az igazolási kérelmet elutasító végzés közlésétől kell számítani, ha

- a) ez a későbbi, mint a (6) bekezdés szerinti döntés közlésének napja és
b) az igazolási kérelmet olyan mulasztás kimentésére terjesztették elő, amely közvetlenül a (6) bekezdés szerinti döntés alapjául szolgált.

(8) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének a megváltoztatását a Ket. rendelkezései szerint az Alkotmánybíróság határozata alapján kérik, a megváltoztatási kérelem előterjesztésének határideje az alkotmánybírósági döntés kihirdetésétől számított harminc napra ismételtlen megnyílik.

(9) A megváltoztatási kérelem a Magyar Szabadalmi Hivatalnál nyújtható be, amely azt a szabadalmi ügy irataival együtt - a (10) bekezdésben szabályozott eset kivételével - tizenöt napon belül továbbítja a bírósághoz. Ha az eljárásban ellenérdekű fél vett részt, a Magyar Szabadalmi Hivatal a megváltoztatási kérelem továbbításáról egyidejűleg az ellenérdekű felet is értesíti.

(10) Ha a megváltoztatási kérelem elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, a Magyar Szabadalmi Hivatal e kérdésben írásbeli nyilatkozatot tehet, és azt a megváltoztatási kérelemmel, valamint a szabadalmi ügy irataival együtt harminc napon belül továbbítja a bírósághoz.

(11) A megváltoztatási kérelem kellékeire a keresetlevélre vonatkozó szabályok megfelelően irányadók.

(12) Ha a megváltoztatási kérelmet elkésztetten nyújtották be, az igazolási kérelem tárgyában a bíróság határoz.

A Ket. szabályozásával (108. §) összhangban határozza meg a törvény a hatósági ügyekben első fokon hozott határozatok, végzések ellen benyújtott fellebbezések elbírálására jogosult szerveket. Az Mvt. hatályos szabályaihoz képest a törvény e szervek körét a Ket. szabályozásának [116. § (2) bekezdés] megfelelően kibővíti a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel az OMMF - mint a miniszter irányítása alá tartozó országos hatáskörű hatóság -, valamint annak elnöke tekintetében.

A törvény 207. §-a - a hatályos szabályozást továbbfejlesztve - a Magyar Szabadalmi Hivatal által a szabadalmi ügyekben hozott döntések felülvizsgálata körében részletesen szabályozza a megváltoztatási kérelmek benyújtásának feltételeit. A Ket.-tel összhangban - a fellebbezés lehetőségének a törvény 196. §-ában történő kizárásával egyidejűleg - az Szt. 85. §-a a megváltoztatási kérelemmel támadható döntések körét tekintve kiegészül az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó végzésekkel, valamint az eljárási költség viselésének kérdésében hozott döntésekkel. A törvény az eljárási költség viselése kapcsán a Ket-tel megegyezően szól a halasztó hatály kizárásáról és a részjogerő beállításáról. A törvény nem tartalmazza azt a rendelkezést, amely szerint a szabadalom megsemmisítése tárgyában hozott döntés megváltoztatását a szolgálati találmány feltalálója is kérheti. Ennek oka, hogy - a Ket. 15. §-ában megállapított ügyfél-fogalomra tekintettel - a szolgálati találmány feltalálója az őt e minőségében megillető jogok lehető legteljesebb gyakorolhatóságának érdekében a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban ügyfélle válik, így jogorvoslati jogára is az ügyfelekre vonatkozó szabályok lesznek irányadók.

Ami az iratbetekintést illeti, a törvény a Ket. 69. §-a (4) bekezdésének megfelelően biztosít az iparjogvédelmi jogorvoslati rendszerben önálló jogorvoslati jogot harmadik személyeknek, akik értelemszerűen csak az e tárgyban hozott végzések ellen élhetnek jogorvoslattal. A törvény a felmerült joggyakorlati problémákra figyelemmel rendezi azt az esetet, amikor valamely határidő elmulasztása eljárást befejező döntés meghozatalát eredményezi, és az igazolási kérelmet, amelyet az eljárást befejező döntés meghozatalát követően terjesztenek elő, a Magyar Szabadalmi Hivatal elutasítja. Ez a helyzet ugyanis azt eredményezi, hogy az igazolási kérelmet elutasító végzéssel szemben az ügyfél nem tud jogorvoslattal élni, hiszen ilyen esetben az igazolási kérelem elutasítása tárgyában a végzés meghozatalára már nem kerülhet sor az eljárásban, hiszen azt éppen az eljárás befejezését eredményező mulasztással szemben terjesztik elő, az ilyen végzés azonban rendes körülmények között éppen az eljárást befejező döntéssel szemben benyújtott megváltoztatási kérelemben lenne megtámadható. A törvény e problémát úgy orvosolja, hogy a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló határidőt - meghatározott feltételekkel - az igazolási kérelmet elutasító végzés közlésétől rendeli számítani. A Ket-tel egyezően ugyancsak módosul a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő, ha a döntés megváltoztatását az Alkotmánybíróság határozata alapján kérik. A megfelelő előkészítés biztosítása érdekében a hatályos szabályokhoz képest tizenöt napról harminc napra emelkedik a megváltoztatási kérelemnek és az ügy iratainak a bírósághoz történő továbbítására megállapított határidő, ha a Magyar Szabadalmi Hivatal elvi jelentőségű jogkérdésben írásbeli nyilatkozatot tesz. Új elem a megváltoztatási kérelmek továbbítása körében az is, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal - a Ket. 109. §-a (4) bekezdésének mintájára - a kérelem és az iratok továbbításáról az ellenérdekű felet is értesíti, ha a szabadalmi eljárásban ilyen fél is részt vett. A törvény a megváltoztatási kérelem kellékeire továbbra is a keresetlevélre vonatkozó szabályokat rendeli megfelelően alkalmazni. A „megfelelő alkalmazás”-on azt is érteni kell, hogy a megváltoztatási kérelemnek nem kell utalást tartalmaznia a közvetítői eljárásra. A közvetítői eljárásra utalás jelentősége a peres eljárásokban abban áll, hogy arról tájékoztasson: sor került-e a jogvita peren kívüli (békés) rendezésére, mielőtt a felek bíróság elé vitték volna ügyüket. A megváltoztatási kérelem azonban a Magyar Szabadalmi Hivatal döntése ellen benyújtott, természetét tekintve jogorvoslati jellegű kérelem, így a közvetítői eljárásra utalásnak e körben nincs értelme.

Hatáskör és illetékesség

86. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének megváltoztatására irányuló eljárás a Fővárosi Bíróság hatáskörébe és kizárólagos illetékessége alá tartozik.

(2)

A bíróság összetétele

87. § A Fővárosi Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, akik közül két tag felsőfokú műszaki vagy ezzel egyenértékű szakképesítéssel rendelkezik.

A megváltoztatási kérelemmel kapcsolatos eljárásra irányadó szabályok

88. § A bíróság a Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének megváltoztatására irányuló kérelmet a nem peres eljárás szabályai szerint - az e törvényben foglalt eltérő rendelkezések alkalmazásával - bírálja el. Ha e törvényből, illetve az eljárás nem peres jellegéből más nem következik, az eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) általános szabályait megfelelően alkalmazni kell.

Nyilvánosság

89. § A bíróság a tárgyalásról a nyilvánosságot a fél kérelmére a Pp. általános rendelkezéseiben meghatározott feltételek hiányában is kizárhatja.

Kizárás

90. § (1) A Pp. általános rendelkezéseiben meghatározott eseteken kívül az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban mint bíró nem vehet részt, aki

a) a Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének meghozatalában részt vett;

b) az a) pontban említett személynek a Pp. általános - a bírák kizárására vonatkozó - rendelkezéseiben megjelölt hozzátartozója.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit a jegyzőkönyvvezetők és a szakértők kizárására is alkalmazni kell.

A felek és az eljárás más résztvevői

91. § (1) A kérelmező a bírósági eljárásban félként vesz részt. Az eljárást indító ügyészt megilletik mindazok a jogok, amelyek a felet megilletik, egyezséget azonban nem köthet, jogról nem mondhat le, illetőleg jogokat nem ismerhet el.

(2) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban ellenérdekű ügyfél is részt vett, a bírósági eljárást ellene kell megindítani.

92. § Ha a szabadalmastárs a szabadalom fenntartása és védelme érdekében önállóan lép fel, illetve az eljárást csak egy szabadalmastárs ellen indították meg, a bíróság értesíti a többi szabadalmastársat, hogy az eljárásba a szabadalmastárs mellett beléphetnek.

93. § (1) Akinek jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének megváltoztatására irányuló eljárás miként dőljön el, az eljárásba - annak jogerős eldöntéséig - az azonos érdekű fél mellett beavatkozhat.

(2) A beavatkozó - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - minden cselekményre jogosult, amelyet az általa támogatott fél megtehet, cselekményeinek azonban csak annyiban van hatálya, amennyiben a beavatkozó cselekményei a fél cselekményeivel nem állnak ellentétben.

(3) A beavatkozó és a fél közötti jogvitát az eljárás során nem lehet elbírálni.

Képviselet

94. § (1) Az eljárás során meghatalmazottként szabadalmi ügyvivő is eljárhat.

(2) A szabadalmi ügyvivőnek vagy ügyvédnek - akár belföldön, akár külföldön - adott meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha azt a meghatalmazó aláírta.

A törvény 208. §-a pontosítja a Pp.-re, illetve annak általános szabályaira történő hivatkozást, 209. §-a pedig a Magyar Szabadalmi Hivatal döntéseinek felülvizsgálata tárgyában folyó nemperes eljárásokban teszi egyértelművé a szabadalmi ügyvivőnek, illetve az ügyvédnek adott meghatalmazás érvényességére vonatkozó szabályokat. A Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó szabadalmi eljárásokban ugyanis - az Szt. 51. §-ának (2) bekezdése értelmében - a szabadalmi ügyvivőnek vagy az ügyvédnek adott meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha azt a meghatalmazó aláírta. A Magyar Szabadalmi Hivatal az előtte folyó eljárásokban e szabályra figyelemmel nem követeli meg a külföldön kiállított meghatalmazás felülhitelesítését. Az Szt. 94. §-ának (2) bekezdése az Szt. 51. §-ának (2) bekezdésében szereplő szabályt ismétli meg annak érdekében, hogy mind a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó szabadalmi eljárásokban, mind pedig a bíróság előtt a megváltoztatási kérelem tárgyában folyó eljárásban azonos követelmények vonatkozzanak a szabadalmi ügyvivőnek, illetve az ügyvédnek adott meghatalmazás érvényességére, azaz a Pp.-nek a felülhitelesítésre (apostille-ra) vonatkozó szabályai következtében az ilyen képviselői meghatalmazásra vonatkozó követelmények ugyanazon szabadalmi ügy bíróság előtt folyó szakaszában ne váljanak terhesebbé. A bíróság által követett gyakorlat azonban a jogalkotói célt nem tette magáévá, így a törvény az Szt. 94. §-a (2) bekezdésének kiegészítésével teszi egyértelművé, hogy a megváltoztatási kérelmek tárgyában folyó nemperes eljárásban nem követelhető meg a szabadalmi ügyvivőnek vagy az ügyvédnek külföldön kiállított meghatalmazás esetében a felülhitelesítés, illetve az apostille.

Eljárási költség

95. § (1) Ha a bírósági eljárásban ellenérdekű fél is részt vett, az eljárási költségek előlegezésére, illetve viselésére a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ellenérdekű fél hiányában a költségeket a kérelmező előlegezi, illetve viseli.

(3) Az eljárási költséghez hozzá kell számítani a felet képviselő szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is.

Mulasztás

96. § Ha a kérelmező, illetve egyik fél sem jelenik meg a tárgyaláson, vagy a megszabott határidő alatt a bíróság felhívásának bármelyik fél nem tesz eleget, a bíróság a kérelmet a rendelkezésre álló adatok alapján bírálja el.

Igazolás

97. § Az igazolási kérelem előterjesztésére a bíróság előtti nemperes eljárásban a 49. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Intézkedések a kérelem alapján

97/A. § Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal írásbeli nyilatkozatot tett a megváltoztatási kérelemre [85. § (10) bek.], az eljáró tanács elnöke e nyilatkozatot írásban közli a féllel, illetve a felekkel.

Tárgyalás és bizonyítás

98. § (1) Az elsőfokú bíróság a Pp. szabályai szerint bizonyítást folytat le, és tárgyalást tart.

(2) Ha az eljárásban ellenérdekű fél nem vesz részt, és az ügy az iratok alapján elbírálható, a bíróság tárgyaláson kívül is hozhat határozatot, azonban a felet - kívánságára - meg kell hallgatnia.

(3) Ha a bíróság az ügyet tárgyaláson kívül bírálja el, de az eljárás folyamán szükségét látja a tárgyalás megtartásának, a tárgyalást bármikor kitűzheti. Ha viszont a bíróság az ügyet tárgyaláson bírálja el, illetve tárgyalást tűzött ki, ezt követően nem térhet vissza az ügy tárgyaláson kívüli elbírálására.

(4) A bírósági eljárásban nincs helye egyezségnek, ha a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásban sem lehetett egyezséget kötni.

(5) A 84/M. §-ban foglalt rendelkezéseket a bírósági eljárás felfüggesztésére is megfelelően alkalmazni kell.

Határozatok

99. § A bíróság mind az ügy érdemében, mind egyéb esetekben végzéssel határoz.

100. § (1) Ha a bíróság a szabadalmi ügyben hozott döntést megváltoztatja, végzése a Magyar Szabadalmi Hivatal döntésének helyébe lép.

(2) A bíróság a döntést hatályon kívül helyezi, és a Magyar Szabadalmi Hivatal új eljárásra utasítja, ha

a) a döntés meghozatalában olyan személy vett részt, akivel szemben kizáró ok állt fenn;

b) a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárásban olyan lényeges egyéb eljárási szabálysértés történt, amely a bírósági eljárásban nem orvosolható.

c)

(3) Ha a fél olyan kérdésben kíván bírósági döntést, amely a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásnak nem volt tárgya, a bíróság a kérelmet átteszi a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz, kivéve, ha a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárásban a Magyar Szabadalmi Hivatal a megsemmisítés alapjául szolgáló okot a 81. § (1) bekezdése alapján hagyta figyelmen kívül, illetve, ha a megsemmisítés alapjául szolgáló újabb okot a megváltoztatási kérelemben vagy annak előterjesztését követően jelölték meg; az ilyen megsemmisítési okot a bíróság figyelmen kívül hagyja. A kérelem áttétele esetén a bíróság a Magyar Szabadalmi Hivatal döntését - szükség szerint - hatályon kívül helyezi.

(4) A bíróság figyelmen kívül hagyja a fél által a megváltoztatási kérelemben vagy annak benyújtását követően előterjesztett azt a nyilatkozatot, állítást vagy bizonyítékot, amelyet a Magyar Szabadalmi Hivatal az előtte folyó eljárásban - a 47. § (3) bekezdésével összhangban - szabályszerűen hagyott figyelmen kívül.

(5) Ha a megváltoztatási kérelem előterjesztését követően a Magyar Szabadalmi Hivatal a 85. § (1) bekezdésének b)-d) pontjaiban említett valamely döntését visszavonta, a bíróság az eljárást megszünteti. Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal a döntését módosította, a bírósági eljárás folytatásának csak a még vitás kérdésekben van helye.

A törvény 210. §-a az Szt. 100. §-át pontosítja azzal, hogy meghatározza: mely esetekben nincs helye a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz történő áttételnek, ha a fél olyan kérdésben kíván bírósági döntést, amely a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásnak nem volt tárgya. A törvény 210. §-a a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó megsemmisítési eljárásra vonatkozó szabályokkal összhangban - az eljárás ügyfél általi elhúzását megakadályozandó - időben korlátozza az újabb megsemmisítési okok előterjesztését azzal, hogy nem teszi lehetővé az áttételt akkor, ha az ügyfél már a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásban is elkésztetten terjesztette elő az újabb megsemmisítési okot, illetve az ügyfél az újabb megsemmisítési okot a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti eljárás befejezését követően terjesztette elő (l. a törvény 204. §-át és az ahhoz fűzött indokolást). Az ilyen okok tekintetében a törvény azoknak a bíróság általi figyelmen kívül hagyását írja elő. A törvény 210. §-a ehhez hasonló szabályt ír elő továbbá a felek által elkésztetten előterjesztett nyilatkozatok, állítások és bizonyítékok kapcsán, az Szt-nek a törvény 189. §-ával megállapított 47. §-a (3) bekezdésére figyelemmel. A törvény 210. §-a az Szt. 100. §-ának a módosítás folytán (5) bekezdésre változó (4) bekezdését az Szt-nek a törvény 207. §-ával módosított 85. §-a (1) bekezdéséhez igazítja.

BH2003. 241. Szabadalmi bejelentés alaki okból történő elutasítása [1969. évi II. törvény 40. § (2) bekezdés, 44. § (3) bekezdés, 1994. évi VII. törvény 31. §, 1995. évi XXXIII. törvény 57. § (2)-(3) bekezdés, 68. § (1) bekezdés, 100. § (2) bekezdés c) pont, 111. § (1)-(2) bekezdés és (5) bekezdés, 118. § (1) bekezdés, 20/1995. (XII. 26.) IM rendelet].

BH2001. 568. Ha a fél a szabadalmi oltalom engedélyezése iránti bírósági eljárásban olyan kérdésben kér döntést, amely a Magyar Szabadalmi Hivatal előtt folyó eljárásnak nem volt tárgya, a bíróság a kérelmet átteszi a Hivatalhoz [1969. évi II. törvény 40. § (2) bekezdés, 41. § (1)-(2) bekezdés, 1995. évi XXXIII. törvény 100. § (2) bekezdés c) pont, (3) bekezdés, 9/1969. (XII. 28.) IM rendelet 8. § (3) bekezdés].

BH2001. 13. A szabadalmi hivatal határozatának megváltoztatása iránti ügyben a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban előterjesztett új szabadalmi leírás, igénypontok és rajzok alapján nem változtathatja meg a szabadalmi bejelentést elutasító végzést [1969. évi II. törvény 40. § (2) bekezdés, 41. § (1)-(2) bekezdés, 1995. évi XXXIII. törvény 100. § (2) bekezdés c) pont, (3) bekezdés, 9/1969. (XII. 28.) IM rendelet 8. § (3) bekezdés].

101. § (1) A bíróság az ügy érdemében hozott végzését kézbesítés útján közli; azt nem lehet a kihirdetéssel közöltnek tekinteni. Ha a megváltoztatási kérelmet a bíróság tárgyaláson bírálja el, az ügy érdemében hozott végzést a tárgyalás napján ki is kell hirdetni. A kihirdetést csak és akkor lehet - legfeljebb nyolc napra - elhalasztani, ha ez az ügy bonyolultsága miatt feltétlenül szükséges. A kihirdetés határnapját ilyen esetben nyomban ki kell tűzni, és a végzést a kihirdetés napjáig írásba is kell foglalni.

(2) A Fővárosi Bíróság végzése elleni fellebbezés elbírálása során a Pp. 257. §-ában foglaltakat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a másodfokú bíróság erre irányuló kérelem esetén a feleket szóban is köteles meghallgatni, kivéve, ha a fellebbezést a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a 85. § (1) bekezdésének c) és d) pontjában meghatározott döntései ellen előterjesztett megváltoztatási kérelem tárgyában hozott végzéssel szemben nyújtották be.

102. §

103. §

XII. Fejezet

Szabadalmi perek

A szabadalmi perekre irányadó szabályok

104. § (1) A Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességgel rendelkezik és a 87. §-ban meghatározott összetételű tanácsban jár el a következő perekben:

a) a szabadalmi kényszerengedély megadására, módosítására és visszavonására irányuló perek, a 816/2006/EK rendelet [33/A. § (1) bek.] hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő ügyek (83/A-83/H. §-ok) kivételével;

b) az előhasználati és a továbbhasználati jog, továbbá a 84/K. § (6) bekezdésében és az Egyezmény [84/A. § a) pont] 112a. cikkének (6) bekezdésében és 122. cikkének (5) bekezdésében szabályozott jogosultság fennállásával kapcsolatos perek; valamint

c) a találmány- vagy szabadalombitorlás miatt indított perek.

Az ESZE 2000 új - rendkívüli - jogorvoslatot vezet be: az ún. felülvizsgálati kérelmet (petition for review, Antrag auf Überprüfung, requête en révision; ld. az ESZE 2000 112a. cikkét és az ESZE 2000 VSZ 104-110. szabályait). E jogorvoslat a Bővített Fellebbezési Tanácsnál kezdeményezhető a fellebbezési tanács - egyébként jogerősnek minősülő - határozatával szemben, ha megsértik a fellebbezési tanács tagjainak kizárására vonatkozó rendelkezéseket (ESZE 2000 24. cikk), ha a fellebbezési tanácsban olyan személy jár el, akit oda nem neveztek ki, ha súlyosan megsértették az ESZE 2000 113. cikkében foglaltakat (különösen a fél nyilatkozattételi jogát), ha a fellebbezési eljárásban egyéb - az ESZE 2000 VSZ-ben meghatározott - súlyos eljárási szabálysértést követtek el, vagy ha a fellebbezési tanács határozatát bűncselekmény elkövetésével befolyásolhatták.

Megalapozott felülvizsgálati kérelem esetén a Bővített Fellebbezési Tanács a fellebbezési tanács határozatát hatályon kívül helyezi (megfosztva azt res iudicata hatásától), és a fellebbezési eljárás újbóli lefolytatását rendeli el. Ennek eredményeként a korábban - jogerősen - elutasított európai szabadalmi bejelentés, illetve megvont vagy korlátozott európai szabadalom alapján el nem nyert vagy elvesztett oltalom feléledhet, ami érintheti és sértheti jóhiszemű harmadik személyek jogait és jogos érdekeit. Erre nyújt orvoslást az ESZE 2000 112a. cikkének (6) bekezdése azzal, hogy a jóhiszemű harmadik személyek számára - a fellebbezési tanács döntése és a Bővített Fellebbezési Tanács döntése közötti időszakban megkezdett hasznosítás, illetve az ekkor elvégzett tényleges és komoly hasznosítási előkészületek alapján, azok mértékéig - sajátos továbbhasználati jogot biztosít.

E rendelkezés magyarországi alkalmazásához - az európai szabadalom után fizetendő fenntartási díjak esedékességére vonatkozó különleges szabályok megalkotása mellett (ld. a törvénynek az Szt. 84/L. §-át kiegészítő 27. §-át) - az említett jogosultság fennállásával kapcsolatos perekre vonatkozó bírósági hatáskör és illetékesség megállapítására van szükség. A törvény - 32. §-ában - ennek tesz eleget az Szt. 104. §-a (1) bekezdésének tartalmi kiegészítésével. Az érintett ügyek gyakorlatilag azonos természetére tekintettel indokolt, hogy első fokon a Fővárosi Bíróság járjon el az ESZE 2000 112a. cikkének (6) bekezdése alapján kialakuló jogvitákban éppúgy, mint az előhasználati és a továbbhasználati jog, valamint az Szt. 84/K. §-ának (6) bekezdésében (szintén az Egyezményből következő módon és tartalommal) szabályozott jogosultság fennállásával kapcsolatos perekben. Ugyanezek a megfontolások vonatkoznak az ESZE 2000 122. cikkének (5) bekezdésében szabályozott jogosultság fennállásával kapcsolatos perekre is.

A törvény 32. §-a a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó perek - az Szt. korábbi módosításai alkalmával többször is kiegészült - felsorolását a hatályosnál áttekinthetőbb szövegezéssel adja meg.

(2) Szadalombitorlás miatt indított perekben az ideiglenes intézkedést - az ellenkező valószínűsítéséig - a kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelméhez szükségesnek kell tekinteni, ha a kérelmező igazolja, hogy a találmány szabadalmi oltalom alatt áll, és ő a szabadalmas vagy olyan hasznosító, aki jogosult saját nevében fellépni a bitorlással szemben. Az ellenkező valószínűsítése során figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, különösen azt, hogy a szabadalmat a Magyar Szabadalmi Hivatal vagy az első fokon eljáró bíróság megsemmisítette, vagy hogy a Magyar Köztársaságban is hatályos európai szabadalmat az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalási osztálya megvonta, illetve azt az Európai Szabadalmi Szervezet másik tagállamában megsemmisítették. A kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelmének szükségességét megalapozó vélelemre vonatkozó rendelkezés nem alkalmazható, ha a szabadalombitorlás megkezdése óta hat hónap, illetve a kérelmezőnek a bitorlásról és a bitorló személyéről való tudomásszerzése óta hatvan nap már eltelt.

(3) Az ideiglenes intézkedéssel okozott hátrány és az azzal elérhető előnyök mérlegelése során figyelembe kell venni azt is, ha az intézkedés nyilvánvalóan és jelentős mértékben sérti a közérdeket, illetve harmadik személyek jogos érdekeit.

Az ideiglenes intézkedések kapcsán a törvény - jogharmonizációs kényszerből - eltér az ideiglenes intézkedésekre vonatkozó általános Pp.-beli szabálytól, amely szerint ideiglenes intézkedés iránti kérelem a keresetlevél benyújtása előtt nem terjeszthető elő. Az Irányelv 9. cikke ugyanis az ideiglenes intézkedések kapcsán megköveteli, hogy azok már a per megindítása előtt igénybe vehetők legyenek. Az Európai Bizottság álláspontja alapján nyilvánvaló, hogy a Bizottság a 9. cikket - annak szabályozási céljával összhangban - határozottan úgy értelmezi, hogy az abban foglalt intézkedéseket már a per megindítása előtt is biztosítani kell. Ezt a következtetést az Irányelv 9. cikkének (5) bekezdése is alátámasztja annak előírásával, hogy ha a jogosult az ideiglenes intézkedést a per megindítását megelőzően kérte, viszont a bíróság által megállapított ésszerű határidőn belül, illetve húsz munkanapon vagy harmincegy naptári napon belül nem indítja meg a bitorlás (jogsértés) miatt a pert, az ellenfél kérelmére a bíróság az ideiglenes intézkedést elrendelő határozatát hatályon kívül helyezi.

További szabályozási újdonságokat követel meg az a tény, hogy az Irányelv 9. cikkének (2) bekezdése a per megindítása előtti (és utáni) intézkedésként is megköveteli a biztosítási intézkedés elrendelésének lehetőségét (ld. a törvény 2. §-ához fűzött indokolást is).

A törvény az ideiglenes intézkedésekre vonatkozó szabályozás újraalakításával egyidejűleg nem szűkíti le az ideiglenes intézkedéssel kérhető igények körét, ugyanakkor vannak olyan igények, amelyek esetében nyilvánvaló, hogy ideiglenes intézkedésre nem, vagy csak rendkívüli esetben kerülhet sor (pl. elégtétel adása vagy megsemmisítés). Figyelemmel arra, hogy a törvény az adatszolgáltatásra kötelezést és az eltítást (ld. a törvény 4. §-ához fűzött indokolást) mint polgári jogi igényeket harmadik személyekkel szemben is bevezeti, nincs akadálya annak, hogy a jogosult ezeket ideiglenes intézkedés iránti igényként támassza - akár a per megindulása előtt is - az érintett harmadik személyekkel szemben.

Az Irányelv 9. cikkének (3) bekezdése az ideiglenes intézkedések elrendeléséhez elvárható mértékű valószínűsítést követel meg abban a tekintetben, hogy aki az intézkedést kérelmezi, jogosultnak számít, és bitorlás (jogsértés) történt, illetve annak közvetlen veszélye áll fenn.

E rendelkezéshez hasonló tartalmú a hatályos Szt. 104. §-ának (3) bekezdése, amely szerint a szabadalombitorlás miatt indított perekben az ideiglenes intézkedést a kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelméhez szükségesnek kell tekinteni, ha a kérelmező igazolja, hogy a találmány szabadalmi oltalom alatt áll, valamint, hogy ő a szabadalmas vagy olyan hasznosító, aki jogosult saját nevében fellépni a bitorlással szemben.

A Pp. 156. §-ának (1) bekezdése értelmében ideiglenes intézkedés elrendelésére akkor kerülhet sor, ha ez közvetlenül fenyegető kár elhárítása vagy a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása, illetve a kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelme érdekében szükséges, és az intézkedéssel okozott hátrány nem haladja meg az intézkedéssel elérhető előnyöket; a kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell. A hatályos Szt. idézett rendelkezése az ideiglenes intézkedés Pp.-beli általános szabályaihoz képest a jogosultak számára könnyebbséget jelent azáltal, hogy a különös méltánylást érdemlő jogvédelem igazolásához vélelmet állít fel. Nincs nyomós indoka ugyanakkor annak, hogy ez a vélelem ne legyen megdönthető, különösen szabadalombitorlás esetében.

Az Irányelv (17) preambulumbekkezdése kifejezetten utal arra, hogy a jogérvényesítést célzó intézkedések megállapítása során figyelembe kell venni az egyes oltalmi formák sajátosságait. A védjegyek bitorlásához és a szerzői jogi jogsértésekhez képest szabadalombitorlási ügyekben gyakran igen bonyolult, különleges műszaki szakértelmet igénylő feladat annak eldöntése, hogy a bitorlással érintett termékben vagy eljárásban az összes igényponti jellemző megvalósul-e. Ugyanez igaz az oltalom érvényességének megítélésére. Erre figyelemmel az Szt.-ben szabályozott vélelmet megdönthetővé kell tenni, és a visszaélésekre okot adó körülményeket a lehetőségekhez képest ki kell zárni. Ennek alapján a törvény 9. §-a az Szt. 104. §-ának (2) bekezdésébe beilleszti az ellenkező valószínűsítésére történő utalást, valamint előírja, hogy ellenkező valószínűsítése során figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, ideértve azt is, hogy a szabadalmat a Magyar Szabadalmi Hivatal vagy az első fokon eljáró bíróság megsemmisítette, vagy hogy a Magyar Köztársaságban is hatályos európai szabadalmat az Európai Szabadalmi Szervezet másik tagállamában megsemmisítették. Értelemszerűen itt a megsemmisítés tárgyában hozott nem jogerős hazai határozatokról van szó, hiszen a szabadalom jogerős megsemmisítése (oltalom hiányában) okafogyottá teszi a szabadalombitorlási pert. Ezeknek az eseteknek a példalozó felsorolása nem zárja ki természetesen, hogy az összes körülmény mérlegelése során a bíróság figyelembe vegyen más eseteket is, mint például a megsemmisítési eljárás megindítását. Az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalási osztályának a szabadalom megvonásáról szóló határozatára történő utalás technikai jellegű kiegészítés, amelyet az indokol, hogy az európai szabadalom érvényessége nemcsak a megsemmisítési eljárásban, hanem az Európai Szabadalmi Hivatal előtt az európai szabadalom megadását követően benyújtott felszólalás útján is vatatható. A

felszólalás ügyében első fokon az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalása osztálya jár el, amelynek a nem jogerős határozata hasonló természetű, mint a Magyar Szabadalmi Hivatal vagy az első fokon eljáró bíróság által hozott határozat. Ez utóbbi határozatokhoz hasonlóan nyilvánvalóan a felszólalási osztály által hozott nem jogerős határozatokról lehet csak szó, hiszen az európai szabadalom jogerős megvonása (oltalom hiányában) okafogyottá teszi a szabadalombitorlási pert.

A különös méltánylást érdemlő jogvédelemhez kapcsolódó vélelem megdönthetővé tétele nem mond ellent az Irányelv 9. cikke (3) bekezdésének, és közelebb áll az Irányelv szabályozási szemléletéhez. E bekezdés ugyanis maga is kellő fokú bizonyosságot („a sufficient degree of certainty”) követel meg. Az Irányelv 3. cikkének (2) bekezdése emellett kifejezetten utal arra, hogy az Irányelvben szabályozott intézkedések, eljárások és jogkövetkezmények nem alkalmazhatók visszaélészerűen.

A (3) bekezdés indoka, hogy az intézkedéssel okozott hátrányok és elérhető előnyök érdemrlegelése nem szükíthető le kizárólag a felek viszonyára. Egyes esetekben a bitorlónak állított termék már a piacon van és annak kivonása, gyártásának és/vagy forgalmazásának hosszabb és bizonytalan időre történő megtiltása jelentős sérelmet okozhat a peres feleken kívüli piaci szereplőknek, a fogyasztók jelentős körének, adott esetben pedig közérdeket is sérthet (pl. állami költségvetés). Ilyen esetekben megfelelő biztosítékot alkalmas nyújtani a bevezetett ún. ellenbiztosíték (azaz a bitorlónak állított fél által letétbe helyezendő biztosíték), amely a bitorlónak állított termék piacról kivonása nélkül reparációt nyújt a jogtulajdonos részére abban az esetben, ha jogerős ítélettel a bíróság megállapítaná a bitorlást anélkül, hogy a közérdekre vagy harmadik fél jogos érdekére tekintettel nem rendelte el az ideiglenes intézkedést. Ilyen helyzetben a bíróság annyiban érvényesíti a szabadalmi jogi értelemben vett „ártatlanság vélelmét”, hogy biztosítja ugyan a reparáció fedezetét, ugyanakkor az ideiglenes intézkedés elrendelésével nem okoz helyrehozhatatlan károkat.

(4) Szabadalombitorlás esetén ideiglenes intézkedés iránti kérelem a keresetlevél benyújtását megelőzően is előterjeszthető, amelyet a Fővárosi Bíróság nemperes eljárásban bírál el. Az ideiglenes intézkedés iránti nemperes eljárásra e törvény, valamint a Pp. általános szabályai - a nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel - megfelelően irányadók. Ha a kérelmező a (8) bekezdésben foglaltak szerint a szabadalombitorlás miatt a pert megindította, a peres eljárás illetékeként a nemperes eljárásban lerótt illetéken felüli összeget kell megfizetni.

Az Irányelvnek való megfelelés érdekében a törvény szabadalombitorlás esetén lehetővé teszi az ideiglenes intézkedés iránti kérelem előterjesztését a keresetlevél benyújtását megelőzően. Figyelemmel arra, hogy a per ekkor még nem indult meg, a törvény rendelkezik arról, hogy ilyen esetben a Fővárosi Bíróság a kérelmet nemperes eljárásban - a nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel - a Pp. általános és az Szt. különös szabályainak megfelelő alkalmazásával bírálja el. Ehhez kapcsolódóan a törvény a peres eljárás illetékének megfizetése körében a kérelmezőre kedvező szabályt tartalmaz, amennyiben kimondja, hogy ha a kérelmező a bitorlás miatt a pert megindította, a peres eljárás illetékeként a nemperes eljárásban lerótt illetéken felüli összeget kell megfizetni.

(5) A szabadalmas - a bitorlás esetén támasztható polgári jogi igényeken felül - az ideiglenes intézkedésre vonatkozó feltételekkel kérheti a bíróságtól

a) biztosítási intézkedés elrendelését a bírósági végrehajtásról szóló törvény szabályai szerint, ha valószínűsítette, hogy a kártérítés, illetve a bitorlással elért gazdagodás visszatérítése iránti követelésének későbbi kielégítése veszélyben van;

b) a bitorló kötelezését banki, pénzügyi és kereskedelmi adatainak és iratainak közlésére, illetve bemutatására az a) pont szerinti biztosítási intézkedés elrendelése céljából;

c) biztosíték adását, ha ennek fejében - a szabadalombitorlás abbahagyásának követelése helyett - hozzájárul a feltételezett szabadalombitorlási cselekmények bitorló általi folytatásához.

(6) A biztosíték letételét az (5) bekezdés c) pontja alapján a bíróság a szabadalmas erre irányuló kérelme hiányában is elrendelheti, feltéve, hogy a szabadalmas előterjesztett kérelmet a bitorlás abbahagyása iránt, és annak a bíróság nem ad helyt.

Az Irányelv 9. cikkének (2) bekezdése alapján a jogosult a per megindítását megelőzően is kérheti biztosítási intézkedésként a bitorló ingó- és ingatlanvagyonának, illetve bankszámláinak vagy más vagyontárgyainak zárlatát, továbbá a biztosítási intézkedés végrehajtása érdekében banki, pénzügyi és kereskedelmi adatok, illetve iratok közlését. Figyelemmel arra, hogy a hatályos jogszabályok szerint ilyen igénye a jogosultnak nincs, a törvény a biztosítási intézkedés elrendelése iránti igényt eljárásjogi önálló igényként, az ideiglenes intézkedésre vonatkozó Pp.-beli általános és az Szt.-ben megállapított különös szabályok alkalmazásának előírásával szabályozza. A biztosítási intézkedésre vonatkozó általános szabályokat a Vht. tartalmazza.

Az Szt. 104. §-ának a módosítással megállapított (5) bekezdése szerint a szabadalmas - a bitorlás esetén támasztható polgári jogi igényeken felül - az ideiglenes intézkedésre vonatkozó feltételekkel kérheti a bíróságtól biztosítási intézkedés elrendelését a bírósági végrehajtásról szóló törvény szabályai szerint, feltéve, hogy valószínűsítette, hogy a kártérítés, illetve a bitorlással elért gazdagodás visszatérítése iránti követelésének későbbi kielégítése veszélyben van, és kérheti továbbá a bitorló kötelezését banki, pénzügyi és

kereskedelmi adatainak, illetve iratainak közlésére, illetve bemutatására a szóban forgó biztosítási intézkedés elrendelése céljából (ld. a törvény 2. §-ához fűzött indokolást is).

Újdonságként jelenik meg az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában az ún. ellenbiztosíték lehetősége, azaz az arra vonatkozó igény, hogy ideiglenes eltiltás helyett a bitorló (jogsértő) biztosítékot tegyen le a károk fedezésére, ha utóbb bebizonyosodna, hogy az általa végzett cselekményekkel az oltalmat bitorolta, illetve szerzői jogot sértett. Az Európai Bizottság állásfoglalása alapján az ellenbiztosíték letétele iránt kizárólag a jogosult terjeszthet elő kérelmet (azaz az alperes nem), ugyanakkor a bíróság maga is elrendelheti az ellenbiztosíték letételét, feltéve, hogy a felperes előterjesztett kérelmet a bitorlás (jogsértés) abbahagyása iránt, de a bíróság annak nem adott helyt.

Az Irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szabályozott ellenbiztosíték intézményét a törvény eljárásjogi önálló igényként, az ideiglenes intézkedésre vonatkozó Pp.-beli általános és az Szt.-ben megállapított különös szabályok alkalmazásának előírásával szabályozza, tekintettel arra, hogy az ellenbiztosíték intézménye anyagi jogi igényként nem értelmezhető. Ennek alapján a szabadalmas - a bitorlás esetén támasztható polgári jogi igényeken felül - az ideiglenes intézkedésre vonatkozó feltételekkel kérheti a bíróságtól, hogy a bitorló adjon biztosítékot, aminek fejében - a bitorlás abbahagyásának követelése helyett - hozzájárul a feltételezett bitorlási cselekmények bitorló általi folytatásához. A törvény az Szt. 104. §-ának (6) bekezdésében kimondja továbbá, hogy a bíróság az ellenbiztosíték letételét a szabadalmas erre irányuló kérelme hiányában is elrendelheti, feltéve, hogy a szabadalmas előterjesztett kérelmet a bitorlás abbahagyása iránt, és annak a bíróság nem ad helyt.

(7) A bíróság az ideiglenes intézkedés tárgyában soron kívül, legkésőbb az ilyen intézkedés iránti kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoz. Az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott határozat elleni fellebbezést a másodfokú bíróság soron kívül, legkésőbb a fellebbezés benyújtásától számított tizenöt napon belül bírálja el.

(8) A bíróság a keresetlevél benyújtását megelőzően előterjesztett ideiglenes intézkedés - ideértve az (5) és a (6) bekezdést is - tárgyában hozott határozatát az ellenfél kérelmére hatályon kívül helyezi, ha a szabadalmas a pert a szabadalombitorlás miatt az ideiglenes intézkedéssel érvényesített követelés tárgyában nem indította meg a határozat közlésétől számított tizenöt napon belül. A bíróság az ideiglenes intézkedés hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem tárgyában soron kívül, legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoz.

Az Irányelv 9. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy ha a jogosult az ideiglenes intézkedést a per megindítását megelőzően kérte, viszont a bíróság által megállapított ésszerű határidőn belül, illetve húsz munkanapon vagy harmincegy naptári napon belül nem indítja meg a bitorlás (jogsértés) miatt a pert, az ellenfél kérelmére a bíróság az ideiglenes intézkedést elrendelő határozatát hatályon kívül helyezi. Erre figyelemmel rendelkezik úgy a törvény az Szt. 104. §-ának (8) bekezdésében, hogy a bíróság a keresetlevél benyújtását megelőzően előterjesztett ideiglenes intézkedés tárgyában hozott határozatát az ellenfél kérelmére hatályon kívül helyezi, ha a szabadalmas a pert az ideiglenes intézkedéssel érvényesített követelés tárgyában nem indította meg a határozat közlésétől számított tizenöt napon belül. E tizenöt napos határidő rögzítésére módot ad az Irányelv 9. cikkének (5) bekezdése, mivel az ott megjelölt húsz munkanapos vagy harmincegy naptári napos határidő az adható leghosszabb határidő. A törvény előírása szerint a bíróságnak soron kívül kell eljárnia, de legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoznia kell.

A törvény az Szt. 104. §-ának (7) bekezdésében megőrzi az ideiglenes intézkedés tárgyában a soronkívülséget, illetve a tizenöt napos határidőt tartalmazó hatályos szabályt, kiegészítve azzal, hogy e szabályt azonos módon írja elő a másodfokú bíróság eljárását illetően is.

(9) Ha a szabadalombitorlás miatt indított perben az egyik fél tényállításait már elvárható mértékben valószínűsítette, a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet kötelezheti

a) a birtokában lévő okirat és egyéb tárgyi bizonyíték bemutatására, valamint a szemle lehetővé tételére;

b) banki, pénzügyi és kereskedelmi adatok közlésére, illetve a birtokában lévő ilyen iratok bemutatására.

Az Irányelv 6. cikke a bizonyítékokról rendelkezik. E cikk a TRIPS-megállapodás 43. cikkének (1) bekezdését veszi át, és azt kiegészíti egyfelől a mintavételre vonatkozó egyszerűsítő szabállyal, másfelől pedig megköveteli a tagállamoktól, hogy kereskedelmi mértékben elkövetett jogsértés esetén tegyék elrendelhetővé a másik fél kötelezését a birtokában lévő banki, pénzügyi és kereskedelmi adatok közlésére, illetve a birtokában lévő ilyen iratok bemutatására. Valamennyi esetben alapvető követelmény a bizalmas adatok védelme. (A kereskedelmi mérték fogalmához ld. a törvény 4. §-ához fűzött indokolást).

A bizalmas adatok védelmére vonatkozó követelményt az Irányelv 6. cikkének (1) és (2) bekezdése is tartalmazza. E követelmény önálló tükröztetése a törvényben ugyanakkor nem indokolt, figyelemmel arra, hogy a Pp. hatályos szabályai kielégítik a bizalmas adatok védelmére vonatkozó irányelvi követelményt. A Pp. 119. §-ának (2) bekezdése elvi jelleggel rögzíti, hogy a felek, az ügyész és a perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői az eljárás során az üzleti titkot vagy a külön törvényben meghatározott, az államtitkon és szolgálati titkon kívüli más titkot tartalmazó iratok esetében - a titok megtartásának kötelezettségét tartalmazó, írásba foglalt nyilatkozat megtétele mellett -, az eljáró bíró által megállapított

rendben és szabályok szerint gyakorolhatják az iratbetekintési és másolatkészítési jogot. A külön törvényben meghatározott titok lehet különösen az államtitok, a szolgálati titok, továbbá az üzleti, a bank-, a biztosítási, az értékpapír-, a pénztárítok, valamint a magántitok. A Pp. 5. §-ának (2) bekezdése kimondja továbbá, hogy a bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az államtitok, szolgálati titok, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges. A bíróság a nyilvánosságot a közérkölc védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt.

Az Szt. hatályos 104. §-ának (6) bekezdése már ma is megfelel az Irányelv 6. cikke (1) bekezdése első mondatának. E szabályt a törvény is fenntartja az Szt. 104. §-ának (9) bekezdésében, azzal, hogy a hatályos szöveget kiegészíti a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelő rendelkezéssel, azaz lehetővé teszi a másik fél kötelezését a birtokában lévő banki, pénzügyi és kereskedelmi adatok közlésére, illetve a birtokában lévő ilyen iratok bemutatására. Az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő opcionális szabály, amely szerint a tagállamok előírhatják, hogy a bíróságok a mű vagy a védelem alatt álló teljesítmény jelentős számú példányából vett megfelelő mennyiségű mintát megalapozott bizonyítéknak tekintsek, nem igényel átültetést, figyelemmel arra, hogy ez a lehetőség az Irányelv - és ennél fogva a törvény által is - megkívánt elvárható mértékű valószínűsítés fogalmkörébe esik.

(10) Előzetes bizonyításnak a per megindítása előtt helye van akkor is, ha a szabadalmas a szabadalombitorlás tényét vagy annak veszélyét elvárható mértékben valószínűsítette. Ha a per még nem indult meg, az előzetes bizonyítást a Fővárosi Bíróságnál kell kérni. Az előzetes bizonyítást a Fővárosi Bíróság fogatosítja. Az előzetes bizonyítás elrendelésének kérdésében hozott határozat ellen fellebbezésnek van helye.

(11) A bíróság az előzetes bizonyítást elrendelő határozatot az ellenfél kérelmére hatályon kívül helyezi, ha a szabadalmas a pert a szabadalombitorlás miatt nem indította meg az előzetes bizonyítást elrendelő határozat közlésétől számított tizenöt napon belül. A bíróság az előzetes bizonyítás hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem tárgyában soron kívül, legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoz.

Az Irányelv 7. cikke - a TRIPS-megállapodás 50. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban - rendelkezik a bizonyítékok megőrzéséről. A törvény e cikknek a Pp.-ben általános jelleggel szabályozott előzetes bizonyítás intézménye és az ahhoz kapcsolódó speciális kiegészítő szabályok útján felel meg.

A bizonyítékok megőrzése kapcsán az Irányelv 7. cikkének (1) bekezdése feltételként írja elő, hogy ezt az intézkedést az, akinek iparjogvédelmi vagy szerzői jogát megsértették, már a per megindítása előtt is kérhesse. Az Irányelv 7. cikkének (1) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy ezen intézkedés elrendelésének feltétele, hogy a bitorlás (jogsértés) tényét vagy veszélyét a jogosult elvárható mértékben valószínűsítse. Erre figyelemmel teszi egyértelművé a törvény az Szt. 104. §-ának (10) bekezdésében, hogy előzetes bizonyításnak a per megindítása előtt helye van akkor is, ha a szabadalmas a bitorlás tényét vagy annak veszélyét elvárható mértékben valószínűsítette.

Figyelmet érdemel az Irányelv 7. cikke (1) bekezdésének második mondata. E rendelkezés szerint a bizonyítékok megőrzése magában foglalhatja egyfelől a bizonyítékként fellelt dolgok részletes leírásának jegyzőkönyvbe vételét, mintavétellel vagy anélkül, másfelől pedig a jogsértő dolgok és - az esettől függően - az azok előállításához, illetve terjesztéséhez használt eszközök és anyagok, valamint a mindezekhez használt iratok lefoglalását. Ezek a jogintézmények az egyes tagállami jogokban megtalálható, működő megoldások [az első intézmény az olasz jogból, a második pedig az Egyesült Királyság jogából („Anton Piller order”) ismert]. Figyelemmel arra, hogy ezen intézmények átültetése opcionális jellegű, és a jogsértő dolgok, illetve a jogsértésre használt eszközök és anyagok lefoglalása pedig ideiglenes intézkedésként már a per megindulását megelőzően is kérhető, nem indokolt ezeknek az irányelvi rendelkezéseknek a kifejezett megjelenítése a törvényben.

Ami az előzetes bizonyítás elrendelése és fogatosítása kapcsán irányadó hatásköri szabályokat illeti, a törvény az Szt. 104. §-ának (10) bekezdésében az előzetes bizonyítás per előtti elrendelését és az előzetes bizonyítás fogatosítását a Fővárosi Bíróság hatáskörébe utalja a szabadalombitorlás tárgyában folyó perek különös természetére és az igényelt szakértelemre figyelemmel. Az ellenérdekű fél jogorvoslati jogának biztosítása érdekében a törvény - a Pp. 209. §-ának (2) bekezdésétől eltérve, amely szerint csak az elutasító határozat fellebbezhető meg - kimondja továbbá azt is, hogy az előzetes bizonyítást elrendelő határozat ellen is van helye fellebbezésnek.

Az Irányelv 7. cikkének (3) bekezdése - a TRIPS-megállapodás 50. cikkének (6) bekezdésével azonos módon - előírja, hogy ha a jogosult a bizonyítékok megőrzését célzó intézkedést a per megindítását megelőzően kérte, viszont a bíróság által megállapított ésszerű határidőn belül, illetve húsz munkanapon vagy harmincegy naptári napon belül nem indítja meg a jogsértés miatt a pert, az ellenfél kérelmére a bíróság a bizonyítékok megőrzését elrendelő határozatát hatályon kívül helyezi. E szabálynak a törvény az Szt. 104. §-ának (11) bekezdésében tesz eleget azzal, hogy kimondja: az előzetes bizonyítást elrendelő határozat hatályon kívül helyezése iránti kérelem akkor terjeszthető elő, ha a szabadalmas a pert az előzetes bizonyítást elrendelő határozat közlésétől számított tizenöt napon belül nem indította meg. E tizenöt napos határidő rögzítésére

módot ad az Irányelv 7. cikkének (3) bekezdése, mivel az ott megjelölt húsz munkanapos vagy harmincegy naptári napos határidő az adható leghosszabb határidő. A törvény értelmében - az ideiglenes intézkedéseknél követett eljárással egyezően - a bíróságnak soron kívül kell eljárnia, de legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított tizenöt napon belül határoznia kell.

(12) Ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna, az a rendkívül sürgős szükség esetének minősül, és erre figyelemmel az ideiglenes intézkedés - ideértve az (5) és a (6) bekezdést is - elrendelésének kérdésében az ellenfél meghallgatása mellőzhető. Ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna, vagy ha valószínűsíthető a bizonyítékok megsemmisítésének kockázata, az sürgős esetnek minősül, és erre figyelemmel az előzetes bizonyítás elrendelésének kérdésében az ellenfél meghallgatása mellőzhető. Az ellenfél meghallgatásának mellőzésével hozott határozatot az ellenféllel a foganatosításkor kell közölni. A határozat közlését követően az ellenfél kérheti a meghallgatását és az ideiglenes intézkedést, illetve az előzetes bizonyítást elrendelő határozat megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését.

Az Irányelv 7. cikke (1) bekezdésnek harmadik mondata a bizonyítékok megőrzése kapcsán - a TRIPS-megállapodás 50. cikkének (2) bekezdésével egyezően - előírja az ellenérdekű fél meghallgatása mellőzésének lehetőségét arra az esetre, ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna, vagy valószínűsíthető a bizonyítékok megsemmisítésének kockázata. E bekezdés negyedik és ötödik mondata pedig - a TRIPS-megállapodás 50. cikke (4) bekezdésének megfelelően - az ellenérdekű fél meghallgatása nélkül hozott határozat kapcsán írja elő az ellenérdekű fél értesítését legkésőbb a bizonyítékok megőrzését elrendelő intézkedés foganatosítását követően haladéktalanul, azzal, hogy az ellenérdekű fél számára biztosítani kell a jogorvoslat lehetőségét.

Az Irányelv 9. cikkének (4) bekezdése az ideiglenes intézkedések kapcsán - szintén a TRIPS-megállapodás 50. cikkének (2) bekezdésével egyezően - rendelkezik az ellenérdekű fél meghallgatása mellőzésének lehetőségéről, ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna. E bekezdés az ellenérdekű fél meghallgatása nélkül hozott határozat kapcsán szintén előírja az ellenfél értesítését legkésőbb az ideiglenes intézkedés foganatosítását követően haladéktalanul, azzal, hogy az ellenérdekű fél számára biztosítani kell a jogorvoslat lehetőségét.

Az előzetes bizonyítás kapcsán ezeknek az előírásoknak a Pp. és az Szt. 104. §-ának (12) bekezdése együttesen felelnek meg: a Pp. 209. §-ának (1) bekezdése lehetővé teszi az ellenfél meghallgatásának mellőzését sürgős esetben, a törvény pedig erre figyelemmel mondja ki, hogy ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna, vagy ha valószínűsíthető a bizonyítékok megsemmisítésének kockázata, az sürgős esetnek minősül, és erre figyelemmel az előzetes bizonyítás elrendelésének kérdésében az ellenfél meghallgatása mellőzhető.

Ha a bíróság az ellenfél meghallgatását mellőzi, a Pp. 209. §-ának (1) bekezdése értelmében a határozatot csak akkor közli, ha az előzetes bizonyítást elrendelte. Az Irányelv 7. cikke (1) bekezdése második albekezdésének való megfelelés érdekében a törvény előírja, hogy a meghallgatásának mellőzésével hozott határozat közlését követően az ellenfél kérheti a meghallgatását és az előzetes bizonyítást elrendelő határozat megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését.

Az ellenfél meghallgatásának mellőzésére vonatkozó irányelvi előírások az ideiglenes intézkedések kapcsán csak részben igényelnek áttűtetést, figyelemmel arra, hogy a Pp. 156. §-ának (4), (6) és (8) bekezdése azoknak részben megfelel. A Pp. 156. §-ának (4) bekezdése szerint a felek meghallgatása csak rendkívül sürgős szükség esetében mellőzhető. A 9. cikk (4) bekezdésének való teljes megfelelés érdekében rendelkezik úgy a törvény az Szt. 104. §-ának (12) bekezdésében, hogy kimondja: ha a késelelem helyrehozhatatlan károkat okozna, az a rendkívül sürgős szükség esetének minősül, és erre figyelemmel a bíróság az ellenfél meghallgatását mellőzheti az ideiglenes intézkedés kérdésében való döntés meghozatalakor. A Pp. 156. §-ának (6) bekezdése értelmében az ideiglenes intézkedés iránti kérelemről a bíróság végzésben határoz, amely ellen külön fellebbezésnek van helye. A bíróság kérelemre a végzést maga is megváltoztathatja. A Pp. 156. §-ának (8) bekezdése értelmében pedig a végzés előzetesen végrehajtható, és mindaddig hatályban marad, amíg azt a bíróság a felek bármelyikének kérelmére - a másik fél meghallgatása után - hozott végzésével vagy ítéletében hatályon kívül nem helyezi.

A fentiek alapján a végzés közlésével eleget lehet tenni a felek értesítésére vonatkozó irányelvi követelménynek. Lehetőség van az önálló fellebbezésre, és a felek bármelyike bármikor kérheti a végzés hatályon kívül helyezését, amelynek kapcsán mindkét fél meghallgatása kötelező. Ezen felül a bíróság kérelemre a végzést maga is megváltoztathatja. A feleknek a legkésőbb a foganatosítást követően haladéktalanul történő értesítése („without delay after the execution of the measures”) kapcsán elmondható, hogy az előzetes végrehajthatóság e körben nem jelent akadályt, és a végzés közlését követően azonnal lehet fellebbezni, illetve kérni annak hatályon kívül helyezését. E szabályok mellett, az Irányelvnek való maradéktalan megfelelés érdekében ugyanakkor kimondja a törvény az Szt. 104. §-ának (12) bekezdésében azt, hogy a meghallgatásának mellőzésével hozott határozat közlését követően az ellenfél kérheti a

meghallgatását és az ideiglenes intézkedést elrendelő határozat megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését.

Annak érdekében, hogy az előzetes bizonyítást, illetve az ideiglenes intézkedést elrendelő határozat ellenérdekű féllel történő közlése ne veszélyeztesse az előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés eredményességét, a törvény az Szt. 104. §-ának (12) bekezdésében előírja, hogy az ellenfél meghallgatásának mellőzésével hozott határozatot az ellenféllel a foganatosításkor kell közölni.

(13) A bíróság az előzetes bizonyítás és - az (5) bekezdés c) pontját és a (6) bekezdést kivéve - az ideiglenes intézkedés elrendelését biztosítékadáshoz kötheti.

(14) Ha az (5) bekezdés c) pontjában, a (6) bekezdésben és a (13) bekezdésben meghatározott esetekben a biztosíték összegéből való kielégítésre jogosult fél igényét az előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzést hatályon kívül helyező határozat, illetve az ítélet (permegszüntető végzés) jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül nem érvényesíti, a letévő a biztosíték visszaadását kérheti a bíróságtól.

Az Irányelv 7. cikkének (2) bekezdése megköveteli a tagállamoktól, hogy a biztosítékadásra kötelezés lehetőségét írják elő a bizonyítékok megőrzését célzó intézkedés esetére, (4) bekezdése pedig - a TRIPS-megállapodás 50. cikke (7) bekezdésének megfelelően - arra az esetre, ha az előzetes bizonyítást elrendelő határozat hatályát veszti, illetve bitorlás (jogsértés) nem volt megállapítható, előírja az alperes kártalanítását a letett biztosítékból. Az Irányelv 9. cikkének (6) és (7) bekezdése az ideiglenes intézkedések kapcsán megegyezik a 7. cikk (2) és (4) bekezdésével. A biztosítékadásra vonatkozó követelményt az előzetes bizonyítást illetően a hatályos Szt. is tartalmazza, amit a törvény megőriz az Szt. 104. §-ának (13) bekezdésében, azzal, hogy e szabályt - a Pp. ilyen tartalmú rendelkezését mintegy megerősítő - kiegészíti a biztosíték előírásának lehetőségével az ideiglenes intézkedés elrendelése esetére is, az ellenbiztosíték mint ideiglenes intézkedés esetének kivételével.

Az alperes kárának a letétbe helyezett összegből történő megtérítésére sor kerülhet viszontkereset benyújtása útján a Pp. 147. §-a alapján, figyelemmel arra, hogy az alperes kárigénye a felperes keresetével azonos vagy azzal összefüggő jogviszonyból ered. Ugyancsak mód van arra, hogy az alperes a viszontkeresetben arra hivatkozzék, hogy követelése a felperes kereseti követelésével szemben beszámításra alkalmas (ez utóbbi esetben korlát, hogy beszámításnak nincs helye szándékosan okozott kár esetén). Ha nincs mód a beszámításra, vagy elkésztetten nyújtja be a viszontkeresetet az alperes, akkor a kártalanítás iránt pert indíthat. Az Irányelv 7. cikkének (4) bekezdése nem követeli ugyanis meg, hogy az alperesi kártalanítási igény elbírálásának is az alapeljáráásban kell megtörténnie, az előírás csak, hogy a letett biztosítékból kell a kárt fedezni. A biztosítékként letehető dolgokat és a letétből való kielégítés részletes szabályait a bíróságon kezelt letétekről szóló 27/2003. (VII. 2.) IM rendelet szabályozza. A gyakorlati igényekre figyelemmel a törvény a biztosítékból való kielégítés iránti igényt határidőhöz köti az Szt. 104. §-ának (14) bekezdésében.

(15) Az (1) bekezdésben nem említett, szabadalommal kapcsolatos minden más jogvitás ügy a megyei bíróság (Fővárosi Bíróság) hatáskörébe tartozik.

(16) Az (1) és a (15) bekezdésben említett perekben egyebekben a Pp. általános szabályait kell alkalmazni az e törvény 89. és 94. §-ában, valamint 95. §-ának (3) bekezdésében foglalt eltérésekkel.

EBH2000. 214. *Eljárási szabadalom bitorlása miatt kért ideiglenes intézkedés meghozatalának előfeltétele a jogsértés valószínűsítése is [Pp. 156. § (1) bek., 1995. évi XXXIII. tv. (Szt.) 19. § (7) bek., 24. § (2) bek., 35. § (1) bek., 104. §(3) bek.].*

BH2000. 345. *Az ideiglenes intézkedés elrendelésének feltétele, hogy a kérelmező valószínűsítse a szabadalombitorlás tényét [1995. évi XXXIII. törvény 19. § (7) bekezdés, 24. § (2) bekezdés, 104. § (3) bekezdés, 1952. évi III. törvény 156. § (1) bekezdés].*

BH2000. 218. *Szabadalommal kapcsolatos más jogvitás ügy-nek minősül a szabadalmi bejelentéssel érintett licencszerződésből eredő kártérítési ügy is, ezért ennek elbírálására a megyei bíróságnak van hatásköre [Pp. 23. § (1) bek. c) és h) pont, 1995. évi XXXIII. tv. 104. § (8) bek.].*

ÖTÖDIK RÉSZ

A NÖVÉNYFAJTÁK OLTALMA

XIII. Fejezet

A növényfajta és a növényfajta-oltalom

Általános szabályok

105. § E törvény alkalmazásában:

a) növényfajta: az a legkisebb besorolású önálló növényrendszertani egységen belüli növénycsoportosítás, amely csoportosítás - függetlenül attól, hogy kielégíti-e az oltalmazhatósági feltételeket -

1. adott genotípusból vagy genotípusok kombinációjából kifejeződött jellemzők által meghatározható,
2. bármely más növénycsoportosítástól legalább egy ilyen kifejeződött jellemző tekintetében megkülönböztethető,
és

3. jellemzőit megőrző szaporításra alkalmas egységet alkot;

b) szaporítóanyag: a teljes növény termesztésére vagy más módon való előállítására alkalmas egész növény, mag vagy más növényrész.

A növényfajta-oltalom tárgya

106. § (1) Növényfajta-oltalomban részesülhet a növényfajta, ha megkülönböztethető, egynemű, állandó és új.

(2) Növényfajta-oltalom tárgyát képezheti minden növényrendszertani nemzetséghez és fajhoz tartozó fajta, beleértve a nemzetségek vagy fajok közötti hibrideket is.

(3) Megkülönböztethető a növényfajta, ha adott genotípusból vagy genotípusok kombinációjából kifejeződött jellemzőiben határozottan eltér bármely más, az elsőbbség napján közismert fajtától. Valamely növényfajta - a bejelentése napjától - közismert különösen akkor, ha

a) már növényfajta-oltalom tárgya volt vagy növényfajta-oltalomra vonatkozó hivatalos nyilvántartásba vették;

b) arra vonatkozóan növényfajta-oltalom megadása vagy állami elismerés céljából bejelentést nyújtottak be, feltéve, hogy a bejelentés a növényfajta-oltalom megadását vagy a fajtának a hivatalos nyilvántartásba történő bejegyzését eredményezi.

(4) Egynemű a növényfajta, ha egyedei - azoknak a változásoknak a figyelembevételével, amelyeknek a bekövetkezésére a szaporítás sajátosságai alapján számítani lehet - a megkülönböztethetőség vizsgálatánál alapul vett, illetve a fajtaleírásnál alkalmazott egyéb kifejeződött jellemzőikben azonosak.

(5) Állandó a növényfajta, ha egyedeinek a megkülönböztethetőség vizsgálatánál figyelembe vett, illetve a fajtaleírásnál alkalmazott egyéb kifejeződött jellemzői ismételt szaporítás után, vagy meghatározott szaporítási ciklus esetén minden ilyen ciklus végén változatlanok maradnak.

(6) Új a növényfajta, ha a nemesítő [108. § (1) bek.], vagy jogutódja, vagy bárki más az ő hozzájárulásával hasznosítás céljából a növényfajta szaporítóanyagát vagy terményét nem adta el vagy azzal más módon nem rendelkezett

a) belföldön az elsőbbségi napot megelőző egy évnél korábban,

b) külföldön szőlő és fa esetében az elsőbbségi napot megelőző hat évnél, más növény esetében négy évnél korábban.

A növényfajta-oltalomhoz való jog

107. § (1) A növényfajta oltalmat kell adni, ha

a) a növényfajta kielégíti a törvény 106. §-ában meghatározott követelményeket;

b) a növényfajta a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő fajtanévvel látták el; és

c) a növényfajta bejelentése megfelel az e törvényben megszabott feltételeknek.

(2) A növényfajta azonosításra alkalmas fajtanévvel kell megjelölni. Nem alkalmas azonosításra különösen az a fajtanév,

a) amely azonos vagy rokon növényfajhoz tartozó már meglévő növényfajta neve, vagy azzal összetéveszthető;

b) amelynek használata más korábban szerzett jogát sértené;

c) amely a növényfajta jellemzőinek, értékének, azonosságának, illetve a nemesítő azonosságának tekintetében megtévesztésre alkalmas vagy összetévesztéshez vezethet;

d) amely kizárólag számjegyekből áll, kivéve, ha ez az elterjedt gyakorlat a fajták megjelölésére;

e) amelynek használata a közrendbe vagy a közérkölcsebe ütközne.

A növényfajta nemesítője és a növényfajta-oltalom jogosultja

108. § (1) A növényfajta nemesítője az, aki a növényfajta nemesítette, vagy felfedezte és kifejlesztette.

(2) A növényfajta-oltalom a nemesítőt vagy jogutódját illeti meg.

(3) E törvény alapján növényfajta-oltalmat szerezhet a bejelentő, ha

a) magyar állampolgár, illetve, ha lakóhelye vagy székhelye belföldön van;

b) az új növényfajta oltalmára létesült Nemzetközi Egyezmény (a továbbiakban: UPOV-egyezmény) hatálya alá tartozó állam vagy nemzetközi szervezet tagállamának állampolgára, illetve, ha lakóhelye vagy székhelye ilyen állam területén van.

(4) Növényfajta-oltalmat - a (3) bekezdésben meghatározott eseteken kívül - más nemzetközi szerződés, illetve viszonyosság alapján is lehet szerezni. A viszonyosság kérdésében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének állásfoglalása az irányadó.

(5) A nemesítő személyhez fűződő jogaira, a növényfajta-oltalmi igényre, valamint a szolgálati és az alkalmazotti növényfajta-oltalmára és annak díjazására egyebekben a 7. § (2)-(7) bekezdéseiben és a 8. § (2)-(4) bekezdéseiben, valamint a 9-17. §-okban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A növényfajta-oltalom tartalma

109. § (1) A növényfajta-oltalom alapján a növényfajta-oltalom jogosultjának (a továbbiakban: jogosult) kizárólagos joga van a növényfajta hasznosítására.

(2) A kizárólagos hasznosítási jog alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül az oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagát

a) előállítja vagy újból előállítja (többszörözi),

b) szaporítás céljából előkészíti,

c) forgalomba hozatalra ajánlja,

d) forgalomba hozza,

e) az országból kiviszi,

f) az országba behozza,

g) az a)-f) pontokban említett bármelyik cselekmény céljából raktáron tartja.

(3) A (2) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell az oltalom alatt álló fajta szaporítóanyagának jogosulatlan felhasználásából származó terményre, illetve az ilyen terményből közvetlenül, a termény jogosulatlan felhasználásával előállított termékekre is, ha a jogosultnak nem volt megfelelő lehetősége arra, hogy az említett szaporítóanyaggal, illetve terménnyel kapcsolatban jogait gyakorolja.

(4) A (2) és a (3) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell az olyan fajtákra is, amelyek

a) lényegében az oltalom alatt álló fajtaból származnak, ha az oltalom alatt álló fajta önmagában nem lényegében származtatott fajta;

b) a 106. § (3) bekezdése értelmében nem térnek el határozottan az oltalom alatt álló fajtától;

c) előállítása az oltalom alatt álló fajta ismételt felhasználását igényli.

(5) A (4) bekezdés a) pontjának alkalmazásában egy fajtát akkor kell egy másik fajtaból - a kiindulási fajtaból - lényegében származtatottnak tekinteni, ha

a) túlnyomórészt a kiindulási fajtaból vagy olyan fajtaból származik, amely maga is túlnyomórészt a kiindulási fajtaból származott, miközben megőrzi a kiindulási fajta genotípusából vagy genotípusainak kombinációjából eredő lényeges jellemzők kifejeződését;

b) a 106. § (3) bekezdése értelmében határozottan eltér az oltalom alatt álló fajtától; és

c) eltekintve a származtatási cselekményből adódó különbségektől, a kiindulási fajta genotípusából vagy genotípusainak kombinációjából eredő lényeges jellemzők kifejeződésében megfelel a kiindulási fajtának.

(6) A kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki

a) a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre;

b) a növényfajta-oltalommal kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre;

c) olyan cselekményekre, amelyeket további fajta nemesítése céljából végeznek, továbbá - azt az esetet kivéve, ha a (4) bekezdés alkalmazásának van helye - az ilyen további fajtákra vonatkozó, a (2) és (3) bekezdésekben említett cselekményekre.

(7) A mezőgazdasági termelés fenntarthatósága érdekében a kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki a betakarításból származó olyan terménynek a gazdálkodó saját gazdaságában szaporítás céljából történő felhasználására, amelyhez a gazdálkodó - a hibridek és szintetikus fajták kivételével - növényfajta-oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagának saját gazdaságában való elültetésével jutott hozzá.

(8) A gazdálkodót a (7) bekezdés alapján megillető jogosultság mértékére és feltételeire a közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK rendelet 14. Cikkében foglaltak az irányadók.

A növényfajta-oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog kimerülése

110. § (1) A növényfajta-oltalomból eredő kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki az oltalom alatt álló fajtának vagy a 109. § (4) bekezdésében meghatározott fajtának a jogosult által vagy az ő kifejezett hozzájárulásával az

Európai Gazdasági Térségben forgalomba hozott anyagával, illetve az abból származó egyéb anyaggal kapcsolatos további cselekményekre.

(2) Az (1) bekezdésben említett további cselekményekre is kiterjed a kizárólagos hasznosítási jog, ha azok a növényfajta további szaporításával járnak együtt, vagy a növényfajta szaporítását lehetővé tevő anyag olyan országba történő kivitelét eredményezik, amely nem részesíti oltalomban annak a növénynemzetségnek vagy fajnak a fajtáit, amelyhez az (1) bekezdésben említett fajta tartozik, kivéve, ha az országból kivitt anyag végső fogyasztási célokat szolgál.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés alkalmazásában anyag: a szaporítóanyag, a termés, valamint a terményből közvetlenül előállított termék.

A növényfajta-oltalom időtartama

111. § A végleges növényfajta-oltalom - a megadástól számítva - szőlők és fák esetében harminc évig, egyéb növényfajták esetében huszonöt évig tart.

A növényfajta nemesítőjének díjazása

112. § A növényfajta nemesítőjét a találmányi díjra (13. §) vonatkozó szabályok szerinti díj (nemesítői díj) illeti meg.

A növényfajta fenntartása, a fajtanév használata

113. § (1) A növényfajta-oltalom időtartama alatt a jogosult köteles gondoskodni a növényfajta fenntartásáról.

(2) A lajstromba bejegyzett fajtanév a növényfajta forgalomba hozatala vagy forgalomba hozatalra való felkínálása során összekapcsolható védjeggyel, földrajzi árujelzővel vagy más hasonló jelzéssel. A fajtanévnek ilyen összekapcsolás esetén is felismerhetőnek kell lennie.

(3) A lajstromba bejegyzett fajtanévet a növényfajta forgalomba hozatalra való felkínálása, illetve forgalomba hozatala során a növényfajta-oltalom megszűnése után is használni kell, kivéve, ha ez a használat más korábban szerzett jogát sértené.

A növényfajtaból és a növényfajta-oltalomból eredő egyéb jogok és köteleességek

114. § (1) A növényfajtaból és a növényfajta-oltalomból eredő jogok nem ruházhatók át olyan személyre, aki a 108. § (3) és (4) bekezdése alapján nem szerezhethet növényfajta-oltalmat. A jogutódlásra egyebekben a 25. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha ugyanarra a növényfajtára a növényfajta-oltalom jogosultja a növényfajta-oltalom megadását követően közösségi növényfajta-oltalmat [115. § b) pont] szerzett, a közösségi növényfajta-oltalom megszűnéséig mentesül a fenntartási díj megfizetése alól. Ha a közösségi növényfajta-oltalom a növényfajta-oltalom oltalmi idejének lejártát megelőzően szűnik meg, a jogosult a 115/B. § rendelkezéseinek megfelelően kérheti a növényfajta-oltalom felélesztését.

A törvény 212. §-a - a törvény 216. §-ára figyelemmel - mentességet enged a növényfajta-oltalmi fenntartási díj megfizetése alól abban az esetben, ha ugyanarra a növényfajtára az oltalom megadását követően közösségi növényfajta-oltalmat szereztek. A közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK tanácsi rendelet 92. cikke kizárja ugyanis, hogy ugyanaz a növényfajta egyidejűleg nemzeti és közösségi növényfajta-oltalomban részesüljön. Ha a növényfajtára a nemzeti oltalmat a közösségi növényfajta-oltalomnál korábban szereztek meg, a 2100/94/EK tanácsi rendelet 92. cikkének (2) bekezdése értelmében a nemzeti növényfajta-oltalomból eredő jogok a közösségi oltalom fennállásáig nem gyakorolhatók, azaz éppen az oltalom tartalmát és egyben lényegét képező kizárólagos jogok gyakorlásától kell a nemzeti növényfajta-oltalom jogosultjának tartózkodnia. Ebben az esetben azonban a jogosult számára méltánytalan volna, hogy miközben fizeti a közösségi növényfajta-oltalom fenntartási díját, fizetnie kellene a fenntartási díjat a nemzeti oltalom után is, miközben ez utóbbi esetben nem gyakorolhatja az oltalomból eredő jogait. A törvény erre az esetre mentesíti a nemzeti növényfajta-oltalom jogosultját a fenntartási díj megfizetése alól a közösségi növényfajta-oltalom fennálltáig; ez utóbbi megszűnése esetén pedig lehetővé teszi a jogosult számára, hogy az erre - a törvény 216. §-ával - létrehozott külön eljárásban kérje a növényfajta-oltalom felélesztését (ld. a 216. §-hoz fűzött indokolást is).

(3) A növényfajta-oltalom keletkezésére, az oltalom korlátjaira, az oltalom fenntartására, valamint a közös növényfajta-oltalmi igényre és a közös növényfajta-oltalomra a 18. §, a 21. §, a 23. § és a 26. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Hasznosítási szerződés

114/A. § A növényfajta hasznosítására irányuló szerződésre - a fajtaoltalmi licencszerződésre - a 27-30. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Kényszerengedély

114/B. § (1) Ha a szabadalmazott találmány valamely növényfajta oltalmának (a továbbiakban: gátló növényfajta-oltalom) megsértése nélkül nem hasznosítható, a függő szabadalom jogosultjának - kérelmére - a gátló növényfajta-oltalom szerinti növényfajta hasznosítására a szükséges terjedelemben kényszerengedélyt kell adni, feltéve, hogy a gátló növényfajta-oltalom szerinti növényfajta-hoz viszonyítva a függő szabadalom szerinti találmány számottevő gazdasági jelentőségű műszaki előrelépést jelent.

(2) A növényfajta-oltalom alatt álló fajta hasznosítására adott kényszerengedélyre egyebekben a 31. §-ban, a 32. § (2) bekezdésében és a 33. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A növényfajta és a növényfajta-oltalom bitorlása

114/C. § A növényfajta és a növényfajta-oltalom bitorlására a 34-36. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A növényfajta-oltalom megsemmisítése

114/D. § (1) A növényfajta-oltalmat - keletkezésére visszaható hatállyal - meg kell semmisíteni, ha

- a) a növényfajta-oltalom tárgya a 106. § (3) és (6) bekezdésében meghatározott feltételeknek nem felelt meg;
- b) a növényfajta-oltalom megadása alapvetően a nemesítő vagy jogutódja állításain, illetve az általa benyújtott iratokon alapult, és a 106. § (4) és (5) bekezdésében meghatározott feltételek a növényfajta-oltalom megadása idején nem teljesültek;
- c) a növényfajta-oltalmat nem annak adták meg, akit az a törvény szerint megillet, kivéve, ha azt a jogosult részére átruházták.

(2) A megsemmisítési kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanannak a növényfajta-oltalomnak a megsemmisítése iránt bárki újabb eljárást indítson.

A növényfajta-oltalom megszüntetése és a fajtanév törlése

114/E. § (1) A növényfajta-oltalmat meg kell szüntetni - a megszüntetésre irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal, vagy, ha ez a korábbi, arra a napra visszaható hatállyal, amelyen a megszüntetés feltételei már fennálltak -, ha a növényfajta a 106. § (4) és (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek az oltalom megadása után már nem felel meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül a növényfajta-oltalmat meg kell szüntetni - a megszüntetésre irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal -, ha a felhívás ellenére az előírt határidőn belül a jogosult

- a) nem igazolja az erre szolgáló irat benyújtásával vagy más módon a fajta fenntartását;
- b) nem kéri a 107. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő másik fajtanév lajstromozását, ha a korábbi fajtanévet a növényfajta-oltalom megadása után törölték.

(3) A lajstromba bejegyzett fajtanévet törölni kell, ha a jogosult a felhívás ellenére az előírt határidőn belül nem igazolja, hogy az a 107. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelel. Ha a fajtanév törlését követően a jogosult a 107. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő fajtanévet tartalmazó kérelmet nyújt be, az új fajtanévet be kell jegyezni a lajstromba.

(4) A megszüntetési kérelmet és a fajtanév törlésére irányuló kérelmet elutasító jogerős határozat kizárja, hogy azonos ténybeli alapon ugyanannak a növényfajta-oltalomnak a megszüntetése vagy ugyanannak a fajtanévnek a törlése iránt bárki újabb eljárást indítson.

A növényfajta-oltalom megszűnésére vonatkozó egyéb rendelkezések

114/F. § A növényfajta-oltalom megszűnésére egyebekben a 38-41. §-ok és a 43. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a végleges növényfajta-oltalom a 39. §-ban meghatározott eseteken kívül akkor is megszűnik, ha a növényfajta-oltalmat megszüntették, a megszüntetésre irányuló eljárás megindításának napjára visszaható hatállyal, illetve azon a napon, amikor a megszüntetés feltételei már fennálltak.

XIV. Fejezet

A magyar szabadalmi hivatal eljárása növényfajta-oltalmi ügyekben

A növényfajta-oltalmi eljárások általános szabályai

114/G. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal hatáskörébe a következő növényfajta-oltalmi ügyek tartoznak:

- a) a növényfajta-oltalom megadása;
- b) a növényfajta-oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése;
- c) a növényfajta-oltalom megsemmisítése;
- d) a növényfajta-oltalom megszüntetése és a fajtanév törlése;
- e) a növényfajta-oltalmi bejelentések és a növényfajta-oltalmak nyilvántartása, beleértve a fenntartásukkal kapcsolatos kérdéseket;
- f) a növényfajta-oltalommal kapcsolatos hatósági tájékoztatás.

(2) A 106. § (3)-(5) bekezdéseiben meghatározott feltételekre vonatkozó kísérleti vizsgálatot az ország területén a külön jogszabályban kijelölt szerv (vizsgáló szerv) végzi.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal háromtagú tanácsban jár el a tárgyaláson és hoz határozatot a megsemmisítési eljárásban és a megszüntetési eljárásban. A tanács szótöbbséggel dönt.

(4) Az igazolásra a 49. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az igazolás ki van zárva

- a) az elsőbbségi nyilatkozat előterjesztésére előírt határidő [114/L. § (2) bek.], illetve az elsőbbségi igény érvényesítésére megszabott tizenkét hónapos határidő elmulasztása esetén;
- b) a fenntartási díjak joghatályos megfizetésének elmulasztása esetén (23. §).

(5) A növényfajta-oltalmi eljárások magyar nyelven folynak, a növényfajta újdonságára vonatkozó nyilatkozatot, az ideiglenes fajtaleírást magyar nyelven kell elkészíteni, a növényfaj nevét magyar nyelven kell megadni. A nyelvhasználatra egyebekben az 52. § (2) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(6) A növényfajta-oltalmi bejelentés közzétételéig a vizsgáló szerv is megtekintheti az iratokat. A közzétételt követően az ideiglenes fajtaleírást a növényfajta-oltalom megadásáig csak a bejelentő, a képviselő, a szakértő, a szakvélemény megadására felkért szerv, illetve a vizsgáló szerv tekintheti meg. A nyilvánosságra egyebekben az 53. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A Magyar Szabadalmi Hivatal csak megváltoztatási kérelem alapján és csak annak a bírósághoz történő továbbításáig módosíthatja és vonhatja vissza a következő kérdésekben hozott - az eljárást befejező - döntését:

- a) a növényfajta-oltalom megadása;
- b) a növényfajta-oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése;
- c) a növényfajta-oltalom megsemmisítése;
- d) a növényfajta-oltalom megszüntetése;
- e) a fajtanév törlése;
- f) a növényfajta-oltalom felélesztése.

(8) A (7) bekezdés c)-e) pontjaiban említett kérdésekben hozott - az eljárást befejező - döntését a Magyar Szabadalmi Hivatal megváltoztatási kérelem alapján is csak akkor módosíthatja vagy vonhatja vissza, ha megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, vagy ha a felek a döntés módosítását vagy visszavonását egybehangzóan kérik.

(9) A növényfajta-oltalmi eljárások általános szabályaira az (1)-(8) bekezdésekben nem szabályozott kérdésekben a VII. fejezet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy növényfajta-oltalmi ügyek elektronikus úton nem intézhetők.

Növényfajta-oltalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás

114/H. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a növényfajta-oltalmi bejelentésekről nyilvántartást, a növényfajta-oltalmakról lajstromot vezet, amelyekbe be kell jegyezni a növényfajta-oltalommal kapcsolatos minden tényt és körülményt. A növényfajta-oltalmi bejelentésekről vezetett nyilvántartásra és a növényfajta-oltalmi lajstromra,

valamint az azokba való bejegyzésre az 54. § (2)-(5) bekezdéseiben és az 55. §-ban foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy ahol a törvény a szabadalom címére utal, azon a fajtanevet, a növényfaj nevét és latin nevét kell érteni.

(2) A növényfajta-oltalmi bejelentésekkel és a növényfajta-oltalommal kapcsolatos hatósági tájékoztatásra az 56. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy ahol a törvény a szabadalom vagy találmány címére utal, azon a fajtanevet, a növényfaj nevét és latin nevét kell érteni.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal az UPOV-egyezmény hatálya alá tartozó államok és nemzetközi szervezetek részére a fajtanev bejelentéséről, lajstromba történő bejegyzéséről, illetve törléséről és a törlést követően bejegyzett új fajtanevről - az UPOV-egyezmény irányadó rendelkezéseinek megfelelően - tájékoztatást ad.

A növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárás; a növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtása és kellékei

114/I. § (1) A növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárás a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott bejelentéssel indul meg.

(2) A növényfajta-oltalmi bejelentésnek bejelentési kérelmet, a növényfajta újdonságára vonatkozó nyilatkozatot, a 106. § (3)-(5) bekezdéseiben meghatározott feltételekre vonatkozó kísérleti vizsgálat eredményét magában foglaló végleges fajtaleírást, a fajtanevet, a növényfaj nevét, latin nevét és - a szükséghez képest - egyéb mellékletet kell tartalmaznia.

(3) A növényfajta-oltalmi bejelentést a külön jogszabályban meghatározott részletes alaki követelményeknek megfelelően kell elkészíteni.

(4) A növényfajta-oltalmi bejelentésért külön jogszabályban meghatározott bejelentési díjat kell fizetni; a díjat a bejelentés napját követő két hónapon belül kell leróni.

(5) Ha a bejelentés mellékletei idegen nyelven készültek, a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást és a növényfaj magyar nevét a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.

(6) A bejelentő a közzétételig - a 41. § rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával - visszavonhatja a növényfajta-oltalmi bejelentést. A Magyar Szabadalmi Hivatal a visszavonást végzéssel veszi tudomásul.

A bejelentés napja

114/J. § (1) A növényfajta-oltalmi bejelentés napja az a nap, amelyen a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz beérkezett bejelentés legalább a következőket tartalmazza:

- a) utalást a növényfajta-oltalom iránti igényre;
- b) a bejelentő azonosítására alkalmas adatokat;
- c) az ideiglenes fajtaleírást, függetlenül attól, hogy az megfelel-e az egyéb követelményeknek;
- d) az ideiglenes fajtanevet;
- e) a növényfaj nevét és latin nevét.

(2) A bejelentési nap elismeréséhez az ideiglenes fajtaleírás benyújtása helyett elsőbbségi iratra is elegendő utalni.

Egység; a növényfajta-oltalmi bejelentés megosztása

114/K. § (1) A növényfajta-oltalmi bejelentésben csak egy növényfajra igényelhető növényfajta-oltalom.

(2) Aki több növényfajra igényelt növényfajta-oltalmat egy bejelentésben, a kísérleti vizsgálat megkezdéséig megoszthatja bejelentését, a bejelentési nap és az esetleges korábbi elsőbbség megtartásával. A megosztásra egyebekben a 73. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az elsőbbség

114/L. § (1) Az elsőbbséget megalapozó nap

- a) általában a növényfajta-oltalmi bejelentés napja;
- b) az UPOV-egyezmény által meghatározott esetben a külföldi bejelentés napja.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti elsőbbséget a növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtásának napján kell igényelni. Az elsőbbséget megalapozó okiratot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.

(3) Az elsőbbség más nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján - az UPOV-egyezményben és a (2) bekezdésben meghatározott feltételekkel - akkor is igényelhető, ha a bejelentést az UPOV-egyezmény hatálya alá nem tartozó államban vagy nemzetközi szervezetnél tették. A viszonyosság kérdésében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének állásfoglalása az irányadó.

A bejelentés benyújtását követő vizsgálat

114/M. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtását követően megvizsgálja, hogy

- a) a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeknek (114/J. §);
- b) megfizették-e a bejelentési díjat [114/I. § (4) bek.];
- c) benyújtották-e a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást és a növényfaj magyar nevét [114/I. § (5) bek.].

(2) A bejelentés benyújtását követő vizsgálat során a Magyar Szabadalmi Hivatal a 66. § (1)-(3) bekezdéseinek megfelelő alkalmazásával jár el.

(3) Ha a bejelentési díjat nem fizették meg, illetve a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást vagy a növényfaj magyar nevét nem nyújtották be, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a törvény által meghatározott határidőben [114/I. § (4) és (5) bek.] történő hiánypótlásra. Ennek elmaradása esetén a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Adatközlés

114/N. § A növényfajta-oltalmi bejelentésről a Magyar Szabadalmi Hivatal a 67. § szerinti hatósági tájékoztatást közöl.

Alaki vizsgálat

114/O. § Ha a növényfajta-oltalmi bejelentés megfelel a 114/M. § (1) bekezdése alapján vizsgált feltételeknek, a Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja a bejelentést abból a szempontból, hogy az kielégíti-e a 114/I. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott alaki követelményeket. Ennek során a 68. § (2)-(4) bekezdéseinek megfelelő alkalmazásával jár el.

Közzététel, észrevétel

114/P. § (1) A növényfajta-oltalmi bejelentés közzétételére a 70. § rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni azzal, hogy a bejelentő kérelmére korábbi időpontban akkor tehető közzé a bejelentés, ha az megfelel a 114/M. § (1) bekezdése alapján vizsgált feltételeknek.

(2) A növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárásban a közzétételt követően bárki észrevételt nyújthat be a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz arra vonatkozóan, hogy a növényfajta, illetve annak bejelentése nem felel meg az e törvényben meghatározott valamely oltalmazhatósági feltételnek. Az észrevételre egyebekben a 71. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A növényfajtákra vonatkozó bejelentések érdemi vizsgálata

114/R. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentés érdemi vizsgálatát abból a szempontból végzi, hogy

- a) a növényfajta kielégíti-e a 106. § (3)-(6) bekezdéseiben meghatározott követelményeket;
- b) a növényfajtát a 107. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő fajtanevvel látták-e el;
- c) a növényfajta bejelentése megfelel-e az e törvényben megszabott feltételeknek.

(2) A 106. § (3)-(5) bekezdéseiben meghatározott feltételeket az állami elismerés során vagy a növényfajta-oltalmi eljárás céljára külön elvégzett kísérleti vizsgálat eredménye alapján kell megállapítani.

(3) Külföldi szervnél végzett kísérleti vizsgálat eredményét e szerv hozzájárulásával lehet figyelembe venni. Ha a bejelentő külföldi vizsgáló szervnél végzett kísérleti vizsgálat eredményét nyújtja be, a Magyar Szabadalmi Hivatal a vizsgálati eredményt - a külföldi vizsgáló szerv hozzájáruló nyilatkozatával együtt - továbbítja a vizsgáló szervnek [114/G. § (2) bek.]. A vizsgáló szerv a vizsgálati eredmény felhasználása során a külön jogszabályban előírtak alapján jár el.

(4) A kísérleti vizsgálat költségeit a bejelentő viseli.

(5) A kísérleti vizsgálat eredményét a bejelentő az elsőbbség napjától számított négy éven belül, vagy - ha ez a későbbi - a kísérleti vizsgálati eredmény közlésétől számított három hónapon belül nyújthatja be a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz.

(6) Ha a kísérleti vizsgálat eredményét az elsőbbség napjától számított négy év lejártát megelőző három hónapon belül nem nyújtották be, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt az (5) bekezdésben meghatározott határidőn belül történő hiánypótlásra, illetve annak igazolására, hogy a kísérleti vizsgálat eredményét még nem közölték. Ennek elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő lemondott az ideiglenes növényfajta-oltalomról.

(7) Ha a növényfajta-oltalmi bejelentés nem felel meg az (1) bekezdésben vizsgált követelményeknek, a bejelentőt - a kifogás természete szerint - hiánypótlásra, nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni. Ennek során a Magyar Szabadalmi Hivatal a 76. § (2)-(4) bekezdéseinek megfelelő alkalmazásával jár el.

A vizsgáló szerv tájékoztatása

114/S. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal a növényfajta-oltalmi bejelentésről történő adatközléssel (114/N. §) egyidejűleg a 114/J. § (1) bekezdésében megjelölt iratok másolatát megküldi a vizsgáló szervnek. Ezt követően is megküldi a növényfajta-oltalmi ügyre vonatkozó, a vizsgáló szerv feladatainak ellátásához szükséges iratok másolatát.

(2) Ha a növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárás az oltalom megadása nélkül fejeződik be, erről a Magyar Szabadalmi Hivatal - az eljárást befejező döntés másolatának megküldésével - tájékoztatja a vizsgáló szervet.

A növényfajta-oltalom megadása

114/T. § (1) Ha a növényfajta és a növényfajta-oltalmi bejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek [114/R. § (1) bek.], a Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentés tárgyára növényfajta-oltalmat ad.

(2) A növényfajta-oltalom megadását a fajtanévvel együtt be kell jegyezni a növényfajta-oltalmi lajstromba [114/H. § (1) bekezdés], és arról hatósági tájékoztatást kell közölni a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjában (56. §). A növényfajta-oltalom megadásának napja a megadásról szóló határozat keltezésének napja. A növényfajta-oltalom megadásáról és a fajtanév lajstromba való bejegyzéséről - a megadó határozat megküldésével - a Magyar Szabadalmi Hivatal tájékoztatja a vizsgáló szervet.

(3) A Magyar Szabadalmi Hivatal a növényfajta-oltalom megadását követően okiratot ad ki. Ehhez hozzáfűzi a végleges fajtaleírást.

A növényfajta-oltalommal kapcsolatos egyéb eljárások

114/U. § (1) A növényfajta-oltalom megsemmisítését, a növényfajta-oltalom megszüntetését és a fajtanév törlését bárki kérheti a növényfajta-oltalom jogosultjával szemben. A 114/D. § (1) bekezdésének c) pontja alapján azonban csak az kérheti a növényfajta-oltalom megsemmisítését, akit az a törvény szerint megilletne.

(2) A növényfajta-oltalommal kapcsolatos egyéb eljárásokra egyebekben a 79-81. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

XIV/A. Fejezet

Bírósági eljárás növényfajta-oltalmi ügyekben

A növényfajta-oltalmi ügyekben folyó bírósági eljárásokra alkalmazandó szabályok

114/V. § A növényfajta-oltalommal kapcsolatos bírósági eljárásokra a XI-XII. fejezetek rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy az 53/A. § (3) bekezdésében említett döntéseken a 114/G. § (7) bekezdésében említett döntéseket kell érteni.

XIV/B. Fejezet

A közösségi növényfajta-oltalmi rendszerre vonatkozó rendelkezések

Általános szabályok

115. § E törvény alkalmazásában

- a) *közösségi növényfajta-oltalmi rendelet*: a Tanács 2100/94/EK rendelete a közösségi növényfajta-oltalomról;
- b) *közösségi növényfajta-oltalom*: a közösségi növényfajta-oltalmi rendelet 1. cikkében említett növényfajta-oltalom;

c) *közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés*: a közösségi növényfajta-oltalmi rendelet alapján tett - közösségi növényfajta-oltalom megadására irányuló - bejelentés.

BH2000. 296. *Az új védjegy törvény átmeneti rendelkezései alapján kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a hatályos vagy pedig az 1997. július 1. napjáig hatályban volt rendelkezések figyelembevételével kell-e a védjegy törlése iránti kérelmet elbírálni [1997. évi XI. törvény 3. § (1) bekezdés c) pont, 5. § (2) bekezdés a) pont 6. §, 33. § (1) bekezdés, 91. § (2) bekezdés b) pont, 93. § (1) bekezdés, 117. § (1) és (3)-(4) bekezdés, 1995. évi XXXIII. törvény 115. § (5) bekezdés].*

A közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés továbbítása

115/A. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatalnál benyújtott közösségi növényfajta-oltalmi bejelentésnek a közösségi növényfajta-oltalmi rendelet 49. cikkének (2) bekezdése alapján történő továbbításáért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni a bejelentés benyújtásakor.

(2) Ha a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés továbbításának díját nem fizették meg, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a hiánypótlásra. A Magyar Szabadalmi Hivatal a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentést a díj megfizetését követően továbbítja.

A növényfajta-oltalom felélesztése

115/B. § (1) A közösségi növényfajta-oltalom megszűnése esetén a növényfajta-oltalom jogosultja - a közösségi növényfajta-oltalmi rendelet 92. cikkének (2) bekezdésére figyelemmel - a növényfajta-oltalom felélesztését a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésétől számított három hónapon belül kérheti a Magyar Szabadalmi Hivaltól.

(2) A növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelemben a jogosultnak igazolnia kell a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésének tényét és napját, valamint a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül meg kell fizetnie a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésének évében irányadó növényfajta-oltalmi fenntartási díj arányos részét a soron következő évben irányadó fenntartási díjjal együtt.

(3) Ha a növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a jogosultat hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a (2) bekezdésben előírt fenntartási díjat nem fizette meg, figyelmeztetni kell a (2) bekezdésben meghatározott határidőben történő pótlásra. Ezek elmaradása esetén a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

(4) Ha a Magyar Szabadalmi Hivatal a növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelemnek helyt ad, a növényfajta-oltalom a közösségi növényfajta-oltalom megszűnését követő napon éled fel.

(5) Ha a jogosult nem kéri a növényfajta-oltalom felélesztését a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésétől számított három hónapon belül, a növényfajta-oltalom a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésének napját követő napon a törvény erejénél fogva megszűnik.

A törvény 216. §-a kiegészíti az Szt.-t a közösségi növényfajta-oltalmi rendszerre vonatkozó rendelkezésekkel, e rendelkezéseket az Szt. új XIV/B. fejezetében helyezve el. A törvény a 2100/94/EK tanácsi rendelet szabályaival összhangban határozza meg a közösségi növényfajta-oltalommal kapcsolatos rendelkezések alkalmazásával összefüggő fogalmakat. A 2100/94/EK tanácsi rendelet 49. cikke alapján a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés - a bejelentő választásának megfelelően - a Közöségi Növényfajta-hivatalban vagy az erre kijelölt alirodákban vagy nemzeti ügynökségeknél nyújtható be, feltéve, hogy a bejelentő az alirodákban vagy a nemzeti ügynökségeknél történő benyújtásról a bejelentés benyújtásától számított két héten belül értesíti a Közöségi Növényfajta-hivaltal. A Közöségi Növényfajta-hivaltaltól kapott tájékoztatás szerint a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés a fenti rendelkezések alapján a Magyar Szabadalmi Hivatalnál mint nemzeti ügynökségnél is benyújtható, így a törvény ennek feltételeit rögzíti az Szt. új 115/A. §-ában.

Ha a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtására nemzeti ügynökségnél kerül sor, a 2100/94/EK tanácsi rendelet 49. cikke (2) bekezdésének megfelelően a nemzeti ügynökségnek (így a Magyar Szabadalmi Hivatalnak is) minden szükséges lépést meg kell tennie annak érdekében, hogy a bejelentést a benyújtásától számított két héten belül a Közöségi Növényfajta-hivatalhoz továbbítsa. A továbbításért a nemzeti ügynökség díjat számíthat fel, amelynek összege azonban nem haladhatja meg a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés fogadásával és továbbításával kapcsolatban felmerülő ügyintézési költségek mértékét. A törvény - élve ezzel a lehetőséggel - kimondja, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatalnál benyújtott közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés továbbításáért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni. Ha a bejelentés továbbításának díját nem fizették meg, a Magyar Szabadalmi Hivatal figyelmezteti a bejelentőt a hiánypótlásra. A Magyar Szabadalmi Hivatal a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentést a díj megfizetését követően továbbítja. Említést kell tenni arról, hogy a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentések szabályszerűségét a nemzeti

ügynökség, így a Magyar Szabadalmi Hivatal nem vizsgálja, nem is vizsgálhatja, a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentések vonatkozásában csupán továbbító, „postázó” szerepet tölt be.

A törvény az Szt. új 115/B. §-ában a 212. §-ra figyelemmel szabályozza a növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló eljárást. A növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelem benyújtása határidőhöz kötött, amelyet a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésétől kell számítani, és amelynek elmulasztása igazolási kérelemmel nem menthető ki (ld. a törvény 191. §-át is). Az eljárás díjtalan, a jogosultnak pusztán a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésétől számított időszakra terjedő adott évi - nagy valószínűséggel töredékösszeget adó - fenntartási díjat kell a soron következő teljes évre járó fenntartási díj összegével egyidejűleg megfizetnie. A Magyar Szabadalmi Hivatal által a kérelem tárgyában hozott döntéssel szemben - az Szt.-nek a törvény 213. §-ával módosított 114/G. §-ára is figyelemmel - megváltoztatási kérelem benyújtásának van helye. Ha a jogosult nem kéri a növényfajta-oltalom felélesztését, a növényfajta-oltalom a törvény erejénél fogva megszűnik a közösségi növényfajta-oltalom megszűnésének napját követő napon.

A közösségi növényfajta-oltalom bitorlásának jogkövetkezményei

115/C. § A közösségi növényfajta-oltalom bitorlására - a közösségi növényfajta-oltalmi rendelet hatodik részében foglaltakkal összhangban - ugyanazokat a jogkövetkezményeket kell alkalmazni, mint a Magyar Szabadalmi Hivatal által e törvény alapján megadott növényfajta-oltalom bitorlására.

Az Irányelv 2. cikke és az Európai Bizottság már említett nyilatkozata értelmében az Irányelv hatálya a közösségi növényfajta-oltalomra is kiterjed. Ennek a törvény 10. §-a az Szt. módosítása útján, egy új 115/C. § beiktatásával felel meg, amelyben kimondja, hogy a közösségi növényfajta-oltalom bitorlására - a közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK tanácsi rendeletnek a bitorlással összefüggő szabályokat tartalmazó hatodik részével összhangban - ugyanazokat a jogkövetkezményeket kell alkalmazni, mint a nemzeti úton megadott növényfajta-oltalomra.

HATODIK RÉSZ

A MAGYAR SZABADALMI HIVATALRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

XIV/C. Fejezet

A MAGYAR SZABADALMI HIVATAL

A Magyar Szabadalmi Hivatal jogállása

115/D. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban e fejezeten belül: Hivatal) a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatal.

(2) A Hivatal elnökét a miniszterelnök, két elnökhelyettesét - az elnök javaslatára - a felügyeletet gyakorló miniszter (a továbbiakban: miniszter) nevezi ki és menti fel.

(3) A Hivatal elnökhelyettesei felett - a kinevezés és a felmentés kivételével - a Hivatal elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat.

(4) A Hivatal székhelye: Budapest.

Az MSZH jogállására vonatkozó jelenlegi - csupán egyetlen bekezdést kitevő - szabályozás még helyet kaphatott az Szt. 44. §-ában. E szakasz azonban az Szt. VII. fejezetének része; a VII. fejezet pedig a szabadalmi eljárások általános szabályait állapítja meg, az Szt. második - tehát a szabadalmi ügyekben történő hatósági eljárást szabályozó - részén belül. Az MSZH statútuma ennél jóval szélesebb kört fog át: nemcsak szabadalmi, hanem más hatósági ügyeket is, nemcsak hatósági ügyeket, hanem egyéb feladatokat is, sőt, az MSZH jogállására vonatkozó szabályok nemcsak a feladat- és hatáskörök rögzítésére hivatottak, hanem egyéb (pl. szervezeti vagy gazdálkodási) kérdések rendezésére is. Nyilvánvaló, hogy mindezen szabályoknak az Szt. VII. fejezetén belül történő megjelenítése szétfeszítené a törvény e szerkezeti egységét és megbontaná az Szt. dogmatikai rendjét, belső - még mindig koherensnek mondható - felépítését. Erre figyelemmel a törvény 16. §-a az MSZH-ra vonatkozó rendelkezéseket az Szt. végén, a záró rendelkezések előtt, önálló - hatodik - részben helyezi el. Ez a szerkezeti megoldás az Szt. 44. §-a (1) bekezdésének hatályon kívül helyezését is lehetővé és szükségessé teszi.

A 115/D. § első két bekezdése az Szt. 44. §-ának a 2006. évi CIX. törvény 3. §-a (5) bekezdésével megállapított (1) bekezdését veszi át tartalmilag, csupán - jogszabály-szerkesztési okból - két bekezdésre osztva.

A törvény az MSZH jelenlegi elnevezését nem változtatja meg, tekintettel a százötz éves hagyományra (a Magyar Szabadalmi Hivatalt az 1895. évi XXXVII. törvény-cikk 23. §-a hozta létre), a jelenlegi elnevezés „bejártott” mivoltára, hazai és nemzetközi ismertségére, valamint gyakorlati és takarékosági megfontolásokra. Igaz, hogy már az Szt. 44. §-ának - eredeti - (1) bekezdése is a szellemi tulajdon védelméért (és nem csupán a szabadalmakért vagy az iparjogvédelemért) felelős szervként definiálta az MSZH-t, és hogy a törvény szintén a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatalról szól. Ez a szélesebb feladatkör ugyan nem tükröződik az MSZH jelenlegi (és a törvény szerint is megmaradó) elnevezésében, de ez várhatólag a jövőben éppúgy nem okoz félreértést, mint ahogy az elmúlt években sem vezetett semmiféle zavarhoz, gyakorlati problémához.

A törvénynek az MSZH vezetőivel és a munkáltatói jogok gyakorlásával kapcsolatos - a 115/D. § (2) és (3) bekezdésében található - rendelkezésein túl továbbiakra nincs szükség, mivel a többi kérdést a Ksztv., illetve a Ktv. és az Mt. teljes körűen és kielégítően rendezi. Az MSZH szervezetét pedig - a Ksztv. 72. §-ának (1) bekezdésével összhangban kiadott - szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) határozza meg. Az MSZH mint kormányhivatal irányításáról, illetve felügyeletéről a Ksztv. kimerítően rendelkezik; az MSZH felügyeletének ellátására a 8/2006. (XII. 23.) ME rendelet a gazdasági és közlekedési minisztert jelölte ki.

A Hivatal gazdálkodása

115/E. § (1) A Hivatal működését saját bevételeiből fedezi.

(2) A Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárásokban külön jogszabályban megállapított igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. Ilyen díjat kell fizetni a Hivatal által készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolatért, kivonatért, valamint fordításért, továbbá a Hivatal által végzett hitelesítésért is.

(3) A Hivatal bevételét képezik a (2) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díjak, a Szellemi Tulajdon Világszervezete által igazgatott nemzetközi szerződések alapján a Hivatal által végzett hatósági tevékenységért járó díj, illetve részesedés, a Hivatal által nyújtott szolgáltatások ellenértéke, valamint az egyéb bevételek. E bevételeknek a Hivatal folyamatos és zavartalan működését biztosítaniuk kell.

(4) A Hivatal bevételeivel önállóan gazdálkodik, azokat működésének fedezetére használja fel és azok - az államháztartásról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában - más célra nem vonhatók el.

(5) A Hivatal bevételeiből - legfeljebb a tényleges adott évi bevétel tíz százalékának megfelelő mértékig - tartalékot képezhet. Az így képzett tartalék a következő években kizárólag a Hivatal működésének fedezetére használható fel, és az más célra nem vonható el.

(6) A Hivatal évente - hivatalos lapjában - közzéteszi a befolyt bevételekről és a felhasználásukról készített kimutatást.

A 115/E. § rendelkezik az MSZH gazdálkodásáról. Ezek a szabályok alapvető - garanciális - jelentőségűek, mivel

- az MSZH hatósági működéséhez megkívánt (kormányhivatali státuszt igénylő) függetlenség és szakmai önállóság pénzügyi, gazdálkodási feltételeit teremti meg;

- elegendő tesznek annak az általános európai és nemzetközi elvárásnak, hogy az iparjogvédelmi (és szerzői jogi) hatósági feladatok ellátása fejében befolyó bevételek az érintett hatóságok működésének fedezetéül szolgáljanak és ezáltal kizárólag a szellemi tulajdon védelmét biztosító tevékenységekre legyenek felhasználhatók, összhangban a jogosultak és a többi érintett érdekeivel;

- közelítik az MSZH gazdálkodására vonatkozó szabályozást a többi kormányhivataléhoz;

- összhangot teremtenek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvénynek (a továbbiakban: Itv.) az igazgatási szolgáltatási díjakra vonatkozó - alapvető jelentőségű - rendelkezéseivel.

A Ksztv. 1. §-ának (4) bekezdésében kormányhivatalként megjelölt szervek esetében e besorolás fő indoka a hatósági jogköreik gyakorlásához szükséges függetlenség, szakmai önállóság (ld. a Ksztv. 71-72. §-aihoz fűzött indokolást). Ezt tükrözi az is, hogy a Ksztv. szerint kormányhivatal törvényben meghatározott feladatkörében nem utasítható [Ksztv. 71. § (3) bek.].

Az MSZH hatósági működésére ugyanez jellemző. Az Szt.-nek a Ket.-tel összhangban megállapított szabályai szerint az MSZH döntései ellen nincs helye - egyebek mellett - fellebbezésnek és felüyleleti eljárásnak; az MSZH döntései kapcsán a Ket. szerinti felüyleleti jogkörök nem gyakorolhatók, az MSZH-nak a hatáskörébe tartozó hatósági ügyekben nincs felüyleleti szerve. Az MSZH-nak a szabadalmi ügyekben hozott döntéseit csak a bíróság vizsgálhatja felül az erre szolgáló nemperes eljárásban (Szt. 53/A. § és XI. fejezet). Ugyanilyen tartalmú rendelkezések érvényesülnek a többi iparjogvédelmi - pl. védjegy- vagy mintaoltalmi - hatósági ügyben (ld. pl. a Vt. 46/A. §-át és XI. fejezetét, az Fmtv. 32/A. §-át). A Ket. 20. §-ának

alkalmazásával kapcsolatos bírói gyakorlat is egyöntetű abban, hogy az MSZH-nak iparjogvédelmi hatósági ügyben nincs felügyeleti szerve.

A szellemi tulajdon védelméért felelős nemzetközi és európai szervezetek, illetve jogforrások a nemzeti iparjogvédelmi (illetve szellemi tulajdon-védelmi) hatóságokkal szemben ugyancsak a független és pártatlan működés alapkövetelményét támasztják. A TRIPS-megállapodásból szintén ez következik.

Az MSZH hatósági működéséhez megkívánt függetlenség, pártatlanság és szakmai önállóság olyan gazdálkodási szabályokkal garantálható, amelyek kiszámíthatóságot teremtenek, valamint kellő transzparenciát és pénzügyi önállóságot biztosítanak. Ez az elv vezérli az európai iparjogvédelmi hatóságok gazdálkodásának szabályozását is.

Az Európai Szabadalmi Egyezmény (kihirdetéséről ld. a 2002. évi L. törvényt) pénzügyi rendelkezései (37-50. cikkei) egyértelműen kizárják annak lehetőségét, hogy az Európai Szabadalmi Szervezet (ESZSZ) bevételeit a szervezeten kívül használják fel, az ESZSZ céljaival össze nem egyeztethető tevékenységek finanszírozására fordítsák. A 42. cikk (2) bekezdése pedig alapkövetelményként szabja meg, hogy az ESZSZ költségvetésében a bevételeknek és a kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük.

A közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet költségvetési és pénzügyi rendelkezései (133-139. cikkei) szintén az önfenntartó működést és a pénzügyi önállóságot (a közösségi költségvetéstől független költségvetést) biztosítják a közösségi védjegy- és mintaoltalmi ügyek intézéséért felelős Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH) számára, valamint pénzügyi egyensúlyt írnak elő: a BPHH előtti eljárások díjainak összegét úgy kell megállapítani, hogy a belőlük származó bevétel elvben elegendő legyen a BPHH költségvetésének egyensúlyban tartásához [ld. a 139. cikk (2) bekezdését].

A közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK tanácsi rendelet költségvetésre és pénzügyi ellenőrzésre vonatkozó szabályai hasonló tartalmúak. A Közöségi Növényfajta-hivatal (CPVO) bevételeit is csak a hatóság, illetve a közösségi növényfajta-oltalmi rendszer működésére lehet felhasználni, és a költségvetésben szereplő bevételeknek és kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük [ld. a rendelet 108. cikkének (2) és (4) bekezdését].

Tényként szögezhető le, hogy mindhárom európai iparjogvédelmi hatóság önfelfinanszírozó, azaz saját bevételeiből gazdálkodik, bevételeik csak az adott hatóság, illetve oltalmi rendszer működtetésére használhatók fel és semmilyen más célra nem vonhatók el, továbbá, hogy költségvetéseikkel szemben elvárás a bevételek és a kiadások egyensúlya. A BPHH-tól annak ellenére nem vont el a Bizottság semmilyen összeget, hogy ez a hivatal az elmúlt esztendő folyamatosan jelentkező költségvetési többletei eredményeképpen jelentős összegű - 2005 végére 132 millió eurót kitevő - készpénztartalékot halmozott fel. A BPHH pénzügyi kilátásaival foglalkozó - a közelmúltban megjelent - bizottsági közlemény [COM(2006) 865 végleges] mindazonáltal nem változtatna a BPHH költségvetési függetlenségén és önfelfinanszírozó működésén, továbbá azon sem, hogy a BPHH bevételei kizárólag a közösségi védjegy- és mintaoltalmi rendszer működtetésével járó kiadások fedezetéül szolgáljanak és más célokra ne legyenek felhasználhatók. A közlemény alapvetően azt a megközelítést érvényesíti, hogy a közösségi védjegy- és mintaoltalmi rendszer igénybevevőitől származó díjaknak e rendszer működtetését és fejlesztését kell szolgálniuk; a bejelentők, a jogosultak és az egyéb ügyfelek joggal várhatják el, hogy befizetéseiket más célokra ne használják fel.

Az előzőek alapján megállapítható, hogy az iparjogvédelmi hatóságok költségvetési függetlensége, pénzügyi önállósága, önfelfinanszírozó működése és költségvetési egyensúlya a közösségi jogrend, az *acquis communautaire* részévé, azaz európai közösségi jogi követelménnyé vált. Emellett az Európai Szabadalmi Szervezet több hivatalos dokumentuma is úgy foglalt állást - a nemzeti iparjogvédelmi hatóságokat illetően -, hogy a szabadalmi díjakat kizárólag a nemzeti szabadalmi rendszer működtetésére szabad fordítani. A védjegyeljárások díjait illetően pedig az európai védjegytulajdonosok - számos nemzetközi vállalatot, valamint kis- és középvállalkozásokat sokaságát tömörítő - szövetsége (MARQUES, The Association of European Trademark Owners) tiltakozott a közelmúltban az ellen, hogy az e jogcímen szedett díjakat a nemzeti iparjogvédelmi hatóságoktól elvonják és a védjegyeljárások lefolytatásán, illetve a védjegyoltalmi rendszer működtetésén kívüli célokra használják fel.

Az Európai Unió, illetve az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamainak a saját bevételből gazdálkodó iparjogvédelmi (szellemi tulajdon-védelmi) hatóságainál szintén általános a költségvetési függetlenség, a pénzügyi-gazdálkodási önállóság és a hatósági díjbevételek más célokra történő felhasználásának, elvonásának tilalma. Ez jellemzi - egyebek mellett - az angol, a dán, a finn, az osztrák, a spanyol és a svéd hivatalt is.

A hazai szabályozásban a Ksztv. a kormányhivatalokat mint költségvetési szervezeteket fejezeti jogositványokkal hatalmazza fel [Ksztv. 71. § (4) bek.]. A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény már ennek megfelelő szabályokat állapított meg az MSZH-t illetően.

Az egyes kormányhivatalokra vonatkozó külön törvények általában foglalkoznak e szervek gazdálkodásával is. Ez a kormányhivatalokra vonatkozó szabályozás általános ismérve és követelménye: a kormányhivatali működés szakmai önállóságának, hatósági függetlenségének ez a pénzügyi-költségvetési oldala, sőt,

garanciája. A törvénynek az MSZH gazdálkodására vonatkozó rendelkezései ezért - ahol ennek helye van - figyelembe veszik, sőt, esetenként követik a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, a Magyar Energia Hivatal és az Országos Atomenergia Hivatal gazdálkodására vonatkozó törvényi előírásokat.

Az MSZH önfinanszírozó működéséhez tartozó kérdés az is, hogy az Itv. 67. §-ának (3) bekezdése értelmében az igazgatási szolgáltatási díj mértékét úgy kell megállapítani, hogy az az adott eljárással kapcsolatban felmerülő valamennyi költségre fedezetet biztosítson. Ez azt is jelenti, hogy az Itv. értelmében a beszedett igazgatási szolgáltatási díjakat a szolgáltatás költségeire kell fordítani, az más célokra nem használható fel. Ezzel szemben az MSZH 2006-ra tervezett 3,68 Mrd forint összegű bevételeiből 1,1 Mrd forint befizetési kötelezettséget kellett teljesíteni a központi költségvetés javára; a 2007. évre pedig a 2006. évi CXXVII. törvény 11. §-ának (6) bekezdése az MSZH számára 502,9 millió forint befizetését írja elő a központi költségvetés javára, 3,47 Mrd forintra tervezett bevétel mellett; ezenkívül az MSZH-t terheli a kincstári vagyon utáni részesedés címén történő befizetés is [ld. a 2006. évi CXXVII. törvény 11. §-ának (1) bekezdését]. A törvény ezen a helyzeten is változtat, nemcsak az Itv. idézett rendelkezésére, hanem a korábban előadott - a hatósági működés függetlenségével, a kormányhivatali státusszal kapcsolatos és az európai követelményekből adódó - szempontokra is figyelemmel.

Az Szt. 115/E. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy az MSZH önfinanszírozó: működését saját bevételeiből fedezi; ilyen tartalommal találkoztunk a többi kormányhivatal törvényi szabályozásában is (pl. a Magyar Energia Hivatal vagy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete esetében), és - amint erről már szó volt - ez jellemzi az európai iparjogvédelmi hatóságok gazdálkodását is.

Az Szt. 118. §-ának a 2006. évi CIX. törvény 142. §-a (1) bekezdésével megállapított új (6) bekezdése megadja ugyan a szükséges felhatalmazást az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékének megállapítására (és ehhez még bizonyos szempontokat is meghatároz), mindazonáltal szükségesnek látszik ennek mintegy logikai és jogtechnikai előkérdéseként arról is rendelkezni, hogy az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárásokban igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni [ld. a 115/E. § (2) bekezdését]. E rendelkezés szükséges ahhoz is, hogy az MSZH mint kormányhivatal bevételeire vonatkozó szabályozás teljes körű legyen, különös tekintettel arra, hogy az MSZH bevételeinek meghatározó részét - több mint 85%-át - teszik ki az igazgatási szolgáltatási díjak. [A kormányhivatal előtti hatósági eljárásban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó rendelkezést tartalmaz a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete esetében az 1999. évi CXXIV. törvény 11. §-a és a Magyar Energia Hivatal esetében a 2001. évi CX. törvény 6. §-ának (2) bekezdése.] A törvény azt is egyértelművé teszi, illetve - a jogértelmezési bizonytalanságok kiküszöbölése érdekében - tisztázza, hogy az Itv. 29. §-ának (4) bekezdése alapján megállapított és az Itv. mellékletében szereplő egyes külön illetékek helyett is igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni az MSZH előtti hatósági eljárásban. [Ugyanez vezethető le abból is, hogy az Itv. 28. §-ának (4) bekezdése szerint nem tárgya az államigazgatási eljárási illetékek az olyan eljárás, amelyért a 67. §-ban említett módon megállapított - vagyis igazgatási szolgáltatási - díjat kell fizetni.]

Az Szt. 115/E. § (3) bekezdése meghatározza az MSZH bevételeit, megemlítve köztük a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) által igazgatott nemzetközi szerződések alapján az MSZH-nak járó díjat és részesedést is. Az MSZH jelenleg az ipari minták nemzetközi letétbe helyezéséről szóló Hágai Megállapodás (kihirdetéséről ld. a 2004. évi XC. törvényt) alapján egyéni megjelölési díjat, a védjegyek nemzetközi lajstromozására vonatkozó Madridi Megállapodás és Jegyzőkönyv (kihirdetésükről ld. az 1970. évi 18. törvényerejű rendeletet és az 1999. évi LXXXIII. törvényt) alapján pedig egyes díjakból részesedést kap a Nemzetközi Irodától, mindkét esetben az MSZH által elvégzett hatósági tevékenység ellenében. Az Szt. 115/E. § (3) bekezdése rögzíti a költségvetési egyensúly követelményét, összhangban az európai iparjogvédelmi hatóságokra vonatkozó - már ismertetett - szabályozással, illetve figyelemmel a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletére és a Nemzeti Hírközlési Hatóságra vonatkozó hasonló tartalmú rendelkezésekre is: az MSZH bevételeinek biztosítaniuk kell az MSZH folyamatos és zavartalan működését. Ebből a követelményből korántsem csak az igazgatási szolgáltatási díjak mértékének emelése, hanem - adott esetben - csökkentése is következhet.

Az Szt. 115/E. § (4) bekezdése az előzőekben kifejtett okokból alapelveként mondja ki: az MSZH önállóan gazdálkodik a bevételeivel, azokat működésének fedezetére használja fel és azok csak az államháztartásról szóló törvényben előre meghatározott mértékben, illetve arányban vonhatók el más célra. Az MSZH önálló gazdálkodásának, kiszámítható működésének elengedhetetlen feltétele, hogy bevételeit saját céljaira fordíthassa. A központi költségvetéshez történő, az elmúlt években az MSZH-t évente terhelő hozzájárulások veszélyeztették - nemcsak a mértékük miatt, hanem azért is, mert nem voltak tervezhetőek - az MSZH működéséhez szükséges alapvető feltételeket. Ennek elkerülése érdekében indokolt normatívan rögzíteni az elvonás lehetőségét. Az államháztartási törvénybe kell ezért beilleszteni egy olyan rendelkezést, amely egyfelől módot ad annak előírására, hogy az MSZH bevételeiből befizetést kell teljesíteni a központi költségvetés javára, másfelől e befizetési kötelezettség felső határát az MSZH bevételeinek (illetve egyes

meghatározott bevételeinek) 10%-ában állapítja meg. Az elvonás tilalmát kimondó szabályt egyebekben a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete esetében az 1999. évi CXXIV. törvény 11/B. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint az Országos Atomenergia Hivatal esetében az 1996. évi CXVI. törvény 8. §-ának (2) bekezdése is tartalmaz.

Az Szt. 115/E. § (5) bekezdése - az 1999. évi CXXIV. törvény 11/B. §-ának (3) bekezdésében foglalt szabály analógiájára - felhatalmazza az MSZH-t, hogy bevételeiből tartalékot képezzen és azt a következő években használja fel működésének fedezetére. Ezt indokolja, hogy miközben az iparjogvédelmi ügyforgalom konjunkturális változások szerint ingadozhat, az iparjogvédelmi hatóság folyamatos helytállással tartozik, valamint az a körülmény, hogy - az iparjogvédelmi eljárások és oltalmi formák sajátosságai folytán - az egyes eljárási cselekményekkel járó kiadásokat nem szükségképpen az adott évben beérkező díjbevételek fedezik. A tartalékképzés elősegíti és megkönnyíti továbbá az MSZH részvételét a szellemi tulajdonnal kapcsolatos egyes nemzetközi és európai projektekben, valamint kedvező feltételeket teremt azokhoz az információtechnológiai fejlesztésekhez, amelyektől az iparjogvédelmi eljárások eredményessége, hatékonysága különösképpen függ.

A transzparenciát szolgálja az Szt. 115/E. § (6) bekezdése annak megkövetelésével, hogy az MSZH évente tegeye közzé - hivatalos lapjában - a befolyt bevételekről és a felhasználásukról készített kimutatást.

A Magyar Szellemtulajdon-védelmi Tanács

115/F. § (1) A Hivatal elnökét a 115/J-115/L. §-okban szabályozott feladatok ellátásában - szakmai tanácsadó, véleményező szervként - segíti a Magyar Szellemtulajdon-védelmi Tanács (a továbbiakban: Tanács). A Tanács a Hivatal elnökének felkérésére véleményezi a szellemi tulajdon védelmére irányuló átfogó intézkedések (programok, stratégiai elképzelések, hazai és közösségi jogszabályok, nemzetközi szerződések) tervezetét.

(2) A Tanács legfeljebb tizenöt tagú - iparjogvédelmi és szerzői jogi szakértelemmel rendelkező személyekből álló - testület. A központi államigazgatási szervek képviselőinek száma nem érheti el a Tanács taglétszámának a felét.

(3) A Tanács tagjainak kinevezésére a Hivatal elnöke tesz javaslatot. A Hivatal elnöke a javaslat összeállításához véleményt kér a szellemi tulajdon érintő feladat- és hatáskörrel rendelkező központi államigazgatási szervek vezetőitől, valamint a szellemi tulajdon területén működő szakmai és érdek-képviselői szervezetektől.

(4) A Tanács tagjait a miniszter nevezi ki ötéves időtartamra. A kinevezés további öt-öt évre meghosszabbítható.

(5) A tagság megszűnik:

a) a határozott idő elteltével;

b) lemondással;

c) visszahívással;

d) a képviselőt ellátására jogosító tisztség megszűnésével;

e) a tag halálával.

(6) A Tanács a Hivatal elnöke által jóváhagyott ügyrend szerint működik.

Az R. hozta létre a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanácsot. A Tanács kitöltötte első ötéves mandátumát és részletesen beszámolt ötéves működésének figyelemre méltó eredményeiről; a Tanács felállítására jó döntésnek bizonyult, nagyban elősegítette a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos stratégiai döntések alapos előkészítését. A gazdasági és közlekedési miniszter 2006 februárjában nevezte ki újabb öt évre a - részben megváltozott összetételű - Tanács tagjait. Az Szt. 115/F. §-a ennek megfelelően - kisebb kiigazításokkal - a hatályos szabályozást veszi át.

A Hivatal feladat- és hatásköre

115/G. § A Hivatal feladat- és hatáskörébe tartozik:

a) az iparjogvédelmi hatósági vizsgálatok és eljárások lefolytatása;

b) a szerzői és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokkal összefüggő egyes feladatok ellátása;

c) az állami dokumentációs és információs tevékenység a szellemi tulajdon területén;

d) a szellemi tulajdon védelmét szabályozó jogszabályok előkészítésében való részvétel;

e) a szellemi tulajdon védelmére irányuló kormányzati stratégia kidolgozása és érvényesítése, az ehhez szükséges állami intézkedések kezdeményezése, illetve végrehajtása;

f) a szellemi tulajdon területén folyó nemzetközi, illetve európai együttműködés szakmai feladatainak ellátása.

Az Szt. 115/G. §-a az MSZH feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek főbb csoportjait adja meg; e felsoroláson - az R.-hez képest - a törvény csupán annyiban változtat, hogy külön említi meg (figyelemmel az időközben bekövetkezett jogszabály-változásokra is) a szerzői joggal és az ahhoz kapcsolódó jogokkal összefüggő feladatokat. A törvény azt a szabályozási módszert követi, hogy az MSZH feladat- és hatáskörének teljes megjelenítése érdekében „katalógusszerűen” felsorolja az MSZH főbb feladatait, köztük azokat is, amelyeknek a részleteit az Szt. egyéb részei, illetve külön jogszabályok - különösen az Szt.-n kívüli

iparjogvédelmi törvények - szabályozzák. Noha az MSZH-ra vonatkozó szabályok az Szt.-ben kaptak helyet, a valamennyi oltalmi formára és az MSZH összes feladatára átfogóan kiterjedő szabályozásra szükség van az ügyfelek és más jogkeresők tájékozódásának előmozdításához, valamint az MSZH nemzetközi kapcsolataiban is. Az Szt.-n kívüli törvényekben szabályozott iparjogvédelmi (pl. védjegy- vagy mintaoltalmi) hatósági feladatoknak az Szt. MSZH-ra vonatkozó részében való feltüntetése pedig elengedhetetlen, hiszen e feladatok ellátása az MSZH alaptevékenységéhez tartozik, és az MSZH-ról az új szabályozás csonka, félrevezető képet adna, ha e feladatokat nem sorolná föl.

115/H. § (1) A Hivatal a következő - e törvényben és külön jogszabályokban meghatározott - iparjogvédelmi hatósági feladatokat látja el:

a) szabadalmi, növényfajta-oltalmi, használati mintaoltalmi, topográfiaoltalmi, formatervezési mintaoltalmi, védjegy- és földrajzi árujelző-oltalmi, valamint kiegészítő oltalmi bejelentések vizsgálata, e bejelentések alapján az oltalom megadása és nyilvántartása, valamint a megadott jogokkal összefüggő eljárások lefolytatása;

b) nemzetközi szabadalmi, ipari mintaoltalmi, védjegy- és eredetmegjelölési bejelentések vizsgálata és továbbítása, valamint a nemzetközi szerződésen alapuló regionális iparjogvédelmi együttműködésből, egyéb nemzetközi szerződésből, továbbá európai közösségi jogszabályból a nemzeti iparjogvédelmi hatóságra tartozó kutatási, vizsgálati, továbbítási, nyilvántartás-vezetési és egyéb eljárási cselekmények elvégzése.

(2) A vámhatóság megkeresésére a Hivatal tájékoztatást ad az iparjogvédelmi jogosult személyéről a szellemi tulajdonjogok megsértése miatt indult vámgazgatási eljárásban, továbbá eleget tesz az iparjogvédelmi ügyekben érkező egyéb hatósági megkereséseknek is.

(3) A Hivatal gondoskodik - külön jogszabály alapján - az Iparjogvédelmi Szakértői Testület működtetéséről.

(4) A Hivatal a szerzői és a szerzői joghoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben - külön jogszabályok alapján - különösen a következő feladatokat látja el:

a) önkéntes műnyilvántartást vezet;

b) véleményezi a közös jogkezelő szervezetek által megállapított jogdíjközleményeket a miniszteri jóváhagyásukat megelőzően;

c) gondoskodik a Szerzői Jogi Szakértő Testület, valamint a Szerzői Jogi Szakértő Testületen belül létrehozott Egyeztető Testület működtetéséről.

(5) A Hivatal elnöke külön törvény alapján ellátja a Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara törvényességi felügyeletét.

Az Szt. 115/H. §-a az MSZH iparjogvédelmi hatósági feladatait azonosítja, alapvetően az R.-ben foglalt szabályozás átvételével, a következő változtatásokkal.

A növényfajta-oltalmat az Szt. 2002. évi módosítása (a 2002. évi XXXIX. törvény) vezette be; a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos hatósági feladatok az Európai Unióhoz való csatlakozással jelentek meg az irányadó európai közösségi és a végrehajtásukat szolgáló hazai jogszabályok alapján [ld. a Tanács 1768/92/EGK rendeletét, az Európai Parlament és a Tanács 1610/96/EK rendeletét, az Szt. 22/A. §-át és a 26/2004. (II. 26.) Korm. rendeletet]; a formatervezési mintaoltalom elnevezést - a korábbi ipari mintaoltalom helyett - az Fmtv. honosította meg. A 115/H. § (1) bekezdésének a) pontja e változásokat is tükrözi az MSZH által korábban is ellátott iparjogvédelmi hatósági feladatok szerepeltetése mellett.

Az Szt. 115/H. § (1) bekezdésének b) pontja az MSZH nemzetközi és európai eljárásokkal összefüggő hatósági feladatait jelöli meg; a szöveg változásai azt tükrözik, hogy az MSZH ilyen típusú teendői - főként az Európai Szabadalmi Szervezethez és az Európai Unióhoz való csatlakozás folytán - miként bővültek, gazdagodtak az R. megalkotása óta.

A WIPO több olyan nemzetközi szerződés igazgatásáért is felel, amelyek nemzetközi bejelentési vagy lajstromozási rendszereket hoztak létre. E rendszerek működtetésében - a WIPO Nemzetközi Irodája mellett - nagy szerep hárul a nemzeti iparjogvédelmi hatóságokra. Az MSZH a következő nemzetközi szerződések alapján létrehozott globális bejelentési, illetve lajstromozási rendszerek működtetésében működik közre: Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT), a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Jegyzőkönyv, az ipari minták nemzetközi letétbe helyezéséről szóló Hágai Megállapodás, valamint az eredetmegjelölések oltalmáról és nemzetközi lajstromozásáról szóló Lisszaboni Megállapodás. Magyarország 2003. január 1-jével csatlakozott az Európai Szabadalmi Egyezményhez; azóta az MSZH ellátja az európai szabadalmi rendszer működtetéséből a nemzeti szabadalmi hatóságra háruló feladatokat is.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás folytán az MSZH-nak részt kell vállalnia a következő közösségi jogszabályokon alapuló közösségi oltalmi rendszerekkel járó hatósági feladatokból is: a Tanács 40/94/EK rendelete a közösségi védjegyről, a Tanács 6/2002/EK rendelete a közösségi formatervezési mintáról, a Tanács 2100/94/EK rendelete a közösségi növényfajta-oltalomról (az FVM-mel közösen) és az 510/2006/EK rendelet (az FVM-mel közösen).

Iparjogvédelmi jogszabályaink állapítják meg az említett nemzetközi és európai rendszerek hazai működtetéséhez szükséges részletes - ún. illeszkedési - szabályokat.

Szintén európai közösségi jogszabályok (az 1383/2003/EK tanácsi rendelet és az 1891/2004/EK bizottsági rendelet) végrehajtásához járul hozzá az MSZH a 115/H. § (2) bekezdése szerinti - a szellemi tulajdonjogok megsértése miatt indult vámgazgatási eljárásokhoz kapcsolódó [ld. a 371/2004. (XII. 26.) Korm. rendeletet is] - intézkedésekkel.

Az Szt. 115/H. § (3) bekezdése alapján az MSZH továbbra is gondoskodik a megváltozott elnevezésű Iparjogvédelmi Szakértői Testület működtetéséről [ld. az Szt.-nek a törvény szerint 115/M. §-ra változó számozású 115/D. §-át és a 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendeletet].

Az Szt. 115/H. § (4) bekezdése az MSZH hatósági természetű szerzői jogi feladatait adja meg - összhangban az időközben bekövetkezett jogszabály-változásokkal. Az önkéntes műnyilvántartás 2006. április 15-ével kezdődött el az MSZH-nál a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) 94/B. §-ának (2) bekezdése és a 18/2006. (IV. 12.) IM rendelet alapján. Az MSZH közös jogkezeléssel kapcsolatos feladatai az Szt. 90. §-ának (2) bekezdésén és 93. §-ának (4) bekezdésén alapulnak; a Szerzői Jogi Szakértő Testület és az Egyeztető Testület működtetése az Szt. 101-105. §-aiból és a 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendeletről következően hárul az MSZH-ra.

Az Szt. 115/H. § (5) bekezdése szól a Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara felett gyakorolt törvényességi felügyeletről; itt szükség volt a kamarai névváltozás átvezetésére (ld. az 1995. évi XXXII. törvényt).

115/I. § A Hivatal a szellemi tulajdonnal kapcsolatos állami dokumentációs és információs tevékenység körében különösen a következő feladatokat látja el:

- a) iparjogvédelmi tárgyú hivatalos lapot ad ki;
- b) megjelenti a magyar, valamint a nemzetközi szerződésben meghatározott szabadalmi, mintaoltalmi és topográfiaoltalmi leírásokat;
- c) gyűjti, informatikai eszközökkel feldolgozza és nyilvános szakkönyvtárában közreadja az iparjogvédelmi dokumentumokat;
- d) a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos dokumentációs és tájékoztató szolgáltatásokat nyújt.

115/J. § (1) A szellemi tulajdon védelmét érintő kérdésekben törvény vagy kormányrendelet alkotására az igazságügyért felelős miniszter tesz előterjesztést, és képviseli e kérdésekben a Hivatalt a Kormány és az Országgyűlés előtt.

(2) A szellemi tulajdon védelmét érintő jogszabály tervezetének előkészítésébe és véleményezésébe be kell vonni a Hivatalt.

(3) A Hivatal vizsgálja és elemzi a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó jogszabályok hatályosulását, felméri és értékeli e jogszabályok alkalmazásának hatásait, tapasztalatait.

(4) A szellemi tulajdon védelmének erősítése érdekében a Hivatal - összhangban a nemzetközi és az európai közösségi kötelezettségekkel, valamint a Kormány gazdaságstratégiai, kutatás-fejlesztési, innováció- és technológiapolitikai, illetve kulturális politikai célkitűzéseivel - kezdeményezi új iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok megalkotását, illetve a szabályozás módosítását, és részt vesz e jogszabályok előkészítésében.

A 115/J. § az R. idevágó rendelkezéseiből kiindulva szól az MSZH jogszabály-előkészítési feladatairól. A szellemi tulajdon védelmére vonatkozó hazai jogalkotásban, illetve jogszabály-előkészítésben immár évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be az igazságügyi tárca, amit - egyebek mellett - e jogterület polgári jogi (magánjogi) alapjai és egyéb jogági (pl. büntetőjogi, versenyjogi) kötődései, valamint az e témában meghatározó súlyú európai jogharmonizációs szempontok indokolnak. Az igazságügyi tárca és az MSZH között kiváló és hatékony együttműködés alakult ki a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kodifikációs munkában, ami - elismerten és igazolhatóan - jó minőségű jogszabály-előkészítést eredményezett. A szellemi tulajdon hazai szabályozását korszerűnek és magas színvonalúnak ismerik el mind a hazai, mind az európai szakmai körök. Az iparjogvédelmi és a szerzői jogi jogszabályok előkészítése során az igazságügyi tárca és az MSZH már hosszabb ideje él a hatásvizsgálat és a széles körű konzultáció korszerű módszereivel.

Immár több évtizedes hagyomány, hogy a Kormány a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó törvényjavaslatok előadójának az igazságügyért felelős minisztert jelöli ki, illetve, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó - jogalkotási tárgyú - kormány-előterjesztések ún. első helyi előterjesztője az igazságügyért felelős miniszter. Az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottságnak azt a szakértői csoportját (a vállalati jogért felelős 17. szakértői csoportot), amelyhez a szellemi tulajdon kérdésköre is tartozik, szintén az igazságügyi tárca vezeti évek óta, és ezt legutóbb megerősítette a 1123/2006. (XII. 15.) Korm. határozat 2. számú melléklete is.

Mindezt tükrözi az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 3. §-a (2) bekezdésének i) pontja is, amelynek értelmében e miniszter készíti elő a szerzői jogról és az iparjogvédelemről szóló jogszabályokat, továbbá e tárgykörökben e miniszter ad ki - törvény vagy kormányrendelet felhatalmazása alapján - miniszteri rendeleteket.

Az Szt. 115/J. §-ának (1) bekezdése mindezekre tekintettel állapít meg eltérést a Ksztv. 71. §-a (2) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt előírásoktól (élve a Ksztv. e bekezdésében biztosított eltérő törvényi rendelkezés lehetőségével) annyiban, hogy a szellemi tulajdon védelmét érintő kérdésekben - a felügyelő

miniszter helyett, pontosabban: függetlenül attól, hogy melyik miniszter kapott kijelölést az MSZH felügyeletének ellátására - az igazságügyért felelős minisztert hatalmazza fel előterjesztés benyújtására és e tárgykörben az MSZH képviselőjére a Kormány és az Országgyűlés előtt. Ez egyben eltérést jelent a Kormány ügyrendjének 34. pontjában foglaltaktól is [ld. az 1088/1994. (IX. 20.) Korm. határozat 34. pontjának utolsó mondatát].

A törvény átveszi azokat a hatályos szabályokat, hogy a szellemi tulajdon védelmét érintő jogszabály tervezetének előkészítésébe és véleményezésébe be kell vonni az MSZH-t, illetve, hogy az MSZH vizsgálja és elemzi a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó jogszabályok hatályosulását, felméri és értékeli e jogszabályok alkalmazásának hatásait, tapasztalatait [115/J. § (2)-(3) bekezdések].

Az Szt. 115/J. § (4) bekezdésében az európai közösségi jogi kötelezettségekre történő utalás jelent csupán újdonságot a hatályos szabályozáshoz képest.

115/K. § A Hivatal a szellemi tulajdon védelmére irányuló kormányzati stratégia kidolgozása és érvényesítése, valamint az ehhez szükséges állami intézkedések kezdeményezése, illetve végrehajtása érdekében különösen a következő feladatokat látja el:

a) a szellemi tulajdon védelmével összefüggő hazai, külföldi és nemzetközi folyamatok elemzésével, a szellemi alkotói, innovációs és iparjogvédelmi tevékenység alakulásának vizsgálatával, a szellemivagyon-értékelés módszertanának kidolgozásával, valamint a hatósági tapasztalatok rendelkezésre bocsátásával hozzájárul a Kormány gazdasági stratégiájának, kutatási-fejlesztési, innovációs, technológiai és kulturális politikájának kidolgozásához, fejlesztéséhez és végrehajtásához;

b) a szellemi alkotó és az innovációs tevékenységet támogató és népszerűsítő programokat kezdeményez, alakít ki és hajt végre, illetve részt vesz ilyen programokban;

c) közreműködik a szellemi alkotások és az innovációs eredmények társadalmi elismerését szolgáló rendszer fejlesztésében, a szellemi alkotó tevékenységgel és a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos pályázatokat, kiállításokat és más rendezvényeket kezdeményez, szervez vagy támogat;

d) terjeszti a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos ismereteket, fejleszti az iparjogvédelmi és a szerzői jogi kultúrát; tájékoztatással, ügyfélszolgálattal, szaktanácsadással és más eszközökkel gyarapítja a vállalkozások - különösen a kis- és középvállalkozások - iparjogvédelmi és szerzői jogi ismereteit, előmozdítja körükben a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartását;

e) közreműködik a szellemi tulajdonjogok hatékony érvényesítéséhez szükséges feltételrendszer kialakításában és továbbfejlesztésében;

f) szakmailag felügyeli a szellemi tulajdonnal kapcsolatos - iskolarendszeren kívüli - képzést, működteti annak rendszerét, továbbá gondoskodik az iparjogvédelmi szakvizsgák és a szabadalmi ügyvivői vizsgák megszervezéséről;

g) működteti a Magyar Formatervezési Tanácsot, továbbá közreműködik a nemzeti formatervezési díjak és ösztöndíjak adományozásának lebonyolításában.

A szellemi tulajdon védelmére irányuló kormányzati stratégia kidolgozásával és végrehajtásával összefüggő hivatali feladatok listája (115/K. §) az R.-hez képest elsősorban a szellemivagyon-értékelés módszertanának kidolgozásával, valamint a formatervezési kultúra terjesztését és javítását célzó intézkedésekkel bővült. A Magyar Formatervezési Tanácsról - és a működtetésével kapcsolatos hivatali feladatokról - a 266/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet szól; a Magyar Formatervezési Díjat pedig a 17/2005. (III. 26.) GKM rendelet szabályozza.

115/L. § A szellemi tulajdon területén folyó nemzetközi, illetve európai együttműködésben a Hivatal - együttműködve az érintett központi államigazgatási szervekkel - különösen a következő képviselői és egyéb szakmai feladatokat látja el:

a) részt vesz a Szellemi Tulajdon Világszervezete, az Európai Szabadalmi Szervezet, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal, a Közösségi Növényfajta-hivatal vezető és egyéb testületeinek, a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsának, valamint - a tárgykör szerint felelős miniszter általános vagy eseti felhatalmazása alapján - más nemzetközi szervezetek tevékenységében;

b) gondoskodik az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamait megillető jogok gyakorlásáról és az azokat terhelő kötelezettségek teljesítéséről, és ellátja az európai szabadalmi rendszer működtetéséből a nemzeti szabadalmi hatóságra háruló feladatokat;

c) a szellemi tulajdon védelme terén ellátja az Európai Unió tagállamaként való működésből eredő feladatokat, közreműködik az Európai Unió döntéshozatali eljárásaiban képviselendő kormányzati álláspont kialakításában, valamint az Európai Unió Tanácsának és Bizottságának szellemi tulajdonért felelős szakértői testületeiben történő képviselői tevékenységében, ellátja az ezzel járó szakmai koordinációs feladatokat, továbbá együttműködik az Európai Unió iparjogvédelmi hatóságaival;

d) részt vesz a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó nemzetközi szerződések előkészítésében és végrehajtásában, javaslatot tesz e szerződések létrehozására;

e) kapcsolatot tart más országok és a nemzetközi szervezetek szellemi tulajdonvédelmi hatóságaival.

A 115/L. § tükrözi azt a számottevő bővülést, amely az MSZH európai együttműködési feladataiban az elmúlt időszakban bekövetkezett. Figyelemmel arra, hogy a szellemi tulajdon területét rendkívül elmélyült és kiterjedt nemzetközi és európai együttműködés jellemzi, elengedhetetlen, hogy az Szt. külön rendelkezzen a kormányhivatalként működő MSZH ilyen irányú feladatairól is. Meg kell említeni, hogy az MSZH vezetői és szakértői a szóban forgó nemzetközi és európai szervezetekben jelenleg is számos fontos választott tisztséget töltenek be.

Az Európai Unióhoz és az Európai Szabadalmi Szervezethez való csatlakozás óta az MSZH immár nemcsak a WIPO-ban és a WTO TRIPS Tanácsában lát el szakmai együttműködési és képviselési feladatokat, hanem az Európai Szabadalmi Szervezetben (az Igazgatótanácsban és annak testületeiben), valamint az EU iparjogvédelmi hatóságai - a BPHH és a Közösségi Növényfajta-oltalmi Hivatal - vezető és egyéb testületeiben is. Az EU tagállamként való működésből adódó új feladatként jeleníti meg a törvény az EU szellemi tulajdonnal kapcsolatos döntéshozatali eljárásaiban történő magyar részvétel szakmai előkészítését, támogatását az erre irányadó hazai kormányzati koordinációs rendben.

HETEDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XV. Fejezet

A törvény hatálybalépése; átmeneti rendelkezések

Iparjogvédelmi szakértői testület

115/M. § (1) Iparjogvédelmi jogvitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Magyar Szabadalmi Hivatal mellett működő iparjogvédelmi szakértői testülettől.

(2) Az iparjogvédelmi szakértői testület felkérésre peren kívül is adhat - megbízás alapján - szakvéleményt iparjogvédelmi kérdésben.

(3) A testület szervezetének és működésének részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

A törvény hatálybalépésére vonatkozó és az átmeneti rendelkezéseket megállapító szabályok

115/N. § (1) E törvény 1996. január 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit - a (2) és az (5) bekezdésben foglalt kivétellel - csupán a hatálybalépését követően indult eljárásokban lehet alkalmazni.

(2) A 49. §-ban foglalt szabályokat értelemszerűen alkalmazni kell a folyamatban lévő ügyekben is.

(3) Ha a törvény hatálybalépése előtt a találmányi díjszerződést, illetve a szabadalmi licencszerződést megkötötték vagy a szolgálati találmányt értékesítették, a szerződéskötés, illetve az értékesítés időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A törvény hatálybalépése előtt megkezdett hasznosításra a szabadalmi oltalom tartalma, korlátai és a szabadalombitórlás tekintetében a korábban hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A törvény hatálybalépésekor hatályos szabadalmak nyilvántartására, fenntartására, megszűnésére és újra érvénybe helyezésére a továbbiakban e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a szabadalom megsemmisítésének feltételeire az elsőbbség időpontjában hatályos szabályok az irányadók.

(6)

116. §

117. §

Felhatalmazások

118. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendelettel megállapítsa az iparjogvédelmi szakértői testület szervezetének és működésének részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az egyes termékek kiegészítő oltalmára vonatkozó európai közösségi rendeletek végrehajtásához szükséges szabályokat rendelettel megállapítsa.

(3) Felhatalmazást kap a kormány, hogy a biológiai anyagok szabadalmi eljárás céljából való letétbe helyezésének és kezelésének részletes szabályait rendelettel megállapítsa.

(4) Felhatalmazást kap a kormány, hogy a szabadalmi bejelentések elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokat rendelettel megállapítsa.

A törvény 217. §-a - az Szt. 118. §-ának módosításával - a Kormány részére ad felhatalmazást a biológiai anyagok szabadalmi eljárás céljából történő letétbe helyezése és kezelése részletes szabályainak megállapítására. E kérdést jelenleg a mikroorganizmus törzsek szabadalmi eljárás céljából való letétbe helyezéséről és kezeléséről szóló 15/1986. (IX. 17.) MÉM rendelet szabályozza. Figyelemmel arra, hogy a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, ahol a Mezőgazdasági és Ipari Mikroorganizmusok Nemzeti Gyűjteménye működött, a Budapesti Corvinus Egyetem részévé, a Gyűjtemény pedig a Budapesti Corvinus Egyetem önálló szervezeti egységévé vált, és az Oktatási Minisztérium felügyelete alá került, indokolt, hogy a Gyűjteményre vonatkozó részletes szabályok meghatározása magasabb jogforrási szintre és az oktatási tárca első helyi felelősségi körébe kerüljön át, egyúttal lehetőséget adva a korszerűbb szabályozás megteremtésére.

A törvény 217. §-a - az Szt.-nek a törvény 201. §-ával megállapított 57/A. §-a (7) bekezdésére figyelemmel - felhatalmazást ad a Kormány részére a szabadalmi bejelentések elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályok rendelettel történő megállapítására.

(5) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy - a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökével egyetértésben - a szabadalmi bejelentés, az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, illetve a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel összefüggő beadványok, valamint a növényfajta-oltalmi bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.

(6) Felhatalmazást kap a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszter, hogy - az államháztartásért felelős miniszterrel és a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökével egyetértésben - rendeletben állapítsa meg a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjnak - az iparjogvédelmi eljárások és az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságaira figyelemmel meghatározott - mértékét.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

119. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 98/44/EK irányelve (1998. július 6.) a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről.

(2) Ez a törvény megállapítja a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket:

a) a közösségi növényfajta-oltalomról szóló, 1994. július 27-i 2100/94/EK tanácsi rendelet;

b) a közegészségügyi problémákkal küzdő országokba történő kivitelre szánt gyógyszeripari termékek előállításával kapcsolatos szabadalmak kényszerengedélyezéséről szóló, 2006. május 17-i 816/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.